R. P. R.

DOS. Nr. 40001 VOL. Nr. 42

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Serviciul „C."

Secţia „C."-Regionala

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta Cuprinzînd material informativ ce a fost explotat de organele anchetatoare în legătură cu complotul organizat de Iuliu Maniu şi Ion Mihalache.
(Fuga dela Tămădău)

Data

Urmează Vol. Nr. 43

~~29~~3/2 I

1597
8

1597

II

2923/2

Iuliu Maniu

2 Octombrie 1947

Operat dos. 2923/2 de la 1 până la 705. inclusiv.
S.S. M. Hogiescu.

Operat intercalări.
2 Sept. 1948.
S.S. Tudose

Controlat filele rupte
16. III. 949
S.S. Oniceşcu

Şters SV 206

4

100 Persoane
46

100 Per

10 Martie 1940

C. D.

2923

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,10,Iuliu Maniu este vizitat de Liveanu, care pleacă după 10 minute.

La ora 9,30,vine Zaharia Boilă.

La ora 10,10,vine Virgil Madgearu.

La ora 10,15,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 10,45,revine Liveanu.

La ora 10,55,pleacă V.Madgearu.

La ora 11,vine Ghiță Pop.

La ora 11,25,vine Cezar Simionescu.

La ora 11,45,vine Mihai Popovici.

La ora 12,vine Emil Socor.

La ora 12,20,pleacă Mihai Popovici.

La ora 12,25,vin Pavel Pavel și av.Răutu.

La ora 12,30,pleacă Liveanu.

La ora 12,40,vine av.Penescu.

La ora 13,vine Sever Bocu.

La ora 13,10,pleacă Pavel Pavel,av.Răutu și Sever Bocu.

La ora 13,20,pleacă Cezar Simionescu,Ghiță Pop, Emil Socor și av.Penescu.

La ora 13,30,Iuliu Maniu se duce la Dr.Popovici

La ora 15,25,vine la D-rul Popovici,M.Popovici.

La ora 16,Iuliu Maniu pleacă dela Dr.Popovici

./.

şi se înapoiază la domiciliu, condus de Mihai Popovici.

La ora 19,10, Iuliu Maniu este vizitat de Ghiţă Pop.

La ora 19,25, vine ziaristul Gruia.

La ora 19,50, vine Pavel Pavel.

La ora 20,20, pleacă Gruia şi Ghiţă Pop.

La ora 20,30, vin Zaharia Boilă şi Leucuţia.

La ora 21,40, Iuliu Maniu, Pavel Pavel, Leucuţia şi Zaharia Boilă, se duc la restaurantul "Cina".

La ora 23,30, Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu, condus de Zaharia Boilă.

CURENTUL

Nr. ______ din 10 MART. 1940 193__

Procesul senatorilor de drept cu președinția senatului

In recursul d-lui Iuliu Maniu cu Președinția Senatului, după desbateri, Curtea intrând în deliberare a admis incidentul ridicat de avocații recurentului și s'a fixat termen pentru judecarea fondului la 12 Aprilie crt.

Din: "Utro"
10 Martie 1940
Sofia.

IULIU MANIU JUDECA GUVERNUL ROMAN.

Budapesta, 9.III.(prin telefon).

Se comunică din Bucureşti:

După cum se ştie, la 15 Oct., pe timpul sesiunei de toamnă a parlamentului, un grup de senatori, în frunte cu Iuliu Maniu şi Nicolae Titulescu, a refuzat să participe la şedinţe, spre a nu fi nevoiţi să recunoască noua Constituţie şi să îmbrace uniforma F.R.N. Afară de aceasta, aceştia au refuzat să depună jurământul că vor respecta noul regim al Statului, ceeace a făcut ca primul ministru de atunci să propună excluderea lor din parlament.

Iuliu Maniu a trimis o telegramă de protest parlamentului şi a dat în judecată preşedinţia Senatului, afirmând că excluderea senatorilor nemulţumiţi, făcută din ordinul D-lui prof.N.Iorga, este un act anti-constituţional.

Astăzi Curtea de Casaţie din Bucureşti s'a ocupat cu procesul D-lui Iuliu Maniu. După ce a ascultat ambele părţi, Curtea a fixat termenul de judecată la 12 Aprilie.

Interesant de semnalat, că în plângerea sa, Iuliu Maniu a mers până acolo, încât socoteşte noua Constituţie ilegală şi se declară contra eficacităţii F.R.N.-ului.

Comunicarea despre fixarea termenului acestui proces a produs la Bucureşti, o adâncă impresie. Este cunoscut, că Dl.Iuliu Maniu este omul de Stat cel mai popular din România.

In convorbirile avute eri Duminică 10 Martie c. cu Cezar Simionescu şi alţi prieteni politici, Iuliu Maniu a manifestat o vădită satisfacţie faţă de admiterea recursului său contra hotărârei Contenciosului Administrativ pe motivul imixtiunei Ministerului de Justiţie în alcătuirea completului de judecată, care invederează dorinţa supremei instanţe de a feri pe magistraţi de presiunile puterei executive.

Pe plan politic, această hotărâre nu poate avea pentru moment o semnificaţie, întrucât celelalte puncte de recurs care se refereau la violarea Constituţiei şi măsura în sine a preşedintelui Senatului de a interzice accesul în incinta Senatului a senatorioor de Drept pentru refuzul portului de uniformă, nu au fost examinate urmând a fi desbătute la judecarea fondului. Este însă semnificativă, deoarece Anibal Teodorescu, care pleda interesele statului, a avut lipsa de eleganţă de a pune Inalta Curte într'o alternativă grea prin aceia că a atins fondul în faţa instanţei de recurs, susţinând că Maniu urmăreşte să obţină o conformare juridică a teoriilor sale constituţionale, după care Constituţia din 1923 ar avea încă fiinţă legală. Trecând peste această argumentare şi reţinând fondul spre a fi judecat tot de suprema instanţă, susţine Maniu,

./.

s'a recunoscut importanţa speţei procesului şi necesitatea ca el să fie judecat de magistraţi cari nu pot fi sub nici o formă la discreţia Ministerului de Justiţie, spre a nu repeta ilegalitatea care a adus această casare. Numai din acest punct de vedere poate fi privită decizia Inaltei Curţi şi în împrejurările actuale ea constitue un reconfortant moral pentru acei care luptă pentru reintronarea unui regim de justiţie şi legalitate.

- La 12 Aprilie, voiu avea câştig de cauză în procesul ce nu este numai al meu ci al ţării, cu care ocazie voiu lua personal cuvântul, voiu arăta Inaltei Instanţe Judecătoresti hibrida organizare a F.R.N.-ului şi textul defectuos şi necorespunzător al Constituţiei actuale.

===

7

2923

11 Martie 1940.

C.D.

Concluzii maniste la procesul
dela Casaţie al lui Iuliu Maniu.

Apropiaţii lui IULIU MANIU încearcă să acrediteze ideia că admiterea recursului acestuia de catre Inalta Curte de Casaţie ar fi un gest prin care Suveranul "întinde o punte de înţelegere".

Complectând ideia pe această linie, maniştii susţin că la termenul de fond al procesului, se va da câştig de cauză lui IULIU MANIU, ceeace va constitui "semnalul de cădere al guvernului şi regimului, după care vor urma tratativele pentru găsirea formulei transacţionale de împăcare".

Ideia este larg difuzată şi însoţită de comentarii care caută să dovedească "victoria punctului de vedere şi intransigenţei lui IULIU MANIU."

87

11 Martie 1940.
C.D.

2923

Iuliu Maniu şi situaţia
internaţională.

In cursul unei recente întrevederi avută cu MIHAI POPOVICI, IULIU MANIU şi-a exprimat îngrijorarea că "în Franţa şi Anglia s'a creeat un curent favorabil reconstituirei unui Stat în Europa Centrală, care să cuprindă naţiunile şi teritoriile care compuneau în 1914 Austro-Ungaria".

Acest curent - a afirmat Iuliu Maniu - poate deveni foarte periculos pentru existenţa Statului Român, deoarece proectul menţionat prevede retrocederea Transilvaniei.

Franţa şi Anglia - a adăugat el - au toate motivele să fie nemulţumite de modul cum a fost organizată Europa Centrală prin pacea dela Saint-Germain şi Trianon.

Această organizare s'a dovedit a fi defectuoasă, din ea rezultând o serie întreagă de turburări care au dat prilej Germaniei să înglobeze două state din Europa Centrală şi să-şi întindă hegemonia asupra ţărilor din Europa Sud-Estică.

Un Stat puternic creiat de Franţa şi Anglia pe sistemul federativ în Europa centrală, ar avea în primul rând ca efect slăbirea puterei Germaniei, oprindu-i în acelaş timp expansiunea spre Est şi Sud-Est.

./.

Prin conflictul permanent ce s'ar ivi între interesele statului nou creiat și Germania, reeditându-se vechiul conflict dintre Habsburgi și Hohenzollern, Reichul nu ar mai constitui un pericol la Rhin.

Acest stat, care prin monarhia habsburgică a dat dovadă că prezintă o unitate economică, ar fi deasemenea în măsură să limiteze influența Italiei în Balcani, și să creeze un echilibru la Marea Adriatică, echilibru care în prezent nu mai există, deoarece Italia este stăpână pe malurile canalului Otranto și a transformat Marea Adriatică într'un lac italian.

Pe de altă parte - a afirmat Iuliu Maniu - atitudinea României și a Jugoslaviei a nemulțumit Franța și Anglia deoarece neutralitatea acestor state și în deosebi politica lor economică este de natură să lezeze interesele franco-engleze, prin ajutorul dat Reichului.

Iuliu Maniu consideră vizita făcută în Octombrie 1939 de Otto de Habsburg la Paris și intrevederile pe care acesta le-a avut cu Președintele Republicei și cu Daladier, ca un indiciu că problema reconstituirei statului Habsburgic este pusă deja și că ea constitue unul din țelurile de război ale Franței și Angliei.

Reconstituirea Statului austro-ungar mai este dorită și de emigranții austrieci care se găsesc la Paris și Londra, fapt dovedit printr'un interview acordat recent presei londoneze de către Prințul Stahrenberg, precum și de articolul lui Guido Zernatto - fost Ministru al Austriei în cabinetele cari au precedat Anschluss-ul - publicat în revista franceză "Politique étrangere".

./.

Ideia constituirii unui stat federativ în Europa Centrală,a început să prindă temei deasemenea printre emigranţii cehi şi slovaci,iar acţiunea separatiştilor croaţi nu a putut fi înăbuşită nici după acordul dintre Macek şi guvernul iugoslav.

Ceeace este mai îngrijorător - spune Iuliu Maniu - este faptul că această idee a fost îmbrăţişată şi de i parte de oameni politici,precum şi de presa franco-engleză.

Faptul că ziaristul francez JEAN DEPANGE,care este unul din apropiaţii cercurilor dela Quai d'Orsay a scris un articol publicat recent în revista franceză "Revue des Deux" Mondes" prin care susţine acest proect,dovedeşte în mod suficient că reconstituirea fostului Stat Habsburgic începe să devină unul din ţelurile de războiu ale Franţei şi Angliei.

IULIU MANIU susţine că România trebue să prevadă din timp această eventualitate şi să coordoneze acţiunea sa diplomatică cu aceia a Jugoslaviei - care este direct interesată - contra proectului preconizat la Londra şi Paris, combătându-l printr'o contra propagandă susţinută şi documentată.

In acest scop România trebue să arate străinătăţii că se găseşte unită sufleteşte "fapt care însă nu poate fi realizat decât prin înlăturarea actualului regim şi reintro~~marx~~ducerea sistemului democratic şi parlamentar".

Atâta timp cât străinătatea va şti să în România se găseşte un regim dictatorial care nu corespunde intereselor superioare ale ţării,că este guvernată de guverne personale cari nu reprezintă dorinţa opiniei publice şi că între con-

./.

ducătorii şi naţiune există o prăpastie - spune Iuliu Maniu - este posibil orice joc pe socoteala integrităţii noastre teritoriale".

---

12 Martie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8,40, Iuliu Maniu este vizitat de Liveanu, care pleacă la ora 9,15.

La ora 10,10, vine Virgil Madgearu.

La ora 10,15, vine D-na Lăzărescu, care pleacă imediat.

La ora 10,40, vine av. M. Răutu.

La ora 11,05, vine Cezar Simionescu.

La ora 11,30, vin Emil Socor şi Liveanu.

La ora 11,35, vine Octav Tăslăoanu.

La ora 11,45, vine Mihai Popovici.

La ora 11,50, pleacă Virgil Madgearu.

La ora 12, vine Zaharia Boilă.

La ora 12,25, vine Pavel Pavel.

La ora 12,30, vine Sever Bocu.

La ora 12,35, pleacă Mihai Popovici.

La ora 12,40, pleacă Pavel Pavel.

La ora 12,45, pleacă Emil Socor şi Zaharia Boilă.

La ora 12,50, vine Ghiţă Pop.

La ora 12,55, pleacă Cezar Simionescu.

La ora 12,58, pleacă Liveanu.

La ora 13,05, pleacă av. M. Răutu.

La ora 13,10, pleacă Octav Tăslăoanu.

./.

La ora 13,15,pleacă Ghiţă Pop.

La ora 13,20,pleacă Sever Bocu.

La ora 16,40,vine prof.Stoica.

La ora 16,50,vine Liveanu,care pleacă imediat.

La ora 17,20,vine av.M.Răutu.

La ora 18,30,vine Cezar Simionescu.

La ora 18,45,pleacă av.M.Răutu.

La ora 19,vine Emil Socor.

La ora 19,20,vin Zaharia Boilă şi A.Leucuţia.

La ora 19,30,pleacă Cezar Simionescu şi prof. Stoica.

La ora 19,35,vin Col.Sfetescu şi Romulus Georoceanu.

La ora 19,45,vine Pavel Pavel.

La ora 19,50,vine Petruşca.

La ora 20,vine Ghiţă Pop.

La ora 20,10,pleacă Col.Sfetescu şi Romulus Georoceanu.

La ora 20,15,pleacă Pavel Pavel.

La ora 20,40,pleacă Ghiţă Pop.

La ora 21,30,pleacă Petruşca şi Emil Socor.

La ora 21,35,Iuliu Maniu însoţit de Leucuţia şi Zaharia Boilă,se duce la restaurantul "Cina".

La ora 23,50,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

- 52092 -

39923

14

OPER. D. LA FIȘ

N O T A

12 Martie 1940

La Paris apare publicaţia intitulată "Le Courrier de Roumanie" de sub direcţia lui Doljan administrator fiind A.Retteru.

In numărul din 15 Februarie a.c.se publică un articol, anexat în traducere, referitor la Iuliu Maniu.

Se menţionează că difuzarea în ţară a acestui număr al publicaţiei "Le Courrier de Roumanie", a fost oprită de Serviciul Cenzurei Corpului II Armată.

13

OPERAT LA FIŞE

IULIU MANIU, FOST MINISTRU, IN FAŢA JUSTIEŢIEI MILITARE

Se comunică dela Bucureşti, că Iuliu Maniu, fost preşedinte al Consiliului de Miniştri român ar fi fost chemat în faţa parchetului militar.

Tribunalul Militar al Corpului II Armată, comandat de Generalul Argeşeanu, fost şef al guvernului român în urma asasinării lui Armand Călinescu, a fost însărcinat cu instruirea cazului său.

I. Maniu este acuzat de a căuta să discrediteze guvernul român pretinzând prin articole şi scrisori că acesta ar intenţiona fiind sub presiunea unor puteri străine, să facă unele concesiuni teritoriale Bulgariei şi Ungariei.

M. MANIU, ANCIEN PREMIER ROUMAIN, DEVANT LA JUSTICE MILITAIRE. - On mande de Bucarest que M. Jules Maniu, ancien président du Conseil des ministres, aurait été déféré devant la justice militaire.

C'est le tribunal militaire du 2° corps d'armée, commandé par le général Argesiano, qui lui même fut, après l'assassinat de M. Calinesco, pendant 24 heures, chef du gouvernement, qui s'occuperait de son cas.

On accuse M. Maniu d'avoir cherché à discréditer le gouvernement en prétendant, dans des articles et dans des lettres, que celui-ci "aurait l'intention de faire sous la pression de puissances étrangères, des concessions territoriales à la Bulgarie et à la Hongrie."

RENFORCEMENT DE LA CENSURE. - Le gouvernement roumain vient d'instituer la censure sur les documents écrits à la main ou dactylographiés. La diffusion de fausses nouvelles ou d'informations intéressant la défense nationale sera sévèrement punie.

2923

Eri după amiază 11 Martie crt.a avut loc la locuinţa lui Iuliu Maniu o consfătuire la care au luat parte Polizu-Micşuneşti, Leucuţia, Ilie Lazăr , Zaharia Boilă, Ionel Pop, Sever Bocu şi alţii.

La această consfătuire s'a analizat soluţionarea probabilă a procesului dela Casaţie fixat pentru judecarea la 12 Aprilie c.

Iuliu Maniu a afirmat că va face tot posibilul să ducă 100 avocaţi din Ardeal, cari să facă atmosferă şi totodată să facă şi manifestaţie de simpatie.

Polizu - Micşuneşti a fost contra acestor idei spunând că ar putea periclita câştigul de cauză şi a opiniat să nu fie transformat procesul în întrunire publică.

Nu s'a luat nici o hotărâre definitivă.

===

12. III 940 17

2923

OPERAT LA FIȘE

Iuliu Maniu a anunțat pe prieteni că astăzi 12 Martie va pleca la Cluj spre a se consfătui și cu partizanii săi din Ardeal în privința procesului dela Inalta Curte de Casație.

A mai spus că dela Cluj va merge la Bădăcin și se va reîntoarce în Capitală la 25 Martie spre a pleda personal în procesul lui Ion Mihalache dela Curtea de Apel Secția V-a, fixat la 28 Martie c.

===

2923

12 Martie 1940
C.D.

Supravegherea lui IULIU MANIU.

--

La ora 8.45 IULIU MANIU este vizitat de LIVEANU.

La ora 10.20 vine ZAHARIA BOILA.

La ora 10.25 pleacă LIVEANU.

La ora 10.45 vine PETRUSCA.

La ora 11 revine LIVEANU.

La ora 11.15 vin V.MADGEARU şi CAPATANEANU.

La ora 11.30 vine CEZAR SIMIONESCU.

La ora 11.35 vineEMIL SOCOR,A.BUTEANU şi OCTAV TASLAOANU.

La ora 11.40 pleacă V.MADGEARU şi CAPATANEANU.

La ora 11.45 vine POLIZU MICSUNESTI.

La ora 11.50 pleacă LIVEANU.

La ora 12 pleacă ZAHARIA BOILA.

La ora 12.55 pleacă OCTAV TASLOANU.

La ora 13 pleacă CEZAR SIMIONESCU şi EMIL SOCOR

La ora 13.15 IULIU MANIU pleacă de acasă,ducându-se la Dr.N.LUPU,însoţit până la poartă de POLIZU MICSUNESTI.In faţa locuinţei d-rului N.LUPU se întâlneşte cu SEVER BOCU însoţit de care intră în locuinţa Doctorului.

La ora 13.45 IULIU MANIU pleacă dela Dr.N.LUPU împreună cu SEVER BOCU,de care se desparte în stradă, iar el se duce la VIRGIL MADGEARU.

La ora 15.40 IULIU MANIU pleacă dela VIRGIL MADGEARU şi se înapoiază la domiciliu.

La ora 18.30 IULIU MANIU este vizitat de PAVEL PAVEL şi ziaristul GRUIA.

La ora 18.40 vine LIVEANU.

./.

La ora 18.50 vine CEZAR SIMIONESCU.

La ora 19 vine SEVER BOCU.

La ora 19.20 vine GEROCEANU.

La ora 19.25 vin ZAHARIA BOILA și LEUCUTIA.

La ora 19.30 vine av.PENESCU,care pleacă imediat.

La ora 19.35 pleacă CEZAR SIMIONESCU.

La ora 19.40 vine GHITA POP.

La ora 19.50 pleacă ziaristul GRUIA.

La ora 20.10 pleacă GEROCEANU.

La ora 20.45 pleacă PAVEL PAVEL,SEVER BOCU, LIVEANU,LEUCUTIA,ZAHARIA BOILA și GHITA POP.

La ora 20 IULIU MANIU pleacă de acasă,ducându-se la d-na SARATEANU în str.Vasile Lascăr 82.

La ora 23.40 IULIU MANIU se înapoiază la domiciliu.

-----

13 Martie 1940

C. D.

2923

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8,30, Iuliu Maniu este vizitat de Ion Liveanu, care pleacă la ora 8,45.

La ora 9,05, vine N.Polizu Micșunești.

La ora 9,10, vine av.N.Penescu.

La ora 9,15, vine av.M.Răutu.

La ora 9,30, vine av.Cezar Simionescu.

La ora 9,35, vin Zaharia Boilă cu Aurel Buteanu, cari pleacă după 5 minute.

La ora 9,45, revine Ion Liveanu.

La ora 10,20, revine Zaharia Boilă.

La ora 10,30, pleacă av.N.Penescu.

La ora 10,40, pleacă N.Polizu Micșunești.

La ora 10,45, pleacă Ion Liveanu.

La ora 11, vine Virgil Madgearu.

La ora 11,05, vine inginerul Mihăescu.

La ora 11,10, vine ziaristul Alex.Gruia.

La ora 11,15, pleacă Zaharia Boilă.

La ora 11,20, pleacă Ing.Mihăescu, av.M.Răutu și av.Cezar Simionescu.

La ora 11,25, vine Mihai Popovici.

La ora 11,30, vine Emil Socor.

La ora 11,40, pleacă Virgil Madgearu.

47, 74, 111
131, 158, 160
284, 318, 339

./.

13

La ora 11,45, pleacă Mihai Popovici.

La ora 11,50, pleacă Alex.Gruia.

La ora 11,55, revine Zaharia Boilă.

La ora 12, vine Ghiță Pop.

La ora 12,20, vine Aurel Buteanu.

La ora 12,25, pleacă Ion Liveanu, Aurel Buteanu, Emil Socor și Ghiță Pop.

La ora 12,40, Iuliu Maniu însoțit de Zaharia Boilă, se duce la Gara de Nord, iar la ora 13, cu trenul Rapid Nr.31, pleacă la Cluj.

.

In noaptea de 13 Martie c., la ora 23,31, Iuliu Maniu a sosit la Cluj.

In gară nu a fost așteptat de nici unul dintre prietenii săi.

De la gară, I.Maniu a plecat la domiciliul lui Romulus Boilă, unde va locui în timpul șederii sale la Cluj.

22

13 Martie 1940

C. D.

2923

Astăzi la ora 13, cu trenul Rapid "Ardeal" Nr.31, Iuliu Maniu a părăsit Capitala, cu destinația Cluj.

La gară a fost condus de Zaharia Boilă.

2923

13 Martie 1940

C.D.

Iuliu Maniu va face declarații presei străine.

--

Intimii lui MANIU afirmă că acesta și-a manifestat hotărârea de a face noui declarațiuni reprezentanților presei străine.

Se afirmă că IULIU MANIU va vorbi de situația României în actuala conjunctură internațională, de tratativele guvernului cu resturile fostei mișcări legionare, de raporturile dintre Coroană și opoziție, precum și de atitudinea opoziției față de regimul actual.

După afirmațiunile colaboratorilor lui IULIU MANIU, declarațiile sunt proectate pentru cursul acestei săptămâni.

-----

13 III 940

2923

Luni 11 Martie c., Iuliu Maniu a vizitat pe d-rul Lupu, cu care a discutat succesul în procesul său şi ultimele evenimente externe şi interne în faţa cărora şeful partidului naţional-ţărănesc s'a arătat îngrijorat, afirmând că vor veni timpuri grele pentru ţară dacă Factorul Constituţional nu înţelege să remedieze răul provocat prin forma actuală de conducere.

Faţă de această situaţie, Maniu a rugat pe d-rul DLupu să ceară o nouă audienţă la Suveran, pentru a-I înfăţişa starea actuală de lucruri care merge cu paşi repezi spre prăpastie şi să-I aducă la cunoştinţă hotărârea dată de Curtea de Casaţie în privinţa excluderiib conducătorilor naţional-ţărănişti din Senat.

D-rul Lupu l-a asigurat că chiar în cursul zilei de azi va solicita audienţă la Palat.

Iuliu Maniu a anunţat apoi pe d-rul Lupu că aşteaptă sosirea lui Ion Mihalache pentru a lua ultimele hotărâri în legătură cu acţiunea partidului şi colaborarea cu Dinu Brătianu, după care va pleca în Ardeal pentru pregătirea opiniei publice din această regiune.

===

Inainte de a părăsi Capitala ,Iuliu Maniu a scris două scrisori,una pentru ION MIHALACHE şi alta pentru DINU BRATIANU.

In scrisoarea adresată lui ION MIHALACHE ,a arătat că în viaţa politică au intervenit situaţii noui prin încercările de renconciliere şi intenţia de întroducere în posturile de conducere a elementelor gardiste. Aceste evenimente impun o revizuire a acţiunei opoziţiei şi ca atare îl roagă insistent să fie în Bucureşti pe ziua de 18 martie c.,având de luat importante hotărâri în legătură şi cu procesul dela Casaţie.

Scrisoarea a fost încredinţată lui VIRGIL MADGEARU pentru a fi expediată cât mai urgent lui MIHALACHE.

In scrisoarea adresată lui DINU BRATIANU ca răspuns la scrisoarea anterioară a acestuia, IULIU MANIU mulţumeşte şefului grupării liberale, arătând că momentele actuale impun mai mult ca oricând o strânsă şi continuă colaborare a opopziţiei într'un acord perfect întrucât evenimentele se precipită. pentru stabilirea normelor de urmat, a spus MANIU, la revenirea sa în capitală vor lua contact direct pentru a hotărâ.

===

14 III 940

26

2923

Avon

OPERAT LA FIȘE

IULIU MANIU a primit dela un amic din streinătateo serie de informaţii cari desvălue intenţiile Angliei şi Franţei de a sprijini restaurarea monarhiei austroungare.

Aceste ştiri au fost trimise de MANIU pentru documentarea lui DINU şi GHEORGHE BRATIANU

===

14 Martie 1940.

C.D.

Iuliu Maniu a părăsit Capitala

MIHAI POPOVICI a informat pe DINU BRATIANU că IULIU MANIU a fost chemat de urgenţă la Cluj de interese familiale, unde a plecat în ziua de 13 Martie c., şi că se va înapoia în Capitală pe ziua de 17 Martie, când va relua consfătuirile pentru fixarea atitudinii sale faţă de problemele la ordinea zilei.

2423

28

14 Martie 1940
C.D.

IULIU MANIU şi problema Sud-Estului European.

--

OPERAT LA FIŞE

In cursul zilei de 12 Martie a.c. GHITA POP a prezentat lui IULIU MANIU un număr din gazeta budapesteană "PESTI HIRLAP" care publică în extenso interviewul acordat de Contele CSAKI trimisului special la Budapesta al ziarului turc "TAN".

Comentând acest articol, pe care îl socoteşte concludent pentru raporturile dintre Ungaria şi România, IULIU MANIU a spus următoarele:

" Faptul că Contele CSAKI spune în interview că problema Ardealului este "mereu în suspensie şi va trebui să fie rezolvată la momentul oportun" dovedeşte că Ungaria nu renunţă la pretenţiunile sale revizioniste faţă de Ardeal."

" Ea nu intenţionează să întreprindă o acţiune armată, dar aşteaptă ca pretenţiunile să-i fie satisfăcute la o viitoare conferinţă a păcei europene".

"Afirmaţia Contelui CSAKI că "baionetele maghiare nu se vor încrucişa niciodată cu cele turceşti", trebue interpretată ca fiind pe linia acţiunii pe care o duce Ungaria, de acord cu Italia, pentru separarea puterilor din blocul Inţelegerei Balcanice".

29

14 Martie 1940

C.D.

Broşura despre procesul lui
Iuliu Maniu.

In cercurile maniste se discută următoarele amănunte în legătură cu broşura pe care Iuliu Maniu intenţionează să o editeze referitor la procesul său în contencios:

- Materialul pentru broşură a fost adunat de avocaţii Cezar Simionescu şi M.Răutu,şi a fost predat în cursul zilei de 12 Martie a.c. lui Iuliu Maniu.

- Cum Iuliu Maniu a luat întregul material la Cluj,unde a plecat în ziua de 13 crt.,este probabil ca broşura să fie editată la Cluj.

2923

15 Martie 1940 30

C.D.

OPERAT LA FIȘE

In jurul procesului lui
Iuliu Maniu.

Admiterea cererei Preşedinţiei Consiliului de Minişt-tri de către Inalta Curte de Casaţie Secţia IV-a, de a fixa un termen mai apropiat în procesul de fond a lui Iuliu Maniu, a produs o deosebită impresie, în cercurile naţional-ţărăniste.

Iuliu Maniu a spus lui Madgearu că deşi va pierde procesul la 19 Martie, din cauza presiunilor guvernului, va arăta în faţa Inaltei Curţi întreg eşafodajul pe care se bazează Instituţiile înscăunate după 10 Februarie 1938.

Se mai afirmă că, în cazul când la 19 Martie a.c. recursul lui Iuliu Maniu în fond va fi respins, acesta va ataca legile organice în baza cărora i s'a luat dreptul de a-şi exercita mandatul de senator de drept ca neconstituţionale în faţa secţiilor unite ale Inaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie.

•

In cursul unei întrevederi pe care D.N.Lupu a avut-o cu Dr.I.Costinescu, discutându-se motivele care au determinat Preşedinţia Consiliului de Miniştri să urgenteze judecarea fondului în procesul lui Iuliu Maniu, Dr.N.Lupu a spus că principalul obiectiv a fost acela de a se obţine

./.

din partea Curţii de Casaţie o decizie care să servească drept jurisprudenţă şi în procesul lui Ion Mihalache, care se va judeca de către Curtea de Apel la 28 Martie a.c.

Dr. N. Lupu a spus că "indiferent care va fi rezultatul procesului lui Iuliu Maniu, Ion Mihalache şi ceilalţi fruntaşi naţional-ţărănişti îşi vor susţine acţiunea în contencios".

15 Martie 1940
C.D.

Astăzi la orele 10 cu trenul rapid Nr.32 a plecat din Cluj,cu destinaţia Bucureşti IULIU MANIU.

La gară a fost condus de ROMULUS BOILA la domiciliul căruia a locuit în timpul şederei sale în localitate.

IULIU MANIU nu a părăsit locuinţa şi a fost vizitat în timpul şederei la Cluj,numai de membrii familiei BOILA.

33

15 Martie 1940

C.D.

2923

Raport german despre o scrisoare a lui Iuliu Maniu.

Legaţia germană a trimis la Berlin un raport în care comunică informaţiunea că Iuliu Maniu ar fi adresat lui Dinu Brătianu o scrisoare referitoare la proectele refacerii fostului imperiu austro-ungar.

Scrisoarea ar conţine afirmaţiunea că Otto de Habsburg ar avea în acest scop sprijinul Angliei, Franţei şi Statelor Unite. Eventualitatea aceasta - ar fi scris Iuliu Maniu - va pune în mod acut problema Ardealului, fapt care trebue privit cu îngrijorare.

Raportul german afirmă că, - în altă ordine de idei -, scrisoarea ar conţine cuvinte ofensatoare "la adresa conducătorilor ţării, care, cu toate cele expuse în Mesagiul Regal, au aruncat în întuneric opoziţia naţional-ţărănistă-liberală".

---

16 Martie 1940
C. D.

2923

Supravegherea lui I.Maniu.

La ora 9,vine Liveanu.
La ora 9,30,vine Ghiţă Pop.
La ora 10,vine Mihai Popovici.
La ora 10,05,pleacă Ghiţă Pop.
La ora 10,10,vine Zaharia Boilă.
La ora 10,30,pleacă Mihai Popovici.
La ora 11,pleacă Zaharia Boilă.
La ora 11,30,vine Octavian Tăzlăoanu.
La ora 11,45,vine Cezar Simionescu.
La ora 11,50,vine Pavel Pavel.
La ora 12;05,vine Emil Socor.
La ora 12,35,pleacă Cezar Simionescu.
La ora 12,40,pleacă Octavian Tăzlăoanu.
La ora 12,45,pleacă Emil Socor.
La ora 12,55,pleacă Pavel Pavel.
La ora 13,10,pleacă Liveanu.

La ora 13,55,Iuliu Maniu se duce la inginerul St.Mihăescu,unde rămâne la masă.

La ora 17,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu, fiind condus de inginerul Mihăescu.

La ora 17,50,vine Liveanu.
La ora 18,05,vine Cezar Simionescu.
La ora 18,15,vine Mihail Răutu.

46, 247, 283, 284,

12, 20, 35, 52, 117
130, 139, 290, 319, 365

13

La ora 18,20,vine avocatul Polizu Micşuneşti.

La ora 18,25,vine Colonelul Sfetescu.

La ora 19,25,vine Penescu.

La ora 19,35,vine Leucuţia.

La ora 19,40,vine prof.Stoica Sever,dela Cluj.

La ora 19,45,vine Zaharia Boilă.

La ora 19,50,vine Ghiţă Pop.

La ora 20,pleacă Ghiţă Pop.

La ora 20,05,vine Dr.Stănculescu.

La ora 20,35,pleacă Stoica.

La ora 20,55,pleacă Dr.Stănculescu.

La ora 21,pleacă av.Penescu,Col.Sfetescu,Liveanu, Cezar Simionescu şi Polizu Micşuneşti.

La ora 21,10,Iuliu Maniu,Zaharia Boilă,Leucuţia şi Mihail Răutu,se duc la restaurantul "Cina",unde vine şi Aurel Buteanu.

La ora 23,50,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu,fiind condus de Zaharia Boilă şi Leucuţia.

OPERAT LA FIŞE

13

13, 44, 47, 57
118, 119

16 Martie 1940
C. D.

2923

Supravegherea lui IULIU MANIU

In ziua de 15 Martie a.c. la ora 21 a sosit în Capitală, venind dela Cluj, IULIU MANIU.

In Gara de Nord a fost aşteptat de Av.ION LIVEANU, care l-a condus la domiciliu.

La ora 21.15 IULIU MANIU a fost vizitat de ZAHARIA BOILA, care a plecat la ora 22.10

După această oră IULIU MANIU nu a mai părăsit locuinţa şi nu a mai fost vizitat de alte persoane.

37

2923

16 Martie 1940 37
C.D.

In jurul sosirii lui IULIU MANIU.

ZAHARIE BOILA, care a vizitat în cursul serii de 15 Martie a.c. pe IULIU MANIU, a spus intimilor săi că în cursul zilei de 16 Martie crt. se va întruni Biroul grupării național-țărăniste, pentru a lua hotărâri față de aderarea legionarilor la noua orânduire politică.

* * *

In cursul zilei de 15 Martie crt. Dr. N. LUPU a trimis lui ION MIHALACHE la Dobrești-Muscel o scrisoare prin care îi comunică informațiuni referitoare la discuțiunile care au dus la încheerea tratativelor cu legionarii și la acțiunea de destindere pe care guvernul ar intenționa să o facă față de opoziția național-țărănistă și liberală.

Dr. N. LUPU roagă pe ION MIHALACHE să vină în cursul zilei de 16 crt. în București, pentru a lua contact cu IULIU MANIU.

In cercurile național-țărăniste se crede că Dr. N. LUPU a chemat pe ION MIHALACHE pentru a încerca împreună să convingă pe IULIU MANIU de necesitatea apropierii de Coroană.

39

2923

16 Martie 1940.

C.D.

Liberalii și procesul în contencios al lui IULIU MANIU.

Vorbind de procesul în Contencios intentat de IULIU MANIU, cercurile liberale diniste își exprimă părerea că admiterea acțiunii lui IULIU MANIU ar fi interpretat în rândurile opoziției ca un însemnat pas spre destindere.

•

Aceleași cercuri comentează faptul că în după amiaza de 15 Martie c. procurorul general al Curții de Apel din București GHEORGHE PĂCURARU, a fost așteptat în cabinetul său de avocatul CEZAR SIMIONESCU, apărătorul lui IULIU MANIU, cu care a avut o lungă convorbire.

13

16 III 940 39

2923

OPERAT LA FIŞE

In cursul zilei de eri 15 Martie a.c.intimii lui IULIU MANIU, după aflarea ştirei că acesta va veni în Capitală în seara aceleaşi zi, au lansat svonul că reîntoarcerea acestuia mai înainte de data cunoscută s'ar datora dorinţei Suveranului de a ajunge la o înţelegere între opoziţie şi guvern, urmând în felul acesta în momentul critic de faţă,disensiunile create de partidele politice în sânul poporului român.

Se comentează că, datorită faptului că Suveranul ar ceda asupra unor puncte ce a făcut obiectul divergenţelor de până acum IULIU MANIU s'ar fi hotărât să schimbe atitudinea avută în trecută faţă de Coroană ,şi că în curând vom asista la o împăcare între M.S.REGELE şi MANIU, fapt ce va produce mari schimbări în politica internă a ţării. Deşi hotărât la acest pas - susţin apropiaţii lui IULIU MANIU - acesta va rămâne totuşi în espectativă până la soluţionarea complectă a situaţiei sale parlamentare, considerată ca preambul al tuturor tratativelor ce vor urma.

===

16.III.940

Traducere din presa bulgară

Ziarul „Zorea" care apare la Sofia cu data de 10 III 940 publică următorul articol:

Iuliu Maniu a dat în judecată guvernul român.

Budapesta, 9 martie (prin telefon)

Se comunică din București:

După cum se știe, la 15 octombrie, în timpul sesiunii parlamentare din toamnă, un grup de senatori în frunte cu d-l Iuliu Maniu și Nicolae Titulescu, au refuzat să participe la ședințe, pentru a nu recunoaște noua constituție și pentru a nu fi obligați să îmbrace noua formă F. R. N."

În afară de aceasta, au refuzat să depună jurământul, că vor păzi și suprime noii conduceri

de stat, fapt pentru care primul ministru Ar. Tătărescu a dispus să fie eliminați acești senatori din parlament. In afară de aceasta d-l Iuliu Maniu a trimes o telegramă de protest parlamentului dând în judecată presidenția senatului corp. motivând că excluderea lor se datorește dispozițiilor d-lui Prof. N. Iorga și este în contrazicere cu actul constituțional.
Azi curtea de casație din București se ocupă de procesul intentat de d-l Iuliu Maniu
după ce a ascultat cele două părți curtea de casație a hotărât pentru rejudecarea procesului pentru 12 Aprilie 940
Este interesant a se sublinia

41

III

că în plângerea sa la justiţie dl. Iuliu Maniu a mers până acolo, că consideră noua constituţie ca ilegală şi se pronunţă contra eficacităţii Frontului Renaşterii Naţionale

Ştirea existenţei acestui proces a produs o senzaţie adâncă în Bucureşti.

Este cunoscut că dl. Iuliu Maniu este cea mai populară figură de stat din România

ЮЛИУ МАНИУ СѪДИ РОМЪНСКОТО ПРАВИТЕЛСТВО

Будапеща, 9 мартъ (По телефона, .

Съобщаватъ отъ Букурещъ:

Както е известно, на 15 октомврий презъ време на есенната сесия на парламента една група сенатори начело съ г. г Юлиу Маниу и Никола Титулеску, отказа да присѫтствува на заседанието, за да не признаятъ новата конституция и не бѫдатъ задължени да се облѣкатъ въ униформата на ФРН. Освенъ това, сѫщитѣ отказаха да дадатъ клетва, че ще пазятъ и ще се подчиняватъ на държавния строй, за което тогавашниятъ министъръ председатель предложи провинилитѣ сенатори да бѫдатъ изключени отъ Парламента. Извънъ това, г. Юлиу Маниу изпра[illegible]тна телеграма до парлам[illegible] и даде подъ сѫдъ председателството на сената, мотивирайки се, че изключването на недоволнитѣ сенатори станало по нареждането на г проф. Иорга е противоконституционе[н] актъ.

Днесъ касационниятъ сѫдъ въ Букурещъ се занимава съ процеса заведенъ отъ г. Юлиу Маниу. Следъ като изслуша и двете страни, касационниятъ сѫдъ опредѣли като дата за разглеждането на процеса 12 априлъ.

Интересно е да се отбележи че въ своето оплакване до сѫда, Юлиу Маниу е отишълъ до тамъ, че счита новата конституция за незаконна и се обявява противъ ефикасностьта на Фронта за национално възра[жда]не.

Съобщението за насрочването на този процесъ предизвика въ Букурещъ много дълбоко впечатление. Известно е, че г. Юлиу Маниу е най-популярниятъ държавникъ въ Ромъния.

44

17 Martie 1940

C. D.

2423

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,20,vine Ion Liveanu.

La ora 9,55,vine D-na Lăzărescu.

La ora 10,15,pleacă D-na Lăzărescu.

La ora 10,40,pleacă Ion Liveanu.

La ora 11,vin Petrușca și Liveanu.

La ora 11,10,vine Zaharia Boilă.

La ora 11,35,vine Emil Socor.

La ora 11,55,vine Cezar Simionescu și Profesorul Stoica Sever.

La ora 12,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 12,30,vine Virgil Madgearu.

La ora 12,40,vine Ghiță Pop.

La ora 13,pleacă Ghiță Pop.

La ora 13,05,pleacă Ion Liveanu.

La ora 13,15,pleacă Petrușca,Emil Socor,Profesorul Stoica Sever și Cezar Simionescu.

La ora 13,20,Iuliu Maniu se duce la Dr.D.Popovici,fiind condus până la locuința acestuia de către Virgil Madgearu.

La ora 15,30,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 17,45,vine av.Polizu Micșunești.

./.

La ora 17,50,vine Aurel Buteanu.

La ora 17,55,vine Cezar Simionescu.

La ora 18,vine Mihail Răutu.

La ora 18,10,vine avocatul N.Penescu.

La ora 18,15,vine Ion Liveanu.

La ora 18,30,pleacă Aurel Buteanu şi Ion Liveanu.

La ora 19,15,vine Ghiţă Pop.

La ora 19,20,vine Aurel Buteanu.

La ora 19,30,vine Zaharia Boilă.

La ora 20,30,pleacă Polizu Micşuneşti şi Ghiţă Pop.

La ora 22,pleacă Zaharia Boilă şi Aurel Buteanu.

----

18 Martie 1940.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 9,IULIU MANIU este vizitat de I.LIVIANU.

La ora 10,50,vine ZAHARIA BOILA.

La ora 11,vine ing. St.MIHAESCU.

La ora 11,05 pleaca ZAHARIA BOILA.

La ora 11,45,pleacă Ing.MIHAESCU.

La ora 12,45,vine Dr.N.LUPU.

La ora 12,55,vine AUREL BUTEANU.

La ora 13. pleaca Dr.N.LUPU.

La ora 13.05,vine ZAHARIA BOILA.

La ora 13.10,pleaca ZAHARIA BOILA.

La ora 13,20,pleacă A.BUTEANU.

La ora 13.40,pleacă LIVIANU.

La ora 17.35,vine LIVIANU care pleacă la ora 18,10

La ora 18.30,vine Av.M.Răutu.

La ora 18.40,vin ZAHARIA BOILA,LEUCUTIA şi PAVEL PAVEL.

La ora 18.50,vine OCTAV TASLAOANU.

La ora 19.vine CEZAR SIMIONESCU.

La ora 19.05,vine POLIZU MICSUNESTI.

La ora 19.10,pleaca M.RAUTU.

La ora 19.15,vine ziaristul GRUIA ALEXANDRU.

La ora 19.20,pleacă ZAHARIA BOILA şi PAVEL PAVEL.

./.

La ora 19.25, vine GHITA POP.

La ora 19.45, vine Prof. STOICA SEVER.

La ora 20, vine A.BUTEANU.

La ora 20.10, vine Av.N.PENESCU.

La ora 20.15, vine PETRUSCA.

La ora 20.20, vine KATENBURG.

La ora 21.20, pleacă Av.PENESCU, CEZAR SIMIONESCU, STOICA SEVER, şi Av.N.POLIZU MICSUNESTI.

La ora 21.25 pleacă OCTAV TASLAOANU şi ziarisul ALEXANDRU GRUIA.

La ora 21.30, pleaca GHITA POP.

La ora 21.45, pleaca A.BUTEANU.

La ora 22.15 pleacă LECUTIA, KATENBURG şi PETRUSCA.

---

18. III. 940
428

2923

OPERAT LA FIȘE

Sâmbătă 16 Martie c. IULIU MANIU a primit vizit[a] d-rului LUPU, cu care a discutat ultimele evenimente în-tâmplate în domeniul politicei interne şi externe, în faţa cărora partidul naţional ţărănesc tre bue să ia ne-întârziat o serie de măsuri pentru a preîntâmpina conse-cinţele incalculabile la care s'ar expune ţara.

IULIU MANIU a rugat pe d-rul LUPU să intensific[e] raporturile cu Legaţia Sovietică din Bucureşti, având ferma credinţă că în zilele ce urmează U.R.S.S.-ul va avea un cuvânt hotărâtor de spus în viaţa politică in-ternă a României, mai ales datorită ultimului act al guvernului pentru încadrarea foştilor conducători legio-nari duşmani neînpăcaţi ai Rusiei, în viaţa politică a Statului.

A preconizat apoi cu d-rul LUPU un plan genera[l] de reacţionare contra tuturor metodelor şi actelor gu-vernului şi regimului actual, care să exploateze toate nemulţumirile creiate de guvern.

===

42

18 Martie 1940.

C.D.

2923

OPERAT LA FIȘE

Cercurile național-țărăniste și procesul lui IULIU MANIU.

Intimii lui IULIU MANIU comentează declarațiile făcute de acesta în legătură cu procesul pe care îl are în ziua de 19 Martie c.

IULIU MANIU - afirmă apropiații săi - este convins că pledează o chestiune pierdută dinainte, deoarece există în Constituție obligativitatea jurământului.

Din punct de vedere juridic nu se poate găsi deci nici o justificare a problemei ridicate, dar Maniu voește ca și această problemă să formeze obiect de discuție.

Avocații săi vor susține că în Constituție nu se prevede jurământul în mod special pentru senatorii de drept.

Avocatul POLIZU MICSUNESTI va pleda chestiunea uniformelor, considerată ca avand sorți de izbândă, deoarece în Constituție nu se prevede obligativitatea uniformei pentru nici o categorie din Stat și nici pentru senatorii de drept.

./.

Avocatul PENESCU va pleda un subliment la fond şi va susţine în replică incidentele părţii adverse.

Deşi a insistat ca procesul să fie cat mai bine pregătit, IULIU MANIU are totuşi impresia că procesul nici nu se va judeca.

Se va ridica încă dela început - pretinde el - de partea adversă incidente de inadmisibilitatea acţiunii şi este probabil că Curtea îşi va însuşi acest fel de a vedea şi va admite incidentul ridicat de avocaţii Senatului.

Va rămâne încă chestiunea neconstituţionalităţii, care va merge în faţa Secţiunilor Unite ~~ale Curţii~~ ale Casaţiei.

---

19 Martie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8, Iuliu Maniu este vizitat de Ion Liveanu.

La ora 10,10, vine Virgil Madgearu, care pleacă după 15 minute.

La ora 10,30, vine Cezar Simionescu.

La ora 10,35, vine Virgil Solomon.

La ora 10,50, vin Zaharia Boilă și Aurel Buteanu.

La ora 10,55, vine Mihai Popovici.

La ora 11, vine Katenburg.

La ora 11,15, pleacă Mihai Popovici, Virgil Solomon și Zaharia Boilă.

La ora 11,20, vine Pavel Pavel.

La ora 11,25, vine Emil Socor.

La ora 11,50, pleacă Katenburg.

La ora 12,05, pleacă Aurel Buteanu.

La ora 12,10, pleacă Cezar Simionescu.

La ora 12,30, vine Zaharia Boilă.

La ora 12,35, vine Aurel Leucuția.

La ora 12,40, vine Virgil Solomon.

La ora 12,45, pleacă Pavel Pavel, Zaharia Boilă, Emil Socor și Liveanu.

La ora 13,10, Iuliu Maniu, Leucuția și Virgil Solomon, merg la Tribunal, Curtea de Apel - Completul I.

./.

La proces au asistat : Avocatul Penescu,av.Răutu, Zaharia Boilă,Virgil Solomon,Cezar Simionescu,Leucuția, Pavel Pavel,Katenburg,I.Liveanu,av.Brezeanu,Octav Livezeanu,Ghiță Pop,Stoica,Aurel Dobrescu,Dr.N.Lupu,Ing. Mihăescu,Virgil Madgearu,av.Leon,Polizu Micșunești,Mihai Popovici,Popescu Zorică,Colonel Sfetescu,av.Ciudin,Emil Socor.

La ora 18,15,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 19,10,Iuliu Maniu este vizitat de I.Liveanu.

La ora 19,20,vine Pavel Pavel.

La ora 19,35,vine Zaharia Boilă.

La ora 20,vin Ghiță Pop și Constantin Brezeanu.

La ora 20,10,pleacă avocatul Const.Brezeanu.

La ora 20,15,vine Aurel Buteanu.

La ora 20,30,vine Virgil Solomon.

La ora 20,35,vin Aurel Leucuția și Katenburg.

La ora 20,40,pleacă Ghiță Pop.

La ora 20,45,pleacă Ion Liveanu.

La ora 21,15,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 21,30,pleacă Aurel Buteanu.

La ora 21,30,Iuliu Maniu,însoțit de Pavel Pavel, Leucuția,Katenburg și Virgil Solomon,se duce la restaurantul "Cina",unde ia masa.

La ora 23,30,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

13

19-III-940

53

2923

OPERAT LA FIȘE

In cursul zilei de eri 18 Martie c., Iuliu Maniu a fost vizitat de Aurel Buteanu, Zaharia Boilă, Ghiță Pop, Liveanu, Tăsloanu, Polizu-Micșunești, Cezar Simionescu, Penescu, Dr. Marc, Răutu, ziaristul Gruia și Mihai Popovici cu cari s'a întreținut pe rând, făcând schimb de informații și propuneri în legătură cu acțiunea partidului și în special cu procesul dela Casație.

O parte dintre aceștia i-au adus comentariile presei străine în legătură cu situația internațională și acțiunea guvernului român.

In cele din urmă Iuliu Maniu a reținut pe avocații Cezar Simionescu, Răutu, Penescu și pe Mihai Popovici, cu cari a discutat modul cum va decurge procesul fixându-se și pledoariile.

Cezar Simionescu datorită informațiilor aduse de d-rul Lupu în privința influențării completului de judecată de către guvern, a opinat că ar fi bine să obțină amânarea procesului.

Maniu a acceptat propunerea și a rugat pe cei de față să găsească formula de amânare.

\---

54

19 Martie 1940. 57

C.D.

OPERAT LA FIȘE

Iuliu Maniu a refuzat să scrie un articol pentru presa germană.

MIHAI POPOVICI a comunicat recent lui IULIU MANIU că diplomatul german HERMANN von RITGEN îl roagă să scrie un articol pentru ziarul economic german SÜD OST care apare la Viena.

IULIU MANIU a refuzat, motivând că a scrie în aceste momente articole pentru presa germană, ar însemna să angajeze atitudinea grupării național-țărăniste în politica externă.

2923

19 Martie 1940

585

C.D.

Procesul lui Iuliu Maniu

Virgil Madgearu a sfătuit pe Iuliu Maniu în ziua de 17 Martie a.c., să caute a obține amânarea procesului și să aștepte "desfășurarea evenimentelor interne, care îi pot veni în ajutor".

.

In cursul zilelor de 17 și 18 Martie a.c., Iuliu Maniu a lucrat cu avocații Cezar Simionescu, Nicolae Penescu și Al. Mutu la redactarea concluziilor care se vor pune în fond astăzi 19 crt. la Inalta Curte de Casație.

.

Cezar Simionescu a spus lui Ghiță Pop că va produce în instanță o jurisprudență care face improbabilă respingerea recursului lui Iuliu Maniu.

El nu exclude posibilitatea ca Inalta Curte de Casație să dea o decizie de compromis între părți.

13

---

19 Martie 1940.
C.N.

IULIU MANIU și problema Statului federativ în Europa Centrală.

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta este preocupat de problema restaurării fostei monarhii habsburgice pe care Aliații ar intenționa să o pună la sfarșitul războiului.

IULIU MANIU socotește că acest proect a prins rădăcini puternice și că visita pe care OTTO de HABSBURG a făcut-o de curând în America, unde a fost primit la Casa Albă, arată cât de intens se lucrează la realizarea acestui proect.

" Franța și Anglia - spune Iuliu Maniu - urmăresc creerea acestui Stat Federativ pe baze democratice, pentru ca națiunile componente să se bucure de o libertate absolută.

" Acest lucru este îngrijorător, căci popoarele care vor intra mâine în acest Stat federativ, nu sunt mulțumite de regimul sub care trăesc astăzi, lipsite de libertate.

" Regimul de astăzi din România, care a nemulțumit adânc marea massă din Ardeal, deschide drumul aderării ardelenilor la viitorul stat federativ, ceeace constitue un pericol pentru integritatea Statului român de astăzi".

./.

.

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta intenţionează să redacteze o broşură prin care să combată proectul, elaborat la Paris, de a se creea un Stat federativ în Europa Centrală.

In această broşură el va arăta că înfiinţarea unui nou stat habsburgic este o monstruozitate şi că "popoarele nu trebuesc pedepsite pentru greşeli care nu le-au comis ele, ci conducătorii lor".

Broşura va fi tipărită în limbele franceză şi engleză, şi răspândită în cele două ţări aliate.

.

IULIU MANIU şi-a asigurat pentru această colaborarea ziaristului SEVER STOICA din Cluj, fost prim redactor al oficiosului naţional-ţărănist din Ardeal PATRIA.

2923

19 Martie 1940 - ora 18.10

C.D.

In continuare ANIBAL TEODORESCU atrage atenţiunea asupra faptului că IULIU MANIU împreună cu DINU BRATIANU, au comis un delict prin comunicarea care au făcut-o şi au anexat-o la scrisoarea sus amintită.

La 22 Iunie 1939, dl. C. ARGETOIANU răspunde lui IULIU MANIU prin o nouă scrisoare şi-i remite scrisoarea sa împreună cu comunicarea, motivând că nu poate păstra în arhiva Senatului acte care constituesc corpuri delicte.

IULIU MANIU, la 25 Iunie 1939, prin o nouă scrisoare protestează contra actului d-lui C. ARGETOIANU.

La 2 Iulie 1939, dl. C. ARGETOIANU adresându-se iarăşi printr'o scrisoare lui IULIU MANIU, îi atrage aten ţia că în baza prevederilor art. 48 din Constituţie, art. 4, 5 şi 6 din Legea Electorală, îşi va pierde mandatul de senator de drept, dacă nu se prezintă să depună legiuitul jurământ.

In ziua de 8 Iulie 1939, împlinindu-se o lună decând trebuia să se prezinte pentru depunerea jurământului toţi senatorii, inclusiv IULIU MANIU, care făcea parte din lotul acelora şi neprezentându-se, i s'a făcut

./.

cunoscut că şi-a pierdut dreptul de senator.

Acest lucru, dl. C. ARGETOIANU l-a făcut cunoscut Senatului printr'o comunicare, care nu era decat o constatare în baza legilor şi regulamentului Senatului, care prevăd sancţiuni contra acelora ce n'au depus jurământul.

Cu această ocasie, senatorul C.C. BRAESCU s'a ridicat şi m'a întrebat dacă această comunicare comportă discuţiuni plenare sau este un act al preşedintelui. I-am răspuns că nu comportă nici o discuţiune, întrucât este un act al preşedintelui Senatului.

IULIU MANIU socotindu-se lezat în dreptul său de senator de drept, a făcut contestaţie, în care arată la punctul 8:

" Dacă prin imposibil şi contra interpretării date de mine s'ar invoca textele Constituţiei din 1938, în acest scop arăt că ac asta este fără caracter juridic şi fără valoare, întrucat ea violează flagrant art.128 şi 129 din vechea Constituţie din 1923, articole care prevăd că o Constituţie nu se poate revisui decat cu anumite forme. Deci, Constituţia din 1938 este un act inform, resumând o lovitură de Stat, iar toate actele făcute în baza ei, n'au nici o valoare juridică".

./.

Trebue să remarc însă, că vechea constituţie nu a fost revizită, ci abrogată în întregime de aceea din 1938, deci argumentele delictoase ale recurentului cad şi pe temeiul juridic raţional.

In principiu noi suntem chemaţi să discutăm acum când am făcut o suscintă privire asupra faptelor, următoarele:

- Este vorba de adresa d-lui profesor N.IORGA fost preşedinte al Senatului, prin care recurentul este invitat să depună jurământul.

- Este vorba de comunicarea pe care i-a făcut-dl.Consilier Regal C.ARGETOIANU, în calitate de preşedinte al Senatului.

- Este vorba de adresa pe care Senatul a trimis-o lui IULIU MANIU făcându-i cunoscut că a pierdut calitatea de senator de drept.

Aceste sunt cele trei acte făcute de preşedinţia Senatului, contra cărora s'a ~~fost~~ intentat acţiune.

Preşedintele Senatului nu a făcut aceste acte din proprie iniţiativă, ci bazat pe legi şi regulamente, fiindcă nu ştiu ca d-nii C.ARGETOIANU şi N.IORGA să fi avut ceva personal cu dl.IULIU MANIU; iar dacă ar fi avut, nu este bine ca în faţa Inaltei Instanţe să aducem în discuţiune chestiuni politice.

./.

Cand preşedintele Senatului a adus la cunoştinţa lui IULIU MANIU cele menţionate, nu a făcut decat în baza kagiiar drepturilor date de Regulamentul Senatului, care a fost făcut de către sus numitul corp conform art.49 din Constituţie, deci un act legislativ şi nu unul administrativ, care poate fi atacat în contencios.

In plus acest act al preşedintelui Senatului este o manifestare de voinţă a Corpului Legiuitor, întrucat, atunci cand s'a făcut comunicarea nu s'a ridicat nimeni să o discute, deci a fost aprobată prin tăcere.

Un asemenea act nu poate fi adus în faţa Contenciosului, fiindcă nu este de natură administrativă, făcut de preşedintele Senatului în calitate de administrator al Senatului, ci în calitate de representant al Corpului Legiuitor.

Actul administrativ emană numai dela autoritatea administrativă, astfel cum precizează art.1,6 şi 7 din Legea Contenciosului Administrativ şi după cum foarte bine spun doctrinarii renumiţi în această materie, PAUL NEGULESCU, ALESSEANU şi RARINCESCU. (din operile cărora citează)

Interzicerea de a pătrunde în Senat pentru a-şi putea executa mandatul nu este un act administrativ, deoarece nu emană dela puterea executivă ci dela un organ legislativ. Aşa dar condiţiunea

./.

esențială a actului administrativ lipsește aici.

In al doilea rând, chemarea la interogator a d-lui C. ARGINTOIANU, dovedește că partea adversă vrea să probeze faptul că acest act ar emana dela executiv, întrucat se crede că guvernul a sugerat măsura în speță d-lui Președinte al Senatului (urmează citate din doctrina franceză: Leon Duguy)

Legea Contenciosului Administrativ cași Constituția spun că numai actele de guvernământ și cele cu caracter de comandament militar nu intră în competența Contenciosului.

Actul în speță însă, prin natura lui juridică intrinsecă, nu are ce căuta în competința contenciosului administrativ și ca atare cerem ca să se admită incidentul de inadmisibilitate în Contencios.

Avocatul NICOLAE PENESCU spune că prin abilitatea sa de jurist, profesorul ANIBAL TEODORESCU a ocolit fondul problemei și mai ales problema de drept, care trebue repetată.

"ANIBAL TEODORESCU spune că dl. IULIU MANIU a făcut o comunicare semnată și de către dl. DINU BRATIANU, din care confratele meu a citit numai un pasagiu, acel care i-a convenit (urmează citirea acestei comunicări).

./.

Din această comunicare se remarcă faptul că IULIU MANIU şi DINU BRATIANU înţeleg să rămână la dispoziţia Coroanei şi să denunţe actele arbitrare făcute de guvern.

In acest timp, IULIU MANIU şi ceilalţi 10 senatori excluşi nu-şi pierduseră încă dreptul, dacă prin absurd am trebuit să admitem aceasta, şi atunci trebuia ca această comunicare să se citească în Senat, să se discute şi să se aprobe sau să se desaprobe.

Preşedintele Senatului nu a făcut acest lucru.

Iată deci cum a comis - personal - un act abusiv.

In al doilea rând i se spune lui IULIU MANIU prin scrisoare că trebuia să poarte uniforma F.R.N. pentru a putea participa la şedinţele Senatului. Dar Legea Electorală, şi nici Constituţia nu prevăd această obligativitate, deoarece consacră libertatea conştiinţei.

Revenim asupra Legei Electorale şi spunem că ea nu este o lege, ci un act administrativ, deoarece nu a fost ratificată. Art.5 din această lege - ca să numim lege - se referă la jurământul senatorilor de drept, dar nu spune că în cazul când aceştia nu prestează jurământul, ei îşi pierd mandatul

./.

Legea prevede două categorii de senatori: cei numiţi,pentru cari prevede expres că-şi pierd mandatul; pentru cei de drept,legea nu spune nimic.Dacă printre rânduri,dl.ANIBAL TEODORESCU maxgăsaeş mai găseşte vreun articol în susţinerea cauzei sale, este rugat în faţa Înaltei Instanţe să mi-l arate; şi a mai uitat ceva dl.Dedan:

Regulamentul Senatului prevede că şi senatorii de Drept îşi pierd mandentul.Iată domnilor cum un regulament modifică complect o lege.Dl.Decem nu are nimic de spus ?

Pare că aceste chestiuni le susţine şi la Universitate.....

Dl.ANIBAL TEODORESCU a ocolit adevărul,care nu poate fi decât unul: Legile şi Constituţia noastră spun categoric că Regele poate - în timpul vacanţei Parlamentare - să facă decrete-legi.

La 9 Mai 1939,apare Decretul-Lege pentru convocarea Corpurilor Legiuitoare.

Legea Electorală din 5 Junie 1939,care prevede obligativitatea jurământului senatorilor de drept,este posterioară acestei date şi deci incalcă art.98 din Constituţie,care spune că "din momentul convocării Corpurilor Legiutoare,nu se mai pot face decrete-legi,cari să nu fie ratificate ".

./.

Parlamentul s'a convocat şi s'a ratificat legile făcute între 11-20 Iunie 1939 şi alte legi.

Legea Electorală din 5 Iunie 1939 însă, nu a fost ratificată. A rămas deci un act administrativ, care poate fi deci atacat în contencios.

In plus, putem spune că acest decret-lege nu are nici putere de act administrativ, deoarece nu intră în cadrul prevederilor constituţionale. Dacă însă ar fi să admitem că este un act administrativ, atunci ce ne facem cu Constituţia care spune că jurământul trebue să fie reglementat prin lege şi nu prin act administrativ ? Deci iată iar ilegalitatea.

Trecem la argumentul următor, prin care dl. ANIBAL TEODORESCU spune că actul de interzicerea intrării lui IULIU MANIU în Senat a fost citit în faţa Senatului şi că un domn senator s'a ridicat şi l-a întrebat pe confratele meu: - care atunci era şi vicepreşedintele Senatului - dacă aceasta este o chestiune care poate fi desbătută în plenul maturului corp, sau este numai un act al preşedintelui.

La întrebarea pusă, dl. ANIBAL TEODORESCU a răspuns că este un act al preşedintelui şi nu comportă discuţiuni. Apoi, confratele meu spune că actul a fost aprobat de Senat prin tăcere.

./.

Eu nu înţeleg - şi să mă ierte dl. decan - această argumentare.

Cum spui că a fost aprobat de Senat prin tăcere, când dela început s-a atras atenţia senatorului care a întrebat că chestiunea nu comportă discuţiuni, deoarece este un act al preşedintelui?

Dacă dl. ANIBAL TEODORESCU are ceva de zis, poate să o spună acum dacă în Senat nu a avut timp.

Avem deci un regulament contrar legii, o lege contrară Constituţiei şi în plus un act abuziv, personal, al preşedintelui Senatului. Şi nu cred că Inalta Instanţă poate să rămână într'o dilemă şi să nu admită respingerea incidentului ridicat de partea adversă.

Avocatul POLIZU MICSUNESTI - arată că Anibal Teodorescu a ocolit excepţiunea art.3 din Legea Contenciosului Administrativ, tocmai ceeace susţinuse la prima instanţă.

Teza Statului - după cum spune dl-ANIBAL TEODORESCU - că acţiunea unui senator nu poate intra în competenţa Contenciosului deoarece nu are caracter administrativ, este lipsită de temei juridic. Aceasta o arată textele de legi pe care d-sa le-a ocolit. Art.3 din Legea Contenciosului administrativ prevede în mod expres acest lucru.

./.

In plus însă, şi la articolele invocate, dl. Anibal Teodorescu a dat o interpretare literară, interpretare pe care i-o putem da şi noi, spunând că preşedintele Senatului poate face şi acte administrative.

Legea Contenciosului administrativ spune că preşedintele Senatului poate face acte cari cad sub competenţa plenului maturului corp. Dar actul făcut de preşedintele Senatului sub ce competenţă a căzut, dacă nu a comportat discuţiuni în Senat şi nu intră nici în ~~xx~~ competenţa Contenciosului Administrativ ?

Insemnează că preşedintele Senatului poate face orice acte ?

Inchipuiţivă că preşedintele Senatului ar veni la un moment dat cu o hotărîre ca toţi senatorii blonzi şă nu mai fie primiţi în Senat ! Ce ar face aceşti senatori ? Ce ar face dl. ANIBAL TEODORESCU dacă s'ar găsi printre aceştia ?

Confratele meu încearcă prin subtilităţi juridice să facă o distincţie între actele făcute de preşedintele Senatului, împărţindu-le în acte de autoritate administrativă şi de administraţie.

Ne poate denumi confratele cateva din acestea

Ce act a făcut dl. ARGETOIANU, de administraţie sau de autoritate administrativă ?

./.

Este unul şi acelaş lucru, domnule Decan, după cum Dvoastră sunteţi şi profesor, şi senator şi - mi se pare - şi decan.

Dar, Inaltă Instanţă, cum se poate admite ca un drept constituţional ca acela al lui IULIU MANIU dat în baza situaţiunei avută în Stat, să fie interzis de actul preşedintelui Senatului, care în acest caz a făcut un act de administraţie ?

Dacă admitem că preşedintele Senatului poate face acte cari sunt - ori cum ai vrea să le spui - de naturăsaă îndepărteze pe un senator dela exercitarea mandatului său, înseamnă că în cazul cand preşedintele Senatului ar da afară un portar dela Senat, să fie atacat în Contencios, pe când în cazul unui senator, nu.

A exclude senatorii fără ca să aibă nici un cuvânt în faţa nici unei instanţe de orice natură aceasta nu se poate. (citează din doctrina franceză: Gaston Jéze şi Berthelemy).

Dacă trecem la chestiunea obligativităţii uniformei, o declar în faţa Dvoastră şi a distinsului meu confrate, că nu există aici un text de lege care să prevadă obligativitatea uniformei pentru senatori.

Legea de înfiinţarea F.R.N. din 1938, spune că membrii acestui organism politic vor purta uniformă; iar regulamentul ei prevede că uniforma va fi

./.

obligatorie şi facultativă,depinzând de circumstanţă.

Regulamentul nu spune nimic despre senatori şi ceeace este mai interesant,este faptul că acest regulament în ultimele articole prevede că o lege va fixa obligativitatea uniformei reprezentanţilor naţiunei.

Se pune o întrebare: cum poate un "regulament " să spună că o "lege" va fixa obligativitatea uniformei ?

Cum,regulamentul prevede ca să se facă legi ? după ce teorii ? dl. ANIBAL TEODORESCU are ceva de adăugat ? cunoaşte dânsul în doctrina sa ca executivul să dea putere legislatorului să facă legi ?

In continuare - şi spre tristeţea şi a noastră - nici legea nouă din 1940 a F.R.N-ului, nu vorbeşte de uniforma obligatorie şi ceeace este culmea Inaltă Instanţă, este faptul că legea F.R.N. din 1940 abrogă legea de înfiinţarea F.R.N-ului din 1938 şi regulamentul ei.Cred că acest lucru îl cunoaşte şi dl. ANIBAL TEODORESCU.

Care este acum baza legală a uniformei F.R.N. ? care este legea care o prevede ?

Desigur,dl.Anibal Teodorescu va propune acum,după ce noi i-am dat sugestiile,să se facă o

./.

lege cu caracter interpretativ,deci retroactiv,care să stabilească baza juridică a portului uniformei F.R.N.

Dece este atunci acuzat IULIU MANIU ?

Se va spune că portul uniformei este prevăzu in Regulamentul Senatului,suntem de acord.Dar Constituţia vorbeşte în acest sens despre o lege şi nu de un regulament; şi mai departe: de un regulament făcut de executiv,dacă ar fi vorba să admitem aceasta, nu de un regulament făcut de Senat pentru administraţia sa interioară.

In faţa acestor argumente nu cred,Inaltă Instanţă,că mai poate fi vreo îndoială în minţile Dvoastră,asupra dreptăţii care ne călăuzeşte şi nu cr că nu veţi admite respingerea incidentului.

Inalta Curte intră în deliberare la orele 17.20,iar la orele 18.10 părţile sunt anunţate că pronunţarea se va da în şedinţa dela 26 Martie c.

După această anunţare, - spre eşire - avocatul RAUTU s'a adresat lui IULIU MANIU cu următoarele: " se vede,d-le preşedinte,că acel care a început să scrie istoria o va scrie în acest mod până la urmă".

./.

Acestuia IULIU MANIU i-a răspuns:

" Da, până laurmă și în tot locul. In definitiv, cele ce vor urma nu ne mai interesează mult, întrucât victoria morală este a noastră."

" Magistrații au avut ordin să termine afacerea, dar până la urmă s'au plecat în fața dreptății, și să nu ne mire faptul dacă conștiințele lor vor fi siluite cași ale poporului".

D-rul NICOLAE LUPU a spus: "și ei (magistrații) odată au făcut parte din frontul nostru, de aceea poate dau dovadă de unele reminiscențe. "

72

39243

19 Martie 1940

C.D.

Viitoare intrevedere Iuliu Maniu

Eliza I Brătianu.

In cercurile național-țărăniste se afirmă că Mihai Popovici a mijlocit o intrevedere între Eliza I. Brătianu și Iuliu Maniu, care va avea loc în curând.

Intimii lui Iuliu Maniu precizează că intrevederea face parte din acțiunea inițiată de acesta, pentru apropierea vechilor familii boerești din țară, nemulțumite de actualul sistem de guvernământ.

---

20 Martie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8,10, Iuliu Maniu este vizitat de Ion Liveanu, care pleacă după 5 minute şi revine la ora 9.

La ora 10, vine avocatul Penescu.

La ora 10,05, vine Mihai Popovici.

La ora 10,15, vine Virgil Solomon.

La ora 10,20, pleacă avocatul Penescu.

La ora 10,45, pleacă Mihai Popovici.

La ora 11,05, pleacă Virgil Solomon.

La ora 11,25, vine Aurel Buteanu.

La ora 11,30, vine Zaharia Boilă.

La ora 11,35, vine Emil Socor.

La ora 11,40, pleacă Zaharia Boilă.

La ora 12, vine Pavel Pavel.

La ora 12,10, pleacă Ion Liveanu.

La ora 12,20, vine Virgil Solomon.

La ora 12,40, vine Ion Liveanu.

La ora 12,45, pleacă Aurel Buteanu.

La ora 12,55, pleacă Emil Socor şi Pavel Pavel.

La ora 13,20, pleacă Ion Liveanu.

La ora 13,25, Iuliu Maniu, condus de Virgil Solomon, se duce la Mihai Popovici, unde ia masa.

La ora 16, Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 16,30, vine Virgil Solomon, care pleacă după câteva minute.

./.

La ora 17,25,vin ziaristul Alexandru Gruia şi Ion Liveanu.

La ora 17,35,vine av.Petruşca.

La ora 18,10,pleacă ziaristul Alexandru Gruia.

La ora 18,15,vin Pavel Pavel,Zaharia Boilă,Virgil Solomon şi Cezar Simionescu.

La ora 18,20,vine D-rul Ionescu.

La ora 18,30,vin Virgil Madgearu,av.M.Răutu şi I.Căpăţâneanu.

La ora 18,35,pleacă avocatul M.Răutu.

La ora 18,40,pleacă D-rul Ionescu.

La ora 18,55,pleacă Virgil Madgearu.

La ora 19,pleacă Căpăţâneanu Ion.

La ora 19,05,vine Leucuţia.

La ora 19,20,pleacă Pavel Pavel,Zaharia Boilă, Virgil Solomon şi Cezar Simionescu.

La ora 19,30,pleacă Aurel Leucuţia şi av.Petruşca

La ora 20,30,pleacă Ion Liveanu.

In cursul după amiezii,Iuliu Maniu nu a părăsit locuinţa.

13

N O T A

20 Martie 1940

In ziua de 19 Martie a.c. a avut loc în fața Secției IV-a a Inaltei Curți de Casație judecarea fondului acțiunei în Contencios intentată de Iuliu Maniu contra măsurii prin care a fost decăzut din drepturile sale de senator pentru durata actualei legislaturi.

Completul a fost format din magistrații Titu Magheru, președinte, Gheorghe Pavelescu, Petre Davidescu, Aurel Căpățână, C.M.Ionescu și Haralamb Grigoriu consilieri, Sava Radovan, procuror general și Paleologu grefier; Președinția Consiliului de Miniștri fiind reprezentată prin avocații Anibal Teodorescu și August Filip iar Iuliu Maniu fiind asistat de avocații Nicolae Penescu, Cezar Simionescu și Nicolae Polizu Micșunești.

V 76-97

In afara lui Iuliu Maniu, au asistat la desbateri Dr.N.Lupu, Dr.Virgil Solomon, Pavel Pavel, R.Gioroceanu Al.Rădulescu, Zaharia Boilă, A.Leucuția, Katenburg, Liveanu, av.Brezeanu, prof.Stoica, Ghiță Pop, Octav Livezeanu, Aurel Dobrescu, Almagiu, Vasiliu-Cluj, Mihai Popovici și Virgil Madgearu.

Deschizându-se ședința av.Penescu a analizat motivele din Ordonanța Președenției Senatului prin care s'a ridicat exercitarea drepturilor de senator lui Iuliu Maniu și a cerut un nou termen pentru audierea președintelui Senatului, Consilierul Regal Constantin Argetoianu.

./.

In replică, avocatul Anibal Teodorescu a combătut argumentele expuse de av. Penescu, cerând judecarea fondului.

Deliberând asupra acestui incident, Inalta Curte a respins termenul solicitat de avocatul lui Maniu şi, admiţând judecarea fondului, a dat cuvântul av. Anibal Teodorescu.

Acesta a început pledoaria sa prin a combate motivele invocate de av. Penescu, privind introducerea în acţiune a unor motive suplimentare, amânarea procesului pentru prezentarea dosarului de fond în care s'ar găsi actele în original cât şi pentru audierea Consilierului Regal, afirmând în acest sens că Preşedintele Senatului nu poate fi chemat în instanţă întrucât nu sunt judecate persoanele, ci actele.

In continuare, av. Anibal Teodorescu a trecut la expunerea succesivă a evenimentelor cari au determinat această acţiune, relevând legalitatea măsurii Preşidenţiei Senatului şi netemeinicia motivelor de contestaţie prezentate de Iuliu Maniu.

In această ordine de idei, Decanul Baroului a expus cele trei acte făcute de către Preşidenţia Senatului contra cărora Iuliu Maniu a intentat acţiunea sa:

1. Adresa prof. N. Iorga, fost preşedinte al Senatului prin care recurentul este invitat să depună legiuitul jurământ;

2. Comunicarea făcută lui Iuliu Maniu de către Consilierul Regal C. Argetoianu ca preşedinte al Senatului; şi

3. Adresa Senatului prin care i s'a făcut cunoscut lui Maniu că i s'a retras calitatea de senator de drept.

./.

In continuare, av. Anibal Teodorescu a evidenţiat că măsurile luate de către Preşedintele Senatului sunt conforme art. 49 din Constituţie, şi ca atare acestea nu constituesc acte administrative ci legislative, emanând dela un organ legislativ şi având în plus însăşi consimţământul al întregului Corp Senatorial.

In concluzie, Decanul Baroului de Ilfov a arătat că măsura luată contra lui Iuliu Maniu nu intră în competenţa Contenciosului administrativ, întrucât emană dela puterea legislativă şi dela cea executivă, şi ca atare a cerut să se admită incidentul de inadmisibilitate în Contencios.

Luând cuvântul în replică avocatul N. Penescu a făcut o expunere a faptelor pe cari le-a considerat drept personale, ilegale şi abuzive.

In acest sens a relevat faptul că Preşedintele Senatului, nu a dispus cetirea comunicării lui Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu în Senat, pentru a fi discutată aprobată sau desaprobată, deşi în acel timp Iuliu Maniu şi ceilalţi 10 senatori excluşi nu-şi pierduseră calitatea ce deţineau în Maturul Corp, considerând acest act drept personal şi abuziv.

In continuare, av. N. Penescu, referindu-se la obligativitatea purtării de către parlamentari a uniformei F.R.N. pentru a putea participa la şedinţele Corpurilor Legiuitoare a argumentat că nici Constituţia şi nici Legea Electorală nu prevăd această obligativitate.

Referindu-se la legea electorală, av. Penescu a susţinut că, aceasta nu constituie o lege ci numai un act administrativ întrucât încalcă articolul 98 din Constituţie şi nu a fost ratificată. In plus aceasta nu prevede nimic extres pentru senatorii de drept.

In continuare, numitul avocat a menţionat prevede-

rile conţinute în Regulamentul Senatului, privind pe Senatorii de Drept, pretinzând că prin acest adaos Regulamentul modifică legea, după care analizând caracterul Legii şi regulamentului menţionat, a apreciat că regulamentul este contrar legii iar aceasta contrară Constituţiei, motive pentru care a cerut respingerea incidentului ridicat de av. Anibal Teodorescu.

A pledat apoi av. Polizu-Micşuneşti care invocând art. 3 din Legea Contenciosului a încercat să demonstreze netemeinicia argumentelor invocate de către Anibal Teodorescu privind incompetenţa Contenciosului şi judecarea acţiunei, după care referindu-se la obligativitatea pentru senatori de a purta uniforme F.R.N. în incinta Corpurilor Legiuitoare a adus o nouă serie de argumente la cele expuse de av. Penescu, afirmând între altele că în acest sens Constituţia vorbeşte despre o lege nici decum despre un regulament şi cu atât mai puţin despre unul întocmit de Senat pentru administraţia sa interioară.

Incheind, av. Polizu Micşuneşti, a cerut respingerea incidentului ridicat de partea adversă.

Terminându-se desbaterile, înalta Curte a intrat în deliberare după care a anunţat că decizia se va da în şedinţa dela 26 Martie a.c.

79

19 Martie 1940
C.D.

Inalta Curte de Casaţie Secţia lV-a în completul d-lor TITU MAGHERU,preşedinte,GHEORGHE PAVELESCU,PETRE DAVIDESCU,AUREL CAPATANA,C.M.IONESCU şi HARALAMB GRIGORIU,consilieri,procuror general SAVA RADOVAN şi grefier PALEOLOGU,judecă astăzi 19 Martie a.c. începând dela orele 13.40 fondul acţiunei în Contencios intentată de IULIU MANIU pentru faptul de a fi fost decăzut din drepturile sale de senator de drept.

Preşedenţia Consiliului de Miniştrii este reprezentată prin avocaţii ANIBAL TEODORESCU şi AUGUST FILIP, iar IULIU MANIU prin avocaţii NICOLAE PENESCU,CEZAR SIMIONESCU şi NICULAE POLIZU MICSUNESTI.

Printre asistenţi au fost remarcaţi:IULIU MANIU, Dr.N.LUPU,Dr.VIRGIL SOLOMON,PAVEL PAVEL,R.GEOROCEANU, AL.RAUTU,ZAHARIA BOILA,A.LEUCUTIA,KATENBURG,LIVEANU,avocat BREZEANU,profesor STOICA,GHITA POP,OCTAV LIVEZEANU, AUREL DOBRESCU,ALMAGIU,VASLIU CLUJ,MIHAI POPOVICI şi VIRGIL MADGEARU,ultimii trei sosind puţin mai târziu. VIRGIL MADGEARU după ce s'a întreţinut câtva timp cu IULIU MANIU a părăsit sala.

La deschiderea şedinţei,avocatul N.PENESCU din partea lui IULIU MANIU,a analizat în faţa Inaltei Ins-

./.

tanţe motivele din Ordonanţa Preşedenţiei Senatului, prin care s'a ridicat exercitarea drepturilor de senator de drept ale lui IULIU MANIU şi a cerut un nou termen pentru a fi audiat şi fostul preşedinte al Senatului, dl.Consilier Regal C.ARGETOIANU.

Avocatul ANIBAL TEODORESCU,combate argumentele aduse de N.PENESCU şi cere a se intra în fond.

Inalta Curte intrând în deliberare,a respins termenul solicitat de avocatul N.PENESCU,admiţând judecarea fondului şi dând cuvânt avocatului ANIBAL TEODORESCU,care în prezent se află în expunerea pledoariei.

----

19 Martie 1940. Ora 18
C.D.

Avocatul ANIBAL TEODORESCU în pledoaria sa combate argumentele colegului său N.PENESCU,susţinând că motivele suplimentare pe care le introduce în acţiune partea adversă nu-i schimbă obiectul şi rămâne la principiul excepţiunei de inadmisibilitate al acţiunei în contencios,aşa după cum a fost susţinut în prima instanţă.

- In ceiace priveşte cererea de amânare a procesului pe motivul ca să se aducă dosarul de fond,întrucât acolo s'ar găsi actele în original,este lipsită de temei,cum au fost şi celelalte cereri de amânare,dela prima instanţă.

- In cazul de faţă,însă,nu există în arhiva Senatului un dosar cu acte în original,toate piesele găsindu-se în dosarul ce se află în faţa Inaltei Instanţe.

Senatul nu are o arhivă a sa pentru fiecare funcţionar în parte şi cu atât mai mult pentru senatori.

- Chestiunea chemării în instanţă a d-lui Consilier Regal C.ARGETOIANU,este o dorinţă manifestă de a amâna procesul,spre a sabota mersul Justiţiei.

Dl.C.ARGETOIANU nu poate fi chemat personal la interogatoriu,întrucât în faţa Inaltei Instanţe nu se judecă persoane,ci acte.

Procesul a fost provocat de Senat şi de Stat,nu de

./.

către dl. ARGETOIANU în persoană.

Astăzi sunteţi chemaţi să judecaţi procesul în fond, după ce cunoaşteţi motivarea Deciziei Curţii de Apel şi motivele casării acestei Decizii.

Dacă însă partea mai are încă unele motive de introdus în acţiune, noi nu ne opunem, dar se pune o întrebare, dece s'a chemat în faţa D-voastră Consiliul de Miniştrii şi Senatul? Cu atât mai mult, cu cât Preşedenţia Consiliului de Miniştri nu are nici un amestec în această chestiune.

Dacă trecem la chemarea d-lui ARGETOIANU ca reprezentant al Senatului ca să se vadă dacă nu cumva actul ce l-a făcut i-a fost sugerat de către guvern, ce importanţă are acest lucru, când trebue să repet că aici nu se judecă persoane, ci acte.

Avocatul ANIBAL TEODORESCU trece apoi la expunerea de fapt a modului cum au decurs evenimentele, cari au determinat procesul în speţă, arătând :

La 13 Iunie 1939, dl. profesor N. IORGA Preşedintele Senatului de atunci, îi trimite lui IULIU MANIU o scrisoare în care arăta că aflând că s'a prezentat în virtutea mandatului vechi ca senator de drept, îi spune că pentru exercitarea acestui drept trebue să depună legiuitul jurământ conform Constituţiei şi să îmbrace uniforma care va fi înscrisă într'un Regulament ce va veni ulterior.

Dealtfel, obligativitatea jurământului era prevăzută în art. 48 din Constituţie.

La 9 Mai 1939, a fost promulgată Legea Electorală în care prevede purtarea uniformei F.R.N. pentru toţi

./.

parlamentarii.

La 5 Iunie 1939 a fost promulgat Regulamentul Legei Electorale, care prevede aceleaşi obligaţiuni.

Dacă se pune chestiunea pentru senatorii de drept, cum e IULIU MANIU, lucrul este acelaş, căci Legea şi Constituţia îl prevede expres, iar sancţiunile la abaterile dela Constituţie şi Lege sunt pierderea mandatului pentru toată durata Legislaturei.

La 20 Iunie 1939, când s'a votat Regulamentul Senatului, IULIU MANIU răspunde lui IORGA prin o scrisoare la care anexează şi o comunicare dată în numele partidului naţional-ţărănesc şi cel liberal.

----

19 Martie 1940 - ora 18.10

C.D.

In continuare ANIBAL TEODORESCU atrage atenţiunea asupra faptului că IULIU MANIU împreună cu DINU BRATIANU, au comis un delict prin comunicarea care au făcut-o şi au anexat-o la scrisoarea sus amintită.

La 22 Junie 1939, dl. C. ARGETOIANU răspunde lui IULIU MANIU prin o nouă scrisoare şi-i remite scrisoarea sa împreună cu comunicarea, motivând că nu poate păstra în arhiva Senatului acte care constituesc corpuri delicte.

IULIU MANIU, la 23 Junie 1939, prin o nouă scrisoare protestează contra actului d-lui C. ARGETOIANU.

La 2 Julie 1939, dl. C. ARGETOIANU adresându-se iarăşi printr'o scrisoare lui IULIU MANIU, îi atrage atenţia că în baza prevederilor art. 48 din Constituţie, art. 4, 5 şi 6 din Legea Electorală, îşi va pierde mandatul de senator de drept, dacă nu se prezintă să depună legiuitul jurământ.

In ziua de 8 Julie 1939, împlinindu-se o lună decând trebuia să se prezinte pentru depunerea jurământului toţi senatorii, inclusiv IULIU MANIU, care făcea parte din lotul acelora şi neprezentându-se, i s'a făcut

./.

cunoscut că şi-a pierdut dreptul de senator.

Acest lucru, dl. C. ARGETOIANU l-a făcut cunoscut Senatului printr'o comunicare, care nu era decat o constatare în baza legilor şi regulamentului Senatului, care prevăd sancţiuni contra acelora ce n'au depus jurământul.

Cu această ocazie, senatorul C.C. BRAESCU s'a ridicat şi m'a întrebat dacă această comunicare comportă discuţiuni plenare sau este un act al preşedintelui. I-am răspuns că nu comportă nici o discuţiune, întrucât este un act al preşedintelui Senatului.

IULIU MANIU socotindu-se lezat în dreptul său de senator de drept, a făcut contestaţie, în care arată la punctul 8:

" Dacă prin imposibil şi contra interpretării date de mine s'ar invoca textele Constituţiei din 1938, în acest scop arăt că aceasta este fără caracter juridic şi fără valoare, întrucât ea violează flagrant art. 128 şi 129 din vechea Constituţie din 1923, articole care prevăd că o Constituţie nu se poate revizui decat cu anumite forme. Deci, Constituţia din 1938 este un act inform, rezumând o lovitură de Stat, iar toate actele făcute în baza ei, n'au nici o valoare juridică".

./.

Trebue să remarc însă,că vechea Constituţie nu a fost revizită,ci abrogată în întregime de aceea din 1938,deci argumentele delictoase ale recurentului cad şi pe temeiul juridic raţional.

In principiu noi suntem chemaţi să discutăm acum cand am făcut o suscintă privire asupra faptelor,următoarele:

- Este vorba de adresa d-lui profesor N.IORGA fost preşedinte al Senatului,prin care recurentul este invitat să depună jurământul.
- Este vorba de comunicarea pe care i-a făcut-o dl.Consilier Regal C.ARGETOIANU,în calitate de preşedinte al Senatului.
- Este vorba de adresa pe care Senatul a trimis-o lui IULIU MANIU făcându-i cunoscut că a pierdut calitatea de senator de drept.

Aceste sunt cele trei acte făcute de preşedinţia Senatului,contra cărora s'a intentat acţiune.

Preşedintele Senatului nu a făcut aceste acte din proprie iniţiativă,ci bazat pe legi şi regulamente,fiindcă nu ştiu ca d-nii C.ARGETOIANU şi N.IORGA să fi avut ceva personal cu dl.IULIU MANIU; iar dacă ar fi avut,nu este bine ca în faţa Inaltei Instanţe să aducem în discuţiune chestiuni politice.

./.

Cand preşedintele Senatului a adus la cunoştinţa lui IULIU MANIU cele menţionate,nu a făcut decat în baza ~~kegilor~~ drepturilor date de Regulamentul Senatului,care a fost făcut de catre maturul corp conform art.49 din Constituţie,deci un act legislativ şi nu unul administrativ,care poate fi atacat în contencios.

In plus acest act al preşedintelui Senatului este o manifestare de voinţă a Corpului Legiuitor, întrucat,atunci cand s'a făcut comunicarea nu s'a ridicat nimeni să o discute,deci a fost aprobată prin tăcere.

Un asemenea act nu poate fi adus în faţa Contenciosului,fiindcă nu este de natură administrativă,făcut de preşedintele Senatului în calitate de administrator al Senatului,ci în calitate de reprezentant al Corpului Legiuitor.

Actul administrativ emană numai dela autoritatea administrativă,astfel cum precizează art.1,6 şi 7 din Legea Contenciosului Administrativ şi după cum foarte bine spun doctrinarii renumiţi în această materie,PAUL NEGULESCU,ALESSEANU şi RARINCESCU. (din operile cărora citează)

Interzicerea de a pătrunde în Senat pentru a-şi putea executa mandatul nu este un act administrativ,deoarece nu emană dela puterea executivă ci dela un organ legislativ.Aşa dar condiţiunea

./.

esenţială a actului administrativ lipseşte aici.

In al doilea rând, chemarea la interogator a d-lui C. ARGETOIANU, dovedeşte că partea adversă vrea să probeze faptul că acest act ar emana dela executiv, întrucat se crede că guvernul a sugerat măsura în speţă d-lui Preşedinte al Senatului (urmează citate din doctrina franceză) Leon Duguy).

Legea Contenciosului Administrativ caşi Constituţia spun că numai actele de guvernământ şi cele cu caracter de comandament militar nu intră în competenţa Contenciosului.

Actul în speţă însă, prin natura lui juridică intrinsecă, nu are ce căuta în competinţa contenciosului administrativ şi ca atare cerem ca să se admită incidentul de inadmisibilitate în Contencios.

Avocatul NICOLAE PENESCU spune că prin abilitatea sa de jurist, profesorul ANIBAL TEODORESCU a ocolit fondul problemei şi mai ales problema de drept, care trebue repetată.

"ANIBAL TEODORESCU spune că dl. IULIU MANIU a făcut o comunicare semnată şi de către dl. DINU BRATIANU, din care confratele meu a citit numai un pasagiu, acel care i-a convenit (urmează citirea acestei comunicări).

./.

Din această comunicare se remarcă faptul că IULIU MANIU şi DINU BRATIANU înţeleg să rămână la dispoziţia Coroanei şi să dezavueze actele arbitrare făcute de guvern.

In acest timp, IULIU MANIU şi ceilalţi 10 senatori excluşi nu-şi pierduseră încă dreptul, dacă prin absurd am trebuit să admitem aceasta, şi atunci trebuia ca această comunicare să se citească în Senat, să se discute şi să se aprobe sau să se desaprobe.

Preşedintele Senatului nu a făcut acest lucru.

Iată deci cum a comis - personal - un act abusiv.

In aldoilea rând i se spune lui IULIU MANIU prin scrisoare că trebuia să poarte uniforma F.R.N. pentru a putea participa la şedinţele Senatului. Dar Legea Electorală, şi nici Constituţia nu prevăd această obligativitate, deoarece consacră libertatea conştiinţei.

Revenim asupra Legei Electorale şi spunem că ea nu este o lege, ci un act administrativ, deoarece nu a fost ratificată. Art. 5 din această lege - ca să numim lege - se referă la jurământul senatorilor de drept, dar nu spune că în cazul cand aceştia nu prestează jurământul, ei îşi pierd mandatul

./.

90 ~~70~~

Legea prevede două categorii de senatori: cei numiţi, pentru cari prevede expres că îşi pierd mandatul; pentru cei de drept, legea nu spune nimic. Dacă printre rânduri, dl. ANIBAL TEODORESCU ~~xxxxxxxx~~ mai găseşte vreun articol în susţinerea cauzei sale, este rugat în faţa Ianltei Instanţe să mi-l arate; şi a mai uitat ceva dl. Decan:

Regulamentul Senatului prevede că şi senatorii de Drept îşi pierd mandantul. Iată domnilor cum un regulament modifică complect o lege. Dl. Decan nu are nimic de spus ?

Pare că aceste chestiuni le susţine şi la Universitate.....

Dl. ANIBAL TEODORESCU a ocolit adevărul, care nu poate fi decat unul: Legile şi Constituţia noastră spun categoric că Regele poate - în timpul vacanţei Parlamentare - să facă decrete-legi.

La 9 Mai 1939, apare Decretul-Lege pentru convocarea Corpurilor Legiuitoare.

Legea Electorală din 5 Junie 1939, care prevede obligativitatea jurământului senatorilor de drept, este posterioară acestei date şi deci încalcă art. 98 din Constituţie, care spune că "din momentul convocării Corpurilor Legiutoare, nu se mai pot face decrete-legi, cari să nu fie ratificate ".

./.

Parlamentul s'a convocat şi s'a ratificat legile făcute între 11-20 Junie 1939,şi alte legi.

Legea Electorală din 5 Junie 1939 însă, nu a fost ratificată.A rămas deci un act administrativ care poate fi deci atacat în contencios.

In plus,putem spune că acest decret-lege nu are nici putere de act administrativ,deoarece nu intră în cadrul prevederilor constituţionale. Dacă însă ar fi să admitem că este un act administrativ,atunci ce ne facem cu Constituţia care spune că jurământul trebue să fie reglementat prin lege şi nu prin act administrativ ? Deci iată iar ilegalitatea.

Trecem la argumentul următor,prin care dl. ANIBAL TEODORESCU spune că actul de interzicerea intrării lui IULIU MANIU în Senat a fost citit în faţa Senatului şi că un domn senator s'a ridicat şi l-a întrebat pe confratele meu: - care atunci era şi vicepreşedintele Senatului - dacă aceasta este o chestiune care poate fi desbătută în plenul maturului corp,sau este numai un act al preşedintelui.

La întrebarea pusă,dl.ANIBAL TEODORESCU a răspuns că este un act al preşedintelui şi nu comportă discuţiuni.Apoi,confratele meu spune că actul a fost aprobat de Senat prin tăcere.

./.

Eu nu în ţeleg - şi să me ierte dl.decan - această argumentare.

Cum spui că a fost aprobat de Senat prin tăcere,cand dela început a-i atras atenţia senatorului care a întrebat că chestiunea nu comportă discuţiuni,deoarece este un act al preşedintelui?

Dacă dl.ANIBAL TEODORESCU are ceva de zis, poate să e spună acum dacă în Senat nu a avut timp.

Avem deci un regulament contrar legii, o lege contrară Constituţiei şi în plus un act abuziv,personal,al preşedintelui Senatului.Şi nu cred că Inalta Instanţă poate să rămână într'o dilemă şi să nu admită respingerea incidentului ridicat de partea adversă.

Avocatul POLIZU MICSUNESTI - arată că Anibal Teodorescu a ocolit excepţiunea art.3 din Legea Contenciosului Administrativ,tocmai ceeace susţinuse la prima instanţă.

Teza Statului - după cum spune dl-ANIBAL TEODORESCU - că acţiunea unui senator nu poate intra în competenţa Contenciosului deoarece nu are caracter administrativ,este lipstă de temei juridic. Aceasta o arată textele de legi pe care d-sa le-a ocolit.Art.3 din Legea Contenciosului administrativ prevede în mod expres acest lucru.

./.

In plus însă, şi la articolele invocate, dl. Anibal Teodorescu a dat o interpretare literară, interpretare pe care i-o putem da şi noi, spunând că preşedintele Senatului poate face şi acte administrative.

Legea Contenciosului administrativ spune că preşedintele Senatului poate face acte cari cad sub competenţa plenului maturului corp. Dar actul făcut de preşedintele Senatului sub ce competenţă a căzut, dacă nu a comportat discuţiuni în Senat şi nu intră nici în competenţa Contenciosului Administrativ ?

Insemnează că preşedintele Senatului poate face orice acte ?

Inchipuiţivă că preşedintele Senatului ar veni la un moment dat cu o hotărîre ca toţi senatorii blonzi să nu mai fie primiţi în Senat ! Ce ar face aceşti senatori ? Ce ar face dl. ANIBAL TEODORESCU dacă s'ar găsi printre aceştia ?

Confratele meu încearcă prin subtilităţi juridice să facă o distincţie între actele făcute de preşedintele Senatului, împărţindu-le în acte de autoritate administrativă şi de administraţie.

Ne poate denumi confratele cateva din acestea?

Ce act a făcut dl. ARGETOIANU, de administraţie sau de autoritate administrativă ?

./.

Este unul şi acelaş lucru,domnule Decan, după cum Dvoastră sunteţi şi profesor,şi senator şi - mi se pare - şi decan.

Dar,Inaltă Instanţă,cum se poate admite ca un drept constituţional ca acela al lui IULIU MANIU dat în baza situaţiunei avută în Stat,să fie interzis de actul preşedintelui Senatului,care în acest caz a făcut un act de administraţie ?

Dacă admitem că preşedintele Senatului poate face acte cari sunt - ori cum ai vrea să le spui - de natură să îndepărteze pe un senator dela exercitarea mandatului său,înseamnă că în cazul cand preşedintele Senatului ar da afară un portar dela Senat,să fie atacat în Contencios,pe când în cazul unui senator,nu.

A exclude senatorii fără ca să aibă nici un cuvânt în faţa nici unei instanţe de orice natură aceasta nu se poate. (citează din doctrina franceză: Gaston Jéze şi Berthelemy).

Dacă trecem la chestiunea obligativităţii uniformei,o declar în faţa Dvoastră şi a distinsului meu confrate,că nu există nici un text de lege care să prevadă obligativitatea uniformei pentru senatori.

Legea de înfiinţarea F.R.N. din 1938,spune că membrii acestui organism politic vor purta uniformă; iar regulamentul ei prevede că uniforma va fi

./.

obligatorie şi facultativă,depinzând de circumstanţă.

Regulamentul nu spune nimic despre senatori şi ceeace este mai interesant,este faptul că acest regulament în ultimele articole prevede că o lege va fixa obligativitatea uniformei reprezentanţilor naţiunei.

Se pune o întrebare: cum poate un "regulament " să spună că o "lege" va fixa obligativitatea uniformei ?

Cum,regulamentul prevede ca să se facă legi ? după ce teorii ? dl.ANIBAL TEODORESCU are ceva de adăugat ? cunoaşte dânsul în doctrina sa ca executivul să dea putere legislatorului să facă legi ?

In continuare - şi spre tristeţea şi a noastră - nici legea nouă din 1940 a F.R.N-ului, nu vorbeşte de uniforma obligatorie şi ceeace este culmea Inaltă Instanţă, este faptul că legea F.R.N. din 1940 abrogă legea de înfiinţarea F.R.N-ului din 1938 şi regulamentul ei.Cred că acest lucru îl cunoaşte şi dl.ANIBAL TEODORESCU.

Care este acum baza legală a uniformei F.R.N. ? care este legea care o prevede ?

Desigur,dl.Anibal Teodorescu va propune acum,după ce noi i-am dat sugestiile,să se facă o

./.

lege cu caracter interpretativ, deci retroactiv, care să stabilească baza juridică a portului uniformei F.R.N.

Dece este atunci acuzat IULIU MANIU ?

Se va spune că portul uniformei este prevăz în Regulamentul Senatului, suntem de acord. Dar Constituţia vorbeşte în acest sens despre o lege şi nu de un regulament; şi mai departe: de un regulament făcut de executiv, dacă ar fi vorba să admitem aceasta, nu de un regulament făcut de Senat pentru administraţia sa interioară.

In faţa acestor argumente nu cred, Inaltă Instanţă, că mai poate fi vreo îndoială în minţile Dvoastră, asupra dreptăţii care ne călăuzeşte şi nu cr că nu veţi admite respingerea incidentului.

.

Inalta Curte intră în deliberare la orele 17.20, iar la orele 18.10 părţile sunt anunţate că pronunţarea se va da în şedinţa dela 26 Martie c.

După această anunţare, - spre eşire - avocatul RAUTU s'a adresat lui IULIU MANIU cu următoarele: " se vede, d-le preşedinte, că acel care a început să scrie istoria o va scrie în acest mod până la urmă".

./.

97

Acestuia IULIU MANIU i-a răspuns:

" Da,până laurmă şi în tot locul.In definitiv cele ce vor urma nu ne mai interesează mult,întrucat victoria morală este a noastră."

" Magistraţii au avut ordin să termine afacerea,dar până la urmă s'au plecat în faţa dreptăţii, şi să nu ne mire faptul dacă conştiinţele lor vor fi siluite caşi ale poporului".

D-rul NICOLAE LUPU a spus: "şi ei (magistraţii) odată au făcut parte din frontul nostru,de aceea poate dau dovadă de unele reminiscenţe. "

98

2923

20 Martie 1940

C. D.

In jurul procesului
lui Iuliu Maniu.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta este puţin satisfăcut de modul cum a decurs prima şedinţă a judecării fondului în procesul său.

Şeful grupării naţional-ţărăniste socoteşte totuşi că eri 19 Martie c., în faţa Inaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, s'a arătat în mod suficient că acţiunea sa nu va putea fi respinsă.

Avocatul Cezar Simionescu a spus într'un grup de prieteni că Dl. Decan Anibal Teodorescu a avut o situaţie foarte jenantă în tot timpul procesului lui Maniu, trebuind să susţină în faţa Inaltei instanţe teorii cari nu sunt compatibile cu situaţia sa de profesor universitar la catedra de drept constituţional şi administrativ.

In seara zilei de 19 Martie c., avocatul Polizu Micşuneşti a făcut o vizită lui Dinu Brătianu, căruia i-a adus la cunoştinţă modul cum s'a desfăşurat prima şedinţă în procesul lui Iuliu Maniu la Inalta Curte de Casaţie.

Avocatul N. Polizu Micşuneşti a spus lui Dinu Brătianu că este probabil că Iuliu Maniu va câştiga acest proces.

./.

Dinu Brătianu a replicat că are convingerea că acest lucru nu este posibil.

In cazul când Iuliu Maniu va obţine câştig de cauză - a spus Dinu Brătianu - regimul actual poate fi socotit ca eşuat.

----

20 Martie 1940
C.D.

Ella Negrutzi a scris lui Iuliu Maniu.

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta a primit-o scrisoare din partea av.Ella Negrutzi,care ar conţine în rezumat următoarele:

"Ochii tuturor cetăţenilor din această ţară,care mai cred încă în binefacerile regimului de libertate şi democraţie,se îndreaptă către Iuliu Maniu.

"Este de datoria lui Iuliu Maniu să înceapă o acţiune mai viguroasă pentru redeşteptarea conştiinţelor cetăţeneşti paralel cu o acţiune viguroasă împotriva regimului,pentru a se putea impune în ţară un regim democratic şi parlamentar,necesar intereselor superioare ale ţării.

"Iuliu Maniu trebue să ia o atitudine precisă în politica externă,şi această atitudine nu poate să fie decât conformă cu tradiţia ţării şi a grupării naţional-ţărăniste,adică de credinţă faţă de aliaţii noştrii,Franţa şi Anglia".

..

In cercurile naţional-ţărăniste se afirmă că scrisoarea de mai sus a fost sugerată de Dr.N.Lupu,

./.

care a vizitat pe Ella Negruzzi,rugând-o totodată să dea concurs acţiunei naţional-ţărăniste împotriva destinderei realizată de guvern cu cadrele fostei mişcări legionare.

OPERAT LA FIŞE

2923

20 III 940

102

După părerea lui IULIU MANIU, discursul domnului GH. TATARESCU ținut la Radio este o justificare prealabilă a vremurilor grele și a privațiunilor ce vor fi impuse populației, drept consecință firească a falimentului total la care a ajuns politica actualului regim în toate domeniile în care și-a exercitat influența.

Un export nesăbuit a dus țara în pragul infometării și nici o măsură nu va putea întârzia simțirea realității în toată cruzimea și duritatea ei - pretinde IULIU MANIU -. La fiasco-ul înregis rat în politica economică se adaugă și cel în domeniul politicii interne, căci astăzi regimul în totalitatea sa, se află la discreția elementului gardist dela care se așteaptă să aducă ceiace regimul nu a putut încă obține :adeziunea masselor la politica frontistă.

Din nou - spune IULIU MANIU - se face un ipocrit apel la puterea de jertfă a contribuabilului, fără însă a i se da un edificator exemplu de curmare a condamnabilei și incalculabilei risipe din bugetul statului, pentru întreținerea pleadei politicianiste a regimului actual. Nici un leu în plus nu se poate cere contribuabilului până se va opri de îndată continuarea acestei risipe, făcută cu F.R.N.-ul. Este inexact că lipsa de vite pentru nevoile agriculturii, s'ar datora altora cauze decât, exportului masiv ce s'a făcut în ultimele luni, astfel că ori câte eforturi ar face

plugarii ei nu-şi vor putea lucra pământurile decât reinviind sistemul de tristă amintire de a se înjuga ei singuri la plug. Va fi cea mai impresionantă şi palpabilă dovadă a prosperităţii pe care actualul regim a ştiut să o asigure plugărimii.

- In domeniul atât de gingaş şi de mare actualitate al ajutorării familiilor celor concentraţi, se face o intolerabilă şi nereuşită demagogie, toate înfăptuirile şi ajutorările anunţate sunt şi rămân pe hârtie quasi-unanimitatea familiilor celor nevoiaşi mai fiind şi astăzi în aşteptarea ajutoarelor anunţate şi trâmbiţate cu surle şi tobe. Regimul actual îşi dă întreaga măsură a capacităţii sale şi a prosperităţii pe care a asigurat-o ţării, atunci când cere maximum de efort şi randament în producţie, cu minimum de consumaţie.

Anturajul lui IULIU MANIU remarcă, că tonul extrem de sever şi expresiile tari pe cari d-nia sa le-ar utiliza pentru a-şi concretiza părerea despre declaraţiile domnului GH.TATARASCU, învederează încordarea de raporturi din ce în ce mai accentuată între IULIU MANIU şi actualul regim, fapt ce se va concretiza în scurt timp în enunţarea unui nou plan manist de combaterea regimului.

Acţiunea lui IULIU MANIU mai este în funcţie şi de hotărârea pe care o va da Inalta Curte de Casaţie în procesul pentru anularea deciziei Preşedinţiei Senatului, prin care d-nia sa a fost exclus din calitatea de senator de drept.

Amânarea pronunţării asupra incidentului de inadmisibilitatea poate constitui o nouă dovadă a inde-

./.

pendenţei Inaltei Curţi de judecarea cauzei, sau este pregătită a salva aparenţele şi a înlătura suspiciunea despre o eventuală sugestie a Suveranului afirmă Iuliu Maniu.

In orice caz - a mai spus Maniu - îi revine Justiţiei sarcina de a salva morala şi legalitarea, sau a arăta că îndreptarea şi sălvarea nu poate veni pentru popor, decât prin popor.

===

In comentariile făcute cu privire la procesul lui IULIU MANIU, profesorii universitari PAUL NEGULESCU şi MIRCEA DJUVARA au făcut următoarele aprecieri :

Inalta Curte de Casaţie va avea să pronunţe într"un caz extrem de dificil urmând a găsi o teorie plauzibilă în drept care să înlăture obiecţiunea că noua Constituţie ar fi lipsită de valoare juridică.

Indiferent de hotărârea secţiei IV, IULIU MANIU va merge la Secţiile Unite ale Inaltei Curţi, unde se crede că problema va avea un caracter mai grav. Pentru salvarea stării de fapt suprema instanţă va fi nevoită să facă abstracţie de principii şi norme elementare de drept şi să consfiţească normele de instaurare a unor stări juridice excepţionale.

===

20. III 940

106

2423

Eri a avut loc la Inalta Curte de Casaţie, secţia IV-a sub preşidenţia domnului T.Magheru, procesul în contencios administrativ intentat de Iuliu Maniu contra excluderii sale din Senat.

Se ştie că Iuliu Mamniu n'a depus jurământul şi n'a îmbrăcat uniforma F.R.N. cu ocazia constiturii noulu Senat, fapt pentru care s'a fost exclus din demnitatea de senator de drept.

In contra actului de excludere al preşedintelui Senatului a făcut actiune în Contenciosul Administrativ în faţa Curţii de Apel din Bucureşti. Acţiunea fiindu-i respunsă a introdus recurs şi Curtea de Casaţie secţia IV-a admiţând recursul pe motiv că a fost rău alcătuit completul de judecată dela Curtea de Apel, a reţinut conform legii Curţii de Casaţie judecarea chestiunii în fon

Reclamantul a fost asistat de avocaţii N.Penescu, Polizu-Micşuneşti, Cezar Simionescu şi Răutu.

Senatul a fost reprezentat prin prof. Anibal Teodorescu, iară Preşedinţia Consiliului de Miniştrii prin avocatul August Filip.

Avocatul N.Penescu din partea lui Iuliu Maniu a cerut amânarea procesului spre a se duce dosarul de fond al afacerii dela Senat, precum şi chemarea şi interogarea domnului Preşedinte al Senatului spre a se lămuri dacă excluderea a fost un act al Senatului şi dacă a fost sugerată de guvern.

.//.

Domnul Anibal Teodorescu a cerut respingerea incidentului de amânare, ridicând totodată excepţiunea de inadmisibilitatea acţiunei. In susţinerea acestei teze a arătat că pe baza art.48 din Constituţie, art.1 şi 4 din Legea Contenciosului Administrativ, art.1 şi următorii din legea pentru construituirea şi funcţionarea Parlamentului, cererea este inadmisibilă, deoarece actul de excludere nu este un act administrativ de autoritate cum cere legea Contenciosului Administrativ ci un act al puterii legiuitoare.

Avocaţii N.Penescu şi Polizu-Micşuneşti au susţinut că decretul din 5 Iunie 1939 nu este legal, nefiind ratificat de Parlament, deci este o simplă decuzie administrativă. In continuare au susţinut că actul preşedintelui Senatului este un act administrativ de autoritate, deci supus cenzurei Justiţiei, mai ales că prin diferite dispoziţiuni legislative actele preşedintelui Senatului au fost scoase de sub orice control.

Obligativitatea portului uniformei nefiind cerută de nici un text de lege până acum, numiţii avocaţi au susţinut că actul de excludere este abuziv, cerând respingerea concluziunilor formulate de reprezentantul Senatului.

Curtea a amânat pronunţarea asupra ambelor cereri la 26 Martie c. ?

Au asistat la desbateri în afară de Iuliu Maniu şi Dr.Lupu, Mihai Popovici, Virgil Solomon, Zaharia Boilă, Virgil Madgearu, Aurel Dobrescu, inginer Mihăescu, Emil

./.

Socor, Pavel Pavel, Aurel Leucuţia, Ghiţă Pop, Dori Popovici, Aurel Buteanu, avocat Xeon, avocat Georoceanu, avocat N. Stănescu, Liveanu secretarul lui Maniu, avocat Brezeanu din Ploeşti, profesor Vălimărescu, Hans Otto Roth, avocat Melinte, avocat Scurtopol şi alţii.

===

CENZURAT DIN PRESA

20 Martie 1940

109

SEMNALUL

ACTIUNEA IN CONTENCIOS A D-LUI IULIU MANIU

Curtea de Casaţie secţia 4-a sub preşidenţia d-lui preşedinte Titu Maghernu, a judecat eri acţiunea în contenciosul administrativ intentată de către d-l Iuliu Maniu, în contra deciziei preşidenţiei Senatului, care i-a suspendat exerciţiul senatoriei de drept, în urma refuzului de a îmbrăca uniforma Frontului Renaşterii Naţionale şi a depune jurământul cerut de lege.

In numele Preşedinţiei consiliului de miniştri şi a Preşidenţiei Senatului, d-l prof. Anibal Teodorescu, a cerut respingerea acţiunei ca inadmisibilă.

D-nii avocaţi Penescu, Mihail Râutu şi Polizu Micşunesti, din partea d-lui Maniu, au susţinut admisibilitatea acţiunei.

Curtea a amânat pronunţarea pentru ziua de 26 Martie cor.

------

21 Martie 1940
C.D.

Surpaveghera lui IULIU MANIU.

La ora 8.20 IULIU MANIU este vizitat de ION LIVIANU.
La ora 9.35 vine VIRGIL SOLOMON.
La ora 9.40 vine av.PENESCU.
La ora 9.45 vine d-na LAZARESCU.
La ora 9.50 pleacă d-na LAZARESCU.
La ora 10 pleacă av.PENESCU.
La ora 10.05 IULIU AMNIU însoţit de VIRGIL SOLOMON,merge la MIHAI POPOVICI.
La ora 10.35 IULIU MANIU se înapoiază la domiciliu.
La ora 10.40 pleacă LIVIANU.
La ora 10.55 vine ZAHARIA BOILA.
La ora 11 vine CEZAR SIMIONESCU.
La ora 11.5 pleacă ZAHARIA BOILA.
La ora 11.10 vine ROMULUS BOILA.
La ora 11.30 revine I.LIVIANU.
La ora 11.35 vine OCTAV TASLAOANU.
La ora 11.45 pleacă LIVIANU.
La ora 11.50 vine MIHAI POPOVICI.
La ora 12.5 pleacă ROMULUS BOILA
La ora 12.10 pleacă MIHAI POPOVICI.
La ora 12.15 pleacă CEZAR SIMIONESCU.
La ora 12.30 pleacă OCTAV TASLAOANU.
La ora 12.35 vine EMIL SOCOR.
La ora 13 vine VIRGIL SOLOMON.
La ora 13.10 vine SEVER BOCU.
La ora 13.15 pleacă EMIL SOCOR.

./.

La ora 13.20 IULIU MANIU însoţit de SEVER BOCU şi VIRGIL SOLOMON se duce la restaurantul "Cina".

La ora 15 IULIU MANIU ese dela restaurantul "Cina" împreună cu M.RAUTU,KETENBURG,SEVER BOCU şi VIRGIL SOLOMON.Se desparte de aceştia şi se înapoiază la domiciliu.

La ora 17.20 IULIU MANIU este vizitat de ELLA NEGRUZZI.

La ora 17.35 IULIU MANIU pleacă de acasă însoţit de ELLA NEGRUZZI şi vizitează pe STELIAN POPESCU,directorul ziarului "Universul".

In timpul lipsei lui IULIU MANIU au venit la locuinţa acestuia : N.POLIZU MICSUNESTI,ZAHARIA BOILA, ION LIVIANU,AUREL BUTEANU,KETENBURG,PAVEL PAVEL,AUREL LEUCUTIA şi VIRGIL SOLOMON.

La ora 19.30 IULIU MANIU se înapoiază la domiciliu.

La ora 19.35 vine Ing.MIHAESCU.

La ora 19.45 vine CEZAR SIMIONESCU.

La ora 19.50 pleacă CEZAR SIMIONESCU.

La ora 20,vin GHITA POP şi ziaristul ALEXANDRU GRUIA.

La ora 20.20 pleacă Ing.MIHAESCU,GHITA POP şi ALEXANDRU GRUIA.

La ora 20.25 vine SEVER BOCU şi pleacă AUREL BUTEANU.

La ora 20.50 pleacă SEVER BOCU.

La ora 21.15 IULIU MANIU,ZAHARIA BOILA,KATENBURG VIRGIL SOLOMON,PAVEL PAVEL şi A.LEUCUTIA,merg la cinematograful "Aro",rămânând la spectacol A.LEUCUTIA şi VIRGIL SOLOMON.

La ora 23.10 IULIU MANIU se înapoiază la domiciliu.

-----

21 Martie 1940
C. D.

Procesul dela Casaţie al lui Iuliu Maniu.

Maniştii încearcă să acrediteze în rândurile partizanilor şi în cercurile politice ideia că amânarea pentru ziua de 24 Martie, a pronunţării deciziei în procesul Maniu, are o semnificaţie mult mai importantă decât s'ar crede.

"Din felul cum s'au desfăşurat desbaterile în ziua de 19 crt.,- spun ei - se poate deduce că Guvernul nu este atât de sigur de soluţia ce se va da procesului în curs".

Cei de mai sus prezintă două eventualităţi, ambele în favoarea punctului de vedere al lui Maniu :

a/. Ei insinuiază în acest sens că "deşi impresia generală era că odată intraţi în camera de deliberare, Inalţii consilieri vor eşi cu o decizie de respingere, s'a anunţat rămânerea în deliberare până la 24".

"Deci, nu s'a putut obţine o sentinţă imediată şi nu s'a izbutit terminarea procesului, deşi guvernul dorea să-l lichideze.

b/. "Curtea a fost în divergenţă. Se poate întâmpla ca unii consilieri să fi vrut să ţină seama de anumite sugestii, dar s'au lovit de deciziunea altora şi de aceia nu s'a putut da o hotărâre, Curtea rămânând în divergenţă".

./.

"Evident, această divergenţă nu a fost declarată, dar ea rezultă clar din amânarea pronunţării.

"Probabil că Preşedintele Inaltei Curţi speră ca până atunci să se găsească o soluţie"

114

21 Martie 1940.

C.D.

OPERAT LA FIŞE

2923

Iuliu Maniu se informează.

ZAHARIA BOILA a comunicat lui IULIU MANIU că într'o recentă întrevedere avută cu GHEORGHE CUZA, acesta i-ar fi declarat că "elementele naţional creştine care au aderat la regim sunt nemulţumite de tratamentul ce li se aplică şi că nu este exclus ca în scurt timp ele să-şi revizuiască atitudinea".

" Naţional-creştinii ar fi deasemenea îngrijoraţi de politica externă a României, care "va atrage ura Franţei, Angliei şi chiar a Reichului".

•

GHIŢĂ POP a declarat lui IULIU MANIU că a avut o convorbire cu o personalitate a regimului, care l-ar fi asigurat că se urmăreşte schimbarea actualului guvern, tot în cadrul actualului regim, însă "format din personalităţi a căror simpatie pentru Reich a fost verificată".

./.

IULIU MANIU a răspuns că este convins că această informaţie este aproape de adevăr şi că este în logica lucrurilor ca, Germania să urmărească, până la sfarşit, formarea unui guvern în care să aibă deplină încredere.

.

PAVEL PAVEL a afirmat lui IULIU MANIU în ziua de 20 Martie c. că între România şi Italia se duc tratative, prin Miniştrii Plenipotenţiari respectivi, pentru încheerea unui pact de amiciţie.

Iniţiativa acestui pact ar aparţine României.

IULIU MANIU nu crede în posibilitatea încheerii pactului, din cauza politicei de perfectă colaborare italo-germană, în privinţa viitorului Balcanilor, care nu admite acţiuni independente din partea Italiei.

.

OCTAV TĂSLAOANU a prezentat lui IULIU MANIU un articol din gazeta maghiară „PESTI HIRLAP" în care România era violent atacată pe tema regimului care se aplică minorităţii maghiare din Ardeal.

IULIU MANIU a spus că problema relaţiilor româno-ungare nu este prea neliniştitoare, întrucat este foarte probabil ca în curând să asistăm la desfiinţarea Statului ungar.

./.

116

OPERAT LA FIŞE

In ziua de 19 Martie c. IULIU MANIU a avut o întrevedere,xxxxxx cu GHIŢĂ POP,care l-a informat că agitaţia minorităţii maghiare din Ardeal continuă şi că Dr.NICOLAE BANFFI conducătorul ei, pregăteşte un nou memoriu către guvernul român.

GHIŢĂ POP este informat că BANFFI ar considera negativ rezultatul audienţei pe care ar fi avut-o la începutul lunei Martie c. la d l.Prim Ministru,şi că maghiarii români vor să profite de ofensiva diplomatică germană în România,pentru a căpăta noui drepturi.

117

22 Martie 1940.

C.D.

2023

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui IULIU MANIU.

La ora 8.35 IULIU MANIU este vizitat de ION LIVIANU.

La ora 9.05 vine ZAHARIA BOILA
La ora 9.45 pleacă Zaharia Boilă
La ora 9.55 vine M.Răutu
La ora 10.00 vine avocatul Penescu
La ora 10.05 vine avocat N.Polizu-Micşuneşti
La ora 10.10 vine Cezar Simionescu
La ora 10.35 pleacă avocatul Penescu
La ora 10.40 pleacă I.Livianu
La ora 10.55 pleacă Cezar Simionescu
La ora 11.25 pleacă avocatul M.Răutu
La ora 11.30 vin Octav Taslaoanu şi Ion Livianu
La ora 11.35 pleacă N.Polizu Micşuneşti
La ora 11.55 vine Aurel Buteanu
La ora 12.05 vine Zaharia Boilă
La ora 12.10 vine Virgil Solomon
La ora 12.55 vine Romulus Boilă
La ora 12.20 pleacă Virgil Solomon.
La ora 12.25 pleacă Octav Taslaoanu

./.

La ora 12.30 pleacă Romulus Boila

la Ora 12.55 vine Emil Socor

La ora 13.00 pleacă Zaharia Boilă

La ora 13.05 pleacă Aurel Buteanu

La ora 13.10 pleacă Emil Socor

La ora 12.10 pleacă Ion Livianu

La ora 13.25 pleacă Virgil Madgearu

La ora 13.30 Iuliu Maniu vizitează la domiciliu pe MIHAI POPOVICI

La ora 14.50 IULIU MANIU se înapoiază la domiciliu.

La ora 17 vine M.Răutu

La ora 17.45 vine Polizu Micşuneşti

La ora 17.50 pleacă M.Răutu

La ora 17.55 vine ziaristul Al.Gruia

La ora 18.15 vin Cezar Simionescu şi Popescu Zorica.

La ora 18.20 pleacă ziaristul A.Gruia

La ora 18.25 vine Stoica Sever

La ora 19 pleacă Polizu Micşuneşti

La ora 19.10 vine N.Penescu

La ora 19.15 vine Aurel Buteanu

La ora 19.25 vine Aurel Dobrescu

La ora 19.30 pleacă Aurel Dobresvu,Stoica Sever şi Popescu Zorica

La ora 19.35 vine Sever Bocu

La ora 19.40 pleacă N.Penescu şi Cezar Simionescu.

./.

La ora 19.45 vin Stoichiţa I. şi Cornel Bianu

La ora 19.55 vine Ghiţa Pop

La ora 20 pleacă Aurel Buteanu

La ora 20.10 vine Pavel Pavel

La ora 20.40 vin Zaharia Boila şi A.Leucuţia

La ora 21. pleacă Ghiţă Pop şi Sever Bocu

La ora 21.45 Iuliu Maniu merge împreună cu I.Stoichita,Cornel Bianu,Pavel Pavel,Z.Boilă şi A. Leucuţia la restaurantul Cina.

La ora 24.25 Iuliu Maniu pleacă dela restaurantul Cina,înapoindu-se singur la domiciliu.

IULIU MANIU a primit în cursul zilei de eri prin AUREL BUTEANU, o scrisoare dela doamna ALICE STURDZA, prin care îl anunţă că guvernul pregăteşte în prezent o formulă de împăcare cu grupul legionarilor dela Berlin şi că aceste informaţii le deţine dela Legaţiunea Germană.

AUREL BUTEANU a spus lui MANIU că în momentul când a fost în casa doamnei ALICE STURDZA se găsea acolo şi EDITH von COLLER, cunoscuta ziaristă germană.

===

2923

22 III 940

121

OPERAT LA FIȘE

Deşi Inalta Curte de Casaţie Secţia IV-a a anunţat pronunţarea în procesul lui MANIU pentru ziua de 26 Martie c., aseară preşedintele MAGHERU secondat de magistratul asistent fără participarea celor interesaţi a pronunţat în şedinţă publică deciziunea prin care se respinge ca inadmisibilă atât acţiunea în Contenciosul Administrativ intentată de IULIU MANIU, cât şi suplimentul de acţiune prezentat în istanţă în şedinţa dela 19 Martie, găsind că nu mai este locul a se trimite Secţiunilor Unite cererea de neconstituţionalitate depusă de reclamant,

MANIU şi prietenii săi au luat aseară cunoştinţă de această decizie apreciind-o ca fără precedent.

Se intenţionează a se adresa direct Secţiunilor Unite punând în discuţie şi legalitatea deliberării şi pronunţării Secţiei IV a Casaţiei înainte de termenul anunţat.

===

22 Martie 1940

C. D.

Naţional-ţărăniştii şi respingerea recursului lui Iuliu Maniu.

Apropiaţii lui IULIU MANIU afirmă că au luat cunoştinţă de respingerea recursului acestuia, în următoarele împrejurări :

In cursul zilei de 21 Martie a.c. av.CEZAR SIMIONESCU şi N.POLIZU MICSUNESTI s'au prezentat la Curtea de Casaţie Secţia 4-a, pentru a depune concluziile scrise în procesul lui Iuliu Maniu, a cărui pronunţare fusese fixată pentru data de 26 Martie a.c.

Dela Grefa Curţii li s'a spus însă că concluziile sunt tardive, întrucât Curtea se pronunţase a doua zi după desbaterea procesului, adică la 20 Martie c.

Cercetând procesul verbal de şedinţă au constatat că se menţionase că "Curtea se va pronunţa până la 26 Martie a.c." şi nu la 26 Martie a.c. aşa cum ei crezuseră.

Imediat după această constatare, avocatul Cezar Simionescu a anunţat telefonic pe Iuliu Maniu.

Intimii lui IULIU MANIU arată că acesta este puternic impresionat de modul cum a fost soluţionat procesul să

./.

IULIU MANIU a spus intimilor săi că " este inadmisibil ca Inalta Curte să anunțe data de 26 Martie a.c. pentru pronunțare, să treacă în procesul verbal de ședință "până la 26 Martie", formulă neuzitată până acum şi să se pronunțe la 20 Martie, fără a aştepta concluziile scrise ale părților ".

. .

Deciziunea dată eri de Curtea de Casație în procesul lui IULIU MANIU a pus cercurile maniste în plină derută.

Aceasta cu atât mai mult cu cât sentința a contrazis ultimele lor aşteptări şi diversele calcule pe care le făceau pe tema amânării pronunțării.

Unde însă lovitura a fost decisivă, este partea sentinței care statuează că nu mai este loc ca să mai fie trimis procesul în fața Secțiunilor Unite, pentru discutarea constituționalității măsurii luate de Senat.

Cercurile maniste aşteptau Secțiunile Unite ale Casației pentru a face acolo o demonstrație politică de o amploare deosebită.

Faptul că hotărîrea dată taie această posibilitate şi împiedecă şi în viitor orice agitație în legătură cu procesul şi senatoria de drept, a provocat rumoare în rândurile lor.

Unii național-țărănişti încep să-şi dea seama că regimul nu înțelege să se târguiască, că nu are, cum sperau ei, teamă de forțele opoziției şi că în consecință lupta lor este sterilă.

./.

După impresia pe care a produs-o sentinţa de eri se pare că urmările vor fi mult mai mari, deoarece desorientarea şi lipsa de curaj încep să se manifeste evident, încă din primele momente.

. .

IULIU MANIU a convocat pentru astăzi, 22 Martie, pe avocaţii săi în procesul dela Inalta Curte de Casaţie.

Aceştia se vor consulta cu Maniu în privinţa modului în care ar putea fi atacată decizia Inaltei Curţi de Casaţie.

. .

N.POLIZU-MICSUNESTI într'o convorbire pe care a avut-o în seara zilei de 21 Martie a.c. cu avocatul CEZAR SIMIONESCU, a spus acestuia că prin pasagiul din decizie prin care Curtea hotărărşte "că nu este locul de a se mai trimite Secţiunilor Unite ale acestei Inalte Curţi cererile de neconstituţionalitate", se ia orice posibilitate de a se ataca decizia în procesul lui Iuliu Maniu.

Av.CEZAR SIMIONESCU a replicat că nu este de aceiaşi părere şi că atacarea unei hotărîri în faţa Secţiilor Unite ale Inaltei Curţi, pentru neconstituţionalitate, constitue o cale de atac consfiinţită şi de lege şi de jurisprudenţă, şi nu poate fi închisă de o instanţă inferioară celei în faţa căreia urmează a fi prezentată acţiunea.

. .

./.

In cursul zilei de 21 Martie a.c., IULIU MANIU a avut întrevederi cu avocata ELLA NEGRUZZI și cu STELIAN POPESCU, directorul ziarului "Universul".

Cercurile maniste afirmă că obiectul întrevederilor a fost format de găsirea modalității prin care Maniu ar putea să reacționeze împotriva respingerei recursului său de către Inalta Curte de Casație.

. .

Cercurile național-țărăniste afirmă că în urma respingerii recursului lui IULIU MANIU, acesta va redacta un memoriu către M.S.Regele, în care va protesta "împotriva modului în care Justiția a acționat în procesul său ".

Se crede că memoriul ~~xxx~~ va fi pregătit de Iuliu Maniu chiar în cursul acestei săptămâni.

. .

In cercurile maniste se afirmă că IULIU MANIU va convoca în cursul săptămânii viitoare biroul Partidului național-țărănesc.

Seful grupării național-țărăniste ar voi să fixeze de comun acord cu prietenii săi "o atitudine care să nu mai dea loc la nici o susceptibilitate de interpretare și să pregătească o acțiune împotriva regimului ".

IULIU MANIU crede că în urma sentinței dela Casație, nici unul dintre apropiații săi nu va mai preconiza o atitudine de înțelegere cu actualul regim și că, chiar ION MIHALACHE se va găsi de data aceasta alături de el.

......

2923

1/ 126

22 Martie 1940
C. D.

Cercurile liberale și respingerea acțiunii lui Iuliu Maniu.

Cercurile liberale diniste afirmă că respingerea recursului lui Iuliu Maniu nu le-a surprins, deoarece "se așteptau la acest epilog al procesului lui Maniu".

•

In urma respingerii recursului lui Maniu, avocatul N. Polizu - Micșunești, a vizitat pe Dinu Brătianu și pe alți fruntași liberali, discutând aspectele acestei chestiuni.

•

In cercurile liberale diniste se afirmă că Iuliu Maniu va încerca să solidarizeze gruparea liberală la acțiunea sa contra regimului, pe tema respingerii recursului său.

Cercurile arătate afirmă însă că "Dinu Brătianu nu este dispus să se angajeze alături de Iuliu Maniu într'o acțiune care nu poate aduce un rezultat folositor grupărei lui".

In cercurile noastre politice și de presă se comentează cu multă insistență decizia dată de Casație în legătură cu procesul intentat Statului de Iuliu Maniu.

Se știe că Iuliu Maniu, dr. N. Lupu, Mihai Popovici, Ion Mihalache și mulți alți național-țărăniști și liberali nedepunând jurământul pe noua Constituție, - după cum prevede un decret-lege, - și-au pierdut mandatele lor de senatori de drept.

Ca urmare a acestei hotărîri luată de C. Argetoianu, în calitate de președinte al Senatului, - Iuliu Maniu s-a adresat Justiției.

Prin decizia Casației, dată zilele

dulcă, s'a admis acțiunea în principiu trimițând-o spre rejudecare la Curtea de Apel iar de aci, dacă va fi cazul, în Secțiuni unite.

Cercurile noastre politice și de presă sunt preocupate de a ști dacă decizia Casației a fost luată după o judecată obiectivă sau sub directă inspirație a guvernului.

Impresia generală este că această decizie a fost luată de Casație de comun acord cu guvernul care, în felul acesta, face un gest de reconciliere a foștilor național-țărăniști cu noul regim.

Și în această privință pledează și faptul că s'a trimis, prin Cenzură, un comunicat care arată că procesul intentat de

Iuliu Maniu va fi judecat la Casaţie. –

Iuliu Maniu, - care se află în capitală de Marţi 18 crt. va rămâne deci încă o săptămână. –

23 Martie 1940
C. D.

2923

130

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,20,Iuliu Maniu pleacă de acasă,ducându-se la Mihai Popovici.

La ora 9,45,I.Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 9,50,Iuliu Maniu este vizitat de M.Răutu.

La ora 9,55,vin av.Ciudin şi I.Liveanu.

La ora 10,vine D-na Lăzărescu,care pleacă la ora 10,05.

La ora 10,10,vine Col.Sfetescu.

La ora 10,15,vine Zaharia Boilă.

La ora 10,20,pleacă M.Răutu.

La ora 10,25,pleacă av.Ciudin.

La ora 10,35,pleacă Col.Sfetescu.

La ora 10,45,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 10,55,pleacă Liveanu.

La ora 11,Iuliu Maniu pleacă de acasă,ducându-se la Virgil Madgearu.

La ora 11,35,I.Maniu pleacă dela locuinţa lui V.Madgearu,însoţit de Lărgeanu,cu care merge până în faţa cinematografului "Scala".Aci se întâlneşte cu Pavel Pavel care îl însoţeşte până la domiciliu.

La ora 11,50,I.Maniu este vizitat de Octav Tăslăoanu.

La ora 11,55,vine Emil Socor.

./.

La ora 12,vine Sever Bocu.

La ora 12,05,vine Aurel Buteanu.

La ora 12,10,vine Zaharia Boilă.

La ora 12,15,vine Cezar Simionescu.

La ora 12,20,pleacă Sever Bocu.

La ora 12,25,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 12,30,pleacă Aurel Buteanu.

La ora 12,35,pleacă Octav Tăslăoanu.

La ora 12,40,pleacă Emil Socor.

La ora 12,45,pleacă Cezar Simionescu.

La ora 12,50,pleacă I.Liveanu.

La ora 13,15,Iuliu Maniu se duce la restaurantul "Cina".

La ora 15,10,I.Maniu ese de la restaurant însoțit de A.Buteanu,se desparte de acesta și se înapoiază la domiciliu.

La ora 16,vine ziaristul Alex.Gruia,care pleacă după 5 minute.

La ora 17,vine I.Liveanu.

La ora 17,30,pleacă I.Liveanu.

La ora 17,35,revine ziaristul Alex.Gruia.

La ora 17,40,vine M.Răutu.

La ora 17,45,pleacă M.Răutu.

La ora 17,50,vine Petrușca.

La ora 17,55,vine Ghiță Pop.

La ora 18,vine Cezar Simionescu.

La ora 18,20,pleacă Alex.Gruia.

La ora 18,30,vine Virgil Mărgeanu,secretarul lui V.Madgearu,care pleacă după 15 minute.

./.

La ora 18,50,vine Zaharia Boilă.

La ora 18,55,pleacă Ghiţă Pop.

La ora 19,10,pleacă Petruşca.

La ora 19,15,vine Dr.Stănculescu.

La ora 19,20,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 19,25,pleacă Cezar Simionescu.

La ora 19,40,vin Pavel Pavel şi Leucuţia.

La ora 19,45,vine Sever Bocu.

La ora 19,55,vine I.Liveanu.

La ora 20,vine Sever Stoica.

La ora 20,15,pleacă Dr.Stănculescu.

La ora 20,20,pleacă Pavel Pavel şi Sever Stoica.

La ora 20,35,pleacă Sever Bocu.

La ora 22,10,pleacă I.Liveanu.

La ora 22,30,vine Ion Mihalache.

La ora 23,45,pleacă Ion Mihalache.

La ora 23,50,Iuliu Maniu pleacă de acasă însoţit de Leucuţia,ducându-se la restaurantul "Cina".

La ora 24,50,se înapoiază la domiciliu,condus de Leucuţia.

2973

138/111

23 Martie 1940.
C.D.

OPER. DL. FIȘE

După respingerea recursului
IULIU MANIU.

In cursul zilei de 22 Martie crt. IULIU MANIU a consultat pe avocatul CEZAR SIMIONESCU, N.RAUTU, NICOLAE PENESCU şi N.POLIZU MICSUNESTI.

Discutând respingerea recursului lui IULIU MANIU de către Inalta Curte de Casaţie, avocatul N.PENESCU şi CEZAR SIMIONESCU au susţinut că procesul poate fi socotit încheiat şi că nu mai există nici o cale de atac în faţa Justiţiei.

IULIU MANIU a combătut acest punct de vedere, spunând că decizia Inaltei Curţi, nu-l poate opri să se adreseze Secţiilor Unite ale Casaţiei.

El a cerut celor de faţă să studieze din punct de vedere juridic şansele unei astfel de acţiuni.

In cadrul aceleiaşi consfătuiri IULIU MANIU şi-a exprimat faţă de avocatul CEZAR SIMIONESCU dorinţa ca procesele în Contencios ale naţional-ţărăniştilor să continue.

•

Majoritatea fruntaşilor naţional-ţărănişti sunt de părere că în urma respingerei recursului lui IULIU MANIU, este inutil ca ION MIHALACHE să mai susţină acţiunea sa în Contencios.

4

MIHAIL POPOVICI, la care IULIU MANIU a luat dejunul, ar fi opiniat că ar fi nimerit ca ION MIHALACHE să trimită la 28 Martie a.c. o cerere Curţii de Apel, prin care să-şi retragă acţiunea.

•

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta este hotărât să se adreseze M.S.Regelui pentru a se plânge de hotărârea Inaltei Curţi de Casaţie.

MIHAIL POPOVICI ar fi sfătuit pe IULIU MANIU, în întrevederea din ziua de 22 Martie a.c., să solicite în acest scop o audienţă la Palat.

IULIU MANIU oscilează între a redacta un memoriu de protest M.S.Regelui sau a cere audienţă.

----

23 III 940

~~135~~ 135 ~~115~~

2923

Circulă informaţiunea în rândurile liberalilor că doi consilieri dela Casaţie ar fi trimis lui IULIU MANIU scrisori confidenţiale prin care îi declară că a avut dreptate, dar au fost siliţi să redacteze decizia aşa cum s'a făcut, însă ca la momentul oportun vor demasca uneltirile făcute pentru a se smulge sentinţa.

2923

23 114 filo

Eri dimineaţă IULIU MANIU a fost vizitat de MIHAI POPOVICI, fraţii BOILA, EM.SOCOR, AUREL BUTEANU, SEVER BOCU şi VIRGIL MADGEARU, cu cari a discutat pe rând pronunţarea sentinţei Curţii de Casaţie în procesul său.

MANIU a declarat tuturor că provocarea aceasta nu va rămâne fără răspuns şi nu va renunţa la lupta contra regimului care a săvârşit cele mai abuzive acte determinând cel mai înalt for de justiţie din ţara românească să comută un abuz nemai văzut în analele justiţiei române. Aceste acte înfăţişează situaţia disperată a regimului angrenat pe principiul loviturilor de Stat, consacrat dealtfel în Constituţia din 1938.

- Acum ne reveine pe lângă altele multe şi sarcina salvării ideiei de justiţie, a spus MANIU, deoarece în momentul când massele vor pierde şi încrederea în justiţie nu se va mai putea remedia nimic pe calea paşnică urmată până acum de partidul naţional-ţărănist.

Toţi ceilalţi erau nedumeriţi şi atribuiau această manevră domnului ministru de Interne.

MANIU a spus tuturor să caute pe toate căile să afle cu precizie de unde a venit dispoziţia de respingerea recursului său şi cine a ordonat metoda de judecare spre a avea noui date pentru complectarea broşurei ce cuprinde evoluţia şi desbaterile procesului.

===

Eri la amiază Iuliu Maniu a luat masa la Mihai Popovici cu care ocazie a discutat din nou sentinţa în procesul dela Casaţie.

Mihai Popovici i-a comunicat că părerea avocaţilor şi a sa personală este să renunţe la continuarea acţiunei la Secţiile Unite ale Casaţiei, spre a evita alte conflicte şi decepţii.

Maniu a replicat că nu înţelege sub nici un motiv să renunţe, aceasta însemnând o abdicare dela acţiunea partidului şi pierderea încrederei masselor din Ardeal.

Pentru aceasta, pe lângă acţiunea sa la Secţiile Unite ale Casaţiei, a declarat că va sfătui pe Ion Mihalache ce urmează să sosească în Capitală, să susţină procesul său de aceiaşi natură la Curtea de Apel, iar pe de altă parte va trimite pe Ghiţă Pop în Ardeal spre a lua contact cu şefii de organizaţie pentru a le face cunoscut manevrele josnice ale regimului actual.

Va redacta un memoriu cu toate aceste ultime acte nesăbuite şi prăpastia către care guvernul actual împinge ţara, nesocotind linia normală de orientare politică faţă de ţările cărora le datorăm graniţele de azi şi contra aspiraţiilor fireşti ale neamului românesc.

./.

Acest memoriu este hotărât să-l trimită Palatului şi corespondenţilor de presă străină pentru Franţa şi Anglia, iar pe de altă parte va expedia personal două exemplare însoţite de scrisori domnilor Paul Reynaud şi Paul Boncour.

I-a cerut apoi lui Mihai Popovici să ia contact imediat cu fruntaşii liberali şi să pregătească o întrevedere cu Dinu Brătianu.

***

Procesul d-lui Iuliu Maniu cu preşedinţia Senatului şi cu preşedinţia consiliului de miniştri

Inalta Curte de Casaţie s. IV-a sub preşedinţia d-lui preşedinte Titu Magheru, judecând în ziua de 19 Martie 1940, acţiunea în contencios administrativ intentată de d. Iuliu Maniu, contra preşedinţiei Senatului şi a preşedinţiei consiliului de miniştri, prin care se plânge că nu i s'a dat dreptul să intre în Senatul Ţării în calitate de senator de drept fără a se prezenta în uniforma F. R. N. şi fără a depune în prealabil jurământul: „De credinţă Regelui, de respectarea nouei Constituţiuni şi de apărarea integrităţii teritoriului României" *potrivit legii din 5 Iunie 1939, după ce a ascultat pledoariile d-lor avocaţi: profesor Anibal Teodorescu pentru preşedinţia Senatului şi preşedinţia consiliului de miniştri şi a d-lor Penescu, C. Simionescu, Polizu Micşuneşti şi M. Răutu din partea d-lui Iuliu Maniu, a amânat pronunţarea asupra incidentului de inadmisibilitatea acestei acţiuni ridicat de preşedinţia Senatului şi preşedinţia consiliului de miniştri prin d. prof. av. Anibal Teodorescu, până la 26 Martie 1940.*

Eri Inalta Curte după deliberare la ora 19 a pronunţat următoarea deciziune:

„Admite incidentul ridicat de intimat şi prin consecinţă respinde ca „inadmisibilă atât acţiunea în contencios administrativ intentată de „Iuliu Maniu, prin petiţia înreg. la „No. 5359 din 1939 înaintea Curţii de „Apel Bucureşti, cât şi suplimentul „de acţiune prezentat în şedinţa dela „19 Martie 1940.

„Găseşte că nu este locul de a mai „trimite Secţiunilor Unite ale acestei „Inalte Curţi cererile de neconstitu- „ţionalitate depuse de acelaş recla- „mant.

„Dată şi pronunţată în şedinţă pu- „blică azi la 20 Martie 1940".

Consecinţele de drept ale problemei rezolvită de Inalta Curte prin hotărîrea de mai sus, sunt pierderea exerciţiului mandatului de senator pe timpul actualei legislaturi din partea d-lui Iuliu Maniu, potrivit art. 5 din legea privitoare la jurământul membrilor Adunărilor Leguitoare publicată în Monitorul Oficial No. 127 din 5 Iunie 1939, după care „Senatorii de drept care nu prestează jurământul în termenul prevăzut de lege nu-şi pot exercita mandatul legislativ".

140 ~~130~~ 140

24 Martie 1940
C. D.

2823

OPERA DE L.. FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,10,Iuliu Maniu este vizitat de I.Liveanu.
La ora 9,20,pleacă Liveanu.
La ora 10,40,vine Petrușca.
La ora 10,45,vine Liveanu.
La ora 11,vine ziaristul Gruia.
La ora 11,05,vine Colonelul Sfetescu.
La ora 11,10,vine Zaharia Boilă.
La ora 11,20,vine Cezar Simionescu.
La ora 11,25,vine Polizu - Micșunești.
La ora 11,30,pleacă ziaristul Gruia.
La ora 11,40,vine Ion Mihalache.
La ora 11,45,vine Generalul Negrei.
La ora 11,50,pleacă Zaharia Boilă.
La ora 11,55,vine Sever Bocu.
La ora 12,vine D-rul Stănculescu.
La ora 12,05,vine Pavel Pavel.
La ora 12,20,pleacă Ion Mihalache.
La ora 12,25,pleacă avocatul Polizu Micșunești.
La ora 12,35,pleacă D-rul Stănculescu.
La ora 12,40,pleacă Colonelul Sfetescu.
La ora 12,45,pleacă Generalul Negrei.
La ora 12,50,pleacă Cezar Simionescu.
La ora 12,55,pleacă Pavel Pavel.

./.

La ora 13,pleacă Sever Bocu.

La ora 13,05,vine Inginerul Mihăescu.

La ora 13,10,vine Zaharia Boilă.

La ora 13,20,pleacă Petrușca.

La ora 13,25,pleacă Liveanu.

La ora 13,30,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 13,35,Iuliu Maniu și Inginerul Mihăescu merg în Str.Sofia,la Mihai Popovici,unde rămâne numai Iuliu Maniu.

La ora 15,30,pleacă dela Mihai Popovici,Costache Lupu însoţit de o doamnă.

La ora 16,20,Iuliu Maniu pleacă dela Mihai Popovici,însoţit de Ion Mihalache,pe care îl conduce la locuinţă,apoi se înapoiază la domiciliu.

La ora 18,05,vine Alexandru Gruia.

La ora 18,20,vine Ghiţă Pop.

La ora 18,35,pleacă Ghiţă Pop și Alexandru Gruia.

La ora 18,40,vin Zaharia Boilă și Pavel Pavel.

La ora 19,25,vine Aurel Leucuţia.

La ora 19,35,Iuliu Maniu și Leucuţia merg la Poşta Centrală,unde expediază o telegramă,apoi se înapoiază la domiciliu.

La ora 21,10,Iuliu Maniu,Leucuţia,Pavel Pavel și Zaharia Boilă,merg la restaurantul "Cina".

La ora 23,30,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

PREF.POL.BUC.
POL.SOC.

142

24 Martie 1940
01446

Cu ocazia vizitei pe care IULIU MANIU a făcut-o ieri dimineaţă 23 Martie c. d-nei MADGEARU, a spus acesteia să fie liniştită, dându-i asigurări că el şi întreg partidul se vor ocupa în permanenţă de situaţia soţului ei. Acelaş lucru s'a mai întâmplat şi cu ILIE LAZAR, LEUCUTIA şi HACHITAN - a adăugat Maniu - dar n'a durat mult, fiindcă presiunea opoziţiei a silit guvernul să revină asupra măsurilor arbitrare luate.

Şi-a manifestat regretul că s'a întâmplat acest fapt, dar internarea lui Virgil Madgearu care va avea răsunet şi peste frontieră, va constitui un argument în plus pentru intensificarea acţiunei partidului naţional-ţărănesc. Situaţia de astăzi cere astfel de sacrificii care vor fi răscumpărate cu preţul căderii regimului actual.

D-na Madgearu s'a arătat liniştită, exprimându-şi încrederea în acţiunea partidului.

2923

ORDINEA 143

Nr. ______ din 24 MART. 1940 193__

Procesul d-lui Iuliu Maniu
cu Preşedinţia Senatului
şi cu Preşedinţia Consiliului de Miniştri

Inalta Curte de casaţie secţia IV-a, sub preşedinţia d-lui preşedinte Titu Magheru, judecând în ziua de 19 Martie 1940, acţiunea în contencios administrativ intentată de d. Iuliu Maniu, contra Preşedintelui Senatului şi a Preşedinţiei Consiliului de miniştri, prin care se plângea că nu i s'a dat dreptul să intre în Senatul ţării în calitate de senator de drept fără a se prezenta în uniforma F.R.N. şi fără a depune în prealabil jurământul: „De credinţă Regelui, de respectarea nouei Constituţiuni şi de apărarea integrităţii teritoriului României", potrivit legii din 5 Iunie 1939, după ce a ascultat pledoarile d-lor avocaţi: profesor Anibal Teodorescu pentru Preşedinţia Senatului şi Preşedinţia Consiliului de miniştri şi a d-lor Penescu, C. Simionescu, Polizu Micşuneşti şi M. Răutu din partea d-lui Iuliu Maniu, a amânat pronunţarea asupra incidentului de inadmisibilitatea acestei acţiuni, ridicat de Preşedinţia Senatului şi Preşedinţia Consiliului de miniştri prin d. prof. avocat Anibal Teodorescu până la 26 Martie 1940.

DECIZIA INALTEI CURŢI DE CASAŢIE

Eri, 20 Martie a. c. Inalta Curte, după deliberare, la ora 19 a pronunţat următoarea deciziune:

Admite incidentul ridicat de intimat şi prin consecinţă respinge ca inadmisibilă atât acţiunea în contencios administrativ intentată de Iuliu Maniu, prin petiţia inreg. la nr. 5359 din 1939 inaintea Curţii de apel Bucureşti, cât şi suplimentul de acţiune prezentat în şedinţa dela 19 Martie 1940.

„Găseşte că nu este locul de a mai trimite Secţiunilor Unite ale acestei Inalte Curţi cererile de neconstituţionalitate depuse de acelaş reclamant.

„Dată şi promulgată în şedinţă publică azi la 20 Martie 1940".

Consecinţele de drept ale problemei rezolvită de Inalta Curte prin hotărîrea de mai sus, sunt pierderea exerciţiului mandatului de senator pe timpul actualei legislaturi din partea d-lui Iuliu Maniu, potrivit art. 5 din legea privitoare la jurământul membrilor Adunărilor Legiuitoare, publicată în Monitorul Oficial nr. 127 din 5 Iunie 1949, după care „Senatorii de drept care nu prestează jurământul în termenul prevăzut de lege, nu-şi pot exercita mandatul legislativ".

144

~~144~~ 147

25 Martie 1940.

C.D.

2923

Intrevedere IULIU MANIU-
ION MIHALACHE-MIHAI POPOVICI-

ION MIHALACHE a declarat amicilor săi că a vizitat în seara zilei de 23 Martie c.pe IULIU MANIU,cu care a discutat ultimele măsuri ale guvernului.

El ar fi cerut luarea unei atitudini dârze contra "actelor abuzive" ale guvernului.

" Această atitudine însă - ar fi spus Ion Mihalache - nu trebue să însemneze înrăutățirea raporturilor dintre gruparea național-țărănistă și Coroană."

Deși astfel motivată "măsura luată de guvern contra lui Virgil Madgearu" a avut ca prim scop intimidarea grupării Maniu,și adâncirea spațiului care separa pe aceștia de Coroană".

IULIU MANIU a cerut lui ION MIHALACHE să redacteze împreună un memoriu de protest către Suveran.

./.

ION MIHALACHE a opinat că acest lucru nu se poate face în pripă, fiind necesară o așteptare de câteva zile pentru a se vedea care a fost motivul și formal și real al măsurii împotriva lui V.Madgearu.

El a propus lui IULIU MANIU că trimită deocamdată o telegramă de protest M.S.Regelui.

IULIU MANIU a redactat o telegramă, ai cărei termeni au fost socotiți de ION MIHALACHE ca nepotriviți.

S'a amânat redactarea pe a doua zi, când să fie consultat și MIHAI POPOVICI.

.

In cursul zilei de 24 Martie c. a avut loc la MIHAI POPOVICI o consfătuire, la care au luat parte IULIU MANIU și ION MIHALACHE.

S'a dat formă definitivă telegramei de protest către Suveran, Ion Mihalache reușind să-și impună punctul său de vedere în privința necesității ca textul să fie cât mai reverențios posibil.

După discuțiunile care au urmat, s'a hotărît

- Redactarea unui memoriu către Suveran, care să cuprindă întreaga atitudine a grupului național-țărănist.

./.

- MIHAI POPOVICI să ia contact în cursul zilei de 25 Martie c. cu DINU BRATIANU şi GHEORGHE BRATIANU, pentru a se vedea care este concursul pe care gruparea liberală înţelege să-l dea acţiunei de protest a naţional-ţărăniştilor.

- ION MIHALACHE să solicite audienţă M.S.Regelui.

---

25 Martie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,Iuliu Maniu este vizitat de I.Liveanu.

La ora 9,35,vine Zaharia Boilă.

La ora 10,15,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 10,40,vine Petrușca.

La ora 10,45,vine Virgil Lărgeanu.

La ora 11,30,pleacă V.Lărgeanu și I.Liveanu.

La ora 11,35,vin Octav Tăslăoanu și M.Răutu.

La ora 11,45,vine Cezar Simionescu.

La ora 12,15,vine I.Liveanu.

La ora 12,20,vin Sever Bocu și soția.

La ora 12,25,pleacă Cezar Simionescu.

La ora 12,30,pleacă Liveanu.

La ora 12,35,vine ziaristul Alex.Gruia.

La ora 12,50,pleacă Gruia.

La ora 13,pleacă M.Răutu.

La ora 13,30,pleacă Sever Bocu cu D-na și Octav Tăslăoanu.

La ora 13,35,pleacă Petrușca.

La ora 18,05,vine Romulus Boilă.

La ora 18,20,vine D-na Lăzărescu.

La ora 18,25,pleacă D-na Lăzărescu.

La ora 18,30,vin Petrușca și V.Lărgeanu.

La ora 18,35,vin I.Liveanu și M.Răutu.

./.

La ora 18,40, vine av.Zileriu din Cernăuţi.

La ora 18,45, Iuliu Maniu pleacă de acasă, ducându-se la D-na Madgearu. La aceiaşi oră părăsesc locuinţa lui Maniu, Zileriu, M.Răutu, Romulus Boilă, Lărgeanu şi I.Liveanu.

In lipsa lui Iuliu Maniu vin la locuinţa acestuia, Zaharia Boilă şi Pavel Pavel.

La ora 19,25, Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 20,05, vine ziaristul Alex.Gruia.

La ora 20,40, vine Inginerul Mihăescu.

La ora 20,45, pleacă Petrugca şi Alex.Gruia.

La ora 20,50, vine Costache Lupu.

La ora 20,55, pleacă Zaharia Boilă şi Pavel Pavel.

La ora 21,25, pleacă Costache Lupu şi Ing.Mihăescu.

La ora 21,45, vine Leucuţia.

La ora 22,15, pleacă Leucuţia.

----

26 Martie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9, Iuliu Maniu este vizitat de Ion Liveanu.
La ora 10,30, vine Zaharia Boilă.
La ora 11, vine Mihai Răutu.
La ora 11,05, pleacă Zaharia Boilă.
La ora 11,30, vine Octav Tăslăoanu.
La ora 11,35, pleacă Liveanu.
La ora 11,45, vin Ion Mihalache și Horez.
La ora 12, vine Dr. Stănculescu.
La ora 12,05, pleacă Ion Mihalache, Horez și Mihai Răutu.
La ora 12,10, vine Cezar Simionescu.
La ora 12,15, pleacă Octav Tăslăoanu.
La ora 12,25, vine George Brătianu.
La ora 12,30, pleacă Cezar Simionescu și Dr. Stănculescu.
La ora 13,25, pleacă George Brătianu.
La ora 17,40, vine D-na Lăzărescu.
La ora 18,05, vine Liveanu.
La ora 18,10, pleacă Liveanu.
La ora 18,20, pleacă D-na Lăzărescu.
La ora 18,25, vine Polizu Micșunești.
La ora 18,50, vine Ghiță Pop.

./.

La ora 19,vine Pavel Pavel.

La ora 19,05,vine Sever Bocu.

La ora 19,10,vine Cezar Simionescu.

La ora 19,15,vine Popescu Zorică şi pleacă Polizu, Micşuneşti.

La ora 19,25,vine Zaharia Boilă.

La ora 19,30,vine Dr.Stănculescu.

La ora 19,35,vine Victor Marc.

La ora 20,vine Gruia Alexandru.

La ora 20,10,pleacă Zaharia Boilă şi vine Aurel Leucuţia.

La ora 20,15,pleacă Sever Bocu şi Pavel Pavel.

La ora 20,20,pleacă Popescu Zorică,Victor Marc, Cezar Simionescu şi Ghiţă Pop.

La ora 20,25,pleacă Dr.Stănculescu şi vine Petruşca.

La ora 21,pleacă Gruia Alexandru.

La ora 21,30,pleacă Petruşca.

La ora 22,pleacă Leucuţia.

In tot cursul zilei de 26 Martie c.,Iuliu Maniu nu a părăsit locuinţa.

151

26 Martie 1940

C.D.

IULIU MANIU a început să lucreze la memoriu.

Cercurile național-țărăniste cred a ști că IULIU MANIU a început redactarea unui memoriu către M.S.Regele, care va cuprinde:

- critica regimului actual și a actelor lui;
- un examen al situației actuale a României în conjunctura internațională;
- explicarea atitudinei grupului național-țărănist față de actualul regim;
- motivele care au determinat colaborarea dintre gruparea național-țărănistă și cea liberală;
- argumentarea că lupta opoziției nu se îndreaptă împotriva Coroanei,ci a regimului;"
- necesitatea unei depline înțelegeri între "toți factorii răspunzatori ai țării,care nu poate fi realizată decât printr'un guvern de Uniune Națională".

---

26 Martie 1940.
C.D.

Iuliu Maniu va interveni pentru eliberarea lui Virgil Madgearu.

—

In cercurile naţional-ţărăniste se afirmă că în urma cererii doamnei V.Madgearu, IULIU MANIU va interveni pentru eliberarea fruntaşului naţional-ţărănist.

Intervenţia ar urma să se producă prin intermediul lui MIHAI POPOVICI, care va vizita pe dl.Ministru de Interne în acest scop.

In cazul când acesta nu va obţine un răspuns favorabil, Iuliu Maniu intenţionează să se adreseze personal d-lui Prim Ministru.

—

26.III.940

2923

153

OPERAT LA FIŞĂ

Eri 25 Martie c.,Iuliu Maniu a lucrat toată ziua la redactarea memoriului. Până seara conceptase 10 pagini ce cuprind capitolele Restauraţia,guvernul Maniu din 1932 şi cauza demisiei,succesiunea partidului liberal cu guvernul Tătărăscu şi greşelile acestuia,inoportunitatea reînsărcinării lui Tătărăscu de a forma al doilea guvern şi hotărârea de a face alegeri, audienţă sa dela 10 Februarie 1938, istoricul regimului actual,defectuozitatea şi erorile comise de guvernele formate în cadrul F.R.N.-ului, moartea lui Armand Călinescu şi guvernul Argetoianu.

După ce va termina expunerea situaţiei politice interne cu toate criticele şi lacunele constituţionale până azi, Iuliu Maniu a declarat că va trata situaţia politică externă,raporturile şi poziţia României în conjunctura actuală, iar în încheere va expune recomandările şi programul său pentru reuşita planului de pacificare internă dorit de Suveran.

===

21.3.940

154

2023

OPERAT LA FIŞE

In cursul zilei de eri IULIU MANIU a mai fost vizitat pe rând de LIVIANU, ZAHARIA BOILA, TASLAOANU, dr. STANCULESCU, CEZAR SIMIONESCU, POLIZU-MICŞUNEŞTI, GHIŢĂ POP, PAVEL PAVEL, POPESCU ZORICA, SEVER BOCU, dr. VICTOR MARC, ziaristul GRUIA, LEUCUTIA şi PETRUŞCA.

Cu fiecare s'a întreţinut foarte puţin întrucât era preocupat de redactarea memoriului şi intrevederea cu ION MIHALACHE şi GHEORGHE BRATIANU.

Parte dintre aceştia l-au vizitat cu scopul de a afla ce noui hotărâri s'au mai luat, iar alţii i-au adus comentariile opiniei publice şi presei streine.

2923

27 Martie 1940.

In cursul dimineţii de 26 Martie c.,Iuliu Maniu a fost întrebat de câţiva prieteni politici cari l-au vizitat despre opinia pe care şi-a format-o în legătură cu internarea lui Virgil Madgearu.

Iuliu Maniu a răspuns următoarele:

"Deşi se consideră drept unul dintre cei mai bine informaţi aoameni politici din ţară,nu a putut totuş să ajungă pe calea informaţiilor la o explicaţie valabilă a actului guvernului.

"In această situaţie,concretizează acţiunea împotriva lui Madgearu în următoarea formulă:

Internarea fruntaşului naţional-ţărănist este actul demonstrativ al unui regim autoritar,care se reazimă pe forţă şi căruia nu i se pot cere explicaţiuni".

"Măsura se îndreaptă indirect împotriva lui Maniu şi a luptei pe care el o duce împotriva regimului.

"Este diabolic procedeul de a lega numele lui Madgearu de câţiva evrei,pentru a cultiva sentimentul antisemit din ţară,cu scopul de a atrage simpatii regimului şi oprobiu pentru opoziţie.

....

156

27 Martie 1940

C. D.

2023

OPERAT LA FIŞ

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,Iuliu Maniu este vizitat de Ion Mihalache.

La ora 9,50,vine Mihai Popovici.

La ora 9,55,vine avocatul Nicolae Penescu.

La ora 10,Iuliu Maniu,Ion Mihalache,Mihai Popovici şi Nicolae Penescu,merg la D-na Madgearu.

La ora 10,35,dela D-na Madgearu au plecat Mihai Popovici,Ion Mihalache şi Nicolae Penescu.

La ora 10,45,Iuliu Maniu pleacă dela D-na Madgearu şi se înapoiază la domiciliu.

----

27 Martie 1940

C. D.

Supravegherea lui I.Maniu :

La ora 9,Iuliu Maniu este vizitat de I.Mihalache.

La ora 9,05,vine Mihail Răutu,care pleacă după 5 minute.

La ora 9,50,vine Mihai Popovici.

La ora 9,55,vine avocatul Nicolae Penescu.

La ora 10,Maniu însoţit de Ion Mihalache,Mihai Popovici şi av.N.Penescu,se duce la D-na Madgearu.

La ora 10,35,pleacă de la D-na Madgearu,Ion Mihalache,Mihai Popovici şi av.N.Penescu.

La ora 10,40,Iuliu Maniu pleacă dela D-na Madgearu. In drum spre casă se întâlneşte cu Pavel Pavel,cu care discută 10 minute,continuîndu-şi apoi drumul la locuinţa sa.

La ora 11,15,Iuliu Maniu este vizitat de Măldărăscu.

La ora 11,20,vine Ion Liveanu.

La ora 11,25,vine Octav Tăslăoanu.

La ora 11,30,vine Costache Lupu.

La ora 11,40,vine Colonelul Sfetescu.

La ora 11,35,pleacă Relu Măldărăscu.

La ora 11,45,vine Zaharia Boilă.

La ora 12,pleacă Costache Lupu.

La ora 12,05,pleacă Octav Tăslăoanu şi Col.Sfetescu.

./.

La ora 12,10,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 12,15,vine Mihail Răutu.

La ora 12,20,vine Cezar Simionescu.

La ora 12,35,pleacă Mihail Răutu împreună cu Cezar Simionescu.

La ora 12,45,pleacă Ion Liveanu.

La ora 17,25,Iuliu Maniu vizitează pe I.Mihalache.

La ora 17,45,la I.Mihalache vine av.Mihail Răutu.

La ora 18,10,Iuliu Maniu pleacă dela Ion Mihalache, şi se înapoiază la domiciliu.

La ora 18,40,Iuliu Maniu este vizitat de av.Mihail Răutu.

La ora 19,vin Cezar Simionescu şi ziaristul Alexandru Gruia.

La ora 19,15,vin Sever Bocu şi Pavel Pavel.

La ora 19,20,vine Polizu Micşuneşti.

La ora 19,25,pleacă Mihail Răutu.

La ora 19,30,pleacă Pavel Pavel.

La ora 19,40,vine Aurel Leucuţia.

La ora 19,50,pleacă Polizu Micşuneşti,împreună cu Alexandru Gruia.

La ora 19,55,vine Zaharia Boilă.

La ora 20,15,pleacă Cezar Simionescu.

La ora 20,25,vine Katenburg.

La ora 20,45,pleacă Sever Bocu împreună cu Katenburg.

La ora 22,20,pleacă Aurel Leucuţia împreună cu Zaharia Boilă.

----

459 ~~459~~ ~~464~~

28 Martie 1940

C. D.

2923

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,15, Iuliu Maniu este vizitat de I.Liveanu.

La ora 10,45, Iuliu Maniu însoțit de Liveanu, merge la Mihai Popovici, unde rămâne numai Maniu.

La ora 10,45, Maniu pleacă dela Mihai Popovici și se înapoiază la domiciliu. In drum se întâlnește cu Ion Mihalache, cu care stă de vorbă timp de 25 minute pe Calea Dorobanților.

La ora 13,15, pleacă dela Maniu, Aurel Buteanu, care venise în lipsa acestuia.

La ora 17,10, vine Petrușca.

La ora 17,20, vine Ion Liveanu.

La ora 17,30, pleacă Ion Liveanu.

La ora 18, pleacă Petrușca.

La ora 18,40, vine Cezar Simionescu.

La ora 18,50, vine Zaharia Boilă.

La ora 19, vin Aurel Leucuția și Sever Bocu.

La ora 19,20, vine Aurel Buteanu.

La ora 19,30, pleacă Sever Bocu.

La ora 19,35, vine Dr. Victor Marc. — A se face fișa cu Vezi Marcu — 53, 167, 169, 374.

La ora 19,40, vine Ghiță Pop.

La ora 20, pleacă Ghiță Pop și Cezar Simionescu.

La ora 20,10, vine Inginerul Mihăescu.

La ora 20,20, pleacă Zaharia Boilă.

B

./.

La ora 20,25,vine Romulus Boilă - junior.

La ora 20,30,pleacă Aurel Buteanu şi vine Katenburg.

La ora 20,45,vin Sever Bocu,Pavel Pavel şi Alexandru Gruia.

La ora 20,50,pleacă Dr.Victor Marc.

La ora 20,55,pleacă Romulus Boilă - junior.

La ora 21,pleacă Sever Bocu.

La ora 21,10,pleacă Inginerul Mihăescu,urmat de Pavel Pavel.

La ora 21,20,pleacă Alexandru Gruia.

La ora 21,40,pleacă Aurel Leucuţia şi Katenburg.

In cursul după amiezii,Iuliu Maniu nu a părăsit locuinţa.

164

28 Martie 1940

C. D.

2023

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 10,45,Iuliu Maniu s'a dus la Mihai Popovici.

La ora 11,45,Iuliu Maniu pleacă dela Mihai Popovici,iar pe Calea Dorobanţi se întâlneşte cu Ion Mihalache,cu care discută timp de 25 minute.

La ora 12,20,Iuliu Maniu s'a înapoiat la domiciliu.

----

29 Martie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,Iuliu Maniu este vizitat de Ion Liveanu.

La ora 10,45,vine Cezar Simionescu.

La ora 11,10,vine Colonelul Sfetescu.

La ora 11,15,vine Zaharia Boilă.

La ora 11,20,vine Răutu.

La ora 11,45,vine Octav Tăslăoanu.

La ora 12,05,pleacă Colonelul Sfetescu şi Cezar Simionescu.

La ora 12,15,pleacă Răutu şi Zaharia Boilă.

La ora 12,35,vine Sever Bocu.

La ora 13,15,pleacă Octav Tăslăoanu.

La ora 13,20,pleacă Sever Bocu.

La ora 13,30,vine Aurel Buteanu.

La ora 13,35,pleacă Ion Liveanu.

La ora 14,15,pleacă Aurel Buteanu.

La ora 16,10,vine Brezeanu,cu auto.Nr.1202 Pl.

La ora 16,25,pleacă Brezeanu.

La ora 17,20,vine Ion Liveanu.

La ora 17,45,vine Alexandru Gruia.

La ora 18,vine Ion Mihalache.

La ora 19,pleacă Ion Mihalache şi Alex.Gruia.

La ora 19,30,vine Sever Bocu.

La ora 20,vine Leucuţia şi Katenburg.

./.

La ora 20,15,vine Aurel Buteanu şi fiul lui Ionel Pop.

La ora 20,35,pleacă Iuliu Maniu însoţit de Sever Bocu la Mihai Popovici,unde rămâne numai Iuliu Maniu.

La ora 21,05,Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 21,30,Iuliu Maniu,Pop junior şi Leucuţia merg la cinematograful "Select",unde se întâlnesc cu D-na şi Ion Mihalache.

La ora 22,40,Iuliu Maniu pleacă dela Cinematograf şi merge la restaurantul "Continental",împreună cu Ion Mihalache şi D-na,Ionel Pop junior şi Leucuţia.

La ora 0,25,Iuliu Maniu pleacă dela restaurantul "Continental" şi conduce acasă pe Ion Mihalache,după care I.Maniu se înapoiază la domiciliu.

Iaşi 370 300 III 29 14 00
Bucureşti III 29 16 15

Direcţiunea Generală a Poliţiei
Bucureşti

In legătură cu ordinul Dvs. No. 10060 din 9 Februarie a.c., raportăm că Poliţia Botoşani este informată că amicii D-lui Iuliu Maniu, ce formau ramura tachistă în fostul partid naţional ţărănesc, intenţionează să trimită, în mod clandestin, la diferite persoane, proteste scrise referitoare la procesul intentat de Dl. Iuliu Maniu, pentru mandatul de Senator de drept şi decizia dată de Inalta Curte de Casaţie şi Justiţie.-

Totodată se va protesta şi împotriva fixărei domiciliului obligator D-lui Virgil Madgearu. La Botoşani ramura tachistă era reprezentată de D-nii avocaţi N. Polizu-Mieşuneşti şi Dumitru Ionescu.

Primul are moşia Maxut din judeţul Botoşani, însă domiciliază în Bucureşti. A fost şef al partidului tachist până la fuziunea cu ţărăniştii. A fost Deputat şi Ministru subsecretar de Stat la Preşedenţia Consiliului. A fost unul din apărătorii D-lui Iuliu Maniu, în procesul de mai sus.-

Secundul, adică Dl. Ministru Ionescu a fost Prefect, Deputat şi Senator.

Faţă de acestea am dat ordine categorie atât Poliţiei Botoşani, cât şi celorlalte unităţi Poliţieneşti din raza acestui Inspectorat, pentru a intensifica la maximum acţiunea informativă în rândurile fostilor naţional ţărănişti şi în special acelor de nuanţa tachistă şi manistă, spre a se vedea dac

vor primi sau lansa asemenea proteste, urmând să procedeze la confiscarea lor, dresare de acte, iar vinovaţii să fie deferiţi justiţiei conform Decretului Lege asupra publicaţiunilor clandestine din 20 Fevruarie 1940.-

Vom raporta rezultatul pentru fiecare caz în parte.

Deasemeni vom raporta la timp şi noile informaţiuni ce vom avea în această chestiune.-

-----

166

30 Martie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8,05,Iuliu Maniu este vizitat de I.Liveanu.

La ora 8,30,pleacă Ion Liveanu.

La ora 9,45,vine Ion Liveanu.

La ora 9,55,vine Mihai Răutu.

La ora 10,20,pleacă Mihai Răutu.

La ora 10,50,vine Zaharia Boilă,care pleacă după 5 minute.

La ora 11,05,vine D-na Lăzărescu,care pleacă după 5 minute.

La ora 11,45,revine Zaharia Boilă.

La ora 12,vine avocatul Polizu Micşuneşti.

La ora 12,15,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 12,35,vine Virgil Lărgeanu,secretarul lui V.Madgearu,care pleacă după 10 minute.

La ora 13,15,vine Sever Bocu.

La ora 13,20,pleacă avocatul N.Polizu - Micşuneşti.

La ora 13,35,pleacă Ion Liveanu.

La ora 13,40,Maniu se duce la inginerul Mihăescu, fiind condus până la locuinţa acestuia de Sever Bocu.

La ora 16,30,Maniu pleacă dela Inginerul Mihăescu, ducându-se la Mihai Popovici,de unde pleacă la ora 17,20.

La ora 17,30,dela I.Maniu pleacă Zaharia Boilă,care venise în lipsa acestuia.

./.

La ora 17,35,vin Alexandru Gruia şi Ion Liveanu.

La ora 17,40,vine profesorul Taşcă.

La ora 18,vine Dr.Ionescu.

La ora 18,05,vine Petruşca.

La ora 18,15,pleacă profesorul Taşcă.

La ora 18,25,pleacă Alexandru Gruia.

La ora 18,35,vine Cezar Simionescu.

La ora 19,vine Generalul Negrei.

La ora 19,05,vin Leucuţia şi Col.Sfetescu.

La ora 19,10,vine Ionel Pop - junior.

La ora 19,25,vine avocatul Victor Marc.

La ora 19,35,vine Aurel Buteanu.

La ora 19,50,pleacă Dr.Ionescu.

La ora 19,55,pleacă Generalul Negrei,Col.Sfetescu şi Cezar Simionescu.

La ora 20,vin Sever Bocu şi Ghiţă Pop.

La ora 20,05,pleacă avocatul Victor Marc.

La ora 20,15,pleacă Ghiţă Pop şi Aurel Buteanu.

La ora 20,20,vine Contele Katenburg.

La ora 20,25,vine Zaharia Boilă.

La ora 21,pleacă Sever Bocu.

La ora 21,05,Maniu,Katenburg şi Ionel Pop - junior se duc la Teatrul Savoy.In acelaş timp pleacă dela Iuliu Maniu,Zaharia Boilă,Ion Liveanu,Petruşca şi Leucuţia.

La ora 0,20,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

2923

30 3 940

168

In cursul zilei de eri Iuliu Maniu a mai fost vizitat de Liveanu, Cezar Simionescu, Zaharia Boilă, avocat Răutu, Tăsloanu, Sever Bocu, avocat Brezeanu, Gruia, Leucuția, contele Katemburg, Aurel Buteanu, Pop junior fiul lui Ionel Pop.

Leucuția și ceilalți au spus lui Maniu că circulă instistent versiunea că în foarte scurtktimp va cădea guvernul.

Sever Bocu l-a încunoștiințat că în cercurile liberale diniste s'a lansat svonul că în cursul săptămânii viitoare Dinu Brătianu se va duce în audiență la Palat.

Aseară Iuliu Maniu însoțit de Leucuția și Pop s'a dus la cinematograful Select, unde erau așteptați de Ion Mihalache cu doamna.

După aceasta au luat masa împreună la restaurantul CONTINENTAL, după care Maniu a plecat singur acasă.-

===

169

31 Martie 1940

C. D.

2923

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,Iuliu Maniu este vizitat de Ion Liveanu.

La ora 10,05,vine Zaharia Boilă.

La ora 10,20,Maniu se duce la Mihai Popovici.

La ora 11,20,Ambasadorul Turciei,Suphi Tanriöer,vin la Mihai Popovici,cu care discută timp de 10 minute în faţa locuinţei acestuia,apoi pleacă.

La ora 11,45,Iuliu Maniu pleacă dela Mihai Popovici şi se înapoiază acasă.

La ora 12,vine Cezar Simionescu.

La ora 12,05,vin Pavel Pavel şi Aurel Buteanu.

La ora 12,40,vine Ghiţă Pop.

La ora 12,50,pleacă Aurel Buteanu,Pavel Pavel şi Cezar Simionescu.

La ora 13,05,Iuliu Maniu se duce la Dr.Dori Popovici unde ia masa.

La ora 15,05,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 17,05,Iuliu Maniu este vizitat de M.Popovici, cu care merge la cinematograful "Capitol".

La ora 19,15,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 20,Iuliu Maniu este vizitat de Ghiţă Pop.

La ora 20,10,vine profesorul Stoica Sever.

La ora 20,40,vine Virgil Solomon.

La ora 21,pleacă Victor Marc,care venise în lipsa

./.

lui Maniu.

La ora 21,05,pleacă profesorul Stoica Sever.

La ora 21,50,Maniu însoţit de Virgil Solomon,se duce la restaurantul "Cina".

La aceiaşi oră pleacă dela Maniu,Ghiţă Pop.

La ora 23,45,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

----

271 ~~171~~

2923

1 Aprilie 1940

C.D.

OPERAT LA FIȘE

Intrevedere IULIU MANIU-Prof.Tașcă.

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta pregătește un studiu privitor la situația financiară și economică a țării, la noile sarcini fiscale impuse de buget și la situația comerțului nostru exterior.

IULIU MANIU a făcut apel la prof.Tașcă, pentru a-i da date necesare studiului de mai sus.

Acesta l-a vizitat în ziua de 30 Martie a.c., asigurându-l că îi va procura în câteva zile datele necesare.

Discutând internarea lui VIRGIL MADGEARU, prof.Tașcă ar fi spus că această măsură a făcut o rea impresie în rândurile profesorilor dela Academia Comercială.

---

1 Aprilie 1940

C. D.

2923

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In dimineața zilei de 1 Aprilie a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat de următoarele persoane :

- Ion Liveanu.
- Petrușca.
- Col. Sfetescu.
- Katenburg.
- Aurel Buteanu.
- Sever Bocu.

La ora 10,10, Iuliu Maniu a vizitat pe Dr. N. Lupu - care s'a înapoiat în Capitală venind de la Arsura, astăzi 1 Aprilie - la locuința acestuia din Str. Episcopiei Nr. 5.

La ora 11,15, Iuliu Maniu s'a înapoiat la domiciliu.

----

173 178

1 Aprilie 1940
C.D.

2923

Supraveghere lui IULIU MANIU.

La ora 9.15 IULIU MANIU este vizitat de ION LIVEANU.

La ora 10.05 vine PETRUSCA.

La ora 10.10 MANIU vizitează pe D-rul NICULAE LUPU, fiind condus până la locuinţa acestuia de PETRUSCA.

La ora 11.10 MANIU pleacă dela D-rul NICULAE LUPU şi se înapoiază la domiciliu.

La ora 11.30 IULIU MANIU este vizitat de Col. SFETESCU PETRE.

La ora 11.40 vine KATENBURG.

La ora 12.30 vine AUREL BUTEANU.

La ora 12.35 vine VIRGIL SOLOMON.

La ora 12.40 vine SEVER BOCU.

La ora 13.20 pleacă Col. SFETESCU PETRE.

La ora 13.25 pleacă SEVER BOCU.

La ora 13.40 pleacă LIVEANU.

La ora 13.45 pleacă KATENBURG.

La ora 13.50 pleacă VIRGIL SOLOMON şi AUREL BUTEANU.

La ora 17.20 MANIU este vizitat de avocatul MIHAIL RAUTU.

La ora 17.30 vine ALEXANDRU GRUIA.

La ora 18 vine POLIZU MICSUNESTI.

La ora 18.15 pleacă ALEXANDRU GRUIA.

La ora 18.45 vine KATENBURG.

52, 130, 140
157, 167, 247
253, 318

./.

La ora 18.50 vine MIHAI POPOVICI, care pleacă după 5 minute, urmat imediat de MIHAI RAUTU.

La ora 19 vine CEZAR SIMIONESCU.

La ora 19.05 vin Dr.STANCULESCU, AUREL LEUCUTIA şi VIRGIL SOLOMON.

La ora 19.10 pleacă avocatul N.POLIZU-MICSUNESTI.

La ora 19.35 vine AUREL BUTEANU, care pleacă după câteva minute.

La ora 19.45 pleacă Dr.STANCULESCU şi CEZAR SIMIONESCU.

La ora 19.50 vin SEVER BOCU, PAVEL PAVEL şi GHITA POP.

La ora 20.45 vine IONEL POP junior.

La ora 21.40 IULIU MANIU, PAVEL PAVEL, VIRGIL SOLOMON, KATENBURG, IONEL POP junior, GHITA POP, SEVER BOCU şi AUREL LEUCUTIA se duc la restaurantul "Cina" unde iau masa.

La ora 24 IULIU MANIU se înapoiază la domiciliu.

175

2 Aprilie 1940
C.D.

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui IULIU MANIU.

La ora 8.45 este vizitat de ION LIVEANU.

La ora 9.15 vine IONEL POP JUNIOR.

La ora 10.20 vine D-na LAZARESCU, care pleacă după 10 minute.

La ora 10.45 pleacă IONEL POP-JUNIOR.

La ora 10.50 vine KATENBURG.

La ora 11.50 vine MIHAI RAUTU.

La ora 12.20 pleacă MIHAI RAUTU și ION LIVIANU.

La ora 13.05 vine din nou ION LIVIANU, care pleacă imediat.

La ora 13.10 IULIU MANIU se duce la restaurantul "Modern", fiind condus de KATENBURG.

La ora 14.40 IULIU MANIU, se înapoiază la domiciliu.

La ora 17.20 vine ALEXANDRU GRUIA.

La ora 18.10 vine avocatul N.POLIZU-MICSUNESTI.

La ora 18.15 pleacă ALEXANDRU GRUIA.

La ora 18.30 vine N.PENESCU.

La ora 18.35 vine CEZAR SIMIONESCU

La ora 18.50 vine ROMULUS BOILA-JUNIOR.

La ora 19.30 vin AUREL LEUCUTIA și VIRGIL SOLOMON.

./.

La ora 19.35 pleacă N.PENESCU,urmat de N.POLIZU MICSUNESTI.

La ora 19.40 vin PAVEL PAVEL şi SEVER BOCU.

La ora 20 vine PETRUSCA.

La ora 20.05 vine GHITA POP.

La ora 20.10 pleacă CEZAR SIMIONESCU şi la aceiaş oră vine KATENBURG.

La ora 20.15 vine CONSTANTIN BREZEANU.

La ora 20.20 vine AUREL BUTEANU.

La ora 20.55 pleacă AUREL BUTEANU şi PETRUSCA.

La ora 21 pleacă CONSTANTIN BREZEANU.

La ora 21.05 vine IONEL POP JUNIOR.

La ora 21.10 vine STEFAN MIHAESCU.

La ora 21.15 pleacă PAVEL PAVEL şi GHITA POP.

La ora 21.25 pleacă SEVER BOCU.

La ora 21.35 pleacă AUREL LEUCUTIA şi KATENBURG.

La ora 21.40 IULIU MANIU însoţit de VIRGIL SOLOMON şi IONEL POP JUNIOR,se duc la cinematograful "Aro". La aceiaş oră pleacă dela IULIU MANIU,ROMULUS BOILA JUNIOR.La cinematograful "Aro" IULIU MANIU se întâlneşte cu MIHAI POPOVICI şi soţia acestuia.

La ora 23.30 IULIU MANIU pleacă dela cinematograful "Aro" în faţa căruia se desparte de MIHAI POPOVICI şi împreună cu VIRGIL SOLOMON se duce la restaurantul "Cina".

La ora 0.45 IULIU MANIU se înapoiază la domiciliu.

------

377 177/177

2423

3 Aprilie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul dimineţii de 3 Aprilie a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat de următoarele persoane :

- Virgil Solomon.
- Cezar Simionescu.
- Octav Tăslăoanu.
- D-na Lazărescu.

La ora 10,10, Iuliu Maniu a vizitat pe D-na Madgearu, ducându-i un pachet în formă dreptunghiulară, în mărime de 50 x 20 cm.

La ora 11,10, Iuliu Maniu a plecat dela D-na Madgearu, înapoindu-se la domiciliu.

----

3 Aprilie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8,este vizitat de Ion Liveanu.

La ora 8,30,pleacă Liveanu.

La ora 9,45,vine Ioan Liveanu.

La ora 10,vine D-na Lăzărescu.

La ora 10,05,pleacă D-na Lăzărescu.

La ora 10,10,Iuliu Maniu se duce la D-na Madgearu, având cu el un pachet,iar la ora 11,10,se înapoiază la domiciliu.

La ora 11,30,vine Cezar Simionescu.

La ora 12,15,vine Virgil Solomon.

La ora 12,20,vine Octav Tăslăoanu.

La ora 12,45,pleacă Ion Liveanu.

La ora 13,pleacă Octav Tăslăoanu.

La ora 13,05,pleacă Cezar Simionescu.

La ora 13,20,Iuliu Maniu,însoţit de Virgil Solomon,se duce la restaurantul "Continental",unde se afla Katenburg.

La ora 14,55,Iuliu Maniu însoţit de Virgil Solomon şi Katenburg,pleacă dela restaurantul "Continental" şi despărţindu-se de acesta,se înapoiază la domiciliu.

La ora 17,10,Iuliu Maniu este vizitat de I.Liveanu.

La ora 17,15,vine Sever Bocu.

./.

La ora 17,25,Iuliu Maniu se duce la M.Popovici.

La ora 18,10,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu,condus de Mihai Popovici.

La ora 18,40,vine Petrușca.

La ora 19,vine Cezar Simionescu.

La ora 19,30,vin Katenburg,Virgil Solomon și Leucuția.

La ora 19,50,vine Pavel Pavel.

La ora 20,05,pleacă Cezar Simionescu.

La ora 20,45,vine Aurel Buteanu.

La ora 21,15,pleacă Ion Liveanu.

La ora 21,25,pleacă Petrușca și Aurel Buteanu.

La ora 21,30,pleacă Sever Bocu.

La ora 22,Iuliu Maniu însoțit de Virgil Solomon, Pavel Pavel,Katenburg și Leucuția,merge la restaurantul "Cina".

La ora 24,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

3.4.940 180 ~~180~~ ~~160~~

2923

OPERAT LA FIȘE

Eri 2 Aprilie c. către seară, IULIU MANIU a reținut la domiciliul său pe avocații CEZAR SIMIONESCU POLIZU-MICȘUNEȘTI, PENESCU, PAVEL PAVEL, pe SEVER BOCU și GHIȚĂ POP, cu cari a luat hotărârea să introducă o nouă acțiune la Secțiunile Unite ale Casației privitoare la ridicarea dreptului de senator.

Apropiații lui MANIU comentează că această hotărâre a fost luată de acesta din urmă sugestiilor primite dela Palat.

---

181 187

4 Aprilie 1942

C. D.

2923

OPERAT LA ...

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8,50, Iuliu Maniu este vizitat de Ion Liveanu

La ora 9,55, vine D-na Lăzărescu.

La ora 10, vine Mihai Popovici.

La ora 10,30, pleacă Mihai Popovici.

La ora 10,35, vine profesorul Romulus Boilă.

La ora 10,40, pleacă D-na Lăzărescu și Ion Liveanu.

La ora 10,55, pleacă profesorul Romulus Boilă.

La ora 11, revine Ion Liveanu.

La ora 11,20, vine Emil Socor.

La ora 11,40, Iuliu Maniu vizitează pe Dr. N. Lupu, fiind condus până la locuința acestuia de Emil Socor.

La ora 12, Iuliu Maniu pleacă dela Dr. N. Lupu și se înapoiază la domiciliu.

La ora 12,05, Iuliu Maniu este vizitat de Virgil Solomon.

La ora 12,35, pleacă Virgil Solomon.

La ora 12,40, Iuliu Maniu însoțit de Ion Liveanu, se duce la hotelul "Union", unde discută timp de 5 minute cu prof. Romulus Boilă. De aci se duce la Gara de Nord, iar la ora 13, pleacă cu trenul la Cluj, însoțit de Virgil Solomon.

./.

Apropiaţii lui Iuliu Maniu spun că acesta va rămâne mai mult timp în Ardeal,deoarece voeşte să reia contactul cu elementele din conducerea cadrelor locale ale grupării sale,şi că probabil nu va reveni în Bucureşti decât după sărbătorile Paştilor.

183

2923

5 Aprilie 1940.

C.D.

Acţiunile în Contencios ale naţional-ţărăniştilor.-

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că IULIU MANIU a hotărît să atace decizia din 20 Martie c. a Inaltei Curţi de Casaţie, Secţia IV-a, prin care s'a respins acţiunea în Contencios.

Se precizează că în ziua de 6 Aprilie c. POLIZU-MICSUNESTI, CEZAR SIMIONESCU şi M.RAUTU, avocaţii lui IULIU MANIU vor prezenta Secţiilor Unite ale Inaltei Curţi de Casaţie, acţiunea prin care menţionata decizie este atacată ca neconstituţională.

.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că AUREL DOBRESCU va intenta în cursul săptămînei viitoare acţiune în Contencios, împotriva ridicării dreptului de a-şi exercita mandantul de senator.

./.

IULIU MANIU a sfătuit pe MIHAI POPOVICI să intenteze deasemenea acţiune în Contencios.

MIHAI POPOVICI nu a dat încă un răspuns preci .

---

6 4 940

185 ~~185~~ ~~165~~

2823

OPERAT.. FIȘE

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta, înainte de plecare a rugat pe avocatul POLIZU-MICȘUNEȘTI ca în timpul absenței sale să depună la Secțiunile Unite ale Casației, acțiunea contra deciziei Curții de Apel, socotită de MANIU ca neconstituțională.

Cererea pentru intentarea acțiunii va fi depusă chiar în cursul zilei de azi.

===

Intimii lui Mihai Popovici afirmă că Iuliu Maniu va relua în cursul lunei acesteia legăturile sale cu Nicolae Titulescu, în care scop ar fi decis să trimită în străinătate pe Aurel Leucuţia sau pe avocatul Polizu Micşuneşti.

Motivul pentru care Maniu înţelege să restabilească raporturile cu Titulescu, este în primul rând consultarea acestuia în legătură cu relaţiile şi pactul româno-rus, iar pe de altă parte încercarea de reabilitare a acestuia pentru ocuparea unei demnităţi, ca în calitate oficială să poată uşor înfăptui nu numai asigurarea raporturilor de bună vecinătate cu Rusia dar chiar recunoaşterea Basarabiei.

Iuliu Maniu, susţin cercurile de mai sus, acordă mare încredere fostului ministru de externe, a cărui sănătate este complect restabilită, afirmând că numai acesta este în măsură să salveze astăzi pacea României, deoarece se bucură de mare popularitate şi apreciere la Moscova.

===

187

8.4.940

2923

OPERAT LA FIȘE

Prietenii apropiaţi ai lui Iuliu Maniu afirmă că acesta s'a hotărât să înceapă tratativele pentru reluarea raporturilor intime şi personale cu domnul Consilier Regal Vaida Voevod.

Se susţine că şeful naţional-ţărăniştilor, într-una din convorbirile avute cu d-rul Dumitru Petrovici, fratele lui Mihai, s'au înţeles ca acesta să înlesnească împăcarea cu Vaida.

Pentru aceasta, Mihai Popovici conform discuţiunilor avute cu Maniu, a rugat pe fratele său să plece la Cluj în cursul acestei săptămâni şi să caute mai întâiu să convingă de importanţa împăcărei dintre cei doi fruntaşi ai Ardealului, pe intimii domnului Consilier Regal şi împreună cu aceştia în urmă să trateze cu domnul Vaida.

D-rul Popovici a primit rolul şi a hotărât să plece la Cluj în cursul acestei săptămâni, înainte de înapoierea lui Maniu la Bucureşti, apreciind că poate va fi nevoie şi de prezenţa lui Maniu.

===

2923

8 Aprilie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

- In seara de 4 Aprilie a.c. IULIU MANIU a sosit la Cluj, descinzând la locuința profesorului ROMULUS BOILA din str.Băiei Nr.2.

Imediat după sosirea sa, Iuliu Maniu a fost vizitat de frații BOILA și VALENTIN PORUTIU.

- In ziua de 5 Aprilie a.c. IULIU MANIU a vizitat pe ION POP, fost Subsecretar de Stat, care se află internat la Clinica medicală din Cluj.

- In ziua de 6 Aprilie, IULIU MANIU nu a părăsit locuința fiind gripat. A fost vizitat de Dr.LIVIU POP, IONEL POP, profesorul universitar VALER MOLDOVAN, EMIL HATIEGAN, Av.EMIL GHILEZAN și DRAGOS, director al Scoalei de conductori technici din Cluj.

- In ziua de 7 Aprilie a.c. IULIU MANIU a fost vizitat de EMIL HATIEGAN, VALER MOLDOVAN, IONEL POP, LIVIU POP și Dr.STOICHITA, dela Sibiu.

....

159 489

9 Aprilie 1940

OPERAT LA FIȘE

C. D.

2p 3

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul dimineţii de 8 Aprilie a.c. IULIU MANIU, care se aflã la Cluj, a fost vizitat de Dr.LIVIU POP. Acesta îi trateazã o afecţiune a epidermei la bãrbie.

In dimineaţa de 9 Aprilie a.c. IULIU MANIU a fost vizitat de ZAHARIA BOILA.

......

190 ~~170~~ 190

2923

10 Aprilie 1940.

C.D.

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

IULIU MANIU, reţinut în casă, continuă tratamentul unei infecţiuni epidemice faciale.

In cursul zilei de 9 Aprilie a.c., a fost vizitat de ZAHARIA BOILA, IONEL POP şi LIVIU POP.

......

291

11 Aprilie 1940.
C.D.

2923

Supravegherea lui IULIU MANIU.

In dimineaţa zilei de 10 Aprilie 1940 a.c., IULIU MANIU, care se află la Cluj, a fost vizitat de IONEL POP, LIVIU POP, şi ZAHARIA BOILA.

După amiază a fost vizitat de LIVIU POP, EMIL HATIEGAN, Dr. CHIMOCA şi LIVIU POP.

....

Prietenii ardeleni ai lui IULIU MANIU discută că la întrunirea organizată de F.R.N. la Bistrița-Năsăud, cetățenii din această regiune ar fi fost aduși sub amenințările autorităților, spunându-li-se că cei cari nu vor participa nu se vor mai bucura de nici un drept.

Față de această situație, oamenii au trebuit să depună forțat jurământul, recunoscând actul fundamental al Statului, pe care au refuzat să-l voteze altădată.

Printre acești cetățeni recunoscuți partizani și credincioși politicei lui MANIU, aduși sub amenințare la întrunire, s'au găsit unii cari au întrebat - unde este domnul IULIU MANIU, care venea întotdeauna cu domnul VICTOR MOLDOVANU - la care nu li se răspundea nimic.

Această situație invederează de departe în ce măsură se bucură regimul actual de simpatia masselor, a afirmat GHITA POP.

----

11. IV. 940

195

2923

OPERAT LA FIȘE

Intimii lui IULIU MANIU susțin a fi informați, că guvernul actual intenționează să modifice uniforma F.R.N.-ului.

Astfel se spune că noua uniformă va fi foarte simplă fără caschetă, fără fireturi și purtătorul ei va avea numai la butonieră o insignă care să indice gradul între membrii F.R.N.-ului.

Ceiace ar fi determinat guvernul la măsura aceasta, afirmă colaboratorii șefului național-țărăniștilor, este nemulțumirea din sânul poporului și chiar a unora dintre membrii F.R.N.-ului.

194

2923

12 Aprilie 1940

C. D.

194
171

Pentru executarea supravegherei activităţei lui IULIU MANIU la Cluj, C.D. a format o echipă condusă de comisarul şef Georgescu Nicolae, care va organiza supravegherea ordonată, apoi se va înapoia în Capitală, trecând conducerea operaţiunilor comisarului Opreiu Teodor.

Din această echipă vor mai face parte :

-Comisarul ajutor Panaitescu Aurelian, fos student al Facultăţii din Cluj şi cu legături printre tineretul universitar şi premilitar din acel centru;

-Agentul Sott Lazăr, cu relaţii printre ziariştii locali;

Dedectivul Sciglie Ion, care are legături de prietenie şi rudenie în Cluj, şi

-Hansa Ilie, originar din acel oraş.

Echipa C.D. va lua contact cu informatorii care îi are printre studienţi, cunoscuţi şi rudele din Cluj.

Pentru supravegherea maniştilor, echipa va fi complectată şi cu alte elemente informative.

Echipa Inspectorului de Jandarmi Cluj, credem necesar a-şi extinde operaţiunile şi în următoarele centre de activitate manistă :Huedin, Sotor şi Bădăcin.

....

195

13 Aprilie 1940
C. D.

2923

Echipa informativă trimisă de Corpul Detectivilor la Cluj, pentru urmărirea activităţii lui Iuliu Maniu, raportează următoarele :

Iuliu Maniu şi apropiaţii săi au început să desfăşoare o acţiune de atragere a elementelor vaidiste şi legionare.

Se discută proectul strămutării întregii acţiuni maniste la Cluj, această tactică oferind, după afirmaţiile maniştilor, următoarele avantagii :

1.- "Ardealul va deveni centrul preocupărilor politicei externe şi orice manifestaţie va căpăta proporţii de cari guvernul trebue să ţină seamă".

2.- "In ipoteza când guvernul va aviza la represiuni, acestea nu vor putea fi aplicate cu uşurinţă în Ardeal, atât din cauza conjuncturei interne şi externe, cât şi din cauză că populaţia Transilvaniei nu manifestă aceiaşi apatie ca opinia publică din Regat".

Apropiaţii lui Maniu au adus acestuia la cunoştinţă că foştii legionari din mediul rural, fără vre-o propagandă expresă, îşi exprimă simpatie pentru el şi acţiunea lui.

./.

Mulţi dintre foştii legionari dela oraşe,deşi nu aderă la acţiunea de destindere a semnatarilor "mărturisirei de credinţă",păstrează vii resentimente contra lui Iuliu Maniu. Ei îi reproşează lipsa de atitudine şi de acţiune pentru uşurarea situaţiei celor urmăriţi,internaţi şi condamnaţi.

Romulus Boilă şi Ion Pop sunt acei cari vor face legătura şi duce acţiunea la ţară.

Fiul lui Romulus Boilă este destinat să încerce legătura cu foştii legionari din Cluj,urmând ca în caz de reuşită,acţiunea să fie extinsă şi în celelalte centre din Ardeal.

Cercurile maniste dând proporţii acţiunei lui Aurel Vlad,răspândesc versiunea că Dl.Vaida Voevod ar fi profund indispus şi că plecarea sa din F.R.N. devine iminentă.

Astfel,în cursul zilei de azi se răspândise svonul că Dl.Vaida Voevod exteriorizând indispoziţia sa, s'a dispensat de vagonul ministerial ce i se dase,trimiţându-l la Bucureşti.

197

1923

13 Aprilie 1940

C.D.

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui IULIU MANIU.

In ziua de 11 Aprilie a.c. IULIU MANIU a fost vizitat de Dr.POP LIVIU, Dr.VALERIU CHIMOCA, sub îngrijirea căruia se află, ZAHARIA BOILA și IONEL POP.

In dimineața zilei de 12 Aprilie a.c. IULIU MANIU a fost vizitat de Dr.CHIMOCA VALERIU, Dr.POP LIVIU și IONEL POP.

In cursul după amiezei a fost vizitat de POP LIVIU, Dr.CHIMOCA VALERIU și ZAHARIA BOILA.

191, 203, 204

-----

15 Aprilie 1940
C. D.

2923

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul zilei de 13 Aprilie c., Iuliu Maniu, care se găsește la Cluj, a fost vizitat de următoarele persoane :

La ora 7,45, Zaharia Boilă.
La ora 11, Liviu Pop.
La ora 11,30, Valeriu Chimoca.
La ora 15,30, Dr. Liviu Pop.
La ora 16, Dr. Valer Chimoca.

In cursul zilei de 14 Aprilie c., Iuliu Maniu a fost vizitat de următorii :

La ora 11,- Dr. Liviu Pop.
La ora 11,40, Dr. Valer Chimoca.
La ora 18,30, Pop Liviu.
La ora 20,10, Valer Chimoca.

199

2923

16 Aprilie 1940
C.D.

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui IULIU MANIU.

In cursul zilei de 15 Aprilie a.c. IULIU MANIU care se află la Cluj, a fost vizitat de următoarele persoane:

La ora 7.45 vine ZAHARIA BOILA, care pleacă la ora 8.20.

La ora 10 vine IONEL POP, care pleacă la ora 10.40

La ora 11 vine Dr.VALERIU CHIMOCA, care pleacă după 20 minute.

La ora 11.45 vine Dr.LIVIU POP, care pleacă la ora 12.10.

La ora 15.30 vine LIVIU POP, care pleacă la ora 16.

La ora 19 vine ZAHARIA BOILA, care pleacă la ora 20.

La ora 20.10 vine Dr.LIVIU POP, care pleacă la ora 20.30.

200

20 Aprilie 1940.
C.D.

2423

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

.....

In ziua de 19 Aprilie a.c., IULIU MANIU, care se află la Cluj, a fost vizitat de următoarele persoane:

La ora 11.30 de Liviu Pop.

La ora 13.00 de Valeriu Chimoca.

La ora 18.00 de Valentin Borutiu şi Emil Haţiegan.

La ora 19.20 de Ionel Pop.

2423

22 Aprilie 1940.
C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul zilei de 21 Aprilie a.c.,Iuliu Maniu, care se află la Cluj,a fost vizitat de Pop Liviu,Emil Haţiegan,Valentin Poruţiu şi Zaharie Boilă.

204, 496, 499.

....

202

22 Aprilie 1940

C. D.

2923

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In ziua de 20 Aprilie a.c., Iuliu Maniu, care se află la Cluj, a fost vizitat de următoarele persoane :

La ora 7,45, de Zaharia Boilă.

Intre orele 10 - 12, Pop Liviu a venit la Iuliu Maniu de trei ori.

La ora 16, de Valeriu Chimoca.

La ora 16,30, de Ionel Pop.

----

23 Aprilie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In dimineaţa de 22 Aprilie c., Iuliu Maniu, care se află la Cluj, a fost vizitat de :

- Dr. Valeriu Chimoca.
- Pop Liviu.
- Emil Haţiegan.

In cursul după amiezii, a fost vizitat de :

- Zaharia Boilă.
- Valeriu Chimoca şi
- Pop Liviu.

----

204 204

24 Aprilie 1940

C. D.

2923

184

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In dimineaţa de 23 Aprilie a.c., Iuliu Maniu, care se află la Cluj, a fost vizitat de Liviu Pop şi Dr. Valeriu Chimoca.

După amiază, a fost vizitat de Dr. Ionel Pop, Emil Haţiegan, Zaharia Boilă şi Dr. Poruţiu Valentin.

2923

41300

N O T A

25 Aprilie 1940

Ultimele manifestări ale lui Iuliu Maniu arată că fruntaşul opoziţionist şi-a fixat, în vederea realizării scopului de a se înlocui actualul regim şi de a se reveni la vechea formulă a politicianismului, trei obiective principale pentru atingerea cărora acţiunea sa îşi concentrează în prezent întreaga energie.

In acest sens Iuliu Maniu urmăreşte în cadrul acţiunei opoziţioniste ce întreprinde, pe lângă o regrupare a foştilor săi partizani, reconcilierea totală sau în parte cu mişcarea vaidistă precum şi captarea elementelor aparţinând fostei mişcări legionare neîncadrate în noul regim.

In ce priveşte aspectele sub care activitatea lui Iuliu Maniu tinde să se desfăşoare acestea se prezintă sub forma a două acţiuni destincte ca formă şi obiective.

Prima dintre aceste acţiuni întreprinsă la Bucureşti în colaborare cu Dinu Brătianu nu prezintă un caracter prea important nedepăşind cadrul unor manifestări de "club politic" dar care prin caracterul său evident, este menită să camufleze a doua acţiune ce se întreprinde în Ardeal.

In contrast cu prima, aceasta a doua acţiune întreprinsă de fruntaşul opoziţionist în provincia de peste munţi păstrează un caracter de strictă clandestinitate şi tinde în măsura desvoltării sale să se infiltreze în massele largi ale populaţiei.

./.

Justificată format prin necesitatea repausului şi a reculegerii într'un cadru strict familial, prezenţa lui Iuliu Maniu în Ardeal are ca scop în realitate să dirijeze şi să desăvârşească mecanismul unei ample acţiuni de subminare a regimului, iar pe de altă parte să menţină şi să exploateze în folosul său nemulţumirile survenite inerent în actualele împrejurări, erijându-se în simbolul permanent protestator al desideratelor celor nemulţumiţi.

Deşi Vaida şi - aparent - Maniu nu manifestă un interes pentru demersurile ce se fac în vederea reconcilierii, acestea au fost în ultimul timp numeroase.

Dacă nu poate fi contestată sinceritatea în această atitudine a Consilierului Regal Al. Vaida Voevod în schimb se poate afirma în ce priveşte pe Iuliu Maniu că toate insistenţele depuse de intimii acestuia, îşi datoresc iniţiativa fruntaşului opoziţionist.

Este de menţionat că toate demersurile întreprinse pe lângă consilierul Regal în scopul enunţat nu s'au produs întâmplător, acestea fiind coordonate cu fricţiunile ivite între vaidişti, provocate prin intrigi locale şi adâncite de către manişti, pentru producerea cărora aceştia lucrează cu perseverenţă.

Rezultatele acestei acţiuni se concretizează actualmente prin simpatiile manifestate în cercuri locale restrânse, pentru acţiunea lui Maniu, din motive variind în raport cu nemulţumirile fiecăruia împotriva regimului, a următorilor fruntaşi vaidişti:

Preotul Man, Aurel Vlad, Dr. Popovici şi Emil Pop, în opoziţie cu V. V. Tilea, C. Angelescu şi într'o oarecare măsură Sever Dan cari au declarat categoric că "împăcarea cu Iuliu Maniu înseamnă încetarea raporturilor ce întreţine cu Al. Vaida Voevod".

./.

Acţiunea desfăşurată de către emisarii manişti în rândurile vaidiştilor este paralelă cu aceia întreprinsă în rândurile fruntaşilor locali ai Frontului Românesc, pe care lipsa unor demnităţi remuneratorii şi de perspectivă în noua orânduire socială, nemulţumirile inerente actualei stări de lucruri din ţară, cât şi în deosebi formaţiunea unora, rezultată a vechei educaţii politicianiste ce şi-a însuşit-o în trecut, îi determină să încline la un transfer de simpatie către Iuliu Maniu, amăgiţi de perspectivele unor situaţii mai prospere.

Un alt motiv care facilitează acţiunea opoziţionistă îl constitue aplicarea nouii organizări administrative.

Intelectualii ardeleni obiectivi relevă că prin numirea la conducerea autorităţilor locale a unor persoane apolitice şi - respectiv - la Rezidenţe a unor personalităţi de vază, însă fără priză în rândurile masselor, interesele regimului se lovesc de lipsa de educaţie a cetăţeanului care în virtutea obişnuinţei şi experienţei trecute, nu poate concepe cooperarea la noile stări decât într'o atmosferă de oarecare familiaritate cu conducătorii.

Lipsa de interes, reticenţele impuse şi imposibilitatea conducătorilor de a dinamiza pe cei conduşi au ca efect o lipsă de entuziasm din partea acestora, stare de spirit evidenţiată elocvent cu prilejul întrunirilor Frontului Renaşterii Naţionale.

Favorizată de această stare de spirit, acţiunea manistă a adoptat un caracter de rezistenţă pasivă, manifestată prin insinuări lansate de către agenţii fruntaşului opoziţionist în rândurile masselor, folosind diversele ocazii ce se ivesc asupra "situaţiei favorabile ce li s'ar fi deschis dacă ascultând pe Iuliu

./.

Maniu, ar fi procedat conform directivelor acestuia".

Față de legionari, în special la sate, acțiunea manistă se diferențiază deși folosește aceleași procedee prin aceia că urmărește o totală schimbare de orientare în politica externă a foștilor membri ai mișcării legionare, actualmente aflați într'o stare de dezorientare.

Asupra unor legături directe dintre Maniu cu resturile legionare nu se poate afirma aceste legături fiind suplinite de un grup de partizani, cari lucrează la crearea unei ambianțe propice discuțiunilor cu Maniu și din care fac parte: 224

Dr. Eronim Stoichița, la Sibiu

Zaharia Boilă la Cluj.

Iuliu Coroianu și 224

Paul Boilă. 224

In ce privește pe legionarii ardeleni dela orașe acțiunea în rândurile acestora întâmpină dificultăți datorită resentimentelor pe cari legionarii le păstrează încă față de Maniu din timpul represiunii întreprinsă de guvern față de mișcarea legionară când fruntașul opoziționist le-a refuzat orice sprijin cât și perspectivelor puțin favorabile ce s'ar deschide legionarilor în eventualitatea reușitei acțiunei lui Maniu, odată cu aceia a Aliaților contra Germaniei când se poate presupune că aceștia se vor opune categoric desvoltării în orice formă a unor mișcări totalitare.

In schimb, obiectivele celor două mișcări concordă în ce privește atât elementul sufletesc vindicativ cât și lupta contra regimului.

Rezumativ, acțiunea lui Maniu prezintă două aspecte diferite, cel din Capitală și cel din Ardeal, unul atenuat, altul insidios, ambele urmărind însă acelaș scop al înlăturării regimului.

------

19 Aprilie 1940
C. D.

La începutul săptămânei trecute, Corpul Detectivilor a trimis la Cluj o echipă pentru supravegherea activităţii lui Iuliu Maniu.

Deasemeni, a trimis şi o echipă compusă din elemente cu legături în rândurile apropiaţilor lui Maniu, studenţilor şi populaţiei din mediul urban şi rural, cu misiunea de a efectua o discretă anchetă cu privire la activitatea politică a acestuia, în regiune.

- Contactul luat de fostul preşedinte al partidului naţional-ţărănist cu apropiaţii săi politici, este raportat prin notele de supraveghere zilnice.

- Activitatea politică desfăşurată în Ardeal de Iuliu Maniu şi acoliţii săi, înfăţişează aspecte multiple :

a/. Prezenţa sa protestatară în provincia alipită unde aşteaptă adeziunea foştilor politicieni nemulţumiţi, cu ajutorul cărora speră să desăvârşească acţiunea sa de subminare a regimului.

b/. Acţiunea de captare a vaidiştilor, în rândurile cărora există în prezent serioase disensiuni.

c/. Acţiunea de captare a legionarilor care nu au aderat la opera de destindere internă.

./.

Intreaga această activitate inițiată de Iuliu Maniu și dirijată personal de acesta - rezultată din coordonarea elementelor informative obținute în cadrul anchetei întreprinse - este expusă în nota anexată.

----

211 211

18 Aprilie 1940

C. D. 191

OPERAT LA FIŞE

Activitatea lui Iuliu Maniu se desfăşoară prin două acţiuni distincte, complect diferite ca formă şi ca obiective :

1.- O acţiune de insurecţie ideologică şi de salon, ca să ne exprimăm astfel, întreprinsă la Bucureşti în colaborare cu Dinu Brătianu, faţă de care păstrează totuşi cele mai serioase rezerve. Această activitate oarecum evidentă a lui Maniu nu depăşeşte însă cadrul unei mici coterii, îmbinând protestul academic cu resentimentele veninoase ale bătrânilor liberali, nereuşind a da în total decât impresia unei conspiraţii de vodevil.

Acest aspect este însă voit de Maniu, el camuflând adevărata sa activitate clandestină, care operează în adâncime, în provincia de peste munţi.

2.- <u>Acţiunea în Ardeal</u> :

Aparent, prezenţa lui Maniu în Ardeal este justificată prin necesitatea repausului şi prin dorinţa de a se regăsi în cadrul familial.

./.

In realitate,fostul şef al partidului naţional-ţărănist urmăreşte în Ardeal două obiective :

a/.Controlează mecanismul dinamic al unei complicate acţiuni de subminare a regimului,organizată imediat după dizolvarea partidelor.

b/.Prezenţa sa în Ardeal simbolizează un protest permanent în provincia de peste munţi,unde Iuliu Maniu aşteaptă adeziunile nemulţumiţilor de profesie, numeroşi în Ardealul protestatar în însăşi fiinţa lui organică.

In consecinţă,acţiunea lui Maniu nu operează într'o singură direcţie.Se lucrează concomitent în sectoarele pe care oamenii săi au reuşit eventual să le slăbească şi în cele ce se şubrezesc singure.

<u>Acţiunea de captare a vaidiştilor</u> :

Dl.Consilier Regal Al.Vaida Voevod,a fost în ultimul timp obiectul unui neobosit asalt pentru reconcilierea cu fostul preşedinte al partidului naţional-ţărănesc.

Deşi Iuliu Maniu nu şi-a manifestat public o atare dorinţă şi deşi emisarii n'au declarat că vin din partea sa,s'au făcut pe lângă Dl.Vaida numeroase intervenţii - şi pe linia rudelor,şi a unor doamne din anturajul lor - pentru împăcare.

Dl.Vaida s'a derobat cum a putut de aceste insistenţe şi epuizând toate argumentele la evocările

./.

sentimentale ale emisarilor, a terminat prin a spune că "o împăcare publică cu Maniu l-ar pune într'o postură penibilă față de Suveran, de Care i-ar fi rușine".

Este însă interesant de reținut momentul tactic al insistențelor maniste pe lângă Dl. Vaida :

Stăruințele nu se produc întâmplător acum, ci sunt coordonate cu nemulțumirile surde și fricțiunile din tabăra vaidistă.

Pentru reușita acestei defecțiuni, maniștii au lucrat îndelung și intens, încât se poate spune că în prezent Dl. Vaida nu poate conta pe cadrele fostei sale organizații, ci numai pe unii din șefi, cari dealtfel au serioase rezerve.

Astfel, militează deocamdată numai pentru o împăcare cu Maniu, următorii fruntași vaidiști : Preotul Man, Aurel Vlad, Dr. Popovici, Emil Pop.

Fără îndoială că motivele de nemulțumire contra regimului nu sunt aceleași pentru toți aceștia, după cum nu toți l-au urmat pe Dl. Vaida din aceleași considerente. Fiecare în parte însă, dorește să participe la o combinație care să-i aducă foloase.

Preotul Man, profesor universitar, împărtășește intimilor săi "nostalgia blocului ardelean, formațiune de neînvins și care ar fi fost cu deosebire menajată, dacă se menținea intactă, mai ales în vremurile actuale".

"Astăzi - spune Preotul Man - forțele ardelene sunt dispersate și însuși partidul național-țărănesc nu mai are culoarea strict ardeleană, demnitățile fiind

./.

împărţite şi elementelor din Vechiul Regat,fără nici un folos pentru ardelenii cari nu râvneau la situaţii în alte regiuni".

Dr.Petre Popovici,dela Oradea,fost şef al Frontului Românesc la Bihor,fost Prefect.

A apărut şi s'a menţinut în trecuta viaţă politică numai prin ascendentul numeric al partizanilor săi.

Foştii săi alegători,gravitând acum către Maniu - şi vom vedea mai jos cum s'a ajuns aici - el urmează fatalist mişcarea lor.

206

Emil Pop,avocat la Cluj,fost elector la Ciuc.

Fire impresionabilă,prea bun prieten cu Emil Haţiegan,sub a cărui influenţă permanentă se găseşte,nu poate în mod firesc să aibă păreri potrivnice împăcării.In această direcţie îl stimulează şi amintirea rentabilităţii mandatului de parlamentar sub vechiul regim,după care afectează o explicabilă nostalgie.

206

Aurel Vlad,senator numit,al F.R.N.,nu are sau nu a crezut util să găsească vreun motiv pentru înstrăinarea sa de Dl.Vaida,şi militează activ pentru apropierea de Maniu.

Ce atitudine ia la ora actuală Maniu ?

Manifest,nici una precisă,complăcându-se în espectativă.

"El nu a respins nici o propunere,aşa că dacă cineva doreşte să-i vorbească,va discuta."

Emisarii săi sunt în schimb foarte activi,având grija să sublinieze de fiecare dată că lucrează din

./.

proprie iniţiativă.

Astfel, se comentează că acum două săptămâni, IONEL POP a făcut o pledoarie foarte călduroasă d-lui VAIDA, pentru împăcarea cu MANIU, menţionând că această dorinţă a sa nu a pus încă în curent pe fostul preşedinte al partidului naţional-ţărănesc.

Dl. VAIDA n'a dat un răspuns precis, încheind discuţia cu gluma că "D-sa lipsind din Bucureşti, nu are posibilitatea să aprecieze conjunctura internă care ar necesita această împăcare în măsura în care dl. MANIU, recent venit din Capitală, poate să o cunoască. Se va duce şi D-sa la Bucureşti şi la înapoere, fiind mai bine informat, desigur că va mai putea sta de vorbă".

Situaţia este oarecum paradoxală:

Partizanii zeloşi ai împăcărei, Preotul MAN, IONEL POP şi EMIL HATIEGAN, lucrează febril să-şi împace patronii, pe când aceştia afectează cea mai perfectă ignorare a demersurilor ce se fac.

D-nii V.TILEA, C.ANGELESCU şi aproape în aceiaşi măsură SEVER DAN - care a intervenit însă în tratative pentru a informa în egală măsură pe d-nii C.ANGELESCU şi VAIDA - în curent mai mult sau mai puţin cu aceste frământări, au declarat răspicat că "împăcarea înseamnă încetarea raporturilor ce au cu VAIDA".

./.

Partizanii mărunți ai Frontului Românesc :

Geneza Frontului Românesc este deasemeni interesantă.

De unde Dl.VAIDA și câțiva apropiații s'au despărțit de partid la constatarea înăbușirei primatului național sub presiunea democratismului din partidul național-țărănesc, micii șefi au aderat la acțiunea acestora din motive cu totul străine de preocupările doctrinare.

Solidaritatea în jurul lui "numerus valahicus", se explică prin faptul că partizanii vedeau indicațiuni superioare, ale Factorului Constituțional, și deci perspectivele puterii păreau foarte apropiate.

L'au urmat deci pe Dl.VAIDA și l-au secondat în momentul înființărei Frontului Renașterei Naționale, în speranța acelorași realizări.

Patru ani de așteptare au depășit însă capacitatea de devotament și abnegație ale partizanilor săi; în plus, aceștia constată că massele ardelenești marchează o tendință de apropiere față de MANIU. Locul șefilor localnici fiind lângă masse, ei se deplasează împreună cu ele.

Demnitâți prospere nu li s'au acordat :

locurile de Prefecți sunt ocupate de militari;

la Primării n'au pătruns decât foarte puțini;

pentru cei mai răsăriți, situația de parlamentar nu este suficientă, după aprecierea lor.

In F.R.N. nu există demnitâți, însă acestea sunt onorifice, deci neinteresante.

Explicația fenomenului transferului de simpatie către MANIU.

./.

Chestiunea comportă o analiză mai amplă, întrucât fenomenul este real - deşi la începutul lui - şi operează mai mult pe sectorul discret al atracţiei personale.

El prezumă însă în prealabil, fie o detaşare de F.R.N., fie lipsa unei aderenţe la regim.

Pentru a aprecia efectele şi proporţia lor, trebuesc cercetate mai întâi cauzele:

Acţionează aci atât predispoziţia interioară a cetăţeanului, cât şi imensa iresponsabilitate civică.

Nu trebue ignorat faptul că toleranţa, formula dilatorie şi de expedient practicată în 20 ani în viaţa politică a lăsat atari urme, încât a falsificat întreaga structură sufletească a cetăţeanului mijlociu, atât din mediul urban, cât şi din cel rural.

Cetăţeanul nostru avea - din cauza acestor practici - o idee foarte deformată despre Stat şi despre obligativitatea supunerei faţă de legi.

Statul cu întreaga lui aparatură executivă şi judecătorească chiar, îmbrăca haina opresorului. Intre această maşină administrativă şi cetăţeanul asupra căruia ea îşi exercita funcţiunea, se interpunea ca element tampon şi frână, omul politic. Element omnipotent nu atât prin posibilităţile sale reale, cât prin aureola şi promisiunile fără margini, omul politic rezolva, amâna, sau oprea, după necesităţile electoralului, actele administrative.

Aşa şi-a făcut educaţia cetăţeanul român, care nu pretindea soluţii definitive, ci de expedient şi de răgaz. Viitorul mai îndepărtat n'a fost niciodată un sector de

./.

cerestări pentru alegătorul ardelean în special, şi român în general. Nu există niciu un fel de act al autorităţii care prin protecţie să nu poată fi suspendat temporar.

Astăzi, sub domnia legilor, deputatul F.R.N., fie din lipsa de convingere, fie din lipsa de interes, nu mai face oficiile binevoitoare ale deputatului din trecut. Ba, ceiace este mai rău, se aruncă imposibilitatea de acţionare nu pe seama nelegalităţii serviciilor cerute, ci pe seama regimului, ţap ispăşitor al erorilor sistemului trecut.

Din această cauză intronarea legalităţii are pentru majoritatea locuitorilor ţărei, înfăţişare de abuz şi silnicie.

Un alt aspect este acela au autorităţii locale, cu care alegătorul are contact zilnic:

Au fost numiţi în posturi de primari, la ţară, oameni apolitici;

La oraşe şi la Rezidenţe au fost numiţi oameni de valoare, personalităţi cu prestigiu academic, însă legalişti şi mai ales distanţi cu oameni obişnuiţi a fi trataţi familiar, de către reprezentanţii partidelor politice.

Dl. Coriolan Tătaru, profesor universitar, şi nume cu rezonanţă în lumea ştiinţifică, este apreciat de un savant ca dl. Iorga, dar nu este cunoscut de masse.

Este normal ca din cauza cunoscutei lipse de educaţie a alegătorului, la care noţiunea de încredere era strâns legată de cunoştinţe şi familiaritate, d-sa să nu fie solicitat cu încredere.

Generalul Pap Dănilă este apreciat ca un bun militar de foştii săi camarazi, însă nu este cunoscut de po-

./.

pulaţie din regiunea sa.

Dl.Al.Marta,magistrat emerit este o noutate pentru bănăţeanul de rând.

Toţi sunt,fără îndoială,oameni integri.

Aici însă,apare strident paradoxal.Căci alegătorul,cetăţeanul,nu a cerut şi nu cere nici odată ce este legal. El pretinde ca deputatul sau omul regimului să-l piloteze printre textele legii şi atunci când reuşeşte, electorul se consacră.

De aceia,spun chiar cei mai sinceri observatori ardeleni,Rezidentul Olteniei a făcut minuni.

La Rezidenţa Olteniei este un dute-vino ca în timpurile vechi. Pentru fiecare,Rezidentul are un zâmbet,o soluţie şi o strângere de mână,indiferent că toate rezoluţiile astfel obţinute nu se execută,fiind inoperante. Cetăţeanul în schimb este mulţumit şi urgia cade asupra autorităţilor subalterne,care n'au fost niciodată obiectul unei exagerate simpatii.

Omul,alegătorul,este însă mulţumit de Rezidentul Regal.

Insuşi aparatul administrativ,dela copist la Sub-Prefect,s'a transformat în oficină de denigrare a Prefectului militar.Acesta cere punctualitate,aplicarea legilor, o integrală executare a atribuţiilor.

Acest aparat administrativ - fost în contact permanent cu politicienii - sub vechiul regim - s'a contaminat de formulele dilatorii,s'a orientalizat,şi-a pierdut opinia şi conştiinţa misiunei sale într'o practică de 20 ani şi

./.

reacţionează astăzi în faţa Prefectului la fel ca cetăţeanul.

De aici compasiune reciprocă, între cetăţean şi funcţionar cu corolarul: denigrarea Prefectului militar.

Intrunirile:

Desigur că la întrunirile Vechiului regim se făcea demagogie şi se promitea fără limită. Ardeleanul însă spera - şi în faţa celei mai mari decepţii, găsea suficient humor pentru a o suporta.

Azi întrunirile sunt anunţate cu toba, de jandarmi sau poliţie, oamenii vin şi li se dă consemn să păstreze buna cuviinţă. Dar, ca în toate întrunirile convocate de cârmuirea de totdeauna, lipseşte entuziasmul, se vădeşte teama de critică şi într'un cuvânt, omul se simte în serviciu comandat.

Demnitarii locali ai F.R.N. nu fac nimic pentru a dinamiza organizaţiile şi adunările. Fie din lipsa de convingere, fie că nu sunt instruiţi, se creiază, cum spunea un intelectual ardelean, " o stare sufletească întocmai ca la o conferinţă de apărare pasivă: trei sferturi din auditori nu înţeleg nimic, iar restul, cunoscătorii, se plictisesc".

Acţiunea manistă:

Are aspect de rezistenţă pasivă. Oameni de încredere ai lui Maniu - foşti partizani încadraţi sau nu în F.R.N. - şi în special avocaţii dela sate, aplică pe teren directivele maniste.

Aşa cum s'a arătat mai sus, contactul deputaţilor F.R.N. cu massele este inexistent, în bună parte poate şi din cauza nerentabilităţii acestei demnităţi.

./.

Locuitorii lăsaţi în părăsire,cu restanţe de toate soiurile faţă de autorităţile Statului,se izbesc în neştiinţă de toate exigenţele legii.-

Agitatorul manist,dacă nu poate complica lucrurile, se mulţumeşte să insinueze: "Maniu a prevăzut toate aceste neajunsuri ale regimului autoritar.Nu l-aţi ascultat şi aţi votat Constituţia,sprijinind astfel regimul. Maniu,înţelept însă, ~~xxxxxxx~~ stă şi acum în slujba intereselor populaţiei".

Cam acesta este leit-motivul unei campanii care se desfăşoară latent,însă cu dârzenia specifică ardeleană faţă de orice neajuns,fie el din pricina unei proceduri judiciare mărunte,fie din cauze însemnate,cum sunt concentrările sau rechiziţiile.

Si,după aprecierile intimilor lui Maniu,nu există judecătorie în Ardeal,unde Maniu să nu aibă atari propagandişti.Profunziunea activităţii desfăşurate de aceşti avocaţi trebue raportată la faptul că intervenţiile fiind oprite,iar petiţiile trimiţându-le prin poştă,locuitorii satelor nu se mai deplasează decât ~~xxxxxx~~ cu oczia proceselor la judecătorii,unde operează avocaţii manişti.

Intransigenţa manistă,care în Regat este interpretată ca neputinţa de înţelegere a vremurilor noui,capătă în Ardeal - graţie acestei propagande - aspect şi dimensiuni de simbol. Transferul de simpatie apare în lumina acestor fapte,ca o consecinţă logică.

<u>Legionarii</u>:

<u>La sate</u>:

./.

Ardelenii cari au militat în Garda de Fier,au fost inițial atrași și de dinamismul mișcării dar și de promisiunile de expropriere totală,care depășeau întreaga demagogie a celorlalte partide.

Dispariția mișcării,urmărirea partizanilor,au produs o stare de spirit de teamă,rupându-se legăturile cu conducătorii legionari dela orașe,intrați și ei în clandestinitate.

Concentrările masive,rechizițiile,s'au desfășurat într'un cadru atât de rapid,încât abuzuri parțiale n'au lipsit.

Mărirea impozitelor a produs deasemeni nemulțumiri.

In ambele împrejurări nu au lipsit prilejurile de reclamații,interceptate iarăși de avocații maniști.

Aici,tacticei i s'a adăugat o altă variantă:

" Rechizițiile,concentrările,impozitele,se datoresc eventualității unei agresiuni dela Vest,sprijinită de germani.De acei cărora Codreanu voia să dea țara plocon. Țăranii legionari trebue deci să sufere consecințele politicei de înfeudare germană a fostului lor conducător".

" Maniu preconizând o acțiune alături de aliați, va asigura țării ajutoare gratuite. Instrăinându-ne de ei,trebue să le facem pe toate cu propriile noastre mijloace, cu sacrificiul exclusiv al nostru".

./.

Lovitura urmăreşte obţinerea unui efect dublu:

1/ Impotriva orientării gardiste şi

2/ Contra "izolării de aliaţi,care ne-a dus la politica regimului".

Argumentele pot pare unui om matur,copilăreşti. Nu trebue însă să ne facem mari iluzii asupra comprehensiunei politicei internaţionale,a ţăranului.

In mijlocul indiferenţei generale,subminat în regiune zi de zi de către dinamismul manist,regimul nu a mai avut puterea necesară să capteze elementul rural legionar din Ardeal,aflat în cea mai adâncă dezorientare.S'a pierdut astfel un moment psihologic,în care atragerea legionarilor era mai facilă.

In prezent însă,îşi face loc treptat în rândurile legionarilor de la sate un sentiment de resemnare faţă de dispariţia Gărzii şi în acelaş timp de regret că l-au părăsit sau nu l-au urmat pe Maniu.

In aparenţă,acest sentiment înseamnează puţin,dar în realitate este tocmai ceiace a dorit el: creierea unei predispoziţii favorabile - pasivă deocamdată - pentru acţiun a lui Maniu,"împotriva căruia nimeni nu are curaj să ia măsuri".

Dacă ne reamintim că încrederea oarbă a maselor în Codreanu se baza tocmai pe această aparenţă de inviolabilitate,semnificaţia ei capătă o deosebită importanţă.

<u>Conducerea acţiunei</u>:

Pe resort legionar,Maniu este prea prudent pentru a se angaja direct prin propuneri.

./.

Există însă un Stat Major care lucrează pentru creiarea unei ambianţe propice discuţiunilor cu Maniu.

Din el fac parte :

- Dr.Eronim Stoichiţa, care a reuşit să fie solicitat de legionarii din judeţul Sibiu.
- Zaharia Boilă, la Cluj.
- Paul Boilă,
- Iuliu Coroianu, nepot al lui Iuliu Maniu şi avocat.

Cuvântul de ordine dat de Maniu acestora, este următorul :

" Fostul preşedinte stă de vorbă cu oricine. Nu cu "legionari" însă ca atare, şi nici în bloc. Lângă el pot să lupte foştii legionari până la biruinţă, când - democrat convins - Maniu le va da toată libertatea de acţiune şi se pot despărţi. Până atunci însă, comanda o are Iuliu Maniu ".

Raporturile cu legionarii dela oraşe care nu au aderat la acţiunea Dr-ului Noveanu :

Ii desparte acest element : Legionarii nu pot uita că în timpul urmăririi,Maniu nu le-a dat nici un sprijin.

Ii unesc următoarele puncte comune :

Ambele acţiuni au la bază răzbunarea.

Maniu luptă contra regimului.

Legionarii urmăresc aceleaşi obiective, din cauza dizolvării mişcării şi dispariţiei lui Codreanu.

Rezerve mintale :

Maniu speră să-şi desăvârşească acţiunea cu

./.

ajutorul legionarilor, după care se va dispensa de ei.

- Legionarii sunt încredinţaţi că venind la putere, Maniu va păstra linia democraţiei politice, la adăpostul căreia mişcarea gardistă se va putea reface.

Dileme insolubile :

Maniştii văd viitorul în cadrul victoriei aliaţilor şi a primatului democraţiei.

Legionarii consideră această ipoteză ca mortală pentru mişcarea lor, marile puteri democratice nefiind dispuse, după victorie, să mai tolereze experienţe totalitare în nici o ţară.

Concluzii, care fireşte pot fi exploatate la timp de regim, până când nu se vor transforma în dezorientarea generatoare de surprize.

Din această nedumerire politică, dacă nu vor fi la timp interceptaţi, nu este exclus ca foştii legionari să se orienteze către opoziţia manistă, care, deşi se situează pe o linie ideologică diametral opusă celei legionare, are un caracter dinamic, sentiment scump foştilor gardişti.

Frontul Naţional Studenţesc :

F.N.S. dă roade şi în Ardeal.

Tineretul a găsit un mediu prielnic mişcării şi tradiţionalei dorinţe a studenţimei de reforme sociale.

Libertatea de discuţie, propuneri pentru organizarea de viaţă nouă, spiritul de critică şi auto-critică, pasionează tineretul.

./.

Dacă în mişcarea legionară fiecare membru vedea posibilitatea afirmării şi perspectiva unui loc în Parlament, tribuna F.N.S. este arena unde scânteiază toată pasiunea unei generaţii tinere şi unde se desbat cele mai arzătoare probleme sociale.

Studentul se simte măgulit când i se cer păreri de organizare a Statului, preconizează reforme şi crede sincer în ele.

Organismul are suflet.

Breslele :

Această tribună muncitorească satisface pe muncitori. Chiar fenomenul negativ al încercărilor comuniste, trezeşte replica şi sentimentul de acţiune, ceeace imprimă caracter dinamic organizaţiei.

Migraţiunea elementelor din Corpul Muncitoresc Legionar (C.M.L.)în bresle este în plin mers, iar la Cluj ea este aproape desăvârşită, cristalizându-se într'o detaşare de politica legionară şi în realizarea unei solidarităţi muncitoreşti evidentă.

Bresla devine o tribună vie unde problemele muncitoreşti sunt analizate şi tratate într'un spirit străin de alte preocupări.

Liberalii :

Dacă Iuliu Maniu colaborează cu Dinu Brătianu la Bucureşti, situaţia în Ardeal este cu totul alta.

Chiar dacă ambii protagonişti ar da sincere directive de conducere, antagonismul între grupări şi adversităţile personale între conducătorii locali sunt atât de

./.

cronice, încât nu ar da rezultate pozitive.

La aceasta se adaugă şi faptul că şeful liberalilor ardeleni, Lepădatu, urmăreşte organic pe Maniu şi pe naţional-ţărănişti în general.

Maniu s'ar putea sprijini în cel mai bun caz pe liberalii georgişti. Aceştia însă sunt prea puţin numeroşi şi nu au popularitate, ca şi diniştii dealtfel.

Din lotul bătrânilor liberali, cu oarecare priză se pot socoti numai Dr.Valer Pop şi Dr.Manolescu, dela Arad.

Valer Pop este însă înscris în F.R.N. deşi pare a fi în raporturi foarte reci cu Dl.Prim Ministru.

Expectative :

In mijlocul acestor maşinaţii politice, unii dintre demnitarii locali au adoptat o atitudine de expectativă - activă.

Astfel, Dr.Sava, ajutor de primar la Cluj, şi ginerele lui Romulus Boilă, păstrează legăturile cu toate rudele sale maniste.

Om al datoriei, serviabil, captează simpatii în exercitarea slujbei sale, cu asentimentul lui Iuliu Maniu, cu intenţia nemărturisită ca la momentul oportun să treacă la Maniu, solicitând încrederea partizanilor săi pe baza statelor de serviciu din timpul participării la Frontul Renaşterii Naţionale.

----

228 ~~208~~ ~~228~~

25 Aprilie 1940.
C.D.

2973

Supravagherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 24 Aprilie a.c.,Iuliu Maniu care se află la Cluj,a fost vizitat de Pop Liviu şi Valeriu Chimoca.

După amiază a fost vizitat de Valentin Poruţiu şi Pop Liviu.

In cercurile apropiaţilor lui Maniu din Cluj,se afirmă că acesta va pleca în cursul zilei de azi la Bădăcin,unde urmează să rămână până după sărbătorile Paştelui.

Cluj 2 Mai 1940

229

N O T A f.n.

D-l Iuliu Maniu s-a retras la Bădăcini unde a petrecut si sărbătorile Paştelor.-

Inainte de a pleca la căminul său unde se află si in prezent, D-sa a dat intimilor săi consemnul ca nici unul dintre ei să nu mai interprindă nici un fel de actiune sau act de natură politică, din iniţiativă proprie, urmând ca tot ce priveste destinderea, să rămână in sarcina D-lui Ioan Mihalache consilier regal.-

D-l Maniu, şi-a rezervat insă dreptul de a lua toate iniţiativele şi măsurile pe care le va crede de cuviinţă, pentru a deservi destinderea si a obligat pe toţi aderenţii săi si fostii membri ai partidului National Tăranist, de a da tot concursul şi a executa tot ce le va cere D-l Ioan Mihalache.-

Dat fiind noua situatie creiată acum, in rândurile Naţional Tărănistilor (Manisti) domneşte calmul şi increderea bazaţi pe consideraţiunile că D-l Mihalache inpreună cu D-l Maniu, vor colabora cu folos la intărirea solidarităţei Naţionale, atât de imperioasă in actualele inprejurări.-

Ce va urma, voi informa la timp.-

230

2423

3 M a i 1940.
C.D.

Iuliu Maniu a trimis o
scrisoare lui Dinu Brătianu.

Intimii lui DINU BRATIANU afirmă că acesta a primit săptămâna trecută înainte de a pleca la Drăgășani, o scrisoare dela IULIU MANIU, care îi comunica următoarele:

- Motivele care l-au determinat să accepte numirea d-lui ION MIHALACHE în Consiliul de Coroană.
- Asigurarea că gruparea național-țărănistă rămâne la vechiul său punct de vedere în politica internă.
- Dorința de a se continua colaborarea dintre grupările național-țărănistă și liberală.
- Opinia că este necesar ca cele două grupări de opoziție să-și fixeze în comun punctul de vedere în privința politicei externe.

231

3 Mai 1940

C.D.

Atitudinea lui Iuliu Maniu

Continuând a comenta poziţia lui Iuliu Maniu faţă de numirea d-lui Ion Mihalache în Consiliul de Coroană, cercurile maniste din Capitală rezumă astfel atitudinea lui IULIU MANIU şi motivele care l-au determinat să consimtă la această numire:

- "IULIU MANIU rămâne la vechiul său punct de vedere în politica internă, fiind convins că continuarea actualului regim nu corespunde cu interesele Ţării şi că numai constituirea unui guvern de Uniune Naţională şi introducerea sistemului partidelor ar putea face faţă momentului politic extern.

- " In ultimul timp se creiase în gruparea naţional-ţărănistă un curent potrivnic acţiunei lui Maniu, condus de dl. Ion Mihalache, care susţinea că numai printr'o apropiere de Coroană opoziţia îşi va putea realiza programul ei.

- "Grupul câştiga necontenit noui aderenţi, aşa că în momentul când i-a propus d-lui Ion Mihalache demnitatea de Consilier Regal, Iuliu Maniu trebuia să-şi dea asentimentul. Refuzând, s'ar fi produs în gruparea naţional-ţaranista o sciziune prin plecarea d-lui Ion Mihalache şi a prietenilor săi, ceiace ar fi însemnat o grea lovitură pentru opoziţie.

./.

- " Un alt motov care a determinat pe Iuliu Maniu să-şi dea consimţământul, a fost convingerea că numai astfel se putea obţine eliberarea lui Virgil Madgearu, celelalte căi de intervenţie fiind epuizate fără succes.

- " In ce priveşte rezultatele pe care le va putea obţine dl. Ion Mihalache în noua sa calitate, Iuliu Maniu crede că ele nu vor fi favorabile opoziţiei. Dealtfel nu peste mult timp, evenimentele externe se vor precipita şi România va trebui să ia hotărâri importante, care vor necesita girul întregei Ţări. " Acest lucru nu se va putea face decât prin renunţarea la actualul regim şi constituirea unui guvern Naţional".

Virgil Madgearu a vizitat în ziua de 4 Mai c., pe Gh. Brătianu, cu care ocazie i-a spus, că Zaharia Boilă înapoiat recent dela Cluj, a adus din partea lui Iuliu Maniu ştirea că s'a hotărât să modifice acţiunea dusă până acum de cele două partide din opoziţie.

In acest scop, Maniu doreşte să aibe o intrevedere cu Dinu Brătianu, cu care să stabilească definitiv atitudinea grupărilor respective în domeniul politicei interne, şi pentru o mai uşoară lămurire a cadrelor, fiecare să redacteze câte un studiu referitor la politica lor, faţă de situaţia actuală dintre regim şi opoziţie.

Gh. Brătianu a spus că îi va comunica şefului său, hotărârea lui Maniu şi va căuta să determine întâlnirea între cei doi şefi de partide.

--

6 Mai 1940.
C.D.

IULIU MANIU preconizează un guvern prezidat de dl.ION MIHALACHE.

Sâmbătă 4 Mai c. ZAHARIA BOILA a vizitat pe VIRGIL MADGEARU, comunicându-i că imediat după ce va sosi în Capitală IULIU MANIU va începe o viguroasă acțiune pentru realizarea unui guvern al Solidarității Naționale, care să poată înfăptui în scurt timp apropierea grupării național-țărăniste de Coroană.

" Iuliu Maniu - a spus Zaharia Boilă - ar accepta ca fruntașii național-țărăniști să dea concurs unui guvern prezidat de dl.ION MIHALACHE.

VIRGIL MADGEARU i-a răspuns că "deocamdată nu se poate realiza un astfel de guvern, și că cel mult se va oferi d-lui ION MIHALACHE vice-președinția unui guvern condus de o personalitate încadrată în F.R.N."

2923

13 Mai 1940

C. D.

Iuliu Maniu şi noul guvern.

Cercurile maniste din Capitală manifestă optimism în urma instituirii noului guvern. Pe linia vederilor lui IULIU MANIU, aceste cercuri spun următoarele :

" Dl.Ion MIHALACHE s'a înşelat atunci când a crezut că realizând o apropiere a grupului naţional-ţărănesc de Coroană va putea obţine o modificare a regimului actual".

" Incă odată s'a dovedit că politica preconizată de dl.Ion Mihalache nu poate duce la succesul opoziţiei în lupta împotriva regimului".

" Dl.Ion Mihalache se va convinge că a greşit crezând că prin tactica sa va putea obţine mai mult decât Iuliu Maniu ".

Intimii lui GHITA POP reproduc astfel afirmaţiunile acestuia în privinţa atitudinii lui Iuliu Maniu în urma reconstituirii guvernului :

" Iuliu Maniu, care după numirea d-lui Ion Mihalache în calitatea de Consilier Regal se hotărîse să stea în expectativă pentru a nu-i stânjeni acţiunea, va socoti felul cum a fost rezolvată ultima criză ministerială drept un eşec al acţiunei noului Consilier Regal.

./.

" Pentru aceste motive Iuliu Maniu va eşi din rezerva adoptată şi va lua din nou conducerea grupării naţional-ţărăniste, pentru o acţiune împotriva regimului, conform tacticei pe care a preconizat-o.

" Iuliu Maniu este convins că dl.Ion Mihalache va"recunoaşte că a greşit şi se va supune tacticei sale "

" In cursul acestei săptămâni, Iuliu Maniu va veni la Bucureşti, unde va convoca o serie de consfătuiri, în care se vor discuta nouile probleme puse opoziţiei ".

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că Dl.Ion Mihalache ca vizita pe Iuliu Maniu la Cluj în cazul când acesta nu va sosi în Capitală până la 18 Mai.

......

237

14 M a i 1940.

C.D.

2923

OPERAT LA FIȘE

IULIU MANIU și-a anunțat sosirea în Capitală.

Cercurile național-țărăniste afirmă că IULIU MANIU a comunicat lui VIRGIL MADGEARU că la începutul săptămânii viitoare va sosi în Capitală.

El ar fi rugat pe VIRGIL MADGEARU să anunțe pe fruntașii național-țărăniști, inclusiv dl. Consilier Regal ION MIHALACHE, să se găsească atunci în București, întrucât urmează a avea loc importante consfătuiri în care se va lua hotărâri privitoare la atitudinea grupării național-țărăniste.

---

16 M a i 1940.
C.D.

Comentarii maniste în jurul acţiunii d-lui ION MIHALACHE.

—

Cercurile maniste afirmă că IULIU MANIU intenţionează să se stabilească în Capitală pe ziua de 25 Mai c.

Apropiaţii săi nu sunt de acord cu această hotărîre, socotind că "Maniu nu are decat de pierdut stând în Capitală".

" Contactul cu atâţia nechemaţi care roesc în jurul lui, toate svonurile care circulă, atribuindu-i-se lui atunci cand este în Bucureşti nu fac decat să-i scadă din prestigiu".

" Ori, MANIU nu mai este acum pentru noi un om politic, chiar de mâna întâia, ci ceva mai mult: un simbol".

Din discuţiunile manişţilor rezultă limpede că plecarea d-lui ION MIHALACHE din rândurile opoziţiei intransigente, i-a contrariat profund.

Manişţii încearcă să mascheze nemulţumirea şi îngrijorarea produsă de această breşă în grupare, prin explicaţii cărora vor să le dea un

./.

aspect logic: "dl.Mihalache - spun ei- se zbate între dorinţa de a-şi realiza proectele imaginate atunci când a acceptat consilieratul regal, şi voinţa de a se simţi ca şi înainte alături de noi".

" Singura lui scăpare va fi demisiunea",

etc.

—

17 Mai 1940

C.D.

Atitudinea lui Iuliu Maniu

Cercurile național-țărăniste afirmă că Iuliu Maniu prin intermediul lui Mihai Popovici, a comunicat d-lui Ion Mihalache următoarele:

- înțelege să acorde mai departe toată încrederea acțiunei pe care o întreprinde dl. Ion Mihalache;

- socotește necesar ca dl. Ion Mihalache să păstreze legătura cu gruparea liberală și contact permanent cu Dinu Brătianu, fiindcă o încetare a colaborării dintre cele două grupări de opoziție nu ar putea decât să folosească regimului.

- enunță că a dat dispoziții precise fruntașilor național-țărăniști de nuanță manistă, de a nu întreprinde nimic care ar putea să împiedece acțiunea d-lui Ion Mihalache.

---

241 241

20 Mai 1940

C. D.

2423

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul dimineţii, Iuliu Maniu a fost vizitat de Mihai Popovici, avocat Răutu, Tăzlăoanu şi avocat Virgil Solomon.

La ora 12,30, Iuliu Maniu a plecat la Dr. N. Lupu.

242

20 Mai 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 0,40,cu trenul accelerat 302,a sosit în Capitală,venind dela Cluj,Iuliu Maniu.

In gară a fost aşteptat de Aurel Leucuţia,Ilie Lazăr,Virgil Solomon şi Zaharia Boilă,cari l-au condus la domiciliu,iar la ora 2 au părăsit locuinţa acestuia.

----

20 Mai 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 9, Iuliu Maniu este vizitat de Ion Livianu.

La ora 9,30, vine Zaharia Boilă.

La ora 9,55 vine Mihai Popovici, care pleacă la ora 10,35.

La ora 10,40 pleacă Zaharia Boilă.

La ora 11 vine avocatul Penescu.

La ora 11,05 vine Octav Tăslăoanu.

La ora 11,10 vine Virgil Solomon, care pleacă după 20 de minute.

La ora 11,40 vine M.Răutu.

La ora 12,15 pleacă av.Penescu.

La ora 12,30 pleacă Octav Tăslăoanu,M.Răutu şi Livianu.

La ora 12,35,Iuliu Maniu pleacă de acasă şi se duce la Dr.N.Lupu. De aici pleacă la ora 13,15 şi merge la M.Popovici.

La ora 16,20 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 17,45 Iuliu Maniu este vizitat de Pavel Pavel.

La ora 17,55 vine Livianu.

La ora 18,10 vine Zaharia Boilă.

./.

La ora 18,15 vine Polizu-Micşuneşti.

La ora 18,20 vine Ilie Lazăr, Leucuţia, Rachiţan, M.Răutu şi Emil Socor.

La ora,18,40, vine Cezar Simionescu.

La ora 18,50 pleacă M.Răutu.

La ora 19, vine Ghiţă Pop.

La ora 19,05 vin Virgil Solomon şi R.Boilă junior.

La ora 19,30 pleacă Zaharia Boilă.

La ora 19,40 vine Romulus Georoceanu.

La ora 19,50 pleacă Polizu-Micşuneşti.

La ora 20 vine A.Dobrescu.

La ora 20,05 vine Aurel Buteanu.

La ora 20,10 vine Popescu Zorica.

La ora 20,35 pleacă Ghiţă Pop, Romulus Georoceanu, Popescu Zorica, Emil Socor şi Rachiţan.

La ora 20,40 pleacă A.Dobrescu şi A.Buteanu.

La ora 20,50 Iuliu Maniu pleacă de acasă însoţit de Pavel Pavel, Ilie Lazăr, Leucuţia şi Virgil Solomon, care îl conduc până la locuinţa dr-ului N.Lupu. Aici stă până la ora 24, când se înapoiază la domiciliu.

I.Livianu şi R.Boilă junior au plecat dela I.Maniu la ora 20,55, după ce acesta plecase la Dr.Lupu.

....

245

2923

21 Mai 1940

C.D.

Supravegherea lui IULIU MANIU.

In cursul dimineţei de 21 Mai a.c. IULIU MANIU a fost vizitat de următoarele persoane:

MIHAI POPOVICI.

M.RAUTU.

A.CIUDIN

LIVEANU

V.SOLOMON

52, 130, 359

----

22 Mai 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 8.20 Iuliu Maniu este vizitat de Ion Livianu.

La ora 9 vine Col.Sfetescu, care pleacă după 10 minute.

La ora 9.30 vine V.Solomon.

La ora 9,40 rvine col.Sfetescu.

La ora 10,25 vine Mihai Popovici.

La ora 10,30 vine V.Madgearu.

La ora 10,35 pleacă V.Solomon.

La ora 10,45 pleacă Col.Sfetescu.

La ora 11,50 pleacă Livianu.

La ora 11,55 vine d-na Lăzărescu, care pleacă la ora 12,05.

La ora 12,10 vin V.Solomon şi Octav Tăslăoanu.

La ora 12,20 pleacă V.Solomon şi Octav Tăslăoanu.

La ora 12,35 pleacă V.Madgearu.

La ora 12,45 Iuliu Maniu însoţit de Mihai Popovici merge la Dumitru Popovici, unde ia masa.

La ora 15,10 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu, venind dela Dumitru Popovici.

La ora 17, Iuliu Maniu este vizitat de Polizu-Micşuneşti.

./.

La ora 17,35 pleacă Polizu-Micşuneşti.

La ora 18 vine Mihai Popovici.

La ora 18,35 revine Polizu-Micşuneşti.

La ora 18,40 vine Al.Gruia.

La ora 18,50 vin V.Solomon, Ilie Lazăr şi Leucuţia.

La ora 18,55 vine Cezar Simionescu.

La ora 19 vine Col.Sfetescu.

La ora 19,05 vine Pavel Pavel.

La ora 19,10 vine R.Maldarescu.

La ora 19,15 vine A.Buteanu.

La ora 19,20 pleacă M.Popovici.

La ora 19,25 pleacă R.Măldărescu.

La ora 19,30 vine Av.Penescu.

La ora 19,35 pleacă Pavel Pavel, R.Măldărescu şi Col. Sfetescu.

La ora 19,40 vine Ghiţă Pop.

La ora 19,50 pleacă Ilie Lazăr.

La ora 20 pleacă V.Solomon şi Leucuţia.

La ora 20,lo revine R.Măldărescu.

La ora 20,15 pleacă Ghiţă Pop.

La ora 20,20 vine Dr.Stănculescu.

La ora 20,35 pleacă A.Buteanu.

La ora 20,40 vine Ing.Mihăescu.

La ora 21 pleacă Ing.Mihăescu şi Dr.Stanculescu.

La ora 21,10 pleacă Av.Penescu.

La ora 21,15 vin Leucuţia, V.Solomon, şi Petruşca.

La ora 21,20 Iuliu Maniu însoţit de V.Solomon şi Leucuţia se duce la restaurantul "Cina".

./.

La ora 23,30 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

Cezar Simionescu, Polizu-Micşuneşti, Alexandru Gruia, R.Măldărescu şi Petruşca au plecat de la locuinţa lui Iuliu Maniu în timpul lipsei acestuia.

....

a 923

22 Mai 1940
C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 8.45 Iuliu Maniu este vizitat de I. Livianu, care pleacă la ora 8.55.

La ora 9 vine Zaharia Boilă.

La ora 9.05 vine avocatul Răutu, care pleacă la ora 9.10.

La ora 10 pleacă Zahafia Boilă.

La ora 10.05 vine Mihai Popovici.

La ora 10.10 vine avocatul Ciudin.

La ora 10.20 pleacă Mihai Popovici.

La ora 10.30 vine inginerul Mihăescu.

La ora 11 pleacă avocatul Ciudin.

La ora 11.25 vine Boilă Junior.

La ora 11.30 pleacă inginerul Mihăescu.

La ora 11.40 vine d-na Lăzărescu, care pleacă după 5 minute.

La ora 12 Maniu şi Romulus Boilă Junior se duc la hotel "Union" la Zaharia Boilă, de unde merg în str. Franclin la expoziţia de pictură Palady.

La ora 13 Maniu şi Boilă junior merg la restaurantul "Cina", unde se întâlnesc cu V. Solomon.

La ora 14.20 Maniu se înapoiază singur acasă.

La ora 17.20 vine Alexandru Gruia.

La ora 17.40 vin Aurel Buteanu şi Pavel Pavel.

La ora 18 vine Virgil Solomon.

La ora 18.05 pleacă Gruia.

La ora 18.10 vine Mihai Popovici.

./.

La ora 18.20 vine Livianu.

La ora 18.40 vine Emil Socor.

La ora 19 vine R.Boilă Junior.

La ora 19.05 vine Ghiță Pop.

La ora 19.10 pleacă Mihai Popovici.

La ora 19.30 vine Emil Socor.

La ora 19.50 vine Ilie Lazăr.

La ora 20 pleacă Pavel Pavel, A Buteanu, Ghiță Pop și Ilie Lazăr.

La ora 20.05 pleacă Livianu și R.Boilă Junior.

La ora 20.15 Maniu împreună cu Virgil Solomon se duc la cinematograful "Carlton", unde se întâlnesc cu d-na și Ilie Lazăr.

La ora 22.15 pleacă dela cinematograful "Carlton" și se duc la restaurantul "Continental".

La ora 24.30 Iuliu Maniu se înapoiază singur la domiciliu.

------

22 Mai 1940.

C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu. -

In cursul dimineţei de 22 Mai 1940, Iuliu Maniu a fost vizitat de:

Virgil Madgearu şi Mihail Popovici.

La ora 12.45, Iuliu Maniu a plecat în oraş însoţit de Mihail Popovici. -

......

23 Mai 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9,Iuliu Maniu este vizitat de I.Liveanu.

La ora 10,40,vine Zaharia Boilă,care pleacă la ora 11.

La ora 11,15,vine Mihai Popovici.

La ora 11,20,vine Virgil Madgearu.

La ora 11,45,vine Octav Tăzlăoanu.

La ora 11,50,vine Cezar Simionescu.

La ora 11,55,vine Alexandru Gruia.

La ora 12,15,pleacă V.Madgearu cu M.Popovici.

La ora 12,20,pleacă Octav Tăzlăoanu.

La ora 12,45,vine Aurel Buteanu.

La ora 12,50,pleacă Alexandru Gruia.

La ora 12,55,pleacă Cezar Simionescu.

La ora 13,10,pleacă Aurel Buteanu.

La ora 13,15,pleacă Liveanu.

La ora 13,20,I.Maniu se duce la locuința D-rului N.Lupu,iar după 10 minute pleacă de aici însoțit de Costache Lupu și merge la Ing.Mihăescu,unde ia masa.

La ora 15,20,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 18,10,este vizitat de Pavel Pavel.

La ora 18,15,vine Ion Liveanu.

./.

La ora 18,45,vine Romulus Boilă - junior.

La ora 19,15,vine Col.Sfetescu.

La ora 19,30,vine Ghiţă Pop.

La ora 19,45,pleacă Romulus Boilă - junior.

La ora 20,vine av.Romulus Georoceanu.

La ora 20,05,vine Aurel Leucuţia.

La ora 20,10,vine Ing.Ştefan Mihăescu.

La ora 20,15,vine Ilie Lazăr.

La ora 20,30,pleacă Ghiţă Pop împreună cu Romulus Georoceanu.

La ora 20,45,Iuliu Maniu,Aurel Leucuţia,Ilie Lazăr şi Ing.Mihăescu,merg la cinematograful "Capitol", unde intră numai Iuliu Maniu şi Leucuţia.

Pavel Pavel,I.Liveanu şi Col.Sfetescu,au părăsit locuinţa lui Maniu după plecarea acestuia.

La ora 23,10,Iuliu Maniu pleacă dela cinematograf însoţit de Aurel Leucuţia,cu care merge la restaurantul "Cina".

La ora 0,50,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

254

28 Mai 1940.

C.D.

2923

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu. -

In cursul dimineţii de 23 Mai a.c. Iuliu Maniu a fost vizitat de Mihai Popovici, Virgil Madgearu, Zaharia Boilă, Octav Tăslăoanu, av. Cezar Simionescu, Aurel Buteanu şi ziaristul Alex. Gruia. -

---

255

24 Mai 1940

C. D.

2925

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In dimineaţa zilei de 24 Mai, la ora 9,30, Iuliu Maniu a mers la locuinţa lui Virgil Madgearu, unde după 10 minute au mai venit Dl. Ion Mihalache şi Dr. N. Lupu.

Până la ora 13,15, nici unul din cei de mai sus nu au părăsit locuinţa lui Virgil Madgearu.

.

. .

In după amiaza zilei de 23 Mai c., Iuliu Maniu a fost vizitat la locuinţa sa de Herman von Ritgen, ataşatul de presă al Legaţiei Germane.

246

24 Mai 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 9, Iuliu Maniu este vizitat de I.Livianu.

La ora 9.30, Iuliu Maniu se duce la Virgil Madgearu, fiind condus până la locuinţa acestuia de I.Livianu.

La ora 9.40 la domiciliul lui Virgil Madgearu au mai venit dl.Ion Mihalache şi Dr.Nicolae Lupu.. (La Virgil Madgearu se află şi Mihai Popovici).

La ora 13,20 pleacă dela Virgil Madgearu, Dr.N.Lupu.

La ora 13,25 pleacă Iuliu Maniu împreună cu Mihai Popovici la locuinţa căruia a luat masa.

La ora 13,35 Virgil Madgearu şi Ion Mihalache s'au dus la restaurantul "Capşa" unde au luat masa cu dl.Pellegrino Ghigi, Ministrul Italiei la Bucureşti şi profesorul Onicescu.

La ora 14,40,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 15,30 Iuliu Maniu este vizitat de Mihai Popovici şi împreună cu acesta se duce la Virgil Madgearu.

La ora 16, la locuinţa lui Virgil Madgearu vine Dr. Nicolae Lupu, care pleacă la ora 17.

La ora 17,15, pleacă dela Virgil Madgearu, Iuliu Maniu şi Mihai Popovici.

După câteva momente au plecat şi Virgil Madgearu şi Ion Mihalache.

./.

La ora 17,35, Iuliu Maniu este vizitat de Constantin Brezeanu.

La ora 17,40 vine Romulus Boilă junior.

La ora 18,45, pleacă Constantin Brezeanu. La aceeaşi oră au sosit la Iuliu Maniu, Emil Socor şi Aurel Buteanu.

La ora 18,50 vine Cezar Simionescu.

La ora 18,55 vine Petruşca.

La ora 19, vine prof. Romulus Boilă.

La ora 19,05 vine generalul Negrei.

La ora 19,10 vine ziaristul Gongopol. 282, 365 547

La ora 19,15 vin Mihai Răutu şi Relu Măldărăscu.

La ora 19,20 vine Dr. Stănculescu.

La ora 19,25 pleacă prof. Romulus Boilă.

La ora 19,30 vine Polizu-Micşuneşti.

La ora 19,35 pleacă generalul Negrei.

La ora 19,40 vin colonelul Sfetescu şi Popescu-Zorica.

La ora 19,50 pleacă Emil Socor, Aurel Buteanu şi Relu Măldărăscu.

La ora 20 pleacă Romulus Boilă junior şi vine Pavel Pavel.

La ora 20,05 pleacă col. Sfetescu şi Popescu-Zorica.

La ora 20,20 pleacă Polizu-Micşuneşti şi Cezar Simionescu.

La ora 20,35 vine Alexandru Gruia.

La ora 20,45 vin Aurel Leucuţia, Virgil Solomon şi Ilie Lazăr.

La ora 20,50 pleacă Alexandru Gruia, Petruşca şi Gongopol.

La ora 21, pleacă Răutu Mihai şi Pavel Pavel.

./.

La ora 21,05 pleacă Dr.Stănculescu.

La ora 21,30 Iuliu Maniu însoţit de Ilie Lazăr, Virgil Solomon, Aurel Leucuţia se duce la restaurantul "Carul cu Bere".

La ora 24 Maniu se înapoiază la domiciliu.

......

259

25 Mai 1940.

C.D.

2923

Supravegherea lui Iuliu Maniu. -

In cursul dimineţii de 25 Mai a.c. Iuliu Maniu a fost vizitat de Mihai Popovici, Prof. Romulus Boilă, Virgil Solomon, Ilie Lazăr, Cezar Simionescu, av. Mihai Răutu şi ziaristul Alex. Gruia. -

La ora 11 Iuliu Maniu viziteazā pe Dr. N. Lupu. -

....

27 Mai 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In seara zilei de 26 Mai a.c., la ora 23,20, Iuliu Maniu a sosit la Cluj, descinzând la locuința Profesorului Romulus Boilă, din Strada Băii Nr.2.

La gară nu a fost așteptat de nici o persoană din anturajul său.

.

In cursul dimineții de 27 Mai a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat la Cluj de următoarele persoane :

- Dr. Ionel Pop
- Dr. Pop Liviu
- Profesor Emil Hațiegan.

La ora 16, Iuliu Maniu a plecat singur la Bădăcin, cu automobilul Nr.450 Cluj.

----

29 Mai 1940 261

C.D.

2956

Virgil Madgearu la Legatia Sovietică.

Cercurile național-țărăniste afirmă că VIRGIL MADGEARU s'a bucurat de o atentie specială din partea membrilor Legației U.R.S.S. cu ocazia ceaiului oferit de Legatie eri 28 Mai a.c.

Cercurile de mai sus afirmă că IULIU MANIU a cerut mai demult fruntasilor național-țărăniști să țină un contact mai strand cu diplomații rusi din Capitală.

923

43088

N O T A

30 Maiu 1940

Printre național-țărăniștii din Cluj se discută că Maniu pregătește un memoriu asupra căruia păstrează o discreție desăvârșită, iar cu ocazia ultimelor sale deplasări la Bădăcin și-a consacrat în întregime timpul redactării acestuia.

Din discuțiile cercurilor menționate reiese că înșiși apropiații conducătorului grupării național-țărăniste nu sunt ținuți la curent cu acest memoriu, singurul lucru pe care național-țărăniștii clujeni l-au putut stabili fiind acela că memoriul este personal al lui Maniu.

In ce privește forma literară a memoriului, aceasta se afirmă că a fost dată de ziaristul Coposu din Cluj, care a refuzat să încredințeze vreun detaliu amicilor săi.

Cluj 19 Mai 1940

263

264

N O T A f.n.

OPERAT LA FIŞE

Ziaristul Coposu, originar din comuna Bobota-Salaj, unul din cei mai devotaţi scriitori făcând parte din ramura tineretului Ardelean, element de incredere a D-lui Iuliu Maniu, a stat pe lângă acesta mai multe zile la Bădăcini.-

In cursul zilei de 18 Mai c. Coposu a venit la Cluj si in cercurile sale intime, a destăinuit că pe timpul sederei sale la Bădăcini la Domnul Maniu, a lucrat inpreună la redactarea unor memorii pe care urmează a le prezenta celor indrept mai curând sau mai târziu.-

Conţinutul memoriilor nu se cunoaste inca iar Coposu s-a ferit a arăta nici cel puţin fragmente din text.-

Memoriile ar fi personale ale D-lui Maniu, iar ziaristul Copusu -care este cum am aratat şi mai sus-un iscusit redactor, le-a stilizat si retusat intr-o formă de valoare literară.-

Azi 19 Mai c. D-l Maiu a plecat la Bucuresti si se crede că a dus cu sine si aceste memorii, pentru ori ce eventualitate.

N O T A

31 Maiu 1940

Din cercuri italiene se afirmă că Iuliu Maniu ar fi primit o scrisoare din partea lui N.Titulescu, care se află în Elveţia.

In această scrisoare fostul nostru ministru de externe ar face un amplu expozeu asupra situaţiei internaţionale,pe care o consideră ca foarte gravă pentru aliaţi,precizând în acelaş timp că în momentul de faţă au şi început să se ducă tratative între francezi şi germani pentru încheierea unei păci separate.

Ca urmare a acestei scrisori,Iuliu Maniu,adaugă aceleaşi cercuri,verificate şi din sursă germană,ar fi întocmit un memoriu pe care l-ar fi prezentat Miercuri 29 Mai crt.la Palat.

In acest memoriu Iuliu Maniu face un călduros apel pe lângă M.S.Regele pentru a lua iniţiativa formărei unui guvern de uniune naţională,în care să participe toţi oamenii politici cari au mai guvernat.

Deasemeni,Iuliu Maniu prezintă şi stadiul în care se află situaţia internaţională,transcriind şi informaţiile primite dela N.Titulescu.

Despre veracitatea acestor informaţii nu se poate da nici un indiciu,însă ceiace este cert este că aceste svonuri circulă intens în cercurile noastre diplomatice,pornind din sursă italiană şi germană.

265

2823

31 Mai 1940
C.D.

In jurul audienţei pe care IULIU MANIU o va cere la Palat.

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta va solicita în cursul săptămânei viitoare o audienţă la Palat.

După afirmaţiile lui ILIE LAZAR, IULIU MANIU va susţine că în cazul când punctul său de vedere în politica externă va fi acceptat, România îşi va putea păstra neutralitatea şi integritatea teritorială, oricare ar fi sfârşitul războiului.

---

266 ~~266~~ ~~244~~

4 J u n i e 1940.
C.D.

2923

Astăzi 4 Junie c. dimineaţa, IULIU MANIU a plecat din Cluj, urmând să sosească în Capitală, la ora 0.20.

—

5 Iunie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In ziua de 5 Iunie c., la ora 0,40, a sosit în Capitală, venind dela Cluj, Iuliu Maniu.

In gară a fost aşteptat de Zaharia Boilă şi Leucuţia, cari l-au condus la domiciliu.

La ora 2, Boilă şi Leucuţia au părăsit locuinţa lui Iuliu Maniu.

----

5 Junie 1940.

C.D.

La ora 18.50, IULIU MANIU a fost vizitat de I.MIHALACHE.

La ora 19.10, IULIU MANIU a fost vizitat de GHEORGHE BRATIANU.

269

5 Iunie 1940

C. D.

2923

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8, Iuliu Maniu este vizitat de Ion Liveanu, care pleacă la ora 9,20.

La ora 8,15, vine Zaharia Boilă, care pleacă la ora 9,25.

La ora 10, revine I. Liveanu.

La ora 11,15, vine Mihai Popovici, care pleacă la ora 11,25.

La ora 12, pleacă I. Liveanu.

La ora 12,25, vine Virgil Madgearu, care pleacă la ora 13,30.

La ora 12,30, vine Dr. Stănculescu.

La ora 12,40, vine Cezar Simionescu.

La ora 13,35, pleacă Dr. Stănculescu și Cezar Simionescu.

La ora 12,45, vine Zaharia Boilă, care pleacă la ora 13,10.

La ora 13,40, Iuliu Maniu se duce la Mihai Popovici, unde ia masa.

La ora 15,50, Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 16,55, Iuliu Maniu este vizitat de Zaharia Boilă, care pleacă la ora 17,15.

La ora 18, vine Gruia.

./.

-

La ora 18,10,vine Liveanu.

La ora 18,45,vine Emil Socor.

La ora 18,15,vine Ion Mihalache.

La ora 18,55,vine Pavel Pavel.

La ora 19,10,vine George Brătianu,care pleacă la ora 19,20.

La ora 19,15,vine Mihail Popovici,care pleacă la ora 19,45.

La ora 20,05,Iuliu Maniu conduce pe Ion Mihalache acasă,iar el se duce la Dr.N.Lupu.

In lipsa lui Iuliu Maniu au plecat de la domiciliul acestuia Gruia,Liveanu,Emil Socor şi Pavel Pavel.

La ora 23,15,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

271

2923

5 Iunie 1940
C.D.

OPERA DL. FIȘE

Supravegherea lui IULIU MANIU.

In cursul dimineţei de 5 Iunie a.c. IULIU MANIU a fost vizitat de MIHAI POPOVICI, VIRGIL MADGEARU, ZAHARIA BOILA, Dr. STANCULESCU şi avocatul CEZAR SIMIONESCU.

272

2823

5 Iunie 1940
C.D.

IULIU MANIU a sosit în Capitală.

Eri 4 Iunie crt. IULIU MANIU a sosit în Capitală. In cursul dimineții de astăzi 5 crt. va lua contact cu Virgil Madgearu, Mihai Popovici și Dr. N. Lupu.

MIHAI POPOVICI a fost rugat să convoace la București pentru Joi 6 Iunie a.c., pe fruntașii național-țărăniști mai importanți.

Intimii lui Mihai Popovici afirmă că în zilele de 6 și 7 Iunie crt. vor avea loc consfătuiri în care se vor discuta ultimile evenimente, reexaminându-se atitudinea grupării național-țărăniste în politica internă și fixarea punctului de vedere în politica externă.

---

5 VI 40

Astă noapte la orele -.30 cu trenul accelerat nr. 302, a sosit în Capitală dl. Iuliu Maniu, fiind aşteptat în Gara de Nord de Zaharia Boilă şi Leucuţia, care l-au condus până la domiciliu.

===

274

6 Iunie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 9, Iuliu Maniu este vizitat de Zaharia Boilă, care pleacă la ora 10,25.

La ora 9,55, vine av.Ciudin şi pleacă la ora 10,30.

La ora 10,20, vine Ghiţă Pop şi pleacă la ora 11,45.

La ora 10,40, vine Ion Mihalache şi pleacă la ora 10,50.

La ora 11,20, vine D-na Lăzărescu şi pleacă la ora 11,30.

La ora 11,25, vine av.Răutu şi pleacă la ora 11,50.

La ora 11,35, vine Gh.Brătianu şi pleacă la ora 12,35

La ora 11,40, vine Boilă - junior şi pleacă la ora 13.

La ora 12, vine Mihai Popovici şi pleacă la ora 13,05.

La ora 12,05, vine Cezar Simionescu şi pleacă la ora 13,10.

La ora 12,40, vine Brezeanu şi pleacă la ora 13,15.

La ora 13,30, vine D-na şi Dl.Ion Mihalache, care merg împreună cu Iuliu Maniu la restaurantul "Continental" unde se întâlnesc cu Mihai Popovici, Virgil Madgearu şi Dr.Lupu.

La ora 15,30, Maniu pleacă singur dela restaurantul Continental şi se înapoiază la domiciliu.

./.

La ora 18,50,vin Zaharia Boilă şi Pavel Pavel.

La ora 19,05,vine Ghiţă Pop.

La ora 20,30,pleacă Pavel Pavel.

La ora 21;25,pleacă Ghiţă Pop.

La ora 21,30,Iuliu Maniu pleacă însoţit de Zaharia Boilă,la restaurantul "Cina".

La ora 23,30,Iuliu Maniu se înapoiază singur la domiciliu.

276

6 Iunie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul dimineţii de 6 Iunie c., Iuliu Maniu a fost vizitat de următoarele persoane :

- Gheorghe Brătianu
- Dl. Ion Mihalache
- Zaharia Boilă
- Av. Ciudin
- Ghiţă Pop
- D-na Lăzărescu
- Av. M. Răutu
- Romulus Boilă - junior
- Gruia Alexandru
- Cezar Simionescu.

La ora 13,15, urmează ca Iuliu Maniu, Dl. Ion Mihalache şi Dr. N. Lupu, să se întâlnească la restaurantul "Continental".

277

6 I u n i e 1940.

C.D.

1913

OPERAT LA FIŞE

IULIU MANIU şi politica externă.

Apropiaţii lui IULIU MANIU afirmă că acesta, vorbindu-le de situaţia internaţională, le-a spus următoarele:

" Sunt sigur că victoria finală în actualul conflict va fi a aliaţilor, şi odată cu ea democraţia şi parlamentarismul vor reînvia în toate statele Europei.

" In lupta dintre întuneric şi lumină totdeauna a învins lumina. Indiferent cum se va termina ofensiva Reichului în Franţa, până la urmă Germania va eşi învinsă, fiindcă lupta pe care o duce îi epuizează forţele şi îi consuma stocurile acumulate ani de zile.

" O apropiere a României de Germania însemnează să renunţăm la şansele de a ne păstra neutralitatea în actualul conflict.

" Este inutil să facem aceasta, fiindcă, cu certitudine, Italia nu va intra în războiu, nici acum şi nici mai târziu.

Totuşi a intrat!

./.

" Ceeace face acum Italia nu este decat o încercare de a intimida pe aliaţi, care se găsesc într'un moment critic, şi a obţine astfel oarecari avantagii în Marea Mediterană".

*

Cercurile menţionate afirmă că IULIU MANIU a citit colaboratorilor săi eri 5 cor. memoriul de politica externa, redactat în timpul şederii la Bădăcin.

Memoriul critică politica externă din ultimul timp a României.

Naţional-ţărăniştii afirmă că VIRGIL MADGEARU şi dl. ION MIHALACHE au făcut obiecţiuni în privinţa te menilor în care este redactat memoriul.

Memoriul urmează a fi discutat în şedinţa biroului grupării naţional-ţărăniste, care va fi convocat astăzi 6 Junie c.

279

6 Junie 1940.
C.D.

2023

OPERA DOLA FIȘE

Atitudinea lui IULIU MANIU.

In ziua de 5 Junie c. IULIU MANIU a avut o serie de întrevederi cu MIHAI POPOVICI, VIRGIL MADGEARU, GHEORGHE BRATIANU, ION MIHALACHE, ZAHARIA BOILA şi Dr.NICOLAE LUPU.

Discuţiile au avut un caracter pur informativ, neluându-se nici o hotărîre.

Cercurile menţionate resumă astfel atitudinea lui IULIU MANIU faţă de evenimentele în curs:

- Iuliu Maniu este adversar unei politici de apropiere de Germania.

- El crede că România trebue să facă o politică de pace cu vecinii şi de strictă neutralitate faţă de puterile beligerante.

- Iuliu Maniu preconisează o apropiere de Rusia Sovietică.

- El este decis să continue colaborarea cu gruparea liberală şi să intensifice lupta împotriva regimului.

---

7 Iunie 1940

C. D.

Probabilă întrevedere Iuliu Maniu - Wilhelm Fabricius.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că IULIU MANIU va avea în curând o întrevedere cu WILHELM FABRICIUS, ministrul Germaniei la Bucureşti.

Intrevederea ar urma să aibă loc cu ocazia unei mese la MIHAI POPOVICI, unde cei doi vor fi invitaţi.-

-----

281

7 Iunie 1940

C. D.

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul dimineţii de 6 Iunie a.c. IULIU MANIU a fost vizitat de ZIVIANU, Z.BOILA, GHIȚĂ POP, MIHAI POPOVICI, ALEXANDRU HODOS, VIRGIL MADGEARU şi GONGOPOL.

La ora 11,05 Maniu a vizitat pe HODOS ALEXANDRU la domiciliul acestuia din str.Plevnei Nr.1.

282

....

7 Iunie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 9,40, Iuliu Maniu este vizitat de Liveanu, care pleacă la ora 12,25.

La ora 9,45, vine Zaharia Boilă şi pleacă la ora 10

La ora 10,20, vine Ghiţă Pop şi pleacă la ora 11.

La ora 10,30, vine Mihai Popovici şi pleacă la ora 10,50.

La ora 11,05, Iuliu Maniu vizitează pe Alexandru Hodoş, apoi se înapoiază la domiciliu, unde era aşteptat de Virgil Madgearu.

La ora 11,55, vine Alexandru Hodoş şi pleacă la ora 12,20.

La ora 12,30, vine Gongopol şi pleacă la ora 12,45.

La ora 13,10, pleacă Virgil Madgearu.

La ora 13,30, Iuliu Maniu se duce la Mihai Popovici unde ia masa.

La ora 15,10, Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 16,20, vine I.Liveanu, care pleacă la ora 20,15.

La ora 18,55, vin Răutu şi Romulus Boilă - junior.

La ora 19,15, vine Polizu - Micşuneşti şi pleacă la ora 12,10.

La ora 19,25, vine Pavel Pavel, care pleacă însoţit de Răutu la ora 20.

./.

La ora 19,30, vine Ghiţă Pop.

La ora 19,35, vine avocatul Penescu, care pleacă însoţit de Ghiţă Pop, la ora 20.

La ora 20,20, vine A.Dobrescu şi pleacă la ora 21.

La ora 20,25, pleacă Romulus Boilă - junior.

----

8 Iunie 1940

C. D.

<u>Supravegherea lui Iuliu Maniu</u> :

In dimineaţa zilei de 8 Iunie a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat de următoarele persoane :

- I.Liveanu
- Cezar Simionescu
- Ghiţă Pop
- Zorică Popescu
- Pavel Pavel
- Colonel Stoica
- Octav Tăslăoanu
- Emil Socor
- Relu Măldărăscu
- Ziaristul Gruia
- Dr.N.Lupu
- Romulus Boilă - junior

La ora 13,20, Iuliu Maniu şi Ghiţă Pop au luat masa la restaurantul "Cina".

In cursul după amiezii, I.Maniu a fost vizitat de av.Penescu, ing.Mihăescu şi Romulus Boilă - junior.

La ora 18,25, Iuliu Maniu, cu trenul accelerat Nr. 401, a plecat la Cluj. La gară a fost condus de Romulus Boilă - junior.

----

8 Iunie 1940

C. D.

2073

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul dimineţii de 8 Iunie a.c. Iuliu Maniu a fost vizitat de Ion Livianu, Cezar Simionescu, Ghiţă Pop, Zorica Popescu, Pavel Pavel, Colonel Stoica, Octav Tăslăoanu, Emil Socor, Relu Măldărescu, ziaristul Graur şi Dr. Nicolae Lupu.

.....

286

288

10 Iunie 1940

C. D.

2923

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In ziua de 9 Iunie a.c., Iuliu Maniu, care se află la Cluj, a fost vizitat de D-rul Liviu Pop.

La ora 12, I. Maniu însoţit de D-rul Paul Boilă, s'a plimbat prin oraş.

La ora 21, Maniu însoţit de Romulus Boilă, au luat parte la nunta D-rei Iulia Hodoş, care s'a căsătorit cu Locotenentul Nicolau.

La ora 2, Maniu s'a înapoiat la locuinţa lui Boilă, unde este găzduit.

----

11 Iunie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In ziua de 10 Iunie a.c., Iuliu Maniu, care se află la Cluj, a fost vizitat de Romulus şi Zaharia Boilă.

In ziua de 11 Iunie a.c., la ora 6, Iuliu Maniu a plecat la Bădăcin cu automobilul.

288

11 Iunie 1940
C. D.

Iuliu Maniu a trimis o scrisoare
lui Dinu Brătianu.

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta, înainte de a pleca la Cluj, a trimis prin Dr. NICOLAE LUPU o scrisoare lui DINU BRATIANU.

In această scrisoare el aduce la cunoştinţa lui DINU BRATIANU cele hotărâte în consfătuirile naţional-ţărăniste, şi-l anunţă că colaborarea cu gruparea liberală este socotită de toţi fruntaşii naţional-ţărănişti o condiţie esenţială pentru succesul luptei opoziţiei.

IULIU MANIU comunică însă totodată că nu crede oportună, în actualele momente, o accentuare a acţiunii opoziţiei împotriva regimului.

289

12 Iunie 1940
C. D.

2823

OPERAT LA FIȘE

<u>Supravegherea lui Iuliu Maniu</u> :

In ziua de 12 Iunie c.,la ora 9,04,cu trenul rapid Nr.32,a plecat spre Bucureşti,Iuliu Maniu.

In gara Cluj se găseau fraţii Romulus şi Zaharia Boilă.

----

13 Iunie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8,Iuliu Maniu este vizitat de Ion Liveanu, care pleacă la ora 8,10.

La ora 8,35,vine Dl.Consilier Regal Ion Mihalache şi pleacă la ora 10,10.

La ora 8,45,vine Leucuţia.Pleacă la ora 8,50.

La ora 9,30,vine profesorul Romulus Boilă,care pleacă la ora 9,50.

La ora 9,45,revine Leucuţia şi pleacă după câteva momente.

La ora 9,50,vine Ghiţă Pop şi pleacă la ora 11,55.

La ora 10,15,vine Mihai Popovici şi pleacă la ora 11,10.

La ora 10,25,vine Octav Tăslăoanu şi pleacă la ora 10,55.

La ora 10,30,vine Virgil Madgearu şi pleacă la ora 11,10.

La ora 10,35,vine Pavel Pavel şi pleacă la ora 11,45.

La ora 10,45,vin Cezar Simionescu şi Alex.Gruia.

La ora 10,50,vine Mihail Răutu şi pleacă la 11,45.

La ora 11,50,pleacă Cezar Simionescu.

La ora 11,55,vine Col.Sfetescu şi pleacă la 12,20.

./.

La ora 12,vine prof.Romulus Boilă şi pleacă la ora 12,20.

La ora 12,05,pleacă ziaristul Gruia.

La ora 12,50,Iuliu Maniu şi Leucuţia merg la Dr.Lupu

La ora 13,I.Maniu şi Leucuţia pleacă dela Dr.Lupu, la restaurantul "Cina",iar la orele 14,20,Iuliu Maniu se înapoiază singur la domiciliu.

La ora 17,I.Maniu merge la Dr.Lupu,de unde se reîntoarce la ora 18.

La ora 18,25,vine la Maniu,Brezeanu,fost Primar la Ploeşti.

La ora 18,30,vine Cezar Simionescu şi pleacă la ora 19,10.

La ora 18,35,vine Leucuţia.

La ora 18,40,vine Emil Socor.

La ora 18,45,vine Pavel Pavel.

La ora 18,50,vine Octav Tăslăoanu.

La ora 18,55,pleacă Leucuţia.

La ora 19,vine Boilă junior şi pleacă la ora 19,05.

La ora 19,10,vine Ghiţă Pop.

La ora 19,30,vine Ion Mihalache.

La ora 19,40,pleacă Iuliu Maniu,I.Mihalache şi Brezeanu,la Dr.Lupu,unde vin Virgil Madgearu,M.Popovici şi Ing.Mihăescu.

La ora 20,15,pleacă dela Dr.Lupu,Virgil Madgearu şi Ion Mihalache.

La ora 21,I.Maniu împreună cu Ing.Mihăescu pleacă dela Dr.Lupu şi se înapoiază la domiciliul lui Maniu, unde erau aşteptaţi de Leucuţia.

./.

La ora 21,05, pleacă Ing.Mihăescu.

La ora 21,15, Iuliu Maniu şi Leucuţia merg la restaurantul "Cina", unde puţin mai târziu vine şi Sever Bocu.

La ora 0,50, Maniu se înapoiază la domiciliu.

----

13 Iunie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In ziua de 12 Iunie a.c., la ora 20,25, a sosit în Capitală Iuliu Maniu, venind dela Cluj.

In gară nu a fost aşteptat de nici unul dintre prietenii săi.

La ora 21,45, Iuliu Maniu a vizitat pe Virgil Madgearu, iar la ora 23,15, s'a înapoiat la domiciliu.

. . .

In dimineaţa zilei de 13 Iunie a.c., I.Maniu a fost vizitat de Dl.Consilier Regal I.Mihalache, Mihai Popovici, Virgil Madgearu, I.Liveanu, Leucuţia, Profesor Boilă, Ghiţă Pop, Tăslăoanu, Pavel Pavel, Cezar Simionescu, Gruia Alexandru, Răutu Mihai, Col.Sfetescu.

La ora 12,50, Iuliu Maniu a mers la domiciliul D-rului N.Lupu.

----

13 J u n i e 1940.
C.D.

In jurul sosirei lui IULIU MANIU
în Capitală.

In cercurile naţional-ţărăniste s'a răspândit în cursul zilei de 12 Junie c.zvonul că MIHAI POPOVICI a chemat pe IULIU MANIU în Capitală "în urma unei înalte sugestii".

In aceiaşi ordine de idei, intimii lui MIHAI POPOVICI susţin că nu este exclus ca şeful grupării naţional ţărăniste să fie primit în audienţă la Palat în cursul săptămânii curente.

După afirmaţiile lor, IULIU MANIU ar urma să fie consultat în legătură "cu unele hotărîri importante pe care Suveranul intenţionează a le lua în politica internă şi externă a ţării".

•

In cursul serii de 12 Junie c. IULIU MANIU a sosit în Capitală.

./.

In cercurile naţional-ţărăniste se atribue o deosebită importanţă scopului întoarcerei în Capitală a şefului grupării.

Astfel, intimii lui Mihai Popovici afirmă că IULIU MANIU va avea o serie de întrevederi cari vor eşi din comun, întrucat în afara fruntaşilor de opoziţie, acesta intenţionează a lua contact şi cu unii dintre conducătorii regimului.

•

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta va convoca în cursul după amiezii de astăzi o consfătuire a "celor cinci" (formulă care înlocueşte denumirea "biroul partidului", din care fac parte I.Maniu, dl.I.Mihalache, M.Popovici, Virgil Madgearu şi Dr.N. Lupu).

In cadrul acestei consfătuiri, pretind cei de mai sus, urmează a se lua importante hotărîri privitoare la atitudinea grupării naţional-ţărăniste "faţă de evenimentele interne în pregătire".

296

2923

14 Iunie 1940

C.D.

OPERAT LA FIȘE

In dimineața zilei de 14 Iunie a.c.,
IULIU MANIU a fost vizitat de următoarele persoane:

Avocat Al.Penescu;

Mihai Popovici

Dr.A.Lencuția

Emil Socor

Ghiță Pop

297

14 Iunie 1940.
C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu. -

La ora 8.15 Iuliu Maniu este vizitat de Ion Livianu care pleacă la ora 13. -

9.45 Maniu pleacă la locuinţa lui Mihai Popovici de unde se înapoiază la ora 10.15, fiind condus de către avocatul Penescu. -

10.45 vine D-l Consilier Regal Ion Mihalache şi pleacă la ora 12. -

11.00 vine Cezar Simionescu şi pleacă la ora 12.45. -

11.15 vine Mihai Popovici şi pleacă la ora 12.35. -

11.30 vine Polizu Micşuneşti şi pleacă la ora 12.55. -

13.15 Iuliu Maniu merge la inginerul Mihăescu, unde ia masa. -

15.30 Iuliu Maniu se înapoiază acasă. -

17.30 vine Colonel Sfetescu şi Emil Socor. -

17.45 Iuliu Maniu se duce la locuinţa lui Dinu Brătianu.

18.45 se înapoiază la domiciliu unde găseşte pe Leucuţia şi R.Boilă-junior. -

19.30 Iuliu Maniu şi Leucuţia merg la Aurel Dobrescu în Str.Izvor 57. -

21.25 Iuliu Maniu cu Leucuţia pleacă dela Aurel Dobrescu

./.

şi merg la restaurantul "Cina". -

23.30 Iuliu Maniu se reîntoarce acasă,condus de Aurel Leucuţia. -

....

15 Iunie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 12,45 cu automobilul Nr.1650 Timişoara, IULIU MANIU însoţit de Aurel Leucuţia, a părăsit Capitala plecând spre Ploeşti.

La ora 13,30 a sosit în Ploeşti unde a luat masa, la restaurantul "Berbec". A avut o scurtă convorbire telefonică cu Tel.Nr.2.27.86 din Bucureşti, aparţinând d-nei Pop Maria, domiciliată în str.C.A.Rosetti Nr.32.

A încercat să vorbească cu Tel.2.22.78 din Bucureşti aparţinând colonelului Lambru Dumitru din Aleea Zoe Nr.5, însă nu i s'a răspuns.

La ora 15 a plecat din Ploeşti trecând prin Sinaia-Braşov-Făgăraş, în direcţia Sibiu-Cluj.

....

2923

15 Iunie 1940

C. D.

In dimineaţa zilei de 15 Iunie a.c. IULIU MANIU a fost vizitat de următoarele persoane :

- Penescu A.
- A.Dobrescu.
- Alex.Gruia
- Pavel Pavel
- Ghiţă Pop.
- Leucuţia A.

....

2913 S.S. 301 434

31 Iulie 1940

D.S.

IULIU MANIU pleacă la Dobreşti-Muscel, pentru a vizita pe ION MIHALACHE.

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta va pleca la Dobreşti-Muscel în cursul dimineţei de azi 31 Iulie a.c. pentru a lua contact cu ION MIHALACHE, şi al convinge să vină la Bucureşti, spre a se prezenta în audienţă la M.S.Regele.

a plecat la Topoloveni cu maşina 41775 a av. Răutu, la ora 12,45

302

31 Iulie 1940

D.S.

Iuliu Maniu aclamat la "Parcul Fericirii".

In cursul serii de eri 30 crt. Iuliu Maniu împreună cu Dr.Lupu, Mihai Popovici și dl.Consilier Regal G.G.Mironescu au luat masa la restaurantul "Parcul Fericirii".

Cercurile maniste difuzează larg știrea că în momentul intrării în grădina restaurantului, Iuliu Maniu și însoțitorii săi au fost aclamați, aruncându-li-se flori.

La masă s'ar fi discutat probleme politice de actualitate.

303

436

31 Julie 1940.
D.S,

Iuliu Maniu a avut o întrevedere cu dl.Prim Ministru I.Gigurtu.

Iuliu Maniu a avut o întrevedere în cursul nopții de 30 spre 31 Julie a.c. cu dl.Prim Ministru I.Gigurtu la locuința lui Mihai Popovici.

Iuliu Maniu va face în cursul zilei de astăzi 31 crt.fruntașilor național-țărăniști un expozeu,relativ la cele discutate în cursul serii cu dl.Prim Ministru I.Gigurtu.

304

2413

1 August 1940

D. S.

Iuliu Maniu și rezistența Ardealului.

Intimii lui Iuliu Maniu difuzează svonul că acesta "studiază posibilitatea unei rezistențe a Ardealului, în momentul când integritatea provinciei ar fi periclitată printr'o hotărâre a guvernului."

Cei de mai sus, declară că în conversațiunile pe care Iuliu Maniu le-a avut la Cluj și Mihai Popovici la Brașov, s'au discutat posibilitățile inițierii unei acțiuni a fruntașilor ardeleni, pentru apărarea granițelor Ardealului.

Iuliu Maniu, a spus intimilor săi, că "are aprobarea tacită a întregii opinii publice ardelene, pentru organizarea acestei acțiuni de rezistență".

305

1 August 1940

D. S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 1 August a.c. IULIU MANIU a luat contact cu următoarele persoane : Virgil Madgearu, Mihai Popovici, Dinu Brătianu, Dr.Nicolae Lupu.

......

Din: "Vreme"
1 August 1940
Belgrad

IMPACAREA MANIU - VAIDA

Bucureşti, 31 (prin telefon dela corespondentul ziarului, d. Tomici).

După înapoierea celor doi miniştri români, din Germania şi Italia, a început o vie activitate politică în Bucureşti.

Se observă două curente, tendinţe: o parte din cercurile politice, dintre care se enumără şi câţiva miniştri din guvernul actual, sunt de părere că în aceste vremuri nu trebue să se cedeze niciun petec de teritoriu. Cealaltă parte admite cedarea unei părţi din teritoriu, dar nici într'un caz satisfacerea revizionismului total, adică, cedarea întregului Ardeal. In cercurile politice româneşti, se spune că, România nu este contra cedării Dobrogei de Sud.

Deoarece există două curente, în însăşi sânul guvernului, se spune că săptămâna viitoare, va avea loc remanierea guvernului.

In legătură cu aceasta, se acordă cea mai mare atenţie împăcării Maniu-Vaida. Impăcarea aceasta a produs o adevărată senzaţie, în toate cercurile politice, cu atât mai mult cu cât a fost anunţat şi programul lor, în ceea ce priveşte propaganda pe care trebue să o ducă pentru independenţa Ardealului, adică contra cedării Transilvaniei Ungurilor.

./.

Se crede că conversaţiile cu Bulgaria se vor termina favorabil, pe când cu Ungaria, se crede, nu vor avea niciun rezultat, deoarece părerile maghiare diferă de cele române. Românii nu acceptă decât cedarea unei mici părţi din teritoriu, iar cu restul teritoriului, să se facă schimb de populaţie. Ungaria însă cere cedarea oraşelor mari, cum sunt: Timişoara, Aradul, Oradea Mare şi alte centre mari din Ardeal.

Pe lângă toate acestea, se crede că Ungaria are să renunţe la o parte din pretenţiunile ei, din cauza sfatului dat de germani, încât se pare că în cele din urmă se va ajunge la o înţelegere.

2493

308

~~441~~ ~~144~~

2 August 1940

D. S.

Supravegherea lui IULIU MANIU.

La ora 8,30, Virgil Madgearu vine la Iuliu Maniu şi pleacă la ora 9,05.

La ora 10,25, vine la Iuliu Maniu secretarul lui Dinu Brătianu şi pleacă imediat.

La ora 10,30, vine Dinu Brătianu, care pleacă la ora 10,55.

La ora 11,05, Iuliu Maniu merge la Mihail Popovici, apoi la ora 11,35, pleacă la Dr. Nicolae Lupu.

La ora 12,05, Iuliu Maniu pleacă dela Dr. Nicolae Lupu şi merge la Mihail Popovici, unde găseşte pe Stelian Popescu.

La ora 13, Iuliu Maniu însoţit de Mihail Popovici şi Stelian Popescu, merge la restaurantul "Continental", unde rămân Maniu şi Mihail Popovici. La restaurant erau aşteptaţi de Virgil Solomon şi Mihai Răutu.

La ora 15, Iuliu Maniu este condus la locuinţă de Boilă-junior.

La ora 17,30, vine la Iuliu Maniu, George Brătianu, care pleacă la ora 18,15.

La ora 19,50, vine Romulus Georceanu şi pleacă la ora 20.

La ora 21,30, Iuliu Maniu însoţit de Virgil Solomon, A. Leucuţia şi Boilă-junior merg la restaurantul "Cina",

./.

309

unde vine şi Cornel Bianu.

La ora 23,30, Iuliu Maniu, se înapoiază acasă, condus de A. Leucuţia şi Dr. Virgil Solomon.

In cursul zilei Iuliu Maniu a mai luat contact cu: Ion Livianu, Zorică Popescu, Cezar Simionescu, I. Brezeanu, Alex, Gruia, Colonel Sfetescu, Emil Socor, Octav Tăslăoanu şi inginer Mihăescu.

310

2923

443

2 August 1940

D. S.

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineața zilei de 2 August a.c. IULIU MANIU a lua contact cu următorii : Ion Livianu, Ghiță Pop, Emil Socor, Zaharia Boilă, Ing.Stefan Mihăescu, Virgil Solomon, Dori Popovici și Aurel Leucuția.

....

311

~~392~~

24 J u l i e 1940.
D.S.

~~372~~
~~392~~

OPERAT LA FIȘE

Iuliu Maniu va sosi în Capitală.

—

In cercurile național-țărăniste se afirmă că IULIU MANIU va sosi în Capitală la sfârșitul acestei săptămâni.

Imediat după sosirea Iuliu Maniu va convoca o consfătuire a fruntașilor național-țărăniști, în care se va redacta un memoriu către M.S. Regele, arătând hotărîrea grupării național-țărăniste de a se opune pe orice cale cedării de noui teritorii.

—

312

~~393~~ ~~278~~ 393

24 Iulie 1940

D.S.

2923

Supravegherea lui IULIU MANIU la Bădăcin.

OPERAT LA FIȘE

In ziua de 23 Iulie a.c. IULIU MANIU a luat contact la Bădăcin cu următoarele persoane:

Avocat Pop Vasile

Invățătorul Sabu

Medic Cotoi

Judecătorul Barbulovici

Aciu, notar public.

Coposu Constantin, ziarist.

Dr. Oros, din comuna Tăsnad-Sălaj.

Protopopul Giulea Aurel, din Zalău.

Astăzi 24 crt., la ora 9.04 Zaharia Boilă a plecat din Cluj la Bucureşti, cu rapidul 32.

-46246-

313

~~394~~ ~~397~~ ~~391~~

2903

N O T A

25 Iulie 1940

Cercurile național țărăniste din Cluj comentează cu insistență declarațiile făcute recent de Iuliu Maniu într'un cerc de cunoscuți privind situația politică a țării noastre în actuala conjunctură internațională.

Se afirmă în acest sens că între altele, fruntașul opoziționist a făcut previziuni sumbre asupra viitoarei rezolvări a problemelor teritoriale ridicate de Statele revizioniste și U.R.S.S., exprimându-și părerea că în curând Sovietele vor proceda la ocuparea Dobrogei anexând județele Tulcea și Constanța și cedând Cadrilaterul Bulgariei.

In continuare Iuliu Maniu a apreciat că "pierderea Basarabiei și a Nordului Bucovinei ar fi putut fi înlăturată dacă guvernele cari s'au succedat la conducerea țării ar fi avut mai multă prevedere".

Deasemeni fruntașul opoziționist a atribuit răpirea acestor provincii influenței anumitor cercuri din jurul Palatului cari, a afirmat Maniu, au făcut imposibilă aplicarea sugestiilor și propunerilor prezentate în decursul timpului M.S.Regelui de către oamenii de răspundere ai țării a căror justețe și oportunitate fusese recunoscută de însuși Suveranul.

In ce privește actualul guvern fostul Prim Ministru, a apreciat că acesta în scurt timp, va fi înlocuit printr'unul "care va cere Cancelarului

./.

Hitler protectoratul Germaniei,aceasta fiind de altfel singura soluţie bună ce a mai rămas".

Cât priveşte revendicările maghiare,Maniu a afirmat că după informaţiile ce deţine,în curând urmează să sosească în ţară o comisie germano-italiană în scopul de a studia situaţia etnică a populaţiei din Ardeal întocmind rapoarte pe baza cărora urmează să se cedeze Ungariei un anumit teritoriu procedându-se totodată şi la un schimb de populaţie.

Referitor la legionari,fruntaşul opoziţionist a afirmat că în actuala situaţie a ţării noastre o presupusă intenţiune a acestora de a întreprinde schimbări interne ar constitui,în eventualitatea când s'ar produce,un inevitabil dezastru pentru România.

Incheind Iuliu Maniu a caracterizat situaţia ţării noastre ca fiind extrem de critică şi a apreciat că totul depinde de oferta ce o va face viitorul guvern Germaniei.

Revenit dela Cluj, Zaharia Boilă a avut recent o consfătuire cu mai mulţi fruntaşi naţional ţărănişti,în cadrul căreia,vorbind despre atitudinea lui Iuliu Maniu,a afirmat că aceasta oscilează între constituirea blocului opoziţionist la Bucureşti şi întreprinderea unei acţiuni în Ardeal în cadrul unui comitet pentru apărarea integrităţii acestei provincii.

Confidenţial,Boilă a declarat apoi că după părerea sa Maniu,înclină să sacrifice formarea Blocului opoziţionist,acţiunei proectată în Ardeal fiind convins că la Cluj,lucrând cu ardelenii are mai multe şanse de reuşită decât asociindu-se cu "politicienii dela Bucureşti".

315

396 ~~376~~ ~~396~~

OPERAT LA FIȘE

19 VII 1940

Eri dimineață 18 Julie c. Zaharia Boilă a revenit dela Cluj, luând contact în cursul dimineții cu Ghiță Pop, Dumitru Popovici și Octav Tăslăoanu, cărora le-a comunicat pe rând că Iuliu Maniu oscilează astăzi între două acțiuni și anume constituirea blocului opoziției la Bucureşti și alcătuirea unui comitet al Ardealului pentru apărarea integrității teritoriale a acestei provincii.

Zaharia Boilă a mai spus lui Ghiță Pop că Iuliu Maniu este convins că are mai multe șanse de reușită dacă va lucra la Cluj cu ardelenii, decât cu politicienii dela Bucureşti.

D-rul Dumitru Popovici a remarcat faptul că o acțiune a lui Maniu în Ardeal ar putea fi interpretată în streinătate ca o acțiune regionalistă, care în aceste momente ar putea agrava situația țării peste hotare.

\-\-\-

Cluj 19 Iulie 1940

316

NOTA f.n.

D-l Iuliu Maniu se află la Cluj de câteva zile, fiind suferind de o ureche, tratându-se la un specialist.-

1/ Intimpul acesta fiind intrebat de mai mulţi intelectuali locali asupra situaţiei actuale a României D-sa a spus intre altele următoarele:

In curând Tara noastră va mai primi incă alte două lovituri şi anume: Ruşii in curând vor ocupa partea de nord a Dobrogei, inclusiv orasul Constanţa, gurile Dunărei etc. iar partea de sud adică Cadrilaterul o vor ceda Bulgariei cu care au legături de prietenie.-

D-l Maniu, a mai spus că Tara noastră, este azi intr-o situaţie asemănătoare cu a omului care trage să moară, având conştiinţa de tot ce se intâmplă, insă nu mai poate reacţiona şi da vre-un semn de viaţă.-

Că politica dusă până acum, ne-a dus in trista situaţie de a rămâne izolaţi complect şi fără nici un stat puternic prieten, care să ne poată proteja .-

Faţă de Ruşi -a spus D-l Maniu- am fi putut eşi altfel, dacă cei care conduc Tara ar fi chibzit mai bine şi acum iată unde am ajuns şi ne vedem in situaţia de a nu mai putea salva nimic.-

Despre M.S.Regele, D-l Maniu a spus că ori de câte ori i se făcea vre-o propunere, sau I se dedea vre-o ideie bună, o aproba, era incântat şi animat, promiţând că va face totul pentru a se realiza. A doua zi insă când cei cu propunerea cereau punerea ei in aplicare, erau pur si simplu refuzaţi a se prezenta in audienţă, primind răspunsul net, că propunerea lor nu este acceptabilă. Aceasta ar fi rezultatul urmărilor sfaturilor date de clica anumită care a dus apoi Tara la tragedia in care ne găsim.

2/ Despre Guvern. D-l Maniu a spus că in curând se va schimba iar cel ce va veni, va cere Cancelarului Hitler protectoratul Germaniei, aceasta fiind de altfel singira soluţie bună ce a mai rămas, deoare ce atunci când guvernul Român a cerut să se ataşeze Axei, a fost refuzat pe motivul că noi nu suntem o Tară intreagă, făcânduse aluzie la pierderea Basarabiei Bucovinei si eventual a Dobrogei si Ardealului din care [illegible]enea ni se va lua mai mult sau mai puţin.-

./.

./.

Deasemenea a mai afirmat că D-sa este informat, că va sosi in Tară intrun termen apropiat, o comisiune Germano-Italiană, care va studia situaţia etnică a populaţiei băştinaşe, dupa care va intocmi o statistică asupra populatiei cu procentajur respectiv, pe baza carei să se cedeze Ungariei un anumit teritoriu ca apoi să se faca şi schimbul de populaţie.- Această stire D-l Maniu o dă numai ca o simplă informatie, insă crede că dacă aceasta ar fi transformată in realitate, ar fi si un mare noroc pentru Romania.-

In sfarşi Dl Maniu a incheiat că situaţia ţarei noastre este aşa de critică, in cât Hitler şi Ruşii o pot dezmenbra din tr-un moment int-altul.-

Totul depinde de oferta ce o va face viitorul guvern Germaniei .-

Intrebat fiind asupra Legionarilor, a spus că in situaţia de azi, ar fi o curată nebunie să se mai gandească cineva la mişcari sau răsturnări interne, care dacă se vor precipita, vor duce Tara la un curat dezastru.-

317

25 Iulie

~~398~~ 398

OPERAT LA FIȘE

Iuliu Maniu a expediat din Cluj o scrisoare lui Dinu Brătianu în care i-a comunicat, că imediat ce va putea grupa în jurul acțiunei sale pe toți fruntașii vieții politice și pe intelectualii din Ardeal, va veni în Capitală pentru a coordona acțiunea membrilor opoziției din București cu acela a ardelenilor.

399

318

2923

27 Iulie 1940

D.S.

In jurul viitoarei acţiuni a lui Iuliu Maniu.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că Zaharia Boilă, în convorbirile pe care le-a avut recent cu Octav Tăsloanu, Ghiţă Pop, Aurel Leucuţia şi Colonel Stoica, le-a spus următoarele, privind scopurile acţiunei lui Iuliu Maniu:

- Iuliu Maniu socoteşte că a sosit momentul ca opoziţia să activeze intens pentru realizarea neîntârziată a unui guvern de Uniune Naţională.
- El este convins că pentru aceasta grupările liberală şi naţional-ţărănistă trebue să-şi asigure colaborarea şi altor forţe politice.
- Opoziţia trebue să-şi reorganizeze rezistenţa împotriva unei eventuale biruinţe a mişcării legionare.
- Această acţiune trebue întreprinsă chiar cu preţul încheerei unui acord, cu caracter de oportunitate, între opoziţia de centru şi mişcarea legionară.

./.

- Iuliu Maniu este de părere că trebue să se semnaleze conducătorilor regimului "pericolul existenţei guvernelor care nu au asentimentul integral al ţării.

- In acest sens Iuliu Maniu, împreună cu Dinu Brătianu va redacta un memoriu pe care îl vor prezenta la Palat în cursul săptămânei viitoare.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că Dr. Nicolae Lupu, Ghiţă Pop şi Octav Tăsloanu, discutând eri 26 crt. scopurile şi tactica acţiunei lui Iuliu Maniu, au ajuns la concluzia că fruntaşii naţional-ţărănişti trebue să-i acorde întregul concurs.

320

Astăzi 27 Julie crt. cu trenul accelerat nr.402 domnul Iuliu Maniu a sosit în gara de Nord venind dela Cluj fiind aşteptat în gară de Zaharia Boilă.

Amicii săi politici spun că sosirea sa pe neaşteptate este în legătură cu întrunirea fruntaşilor naţional ţărănişti ce va avea loc în cursul săptămânii viitoare la Bucureşti sau Braşov.

Acţiunea lor este urmărită.

\-\-\-

PREF.POL.BUC.
POL.SOC.

3211

28 Iulie 1940
04926

Ieri în tot cursul zilei IULIU MANIU a luat contact pe rând cu ZAHARIA BOILA, ziaristul LIVIANU, avocat POLIZU-MICŞUNEŞTI, ROMULUS BOILA-junior, colonel rez. STOICA, GHITA POP şi dr. DUMITRU POPOVICI.

A vizitat personal şi pe dr. NICULAE LUPU cu care s'a întreţinut aproape o oră.

S'a discutat situaţia politică internă şi externă în legătură cu întrevederile dela Salzburg şi Roma, exprimându-şi convingerea că România nu va obţine nici un fel de rezultate favorabile în legătură cu retrocedările teritoriale.

A spus că faţă de această situaţie grea a ţărei, partidul naţional-ţărănesc e dator a lua poziţie hotărâtă, şi în acest scop a convocat o consfătuire a fruntaşilor şi amicilor politici pentru azi Duminică 28, şi mâine Luni 29 Iulie c. la Predeal şi Braşov.

Consfătuirea dela Predeal are loc în locuinţa lui STELIAN POPESCU, iar aceia din Braşov la MIHAI POPOVICI.

-/-

S'a comunicat d-lor MIHALACHE şi MAGEARU să vină la Braşov.

Se va redacta şi un memoriu de protest contra interzicerei adunărei dela Cluj.

Un alt memoriu va fi redactat pentru eliberarea generalului ANTONESCU.

Astăzi dimineaţă la orele 6^{40} cu trenul rapid Nr.23 d-nul IULIU MANIU însoţit de ZAKY BOILA a părăsit Capitala pentru a merge la Predeal.

La gară a fost condus de ziaristul LIVIANU.

COMUNICAT: M.I.
Dir.Gl.Pol.
MSM (S.2).
S.S.

323

28 Iulie 1940
D. S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul zilei de 27 Iulie a.c. IULIU MANIU a luat contact cu următoarele persoane:

ZAHARIA BOILA.
ION LIVIANU.
POLIZU MICŞUNEŞTI.
ROMULUS BOILA.
Col. SFTETESCU.
CEZAR SIMIONESCU.
ALEXANDRU GRUIA.
S. PETRUŞCA.

La ora 12,10, IULIU MANIU vizitează pe Dumitru Popovici.
La ora 12,50, IULIU MANIU pleacă dela Dumitru Popovici şi merge la Dr. Nicolae Lupu.
La ora 13,30, IULIU MANIU pleacă dela Dr. Lupu şi merge la restaurantul "CINA".
La ora 15,30, IULIU MANIU pleacă dela restaurantul "CINA" împreună cu Ghiţă Pop şi Aurel Dobrescu, care îl conduc la domiciliu.
La ora 20,50, IULIU MANIU, pleacă de acasă însoţit de Zaharia Boilă, S. Petruşca şi R. Boilă junior, la restaurantul "CINA".
La ora 22,40, IULIU MANIU se înapoiază singur la domiciliu.
Astăzi 28 Iulie a.c., la ora 6,40 cu trenul rapid Nr. 23, IULIU MANIU a plecat la Braşov.

324

405/105

PREF.POL.BUC.
POL.SOC.

SECRET - PERSONAL

29 Iulie 1940

OPERAT LA FIȘE

4030

Poliția Sinaia raportează:

Astănoapte la orele 22 d-nul IULIU MANIU a venit din direcția Brașov cu automobilul la Sinaia, și a descins la hotel Caraiman.

Astăzi dimineață la orele 6, d-nul Maniu a fost vizitat la hotel de avocatul RAUTU și ZAHARIA BOILA, veniți din direcția Predeal cu automobilul Nr.4177-B, proprietatea avocatului Răutu din București, strada Gogu Cantacuzino Nr.59, și împreună au plecat cu acest automobil în direcțiunea București.

COMUNICAT: M.I.
Dir.Gl.Pol.
MSM (S.2)
S.S.

- Iuliu Maniu şi Vaida Voevod s'au împăcat; împăcarea s'a făcut în interesul păstrării integrităţii Transilvaniei. Intr'o scrisoare comună, trimisă Regelui Carol II, aceşti doi politicieni fac cunoscut că în cazul când se va ceda Ungariei un singur sat din Transilvania, ei vor proceda din iniţiativă proprie, la păstrarea intereselor Transilvaniei. Această decizie a fost luată în sesiunea dela Cluj, la care au luat parte toţi miniştrii transilvăneni. Păstrarea intereselor Transilvaniei se va face chiar cu riscul unei autonomii.

326

29 Iulie 1940

D. S.

Iuliu Maniu şi mişcarea legionară.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că Iuliu Maniu a discutat Sâmbătă 27 Iulie a.c.,cu Aurel Dobrescu, Ghiţă Pop şi Zaharia Boilă, problema poziţiei grupării naţional-ţărăniste faţă de mişcarea legionară.

După aceste cercuri, Iuliu Maniu ar fi spus următoarele :

- Gruparea naţional-ţărănistă nu trebue să ia deocamdată atitudine împotriva mişcării legionare.
- Este probabil ca în scurt timp să intervie din nou un conflict între aceasta şi regim, şi în acel moment naţional-ţărăniştii pot să încerce o colaborare cu legionarii.

327

~~408~~ 408

2923

29 Iulie 1940

D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu

OPERAT LA FIȘE

---

28 Iulie 1940

La ora 6.40, cu trenul rapid Nr. 23, Iuliu Maniu a plecat din Bucureşti la Braşov.

In gara Sinaia s'a întâlnit cu d-na inginer Mihăescu care venise în Sinaia cu automobilul.

La ora 10.30 Iuliu Maniu a sosit în gara Braşov, de unde s'a du la locuinţa lui Mihai Popovici din str. Prundului No.12.

La ora 16 a sosit la locuinţa lui M.Popovici avocatul Răutu Mihai, care a plecat ora 18.

La ora 17.30 a venit la M.Popovici dl.Consilier Regal C.Argetoianu, care a plecat la ora 18.40 spre Bucureşti.

La ora 19.05 a sosit la vila lui Mihai Popovici dl. Mircea Cancicov, care a plecat la ora 21.20 spre Bucureşti.

29 Iulie 1940

Cu trenul accelerat Nr.402, la ora 8.55, a sosit în gara de Nord profesorul Romulus Boilă.

La ora 9 a sosit în Bucureşti Iuliu Maniu, însoţit de Zaharia Boilă şi Răutu Mihai, venind cu maşina Nr.4177 B. aparţinând acestuia din urmă.

328

~~389~~ 409

29 Iulie 1940

D. S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 29 Iulie crt., Iuliu Maniu a luat contact cu Virgil Madgearu, Dr.Nicolae Lupu şi Romulus Boilă.

......

2923

329

46578

N O T A

30 Iulie 1940

Apropiaţii lui Iuliu Maniu relevă cu prilejul diferitelor discuţiuni de ordin politic că preocuparea principală a acestuia în momentul de faţă este de a solidariza pe fruntaşii opoziţionişti din Vechiul Regat la acţiunea pe care personal o desfăşoară în Ardeal în sensul de a determina un curent care să se opună oricăror eventuale presupuse cedări teritoriale.

Astfel, afirmă apropiaţii săi, Iuliu Maniu a colectat în sprijinul acţiunii sale un număr de semnături ale diferiţilor fruntaşi politici şi intelectuali din Ardeal, români şi minoritari, printre cari şi Hans Otto Roth, iar în prezent se află la Bucureşti pentru a obţine şi semnăturile lui Dinu Brătianu, Gh. Brătianu, Dr. Lupu şi Ion Mihalache.

In cercurile politice din Capitală acţiunea lui Maniu este interpretată în sensul că sub această formă conducătorul grupării naţional-ţărăniste, în afară de alte considerente, caută să polarizeze în jurul său diferiţi factori politici.

In ce priveşte rezultatele obţinute până în prezent în Capitală, intimii lui Maniu declară că la acţiunea opoziţionistă au fost până acum câştigaţi Stelian Popescu, precum şi Consilierii Regali Dr. Angelescu şi Gen. Arthur Văitoianu.

Totodată în rândurile grupării naţional -

./.

ţărăniste este de remarcat existenţa unui puternic curent, al cărui susţinător principal este Ion Mihalache, pentru o radicală modificare a programului grupării care să fie sincronizată cu necesităţile naţionaliste ale timpului de faţă.

Situându-se din acest punct de vedere, Mihalache a trimis o scrisoare lui Iuliu Maniu în care mai susţine şi necesitatea de a se abandona atitudinea de opoziţie ineficace contra Partidului Naţiunii, recomandând conducătorului grupării naţional-ţărăniste de a solicita o audienţă la Palat.

Dealtfel aceste vederi sunt împărtăşite de Mihai Popovici şi Virgil Madgearu, cari deşi au declarat că nu vor părăsi pe Maniu, totuşi recunosc temeinicia celor preocnizate de Mihalache.

Cu toată această opoziţie latentă din rândurile partizanilor săi apropiaţi, Maniu persistă în atitudinea din trecut, în cadrul căreia a trimis o scrisoare lui Vaida Voevod, invitându-l ca să adere la acţiunea sa pe tema integrităţii fruntariilor, la care partizanii Consilierului Regal arată că acesta recunoscând gravitatea situaţiei a răspuns totuşi că orice activitate politică trebuie dusă exclusiv în cadrul Partidului Naţiunii.

Cât priveşte activitatea fruntaşilor liberali, pe lângă cea desfăşurată pe linia diferitelor conciliabule şi întrevederi cu caracter opoziţionist avute cu naţional-ţărăniştii, este de relevat situaţia actuală a lui Gh. Brătianu, în jurul căruia se observă o tendinţă a diferitelor curente naţionaliste de a se grupa.

Dealtfel însuş Gh. Brătianu a declarat că principial acceptă o colaborare cu reprezentanţii tuturor grupărilor naţionaliste, cu rezerva ca această

./.

colaborare să nu fie condiţionată de abandonarea colaborării cu Maniu.

In rândurile grupărilor naţionaliste se constată atât unele divergenţe cât şi unele nemulţumiri.

Pe de o parte împăcarea dintre prof. A.C.Cuza şi Ion Zelea Codreanu, care prilejuia presupunerea unui eventual început de colaborare, s'a transformat într'o nouă ruptură datorită celui din urmă.

Pe de altă parte unele cercuri naţionaliste sunt nemulţumite apreciind că actualul guvern nu procedează cu suficientă grabă la aplicarea măsurilor rasiste tinzând la eliminarea influenţei evreilor din viaţa economică a ţării.

Inafară de acestea este de relevat existenţa unor tendinţe contrarii în înşile rândurile legionarilor, cei reprezentând în special ramura moldovenească, la care s'a raliat şi grupul lui Horia Sima, fiind pentru absenţa din actualul guvern a oricărui fruntaş legionar.

322

413 ~~393~~ ~~413~~

OPERAT LA FIȘE

La întrevederea pe care Iuliu Maniu a avut-o eri cu Mihai Popovici, s'a discutat redactarea protestelor contra interzicerii adunării dela Cluj și contra arestării generalului Antonescu, hotărându-se ca aceste două proteste să se facă în comun cu partidul liberal.

Iuliu Maniu a rugat pe Mihai Popovici să ia contact cu Gheorghe Brătianu și să-i înlesnească o întrevedere cu acesta.

A mai rugat pe Mihai Popovici să cheme de urgență în Capitală pe Ion Mihalache și în cazul când d-nia sa nu se va deplasa la București, Mihai Popovici să-l viziteze la Dobrești-Muscel pentru a-l pune în curent cu cele hotărâte de conducerea partidului și a-l consulta asupra atitudinii sale față de aceste hotărâri.

333

2173

OPER. DOLA FIȘE 114

30.VII.40.

Eri dimineață Iuliu Maniu a fost vizitat de Virgil Madgearu, cu care a discutat timp de două ore situația politică internă și poziția partidului național-țărănist față de evenimentele în curs.

Virgil Madgearu a spus șefului partidului ca este informat, că în politica internă a țării există astăzi un moment - Iuliu Maniu - și că se urmărește constituirea unui guvern prezidat de un ardelean, care să poată vorbi și lua hotărâri în numele Ardealului.

Pentru acest fapt, Virgil Madgearu a apreciat că este deajuns ca Iuliu Maniu să se manifeste în acest sens și prin înscrierea în Partidul Națiuni să-și arate hotărârea de a colabora la guvernarea țării, ca această sarcină să-i revină d-niei sale.

Iuliu Maniu a spus că de acum înainte nu mai are nici un rost înscrierea sa în partidul Națiunii și că va căuta să lupte mai mult în Ardeal decât în Vechiul Regat.

In împrejurările și condițiile politice actuale șeful partidului a afirmat că este de datoria sa să poarte grije specială Ardealului și că trebuie să pornească o acțiune care să oprească orice act al guvernului referitor la Ardeal, care s'ar lua fără consimțământul acestei provincii.

./.

334 415 ~~395~~ ~~415~~

Iuliu Maniu a mai spus că de soarta Ardealului nu poate să hotărască nimeni în afară de ardeleni, pentru că în 1918, ardelenii au fost cei cari au pronunţat unirea cu vechiul regat şi ca atare nu va accepta nici un moment să prezideze un guvern care ar avea sarcina să facă cesiuni teritoriale din Ardeal.

Virgil Madgearu a replicat că acum nu mai este momentul calculelor politicianiste şi deci toţi fruntaşii vieţii politice româneşti trebuie să se gândească numai la binele şi salvarea ţării.

In cele din urmă cei doi fruntaşi politici au ajuns la hotărârea de a lua contact cu Dinu Brătianu şi de a redacta un memoriu comun al celor două partide, iar şefii respectivi să ceară audienţa la Palat.

335

~~416~~ ~~306~~ 776

30 J u l i e 1940.
D.S.

2923

Supravegherea lui IULIU MANIU.

In cursul zilei de 30 Julie c.Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane:

Romulus şi Zaharia Boilă, Relu Măldărăscu, Ion Livianu, Emil Socor şi inginerul Mihăescu.

- La ora 9.30 Iuliu Maniu merge la Dinu Brătianu, unde vin George Bratianu, V.P.Sasu şi Stelian Popescu.

- La ora 10.30 Iuliu Maniu se înapoiază acasă.

- La ora 11, Iuliu Maniu, însoţit de inginerul Mihăescu, se duce la Virgil Madgearu, unde vin Dr. Lupu, Mihai Popovici şi Pan Halipa.

- La ora 13 Iuliu Maniu merge la restaurantul Continental.

- La ora 15 Iuliu Maniu pleacă dela restaurant cu M.Popovici şi Zaharia Boilă, cu auto No.5210 B., condus de avocatul Penescu.

In Str.Orlando, Mihai Popovici coboară, iar avocatul Penescu şi Zaharia Boilă conduc la domiciliu pe Iuliu Maniu.

./.

Iuliu Maniu mai este vizitat pe rând de Brezeanu, Ghiţă Pop, Octav Tăslăoanu, Aurel Dobrescu, Mihai Popovici, colonel Sfetescu, ziaristul Pauker şi C. Simionescu.

- La ora 19 Iuliu Maniu, însoţit de Aurel Dobrescu, se duce la Dinu Brătianu, unde intră singur. După puţin timp soseşte şi Gheorghe Brătianu.

- La ora 19.35 Iuliu Maniu pleacă acasă.

- La ora 20.30 Iuliu Maniu, condus de Emil Socor, merge la Virgil Madgearu, unde vine şi Dr. Lupu.

- La ora 21.30, Maniu pleacă şi merge la Mihai Popovici, unde întâlneşte pe dl. Prim Ministru Gigurtu, care venise cu automobilul No. 4071 B.

- La ora 23.55 Iuliu Maniu se înapoiază acasă, condus de M. Popovici.

- La ora 24 Iuliu Maniu pleacă la Parcul Fericirii, unde se întâlneşte cu Dr. Lupu, V. Solomon, Zaharia Boilă, M. Popovici şi G. G. Mironescu.

- La ora 0.50 Iuliu Maniu se înapoiază acasă.

337

~~419~~ 118

30 Iulie 1940

S.S.

2123

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu
29 Iulie 1940.

In dimineaţa zilei de 29 Iulie a.c. Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane :

Virgil Madgearu, Zaharia Boilă, Romulus Boilă, Alexandru Gruia, Col.Sfetescu.

La ora 12.25 Iuliu Maniu, însoţit de I.Livianu, se duce la Dr.Nicolae Lupu.

La ora 12,35 I.Maniu pleacă dela Dr.Lupu şi merge la hotel "Union", unde vizitează pe fraţii Boilă.

La ora 13,35 I Maniu însoţit de Romulus şi Zaharia Boilă se duce la restaurantul Continental, unde era aşteptat de V.Madgearu şi Vasile Sasu, cu care a luat masa.

La ora 15,25 I.Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 17,15 I.Maniu se duce la Dr.N.Lupu.

La ora 17,35 I.Maniu pleacă la locuinţa lui V. Madgearu.

La ora 17,45 vine la V.Madgearu, Dr.Nicolae Lupu.

La ora 18 la V.Madgearu vine M.Popovici.

La ora 19,35 I.Maniu se înapoiază la domiciliu însoţit de M.Popovici.

In lipsa lui Iuliu Maniu de acasă, au venit la domiciliul acestuia următoarele persoane : S.Petruşca, Ion Li-

./.

vianu, Cezar Simionescu, Octav Tăzlăoanu, Col.Sfetescu, Ghiță Pop, Ing.Mihăescu.

La ora 20,35 Iuliu Maniu, Ing.Mihăescu, Ion Livianu și M.Popovici se duc la restaurantul Cina, unde iau masa.

La ora 23,30 I.Maniu se înapoiază la domiciliu.

.....

339

~~620~~

~~410~~ ~~110~~

30 Iulie 1940

D. S.

2023

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 30 Iulie a.c. Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane : Dinu Brătianu, Gheorghe Brătianu, Vasile Sassu, Stelian Popescu, Virgil Madgearu, Dr.Nicolae Lupu, Mihai Popovici şi Pan Halipa.

......

340

29213

30 Iulie 1940
D.S.

OPERAT LA FIȘE

Activitatea lui Iuliu Maniu.

In cercurile național-țărăniste se afirmă că IULIU MANIU este hotărât să pornească la o acțiune viguroasă, convins că situația este prea gravă pentru ca oamenii politici să se mărginească la o simplă critică.

Sâmbătă 27 Iulie a.c. D-rul LUPU a declarat că MANIU se simte obligat să-și precizeze față de țară și Coroană atitudinea, și, împreună cu fruntașii liberali, să facă totul "pentru a salva ceeace se mai poate salva"

IULIU MANIU are convingerea că în cursul acestei săptămâni se vor pune țării mari probleme, care vor angaja însăși evoluția istorică a ei.

••

Cercurile de mai sus afirmă că în cursul convorbirilor pe care IULIU MANIU le-a avut Duminecă 28 Iulie a.c. la Brașov, s'au discutat următoarele:

- Fixarea unei atitudini comune a grupărilor național-țărănistă și liberală față de marile probleme de ordin extern care se pun astăzi țării.
- Modalitatea prin care această atitudine tre-

./.

341

bue adusă la cunoştinţa M.S.Regelui şi ţării.

- Crearea unui curent, între personalităţile marcante din Ardeal, potrivnic eventualelor hotărâri ale guvernului în privinţa Ardealului, luate fără consultarea reprezentanţilor lui.

- Proectul lui Iuliu Maniu de a se prezenta în audienţă la M.S.Regele.

MIHAI POPOVICI a spus că în scurt timp se va pune României problema cedării de noui teritorii, ca rezultat al conversaţiilor dela Salzburg şi Roma.

IULIU MANIU a opinat că litigiul dintre România şi Bulgaria va fi uşor soluţionat "deoarece guvernul român ar fi decis să cedeze Cadrilaterul" .

" Ceeace însă va întâmpina serioase dificultăţi - a spus el - împăcarea cu Ungaria ale cărei pretenţiuni depăşesc cu mult măsura renunţărilor la care România poate consimţi.

" Guvernul român a făcut deci o greşeală acceptând să rezolve cu Ungaria, pe cale paşnică, revendicările teritoriale ale acesteia.

" Dacă guvernul nu ar fi lăsat nici un moment ungurilor impresia că este de acord să discute modificarea actualelor graniţe, lucrurile s'ar fi petrecut în felul următor:

1. Germania şi Italia au interesul vital de a se păstra pacea în Sud-Estul Europei; intransigenţa guvernului român, ar fi periclitat liniştea în acest sector,

./.

ceeace ar fi determinat Axa să sfătuiască Ungaria şi Bulgaria să nu atace România.

2. In cazul când Ungaria şi Bulgaria ar fi atacat România, ele nu ar fi avut concursul Axei, ocupată în războiul pentru distrugerea Marei Britanii.

" Or, acceptând discuţiile cu Ungaria şi Bulgaria noi am recunoscut în faţa străinătăţii existenţa unei probleme teritoriale între România şi aceste două state".

" In primul rând este periclitat Ardealul.

" Este de datoria fruntaşilor ardeleni de a începe imediat o acţiune de auto-apărare.

" Această atitudine trebue condusă de personalităţi de răspundere şi cu simpatii în opinia publică ardelenească."

..

Duminecă 28 Iulie a.c. IULIU MANIU a fost vizitat la Braşov de dl.Consilier Regal Constantin Argetoianu. La convorbirele ar fi asistat şi Mihai Popovici.

Se afirmă că s'a discutat constituirea Blocului Unic al oamenilor politici de centru, Iuliu Maniu susţinând că Blocul trebue realizat în afara regimului şi Partidului Naţiunii.

Dl.Consilier Regal C.Argetoianu a arătat că situaţia actuală cere în mod imperativ ca toate personalităţile politice de răspundere să se găsească strâns unite în jurul Coroanei.

" Trebue să împiedicăm - ar fi spus d-sa - ca

./.

ţara să ajungă pe mâna elementelor tinere şi fără experienţă.

" Prin constituirea unui guvern format din personalităţi cunoscute în străinătate şi care să aibă asentimentul opiniei publice româneşti,am putea mai uşor obţine sprijinul celor două puteri ale Axei decât cu un guvern format din elemente necunoscute".

Iuliu Maniu a declarat că este de acord asupra necesităţii constituirei unui astfel de guvern,argumentând însă că în nici un caz nu se va înscrie în Partidul Naţiunii.

Cei doi fruntaşi politici a luat înţelegerea a se mai întâlni în cursul acestei săptămâni.

..

In cursul după amiezei de 28 Iulie a.c.,dl.Mircea Cancicov a făcut o vizită lui Iuliu Maniu,la Braşov.

Iuliu Maniu păstrează o totală discreţie relativ la cele discutate.

Cercurile maniste cred a şti că dl.Mircea Cancicov ar fi avut însărcinarea de a propune lui Iuliu Maniu să se înscrie în Partidul Naţiunii,şi să ceară audienţă la Palat.

El ar fi primit asigurări că în acest caz un guvern Iuliu Maniu ar putea fi constituit în scurt timp.

344

30 Iulie 1940
D. S.

Intrevederile lui Iuliu Maniu.

In cursul dimineţii de Luni 29 Iulie a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat de Virgil Madgearu, cu care a discutat poziţia grupării naţional-ţărăniste faţă de evenimentele politice.

După afirmaţiile cercurilor naţional-ţărăniste, Virgil Madgearu a opinat că gruparea naţional-ţărănistă să adopte o atitudine conformă cu realitatea, pentru a se putea menţine politiceşte.

El a rugat pe Iuliu Maniu să părăsească atitudinea de intransigenţă de până acum, declarându-i că şi Ion Mihalache - cu care s'a întâlnit săptămâna trecută la Dobreşti - este de aceeaşi părere.

Virgil Madgearu a sfătuit pe Iuliu Maniu să înceapă o acţiune în acest sens, nu numai în Ardeal - pentru a nu fi acuzat de regionalism -, luptând pentru constituirea unui guvern de Uniune Naţională.

Madgearu a argumentat chiar pentru înscrierea în Partidul Naţiunii.

Iuliu Maniu ar fi răspuns următoarele :

-/-

- o acţiune a sa este necesară în Ardeal,

- concomitent cu această acţiune socoteşte util să facă tot posibilul pentru a determina instituirea unui guvern de Uniune Naţională, în care Ardealul să fie reprezentat "aşa cum se cuvine",

- nu va accepta să se înscrie în Partidul Naţiunii,

- îşi dă seama că nu se poate cere astăzi revenirea vechiului sistem al prtidelor politice, dar crede că se poate încheia, în faţa primejdiei de afară, un armistiţiu al tuturor oamenilor politici de răspunsere.

. .

In cursul zilei de 29 crt., Iuliu Maniu a luat masa la restaurantul "Continental" împreună cu Vasile Sassu, Romulus Boilă, Virgil Madgearu şi Zaharia Boilă.

Cercurile maniste afirmă că, discutând situaţia din Ardeal, Iuliu Maniu a spus să "această provincie este agitată de tot felul de svonuri alarmante în privinţa hotărârilor guvernului faţă de pretenţiunile teritoriale ale Ungariei".

Iuliu Maniu a comunicat celor prezenţi hotărârea sa de a începe o acţiune în Ardeal, care să pună această provincie în gardă faţă de eventualele hotărâri de a se admite ştirbirea graniţelor de la Vest.

Vasile Sassu a rugat pe Iuliu Maniu să ia contact în prealabil cu Dinu Brătianu.

./.

Luni 29 crt., după amiază, Iuliu Maniu a vizitat pe Dr.Nicolae Lupu, cu care a discutat situaţia politică internă.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că Dr.Nicolae Lupu a preconizat adoptarea unei atitudini bazată pe realităţi, aşa cum sfătueşte Ion Mihalache.

Iuliu Maniu a declarat că socoteşte propunerile lui Ion Mihalache foarte interesante, dar nu poate să ia nici o hotărîre în această privinţă până când fostul Consilier Regal nu va veni în Bucureşti.

Discutându-se constituirea blocului unic al opoziţiei, Iuliu Maniu a afirmat că este absolut necesar ca acest bloc să ia fiinţă în cât mai scurt timp, el putând constitui nucleul viitorului guvern de Uniune Naţională.

• •

In cursul după amiezii de Luni 29 Iulie a.c., a avut loc la locuinţa lui Virgil Madgearu o consfătuire la care au luat parte Iuliu Maniu, Mihai Popovici şi Dr.Nicolae Lupu.

Primul a luat cuvântul Iuliu Maniu care - după relatările cercurilor maniste - a spus următoarele :

- actualul guvern nu are dreptul de a lua hotărîri care să ducă la o nouă ştirbire a graniţelor noastre ;
- opoziţia trebue să împiedice cu orice preţ aceasta;
- gruparea naţional-ţărănistă, dându-şi seama de răspunderea istorică pe care o are, să procedeze în consecinţă;

-/-

- Iuliu Maniu va propune lui Dinu Brătianu redactarea unui memoriu care să înfăţişeze atitudinea opoziţiei în această problemă;

- El speră să obţină adeziunea la acest memoriu şi a altor personalităţi politice, printre care D-nii Consilieri Regali Prof.Nicolae Iorga, G.G.Mironescu, C. Argetoianu, G-ral Artur Văitoianu, Alex.Vaida Voevod, A.C.Cuza, cum şi a lui Stelian Popescu.

Virgil Madgearu a propus să se înceapă tratative şi cu mişcarea legionară. Iuliu Maniu şi Mihai Popovici au fost de acord.

Dr.Nicolae Lupu s'a opus, spunând că grupările de centru nu trebue să închee înţelegeri cu legionarii.

348

PREF.POL.BUC.
POL.SOC.

STRICT - SECRET

PERSONAL

OPERAT LA FIȘĂ

31 Iulie 1940
04046

In după amiaza zilei de 30 Iulie c. IULIU MANIU a vizitat din nou pe DINU BRATIANU unde se găsea şi GH.BRATIANU, cu cari a continuat discuţia asupra atitudinei ce trebuie să ia cele două partide faţă de noile încercări de amputare a teritoriului ţării şi de intenţiunile guvernului de a trata asemenea acte, faţă de care răspunderea istorică nu va ierta pe vinovaţi.

Iuliu Maniu a declarat că numai doreşte să înainteze Suveranului memoriul de protest contra intenţiunilor de noui cesiuni teritoriale, ci vrea să-l trimită guvernului şi Legaţiei Germană şi Italiană şi să-l multiplice pentru a-l răspândi în public, în special în Ardeal, pentru a pregăti întreaga opinie publică să reziste unor asemenea intenţiuni.

Dinu Brătianu a spus că nu este de părere să procedeze în felul acesta, întrucât ar provoca o stare de spirit cu repercusiuni asupra liniştei ţării. Ceiace trebuie să se facă însă neapărat, este închegarea blocului Opoziţiei care să înglobeze pe toţi fruntaşii vieţii de stat, politici

-/-

şi nepolitici, din ţară, prezentând astfel o forţă politică ce ar putea impresiona atât înăuntru cât şi în afară.

Gh. Brătianu a sfătuit pe Maniu ca pentru clarificarea integrală a acestei situaţii, să se ia contact cu Primul Ministru, iar Dinu Brătianu să ceară audienţă la Suveran pentru a-I expune situaţia gravă ce s'ar creia în ţară, prin noua încercare grea la care se expune ţara.

Urmează detalii.

COMUNICAT: M.I.
Dir.Gl.Pol.
MSM (S.2)
S.S.

Iuliu Maniu sosit în Bucureşti a aranjat pentru ora 12.40 o intrevedere cu Dumitru Popovici şi la ora 13 cu dr. Lupu, pe care i-a anunţat telefonic imediat ce a sosit.

Totodată a pus în vedere ziaristului I.Livianu să anunţe telefonic urgent pe toţi intimii săi că a sosit în Capitală şi că doreşte a-i vedea chiar în cursul zilei de azi.

Intimii săi confirmă că Duminică 28 Julie c. va pleca la Constanţa pentru două zile.

351

2923

31 Iulie 1940.

D.S.

Iuliu Maniu a trimis o scrisoare
d-lui profesor Nicolae Iorga.

Intimii d-lui Iuliu Maniu afirmă că acesta a trimis eri 30 Iulie a.c. d-lui profesor Nicolae Iorga o scrisoare, în care îi comunică hotărârea de a lua o atitudine împotriva cedării de noui teritorii la Sud sau la Vest.

Iuliu Maniu anunță pe dl.profesor Nicolae Iorga de constituirea "Blocului Unic al opoziției" și îl invită să facă parte din acest bloc.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că el va căuta să aibă o întrevedere zilele acestea cu dl.Consilier Regal profesor Nicolae Iorga.

----

31 Iulie 1940

D. S.

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 31 Iulie a.c. IULIU MANIU a luat contact cu IOn Livianu, Dr.Jovin, Virgil Solomon, Zaharia Boilă, S.Petruşca.

La ora 10,15 Iuliu Maniu, însoţit de Zaharia Boilă, se duce la Dinu Brătianu, unde se mai găseau Stelian Popescu, Gheorghe Brătianu şi C.Anghelescu, fost ministru al Economiei Naţionale.

La ora 10,45 I.Maniu pleacă spre casă însoţit de C.Anghelescu, pe care îl conduce până la Academia Română.

La ora 10,50 La Iuliu Maniu vine V.Madgearu.

La ora 10,55 vine Mihai Popovici.

La ora 11 vin Zaharia Boilă, Cezar Simionescu, Octav Tăzlăoanu şi Mihail Răutu.

La ora 12,40 Iuliu Maniu, însoţit de Mihai Popovici şi Mihail Răutu, cu automobilul Nr.4177 B. au plecat din Capitală în direcţia Topoloveni, jud.Muscel.

......

La ora 19,20,vine ziaristul Gongopol şi pleacă Alexandru Gruia.

La ora 19,35,pleacă George Brătianu.

La ora 19,40,vine Aurel Dobrescu.

La ora 19,45,vine Octav Tăslăoanu.

La ora 19,50,vine Polizu Micşuneşti.

La ora 19,55,pleacă Dr.Stănculescu.

La ora 20,vine Alexandru Gruia.

La ora 20,45,pleacă Ghiţă Pop,Haţiegan Emil, Socor Emil şi Octav Tăslăoanu.

La ora 21,Iuliu Maniu vizitează pe Inginerul Mihăescu.Impreună cu Maniu,au părăsit locuinţa acestuia : Ilie Lazăr,Dr.Solomon,Leucuţia şi Romulus Boilă.

In lipsa lui Iuliu Maniu,au plecat contele Katenburg,Liveanu,Zaharia Boilă,Gongopol,Aurel Dobrescu,Polizu Micşuneşti şi Alexandru Gruia.

La ora 23,30,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu,venind dela Inginerul Mihăescu.

------

354 342

27 Iunie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul dimineţei de 27 Iunie a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat la domiciliul său de următoarele persoane :

Ion Mihalache, Av.Ciudin, Virgil Solomon, Zaharia Boilă, Katenburg, Octav Tăslăoanu, Popescu Zorica, profesor Romulus Boilă. Colonel Sfetescu, Gruia Alexandru şi Ghiţă Pop.

353

27 Iunie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu

La orela 7.3o Iuliu Maniu este vizitat de Romulus Boilă.

La ora 8 pleacă Romulus Boilă.

La ora 8.2o vine Ion Livianu.

La ora 9.15 Iuliu Maniu vizitează Ion Mihalache.

La ora 9.35 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora lo vine Zaharia Boilă.

La ora lo.o5 vine Ghiţă Pop.

La ora lo.2o vine Virgil Solomon.

La ora 11 pleacă Virgil Solomon.

La ora 11.o5 pleacă Zaharia Boilă.

La ora 11.lo vine Colonelul Sfetescu.

La ora 11.25 pleacă Ghiţă Pop.

La ora 11.3o vine virgil Solomon.

La ora 12 vine Cezar Simionescu.

La ora 12.o5 vine inginer Mihăescu.

La ora 12.lo vine Emil Socor.

La ora 12.2o pleacă Emil Socor, Colonel Sfetescu, Cezar Simionescu şi Ion Livianu.

La ora 12.3o Iuliu Maniu, Virgil Solomon şi inginer Mihăescu, merg la restaurantul "Cina", unde rămân numai Iuliu Maniu şi Virgil Solomon.

La ora 14.15 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 17 vine Aurel Dobrescu.

La ora 17.o5 vine Emil Socor.

La ora 17.1o vin Ghiţă Pop şi Virgil Serdici.

La ora 17.2o vine Ion Livianu.

La ora 17.25 vine Z.Căpăţâneanu

La ora 17.35 vin Virgil Madgearu şi Mihail Răutu.

La ora 17.45 vin S.Petruşca şi Alex.Gruia.

La ora 17.5o pleacă Alexandru Gruia.

La ora 17.55 vine Dr.Stănculescu Lucian.

La ora 18 vin Ilie Lazăr şi Virgil Solomon.

La ora 18.15 pleacă S.Petruşca.

La ora 18.2o vine Dr.Nicolae Lupu.

La ora 18.25 pleacă Virgil Madgearu şi vine S.Petruşca.

La ora 18.3o pleacă Virgil Serdici.

La ora 18.35 vine Colonelul Sfetescu.

La ora 18.45 vine inginer Mihăescu.

La ora 19 pleacă Aurel Dobrescu şi inginer Mihăescu.

La ora 19.3o vine Emil Haţiegan.

La ora 19.5o pleacă Dr.Stănculescu Lucian

La ora 2o vin Contele Katenburg, Aurel Leucuţia, Zaharia Boilă şi Alexandru Gruia.

La ora 2o.o5 pleacă Zaharia Boilă şi Ion Livianu. ./.

La ora 2o.1o vine Prof. Romulus Boilă.

La ora 2o.15 pleacă Alexandru Gruia.

La ora 21 pleacă Dr.Nicolae Lupu.

La ora 21.o5 Iuliu Maniu, Contele Katenburg, Dr.Virgil Solomon, Ilie Lazăr şi Aurel Leucuţia se duc la restaurantul "Carul cu bere".

In timpul lipsei lui Iuliu Maniu, au plecat dela domiciliul acestuia Emil Socor, Ghiţă Pop, Z.Căpăţânăanu, Mihail Rautu, S.Petruşca, Colonel Sfetescu, Emil Haţiegan şi Romulus Boilă.

La ora 23.3o Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu, venind dela restaurantul "Carul cu bere".

358

~~344~~ ~~346~~

28 Iunie 1940

C. D.

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul dimineţii de 28 Iunie c., Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane :

- Ion Liveanu
- Colonelul Sfetescu
- Av.S.Petruşca.
- Alexandru Gruia.
- Mihai Popovici
- Ortansa Satmary - pictoriţă.
- Virgil Madgearu
- Emil Haţiegan
- Octav Tăslăoanu
- Av.Ciudin
- V.Solomon.
- Contele Katenburg
- Cezar Simionescu
- Romulus Boilă - junior.
- N.Polizu - Micşuneşti.
- Relu Măldărăscu
- Dori Popovici.
- Popescu Zorica.

348

La ora 13,05, Iuliu Maniu împreună cu Emil Haţiegan şi Contele Katenburg, se duce la restaurantul "Cina" iar la ora 14,30, se înapoiază la domiciliu.

In cursul după amiezii, Iuliu Maniu a luat contact cu următorii :

- Un domn care a venit cu automobilul Nr.597 B proprietatea lui Inca Alexandru, domiciliat în Piaţa Rusu Nr.18.

- Alexandru Gruia
- S.Petruşca.
- Contele Katenburg.
- V.Solomon
- Emil Socor.

./.

- Polizu Micşuneşti
- M.Popovici
- V.Madgearu
- Av.Scurtopol
- O.Tăslăoanu
- Cornel Bianu
- Aurel Leucuţia
- S.Petruşca
- Dr.Stănculescu.
- Ilie Lazăr
- Ghiţă Pop.
- Ing.Mihăescu

La ora 21,30, Iuliu Maniu merge la restaurantul "Cina", unde era aşteptat de A.Leucuţia şi V.Solomon.

La ora 24, I.Maniu se înapoiază la domiciliu.

360

28 Iunie 1940
C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 28 crt. IULIU MANIU a fost vizitat de următoarele persoane:

MIHAI POPOVICI, VIRGIL MADGEARU, Colonel SFETESCU, ION LIVIANU, Av.S.PETRUSCA, ORTANSA SATMARIN, VIRGIL SOLOMON, OCTAV TASLAOANU, Av.CIUDIN, Contele KATENBURG, CEZAR SIMIONESCU, POPESCU ZORICA, N.POLIZU MICSUNESTI, DORI POPOVICI şi RELU MALDARASCU.

361

~~349~~ 349

28 Iunie 1940
C.D.

OPERAȚI LA FIȘE

Intrevedere Iuliu Maniu -
Gheorghe Brătianu.

Cercurile liberale afirmă că în intrevederea pe care Gheorghe Brătianu a avut-o în cursul serii de eri 27 crt. cu Iuliu Maniu s'a hotărât următoarele:

- Colaborarea dintre cele două grupări de opoziție este mai utilă astăzi țării și Coroanei decât oricând.

- Cele două grupări de opoziție vor adopta o atitudine similară față de hotărârea de a ceda U.R.S.S-ului Bucovina și Basarabia.

- Cele două grupări să arate printr'un memoriu și prin audiențe la M.S.Regele necesitatea de a se schimba fundamental regimul sub care este guvernată țara.

- Fruntașii liberali și național-țărăniști să nu participe la nici un guvern cu caracter naționalist.

\+ \+

\+

Intimii lui Gheorghe Brătianu afirmă că acesta a fost invitat în cursul nopții de 27 spre

./.

28 Iunie a.c. să ia portofoliul Afacerilor Străine.

Gheorghe Brătianu pe baza înţelegerii c cu Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu, ar fi refuzat.

Prietenii d-lui Iuliu Maniu spun că ultimatum-ul rusesc este prima consecinţă tragică a greşelilor politice româneşti din ultimii ani.

Demisia lui Ion Mihalache din demnitatea de Consilier Regal - spun aceştia - este manifestarea publică naţional-ţărănistă de desolidarizare a acţiunii regimului actual.

Un guvern care să reprezinte în realitate massa românească nu poate concepe acceptarea cedării de teritorii fără rezistenţă.

Sub presiunea evenimentelor şi pentru a curma tendinţele revizioniste ale ungurilor şi bulgarilor - ce pot fi stimulate de atitudinea U.R.S.S.-ului - se impune de îndată o radicală schimbare de metode şi oameni.

Nesinceritatea Berlinului - spun maniştii - cât şi grava eroare a inginerului Gigurtu de a fi înlăturat prin atitudinea sa unitatea şi obligaţiile Inţelegerii Balcanice îşi au astăzi roadele ei nefaste, învederând cât de juste şi clare au fost toate previziunile lui Iuliu Maniu şi a celor ce-l secondează.

===

364

~~352~~

29 Iunie 1940.

Ora 12.40

Dr.L. Dl Maniu este acasă ?

Pune-l te rog la aparat.

Vă salut Domnule Preşedinte; vă dau o veste bună: D-l Halippa cu soţia au sosit în Bucureşti bine.

Maniu Vreau să-l văd şi eu.

Dr.L. Eu sunt la fratele meu.

M. Eu iau masa la "Continental" cu nişte prieteni.

Dr.L. Atunci am să vin şi eu acolo la masă.

M. Pe la ora 1. La revedere.

365

29 Iunie 1940

C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 29 Iunie a.c. Iuliu Maniu a fost vizitat de Gheorghe Brătianu şi Mihai Popovici.

366

29 Iunie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul zilei de 29 Iunie a.c., Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane :

- Ion Livianu
- Virgil Solomon
- Romulus Georoceanu
- Ghiţă Pop
- Alexandru Gruia
- Mihai Popovici
- Av.Penescu
- Av.Petruşca
- Gheorghe Brătianu
- Popescu Zorica
- Colonel Sfetescu
- Octav Tăslăoanu
- Contele Ktenburg
- Polizu Micşuneşti
- Cezar Simionescu.

La ora 13,Iuliu Maniu,contele Katenburg şi Virgil Solomon,Dr.N.Lupu,Costache Lupu şi Aurel Leucuţia,au luat masa la restaurantul "Continental".

In după amiaza aceleiaşi zile,Iuliu Maniu a fost vizitat de :

- Ion Liveanu
- Contele Katenburg
- Popescu Zorica
- General Cihoski
- Dr.Stănculescu
- Valer Roman
- Virgil Solomon
- Ilie Lazăr
- Romulus Boilă - junior.
- Emil Socor
- Av.Scurtopol.

La ora 21,Iuliu Maniu însoţit de Romulus Boilă,a vizitat pe Dumitru Popovici.

La ora 0,30,I.Maniu se înapoiază la domiciliu.

----

367 ~~365~~ ~~36~~

30 Iunie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul zilei de 30 Iunie a.c., Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane :

- Ion Liveanu
- Av.S.Petruşca
- Virgil Solomon
- Av.Scurtopol
- Col.Sfetescu
- Popescu Zorica
- Ghiţă Pop
- Ilie Lazăr
- Contele Katenburg
- Romulus Boilă - junior
- Alexandru Gruia.

La ora 11,05,Iuliu Maniu se duce la Biserica Catolică,din Str.Polonă,reîntorcându-se acasă la ora 11,45.

La ora 14,Iuliu Maniu şi Ilie Lazăr iau masa la restaurantul "Cina".

In după amiaza aceleiaşi zile,I.Maniu a fost vizitat de următoarele persoane :

- Virgil Solomon
- Popescu Zorica
- N.Polizu Micşuneşti
- Gongopol
- Dr.Stănculescu.

La ora 21,I.Maniu a vizitat pe M.Popovici.

La ora 21,30,Iuliu Maniu a luat masa la restaurantul "Cina",iar la ora 24,s'a înapoiat la domiciliu.

----

1 Iulie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul zilei de 1 Iulie, Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane :

- Ion Livianu
- Mihai Popovici
- Dinu Brătianu
- Ghiţă Pop
- Virgil Solomon
- S. Petruşca
- General Negrei
- Colonel Sfetescu
- Octav Tăslăoanu
- Sever Dan
- Emil Socor
- Aurel Leucuţia
- Aurel Dobrescu
- Ilie Lazăr
- George Brătianu.

La ora 14, Iuliu Maniu, Ghiţă Pop şi Aurel Dobrescu, au luat masa la restaurantul "Stelian Petrescu".

In cursul după amiezii, Iuliu Maniu a fost vizitat de :

- Mihai Popovici
- Romulus Boilă junior
- Virgil Solomon
- Ion Liveanu
- Colonel Sfetescu
- Emil Socor
- Ilie Lazăr
- Virgil Serdici
- C. Brezeanu
- Av. Scurtopol.

La ora 19,45, Iuliu Maniu a vizitat pe Mihai Popovici, iar la ora 21,30, pe Dr. N. Lupu.

La ora 21,45, a mers la restaurantul "Cina", unde

./.

era aşteptat de A.Leucuţia.

La ora 23,Maniu s'a înapoiat la domiciliu,condus de Ilie Lazăr şi A.Leucuţia.

----

2 Iulie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul dimineţii de 2 Iulie a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat de Virgil Solomon, I.Livianu, Mihai Popovici, N.Polizu Micşuneşti, Dinu Brătianu, Ilie Lazăr, Octav Tăslăoanu, Traian Naum, Colonel Sfetescu, Romulus Boilă - junior.

----

2 Iulie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

In cursul zilei de 2 Iulie c., Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane :

- Virgil Solomon
- Mihai Popovici
- Polizu Micşuneşti
- Dinu Brătianu -
- Ilie Lazăr
- Octav Tăzlăoanu
- Colonel Sfetescu
- Romulus Boilă - junior
- Virgil Madgearu

La ora 13,25, Iuliu Maniu merge la restaurantul "Cina", iar la ora 15,05 se înapoiază la domiciliu.

In după amiaza aceleiaşi zile, a luat contact cu :

- Ziaristul Alexandru Gruia
- Ghiţă Pop
- Dori Popovici
- Dr.Stănculescu
- Av.Scurtopol
- M.Răutu
- S.Petruşca
-

La ora 22, Iuliu Maniu, Romulus Boilă şi Dr.Virgil Solomon, merg la restaurantul "Cina", unde erau aşteptaţi de Ilie Lazăr.

La ora 23, Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu, condus de Ilie Lazăr.

In seara zilei de 29 Iunie c., Iuliu Maniu a vizitat pe d-rul Lupu, cu care a discutat situaţia politică a României în raport cu evenimentele externe în actuala conjunctură.

D-rul Lupu a spus şefului partidului că pierderea Basarabiei şi a Bucovinei este consecinţă firească a politicei externe pe care guverhele ce s'au succedat la conducerea ţării a făcut-o mai ales în ultimul timp, deoarece s'a refuzat să se încheie pactul de asistenţă atât cu U.R.S.S. cât şi cu Reichul, ca şi cum România s'ar fi putut compara cu America.

Numai în condiţiunile acestea la încheierea pactului germano-rus dela Moscova România a putut fi privită cu totală neîncredere şi antipatie atât de unii cât şi de ceilalţi.

Iuliu Maniu a apreciat că astăzi singura posibilitate pentru România este aceea de a face o politică alături de axa Roma - Berlin.

D-rul Lupu a combătut pe Maniu, spunând că România care a cedat U.R.S.S.-ului Basarabia şi Bucovina, trebue să treacă acum la situaţii practice întrucât a dispărut mobilul discordiei şi ca atare să ajungă cel puţin aparent la raporturi amicale şi de bună vecinătate cu Rusia, spre a

./.

373 ~~361~~ ~~341~~

evita alte complicaţiuni, mai ales că politica externă se îndreaptă spre axa Roma - Berlin.

***

OPERAT LA FIŞE

374 ~~382~~ ~~361~~ ~~372~~

29293

3 Iulie 1940

C.D.

IULIU MANIU și atitudinea opiniei publice românești din Basarabia.

Cercurile național-țărăniste afirmă că Iuliu Maniu discutând cu Mihai Popovici, faptul că o parte a populației românești din Basarabia s'a atașat acțiunei evreilor și a primit cu bucurie trupele rusești a spus următoarele:

" Acest lucru este explicabil și el nu însemnează că românii din Basarabia doreau realipirea la Rusia, ci numai că erau nemulțumiți cu regimul din țară.

" La alegerile din Decembrie 1937 s'a dovedit că opinia românească din Basarabia era împărțită egal în partide democratice și naționaliste.

" Regimul instaurat la 10 Februarie 1938 a nemulțumit și pe partizanii unora și pe ai celorlalte: s'au desființat libertățile cetățenești, lucru care a nemulțumit pe democrați, și nu s'a luat nici o măsură naționalistă, ceiace a nemulțumit pe naționaliști.

" Din această cauză s'a ajuns la tragica situație de astazi, când chiar funcționari ai Statului au arborat drapelul roșu și au primit cu satisfacție trupele vrăjmașe.

" Ceiace este mai trist, situația din întreaga țară este similară cu aceia din Basarabia.

" Pentru a se opri deslănțuirea furtunei, trebue să se dea satisfacție opiniei publice".

---

375 ~~363~~ ~~375~~

3 Iulie 1940

C. D.

<u>Supravegherea lui Iuliu Maniu</u> :

In dimineaţa zilei de 3 Iulie c.,Iuliu Maniu a fost vizitat de D-rul N.Lupu şi Virgil Solomon.

La ora 10,05,Iuliu Maniu a vizitat pe Dinu Brătianu.

La ora 10,40,a mers la Biserica greco-catolică din Str.Polonă,unde era aşteptat de M.Popovici,Ilie Lazăr şi Aurel Dobrescu.

La ora 11,15,Iuliu Maniu,însoţit de M.Popovici, Ilie Lazăr şi Aurel Dobrescu,merge la biserica din Str. Câmpineanu,unde era deasemeni aşteptat de Dinu Brătianu, Vasile Sassu,Costache Lupu,Virgil Madgearu,Col.Sfetescu şi Ştefan Pop.

La ora 11,35,Iuliu Maniu s'a înapoiat la domiciliu.

----

3 Iulie 1940.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul zilei de 3 Iulie a.c. Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane:

Dr.N.Lupu.

Ion Livianu

Virgil Solomon

Dinu Brătianu

La ora 10,40 Iuliu Maniu se duce la Biserica Unită din str.Polonă,unde întâlneşte pe Mihai Popovici Aurel Dobrescu,Ilie Lazăr,Ghiţă Pop şi alţi fruntaşi ardeleni.

La ora 11,15 Iuliu Maniu şi Mihai Popovici se duc la biserica din Str.Valter Mărăcineanu.Aci se mai găseau:Dinu Brătianu,V.Sasu,Dr.N.Lupu,Virgil Madgearu, Col.Sfetescu,Costache Lupu şi Stefan Pop.

La ora 11.30 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu condus de D-na Lugojanu.

După această oră este vizitat de:

Ilie Lazăr

Alex.Gruia

Ing.Stefan Mihăescu

Dr.Stănculescu

Polizu Micşuneşti

./.

La ora 12,30 I.Maniu însoţit de N.Polizu Micşuneşti pleacă acasă, întâlnindu-se în drum cu Mihai Popovici. Cu toţii se duc la Virgil Madgearu, unde vine şi col.Sfetescu.

La ora 13,05 I.Maniu se duce la Stelian Popescu, însoţit de Mihai Popovici şi N.Polizu Micşuneşti.

La ora 13,40 I.Maniu se duce la Restaurantul "Cina", unde era aşteptat de Ilie Lazăr, Virgil Solomon şi Aurel Buteanu.

La ora 15,15 I.Maniu se întoarce la domiciliu.

In după amiaza aceleiaş zile Iuliu Maniu a luat contact cu următorii:

Virgil Solomon
Alex Gruia
Ion Livianu
R.Boilă Junior
Ghiţă Pop
Col.Sfetescu

La ora 17,50 I.Maniu, însoţit de Virgil Solomon, se duce la Dr.N.Lupu, reîntorcându-se acasă la ora 18,15.

După această oră este vizitat de:

Ziaristul Gongopol
S.Petruşca
N.Polizu Micşuneşti
M.Răutu
Ilie Lazăr
M.Popovici
Zorica Popescu

La ora 19,40 I. Maniu, însoţit de R.Boilă junior, se duce la "Luna Bucureştilor", de unde se întoarce la domiciliu la

./.

ora 21.40.

La ora 21.50, I.Maniu se duce la restaurantul "Cina", condus de Alex.Gruia. Aci mai vin Virgil Solomon şi Ilie Lazăr cu soţia.

La ora 23 I. Maniu se înapoiază la domiciliu, condus de V.Solomon. -

....

379

4 Iulie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 4 Iulie a.c., Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane :

- Virgil Solomon, Ion Livianu, D-na Lăzărescu, Sorin Negruzzi, Ing.Naum, Mihai Popovici, Ilie Lazăr, Căpăţâneanu-Olt, Relu Măldărăscu, Octav Tăzlăoanu, Alex.Gruia, Romulus Boilă junior, Dr.Stănculescu, Colonel.Sfefescu, S.Petruşca.

Iuliu Maniu, care urma să părăsească astăzi Capitala cu destinaţia Cluj, şi-a amânat plecarea.

La ora 13, Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu s'au dus la Palat.

....

380

4 Iulie 1940.
C.D.

Italienii şi Iuliu Maniu.

Cercurile apropiate Legaţiei italiene afirmă că în ziua de 2 Iulie a.c. ministrul Pellegrino Ghigi a făcut următoarele declaraţii la Legaţie, privitor la activitatea politică a lui Iuliu Maniu:

"D-l Iuliu Maniu are trei planuri: el va căuta să pună unul din ele în aplicare în cel mai scurt timp posibil:

a/."In cazul când M.S.Regele va accepta o mutilare a Ardealului, Iuliu Maniu va intra în legături cu Roma şi Berlinul, spre a separa Ardealul de România, punându-l sub conducerea unei Federaţii.

Maniu pregăteşte din timp terenul în această direcţie

Există chiar o scrisoare a D-lui Iuliu Maniu expediată în luna Mai 1940 lui Virginio Gaida, directorul ziarului "Popolo d'Italia".

"Scrisoarea este foarte revelatoare dar şi foarte compromiţătoare pentru Iuliu Maniu.

b/. Dacă Moscova este tare şi va fi în stare să înfrunte Germania şi Italia, Iuliu Maniu îşi va asigura aici rolul de dictator şi Prim Ministru.

Cred însă că acest lucru pe care el ar putea să-l plătească cu capul, nu-i va reuşi.

./.

c/ "Dacă nu vor fi posibile cele două planuri, Iuliu Maniu va sugera Ducelui Musolini un plan de Federaţie Dunăreană pe baze largi, care să nu compromită existenţa Statului român.

Federaţia Dunăreană ar urma să fie compusă din 4 state:

Italia, România, Ungaria şi Jugoslavia şi eventual al V-lea Bulgaria, toate sub conducerea Regelui Impărat Victor Emanuel.

Iuliu Maniu a întocmit acest plan cu amănunţime. El s'ar baza pe vechi principii politice, adică pe reconstituirea unei părţi a Imperiului Roman.

Am convingerea că nici acest plan nu este realizabil, deoarece intervenţia U.R.S.S. -ului în politica Statelor slave în Balcani şi alianţa sovietelor cu Jugoslavia şi Bulgaria, opune lumea slavă celei latine.

Italienii afirmă că în politica Jugoslaviei se va produce în maximum 20 zile o mare schimbare. Stoiadinovici va reveni la conducerea guvernului jugoslav şi va realiza apropierea totală de Axa Roma-Berlin.

--

382

5 Iulie 1940

C.D.

Consfătuire a fruntaşilor opoziţiei?

In cercurile naţional-ţărăniste se afirmă că IULIU MANIU intenţionează să convoace în cursul săptămânei viitoare o consfătuire a fruntaşilor opoziţiei, la care ar urma să fie invitaţi şi unii dintre foştii preşedinţi de Consiliu, Consilieri Regali, foşti miniştrii foşti preşedinţi ai Corpurilor Legiuitoare.

In această consfătuire -pretind cercurile menţionate - urmează a se discuta şi preciza atitudinea oamenilor politici de mai sus faţă de situaţia internă şi externă a ţării.

----

5 Iulie

383

2923

Cu trenul rapid Ardeal nr.31 azi 5 Iulie c., orele 12,30 a plecat cu direcţia Cluj Iuliu Maniu.

La gară a fost condus de dr.Stănculescu, Ilie Lazăr, prof.Căpăţâneanu, Virgil Solomon, Livianu şi Gongopol.

Se afirmă că Iuliu Maniu a plecat pentru a nu se găsi în Bucureşti pe ziua de 6 Iulie c., ca să nu ia astfel parte la consfătuirea proectată la Mihai Popovici.

Dacă la această consfătuire se va hotărî ca I. Maniu să fie chemat, d-sa se va înapoia în cursul săptămânii viitoare, în caz contrariu Maniu nu se va înapoia în Capitală până la toamnă.

2923

~~322~~ ~~28~~
384 ~~372~~

5 Iulie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 5 Iulie a.c., Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane : avocat S.Petruşca, Ioan Livianu.

La ora 10,05 Iuliu Maniu a vizitat pe Dumitru Popovici, iar la 10,20 pe Virgil Madgearu, la care au mai venit Dr.Lupu şi Mihai Popovici.

La ora 11,55 Iuliu Maniu a vizitat din nou pe Dumitru Popovici.

La ora 12,05 Iuliu Maniu înapoiat la domiciliu, unde era aşteptat de avocat Ciudin, Dr.Stănculescu, Emil Socor, Ilie Lazăr, Virgil Solomon, Z.Căpăţâneanu, Alex.Gruia şi Octav Tăzlăoanu.

La ora 12,15 Iuliu Maniu a plecat la gară, însoţit de Ilie Lazăr, Ion Livianu, Dr.Stănculescu şi V.Solomon, iar la ora 12,30 Iuliu Maniu a părăsit Capitala cu trenul rapid "Ardeal".

......

5 Iulie 1940

C. D.

385

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul zilei de 4 Iulie a.c., Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane :

Ion Livianu, Virgil Solomon, D-na Lăzărescu, Ella Negrutzi, Ing.Naum, Emil Socor, Mihai Popovici, Z.Căpăţâneanu, Relu Măldărăscu, Octav Tăslăoanu, Alex.Gruia, R.Boilă junior, Dr.Stănculescu, Col.Sfetescu şi Vâlsănescu, secretarul lui Dinu Brătianu.

La ora 12.35, I.Maniu se duce la Dinu Brătianu. Aci se mai găseau Stelian Popescu, Dr.Nicolae Lupu, Dr.Ion Costinescu şi Virgil Madgearu.

La ora 12.55, I.Maniu şi Dinu Brătianu se duc la Palatul Regal.

La ora 14, I.Maniu iese dela Palatul Regal şi se duce la restaurantul "Cina", condus de Dinu Brătianu. La ora 15.10, I.Maniu se înapoiază la domiciliu.

In cursul după amiezii de 4 crt., I.Maniu este vizitat de următorii :

N.Polizu Micşuneşti, Alex.Gruia, I.Livianu şi Z.Căpăţâneanu.

La ora 17.20, I.Maniu se duce la Dinu Brătianu. Aci se mai găseau Ing.Ştefan Mihăescu şi Virgil Madgearu, cari la sosirea lui I.Maniu au plecat.

386

La ora 18.20, I.Maniu pleacă dela Dinu Brătianu însoţit de Dr.Ion Costinescu, Dr.Nicolae Lupu, N.Polizu Micşuneşti şi Ghiţă Pop.

După această oră,Maniu a mai fost vizitat de :

Emil Socor, M.Popovici, Col.Sfetescu, N.Polizu Micşuneşti, Aurel Dobrescu, Dr.Ion Stănculescu, Ilie Lazăr, Zorică Popescu, Victor Marcu şi S.Petruşca.

La ora 20.25, Iuliu Maniu se duce la Dr.Nicolae Lupu, de unde după câteva minute se duce la Virgil Madgearu.

La ora 21, I.Maniu se duce la restaurantul "Cina", unde era aşteptat de Dr.V.Solomon.

La ora 22, I.Maniu şi V.Solomon se duc la cinematograful "Scala".

La ora 22.50, I.Maniu se înapoiază la domiciliu condus de V.Solomon.

Iuliu Maniu a declarat colaboratorilor săi, că socotește practic și util convocarea unei conferințe la care să ia parte cel puțin 100 personalități politice din blocul opoziției pentru a discuta acțiunea ce trebuie dusă împotriva Partidului Națiunii.

***

~~376~~ ~~376~~

7 Iulie 1940 ~~376~~

C. D.

388

2913

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

Astăzi, 7 Iulie a.c., la orele 7.45, IULIU MANIU a plecat singur cu automobilul dela Cluj la Bădăcin.

----

9 Iulie 1940
D. S.

2913

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu
la Bădăcin.

In ziua de 8 Iulie a.c., Iuliu Maniu a stat la Bădăcin.

Nu a fost vizitat de nimeni.

2913

390

12 Julie 1940.
D.S.

Supravegherea lui IULIU MANIU la Cluj.

In ziua de 11 Julie c. IULIU MANIU a sosit la Cluj, venind dela Bădăcin, şi a descins la locuinţa lui ROMULUS BOILA, din Str. Băii No. 2.

Astăzi 12 Julie c. la ora 7.32 cu acceleratul 301, IULIU MANIU a plecat din Cluj, înapoindu-se la Bădăcin.

In timpul şederii sale în Cluj, nu a luat contact cu nimeni.

Dl.Iuliu Maniu, Preşedintele Partidului Naţional Ţărănesc, a făcut presei, in legătură cu discursul ţinut de Ministrul Afacerilor Străine, dl.Grigore Gafencu, la Belgrad, următoarele declaraţii:

Majestatea Sa Regele, dorind a da un inţeles mai precis cuvântării Sale rostite la Oradea, a spus următoarele in discursul Său ţinut câteva zile mai târziu la Constanţa: "Nu ne intărim, nu desăvârşim inzestrarea oştirii noastre intr'un spirit agresiv, ci intr'un spirit decis de apărare a ceeace este al nostru şi al dreptului consfinţit prin libera hotărâre a adunărilor dela Chişinău, Cernăuţi şi Alba Iulia".

Prin aceste cuvinte Majestatea Sa a stabilit clar ţelurile politicii noastre externe: menţinerea intactă a hotarelor noastre de azi, eliminarea oricărei tendinţe ofensive, deci atitudine evident pacifică. Poporul românesc este de acord cu aceste ţeluri, deşi ar avea insemnate teritorii româneşti şi numeroşi fraţi de sânge de revendicat, in privinţa cărora este de ajuns să ne amintim că hotarele noastre de azi au fost trasate in detrimentul nostru, cu desconsiderarea limitelor etnografice, contrar tratatului din 1916 şi că ele ni s'au impus printr'un ultimatum al Marilor Puteri.

Discursul regal din Constanţa, eliminând orice element de egoism s'a mărginit a afirma dorinţa noastră de a păstra pacea şi uitând nedreptatea ce ni s'a făcut, exprimă hotărârea de a ne menţine cu orice jertfe integritatea teritorială!

Pentru aceasta, in declaraţia mea, făcută in ziua de 22 Ianuarie a.c.,am spus: "Constat cu multă bucurie că discursul Suveranului rostit la Constanţa a stabilit in mod norocos şi clar aceste ţinte ale politicei noastre externe."

Imprejurarea că condamnăm categoric metodele şi mijloacele prin cari regimul actual vrea să realizeze aceste ţinte nu m'a impiedecat să constat cuprinsul corect al declaraţiilor regale.

Declaraţiile făcute la Belgrad de dl.G.Gafencu, şeful serviciul nostru extern, indreptăţesc pe deplin dezaprobările noastre in ce priveşte metodele de procedare a regimului actual.

Nu putem presupune că dl.Gafencu ar putea incerca exprimarea unor păreri contrare declaraţiilor făcute de Suveran şi nici nu putem presupune că formula Dsale ar implica cea mai mică renunţare la teritoriul naţional, cuprins in hotarele actuale.

Metodele de a lucra şi de a vorbi ale regimului actual s'au manifestat insă şi la Belgrad intr'o măsură in care au nemulţumit adânc opinia publică românească şi au pus in lumină falşe inaintea străinătăţii politica externă a M.Sale Regelui.

./.

Intr'adevăr, câtă vreme Ministrul de Externe al Iugoslaviei vorbeşte de "independenţă şi integritate", cari nu pot fi "puse in discuţie", d.Gafencu a intrebuinţat expresia "menţinerea teritoriilor naţionale", expresie care se pretează la diferite interpretări, debitate în largă măsură de ziarele din străinătate.

In afară de aceasta, la eroarea de a fi recunoscut in mod oficial, inaintea unui for străin, existenţa unor chestiuni litigioase intre noi şi intre Statele vecine, a adăugat şi greşala de a fi făcut in această privinţă o legătură oarecare intre Statele balcanice şi cele din basinul dunărean.

Dar mai ales este inadmisibil ca Ministrul nostru de Externe să declare - cum a făcut - că toate chestiunile litigioase se pot aranja intre noi pe cale pacinică, atunci când Statele interesate stăruesc in vechea lor politică revizionistă, ceeace s'ar putea interpreta in sensul că oficiul nostru de externe ar fi dispus să cedeze din teritoriul nostru.

In faţa acestei metode de a vorbi şi de a lucra in legătură cu cele mai mari interese naţionale, ne simţim obligaţi a pune intrebarea: cum se potrivesc cuvintele dlui Gafencu cu discursul dela Constanţa al Majestăţii Sale?

Se mai pune intrebarea cum crede Seful serviciului nostru extern că va putea purta sarcina răspunderii pentru incurajarea in rândurile adversarilor noştri şi pentru defetismul pe care le pot produce in opinia publică românească cuvintele Dsale - in cazul când nu se va da urgent interpretarea exactă a inţelesului lor adevărat, in conformitate cu cuvintele Suveranului?

Nu vreau să atribui cuvintelor dlui Gafencu unui spirit de concesiuni premeditate, ci unei inspiraţii nefericite, ieşită din năzuinţi de abilitate. Dar sunt chestiuni in cari abilităţile nu sunt admise. Abilităţile in genere au un mare neajuns: ele au scadenţe cari nu se pot onora cu vorbe, ci numai cu acte şi fapte concrete, cari insă trebuesc pregătite sufleteşte prin atitudini clare, mai ales in timpuri de răscruci istorice, cum sunt şi cele de azi.

In deosebi, conducătorii oficiali ai vieţii de stat trebue să pună in vederea naţiunii principii şi concepţii clare asupra problemelor mari ale vieţii de Stat. Trebue ocolit orice echivoc. Regimul de azi este in situaţia plăcută de a stăpâni o naţiune conştientă şi inţelegătoare a marilor ei destine şi indatoriri. Trebue numai să nu incurce lumea cu abilităţi şi cu măsuri arbitrare. Intreaga opinie publică românească este de acord că singura atitudine clară şi mântuitoare ar fi aceia care s'ar preciza prin următoarele considerente de o actualitate urgentă şi aproape dramatică:

Vrem să evităm războiul. Pentru aceasta nu cerem dela nimeni

./.

concesiuni teritoriale, deşi sunt sute de mii de români dincolo de hotarele ţării, expuşi unui regim aspru de deznaţionalizare.

Nu cedăm nimănui nimic din teritoriul ce stăpânim in hotarele noastre de azi.

Refuzăm categoric să păşim pe povârnişul alunecos al laşităţii şi al lipsei de prevedere şi de energie patriotică, care duce din concesiuni in concesiuni.

Nu trebue tolerat nici cel mai mic simptom de defetism, ori unde s'ar manifesta el şi trebue stârpit cu fierul roşu orice spirit speculativ de interes personal sau de indolenţă naţională, care incepe a se incuiba in societatea românească.

Trebue să pregătim toate energiile naţionale atât pentru războiul care ne poate ameninţa, cât şi pentru opera de reconstrucţii din temelii a ţării, care va trebui făcută in orice caz, spre a putea intra apoi ca parte organică in Europa reconstruită de după războiu.

Trebue reintrodus imediat regimul naţional democratic din propria noastră iniţiativă. Aceasta ca să nu ajungem in umilitoarea situaţie de a trebui să facem acest lucru la injoncţiuni străine cari se vor produce in momentul victoriei democraţiilor occidentale. Declaraţiile recente ale reprezentanţilor oficiali ai politicii externe americane sunt foarte edificatoare in această privinţă. Trebue să avem precizate - inaintea ochilor noştri sufeleteşti - posibilităţile ce se deschid Statului românesc. Ele sunt: ori democraţie naţională; ori bolşevism; ori cotropire străină.

Pentru orice român conştient alegerea este uşoară. Trebue să ne aruncăm cu fanatism şi cu deplină incredere pe drumul democraţiei naţionale ca să le evităm pe celelalte.

Să fim conduşi in pace de un spirit de dreptate, de legalitate şi de inţelepciune patriotică, iar in război - dacă vom fi siliţi să trecem prin el - să dăm dovada de eroism gata de orice sacrificiu. Aceasta pentru a fi acceptaţi (recunoscuţi) ca centru de gravitaţie in confederaţia statelor mai mici, care va trebui realizată negreşit in această parte a lumii, dacă vrem să ne asigurăm o pace durabilă şi un echilibru just intre Marile Puteri, cari ne inconjoară.

Nu putem decât să regretăm că regimul actual, stăpânit prin abuz de putere, nu vrea şi nu poate să dea aceste orientări indispensabil necesare poporului românesc. Insăşi fiinţa acestui regim constitue o negaţiune a acestor directive fundamentale, iar dăinuirea lui zăboveşte in mod periculos străbaterea drumului pretins de aceste directive.

---oOo---

15 Iulie 1940

D.S.

Iuliu Maniu preconizează formarea unui "Comitet pentru apararea Ardealului".

In cercurile apropiaţilor lui Iuliu Maniu se afirmă că acesta ar pregati constituirea sub preşedinţia sa,a unui "comitet pentru apararea Ardealului".

Din acest comitet ar urma să facă parte în afară de elementele gruparii liberale şi naţional-ţărăniste şi legionari,vaidişti,cuzişti şi chiar socialişti.

Comitetul ar avea misiunea să susţină prin publicaţii şi propagandă în genere următoarele:

- Caracterul just şi intangibil al actualelor fruntarii româneşti.

- Situaţia etnografică favorabilă României în întreg Ardealul.

- Drepturile istorice ale Ardealului de a hotără menţinerea încadrarii lui la patria mumă.

- In interesul Germaniei este ca întreg Ardealul să se găsească încorporat Vechiului Regat,România prezentând în forma de astazi un tot economic care se poate încadra perfect spaţiului vital german.

Comitetul ar avea deasemenea misiunea de a determina în opinia publica un curent ostil oricărei rectificări a frontierei de Vest.

./.

Intimii lui Iuliu Maniu au impresia că prin acest comitet el intenţionează să facă şi o abilă manevră politică, reuşind să grupeze în jurul său personalităţile ardelene de toate nuanţele politice, el va putea vorbi la momentul dat în numele întregului Ardeal.

396

16 Julie 1940.
D.S.

Iuliu Maniu lucrează la un studiu privitor la Ardeal.

—

Intimii lui IULIU MANIU afirmă că acesta lucrează la un studiu privitor la drepturile României asupra Ardealului.

Studiul, care urmează să cuprindă o bogată documentare etnografică, economică, politică, socială şi istorică, va fi terminat în cursul acestei săptămâni.

Lucrarea va fi tradusă în limbile italiană, germană şi engleză, şi difuzată şi în străinătate.

—

397

16 Iulie 1940
D. S.

Iuliu Maniu va cere audienţă
la Palat.

Sever Bocu, venit în cursul serii de 15 crt. dela Braşov, unde a luat parte la o consfătuire naţional-ţărănistă, a spus intimilor săi că imediat ce va sosit în Capitală, Iuliu Maniu va solicita o audienţă la Palat.

Se afirmă că Iuliu Maniu intenţionează să exprime "hotărârea grupării naţional-ţărăniste de a se opune la orice nouă cedare de teritorii şi în special la rectificarea fruntariilor de Vest".

"Totodată Iuliu Maniu va declara că este gata să-şi asume întreaga răspundere a situaţiei".

398

2133

17 Iulie 1940

D. S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu la Cluj.

In ziua de 16 Iulie a.c., la ora 18, Iuliu Maniu a sosit cu maşina la Cluj, venind dela Bădăcin.

In prezent Maniu se găseşte în tratamentul unui medic dentist.

399

2983

44 396

19 Iulie 1940.

D.M.

Iuliu Maniu și problema Ardealului. -

In cercurile național-țărăniste se afirmă că "Iuliu Maniu pregătește , - concomitent cu acțiunea pe care fruntașii național-țărăniști și liberali o duc la București, - o altă acțiune la Cluj,pentru păstrarea neștirbită a frunteriilor de Vest".

Zaharia Boilă,sosit în cursul zilei de eri 18 crt.,în Capitală a luat contact cu Dr.Dumitru Popovici Nicolae Lupu,Octav Tăslăoanu,Ghiță Pop,Aurel Leucuția, și alții,comunicându-le că Iuliu Maniu este convins de necesitatea de a se duce și în Capitala Ardealului o acțiune în acest sens.

In scopul arătat Iuliu Maniu ar fi decis să convoace la Cluj,la începutul lunei August a.c. o conferință a principalilor fruntași politici ardeleni.

Totodată el a emis părerea constituirii unui "comitet pentru apărarea Ardealului",la Cluj. -

Iuliu Maniu a spus intimilor săi că fruntașii Ardeleni nu trebue să se lase surprinși de evenimente, așa cum s'au lăsat surprinși basarabenii și bucovinenii și că este necesar ca fruntașii politici din Ardeal să-și arate din vreme hotărârea nestrămutată de a nu admite nici o cedare din teritoriul Ardealului.

./.

Prin aceasta Iuliu Maniu speră că va putea coaliza în jurul său majoritatea personalităţilor ardelene, ceeace i-ar da posibilitatea să-şi impună punctul de vedere şi în politica internă a ţării. -

•

In cercurile naţional-ţărăniste se afirmă că Iuliu Maniu a hotărât să ia contact cu conducătorii organizaţiilor săseşti din Ardeal, care "ca şi românii, sunt direct interesaţi ca statutul teritorial de astăzi al Ardealului să nu fie modificat în favoarea Ungariei."-

După informaţiile lui Iuliu Maniu germanii din Ardeal s'au declarat contra oricărei rectificări de frontieră la graniţa de vest, atât saşii cât şi şvabii preferând regimul de astăzi din România, celui care îl aveau în vechea Ungarie.

....

401

2323

19 J u l i e 1940.

D.3.

Iuliu Maniu chemat în Capitală de Dinu Brătianu.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că DINU BRATIANU a trimis lui IULIU MANIU la Cluj o scrisoare, în care - între altele - îi cere să vină fără întârziere în Capitală, deoarece opoziţia trebue să ia o atitudine precisă în chestiunea arestării generalului ANTONESCU.

2123

20 Iulie 1940
D.S.

Iuliu Maniu ar fi scris lui Hans Otto Roth.

In cercurile național-țărăniste se afirmă că Iuliu Maniu este hotărât ca,după constituirea "Comitetului pentru apărarea granițelor dela West",pe care îl preconizează,să realizeze o înțelegere între acest Comitet și conducătorii sașilor din Ardeal.

După afirmațiile lui Zaharie Boilă,Iuliu Maniu ar fi trimis în cursul săptămânei trecute o scrisoare fruntașului sas Hans Otto Roth,amintindu-i " legătura și înțelegerea de secole dintre românii și sașii din Ardeal,contra dușmanului comun,elementul maghiar".

Scrisoarea pledează pentru perfectarea înțelegerii și colaborării dintre elementele românesc și german din Ardeal,întrucât interesele acestor două națiuni sunt identice.

Iuliu Maniu nu a primit încă răspuns.

----

403 ~~391~~ ~~391~~

2923

22 Iulie 1940

D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In ziua de 21 Iulie a.c. Iuliu Maniu care se află la Cluj, a luat contact cu Pop Ionel şi Liviu Pop. La prânz a luat masa la Valentin Poruţiu.

In ziua de 22 crt. la ora 8.50 dimineaţa Iuliu Maniu a plecat la Bădăcin.

404

16 Iunie 1940
C. D.

2923

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui Iuliu Maniu:

La ora 10,15,Iuliu Maniu a plecat din Sibiu,cu automobilul Nr.1650 Tmş.,însoţit de Aurel Leucuţia şi Dr.Răchiţan,cu destinaţia Mediaş,unde a sosit la ora 11,30.

La ora 15,după ce au luat masa la restaurantul "Strugurele" din Mediaş,au plecat spre Dumbrăveni,pe unde au trecut fără a se opri,la ora 15,50,îndreptându-se către Sovata.

La ora 19,20,au ajuns la Sovata şi au fost primiţi de Vescan Ion,fost prefect,director al staţiunei balneo-climaterică Sovata.

In prezent se găsesc cu toţii la "Vila Sovata".

496 --------

405 ~~302~~

16 Iunie 1940

C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu

La ora 10.15, Iuliu Maniu însoţit de AUREL LEUCUTIA şi Av. RACHITAN, proprietarul hotelului "Boulevard" din Sibiu, au plecat din Sibiu cu automobilul No.1650 Timişoara, spre Blaj.

304

---

406 ~~303~~ ~~282~~

18 Iunie 1940

C. D. ~~303~~

2923

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

Iuliu Maniu se găseşte la Sovata, în anturajul D-rului Răchiţan, Aurel Leucuţia şi Vescan Ion, directorul staţiunei Sovata.

In tot cursul zilei de 17 Iunie a.c., Iuliu Maniu nu a luat contact cu alte persoane, decât cu cele de mai sus.

----

19 Iunie 1940.

C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In ziua de 18 Iunie a.c. la ora 13.50 Iuliu Maniu, însoţit de A.Leucuţia şi Dr.Rachitan s'a înapoiat în Capitală venind dela Sovata. -

La ora 18 Iuliu Maniu a fost vizitat de A.Livianu.

La ora 1825 vine ziaristul Gruia Alexandru.

La ora 18.50 vine Col.Sfetescu.

La ora 19.25 vine Leucuţia şi Dr.Rachitan.

La ora 19.40 pleacă Col.Sfetescu.

La ora 19.50 pleacă Gruia Alexandru.

La ora 21.10 Iuliu Maniu, A.Leucuţia, Dr.Rachitan şi I.Livianu merg la restaurantul "Cina".

La ora 23.30 Iuliu Maniu însoţit de A.Leucuţia se înapoiază la domiciliu. -

......

408

2923

19 Iunie 1940.
C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In ziua de 18 Iunie a.c. Iuliu Maniu, A.Leucuţia şi Dr. Rachiţan au plecat cu automobilul din Sovata. -

La ora 20.20 au ajuns la Sinaia şi au descins la hotelul "Caraiman".

In ziua de 19 crt. au plecat din Sinaia şi au sosit la Ploeşti la ora 11.30 unde au luat masa la restaurantul "Berbec".

La ora 12.45 au plecat din Ploeşti spre Bucureşti.

La ora 13.50, Iuliu Maniu a sosit în Capitală, descinzând la domiciliul său.

.....

409 ~~306~~

20 Iunie 1940

C. D.

2923

<u>Supravegherea lui Iuliu Maniu</u> :

In dimineaţa zilei de 20 crt., Iuliu Maniu a fost vizitat de următorii :

- Virgil Madgearu
- Romulus Boilă - junior
- A.Liveanu
- Octav Tăslăoanu
- Emil Socor
- C.Brezeanu
- Popescu Zorică.
- Av.N.Ciudin.

2473

410 ~~307~~ 281

21 Iunie 1940 ~~307~~

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 8, Iuliu Maniu este vizitat de Ion Livianu.

La ora 9,55 vine Zaharia Boilă.

La ora 10,05 vine ziaristul Alex.Gruia.

La ora 10,30 vine Pavel Pavel.

La ora 10,40 pleacă Alex.Gruia.

La ora 11, pleacă Zaharia Boilă.

La ora 11,05 vine Popescu-Zorica.

La ora 11,15 vine Cezar Simionescu.

La ora 11,20 pleacă Pavel Pavel.

La ora 11,35 vine Emil Socor.

La ora 12, vine colonel Sfetescu.

La ora 12,30 pleacă Emil Socor, Popescu,Zorica și Cezar Simionescu.

La ora 13,10 pleacă colonel Sfetescu.

La ora 13,15 vine Zaharia Boilă.

La ora 13,20 Iuliu Maniu, Ion Livianu și Zaharia Boilă merg la Virgil Madgearu, unde rămâne numai Iuliu Maniu.

La ora 15,45 I.Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 17,40 vine Penescu.

La ora 18,pleacă Penescu.

./.

La ora 18,25 vine colonel Sfetescu.

La ora 18,45 vine R.Boilă-junior.

La ora 18,50 vine George Brătianu.

La ora 18,55, vine A.Leucuţia şi Z.Boilă.

La ora 19,10 vine Mihai Răutu.

La ora 19,45 vine Ghiţă Pop.

La ora 19,50 pleacă George Brătianu.

La ora 19,55 vine Alex.Gruia.

La ora 20 pleacă Ghiţă Pop şi Mihai Răutu.

La ora 20,10 pleacă colonel Sfetescu.

La oră 20,15 vine Virgil Madgearu şi M.Răutu.

La ora 20,50 pleacă V.Madgearu şi M.Răutu.

La ora 20,55 pleacă Alex.Gruia.

La ora 21, vine Dr.Lupu şi Petruşca,

La ora 21,10 pleacă Dr.Lupu.

La ora 21,20 pleacă Petruşca.

La ora 21,35 Iuliu Maniu, A.Leucuţia, Zaharia Boilă şi R.Boilă-junior se duc la restaurantul "Cina".

La ora 0,30 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu condus de A.Leucuţia.

......

412 ~~309~~ ~~309~~ ~~289~~

21 Iunie 1940
C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 8 Iuliu Maniu este vizitat de Ion Livianu.
La ora 8.15 vine Romulus Boilă-Junior.
La ora 9 pleacă Romulus Boilă-Junior.
La ora 10.15 vine Virgil Madgearu.
La ora 10.20 vine Popescu Zorica.
La ora 10.50 pleacă Virgil Madgearu şi Popescu Zorica.
La ora 10.55 vine avocatul Ciudin.
La ora 11 vine Octav Tăzloanu.
La ora 11.05 vine Emil Socor.
La ora 11.40 pleacă avocatul Ciudin.
La ora 12.25 pleacă Octav Tăzloanu.
La ora 12.30 pleacă Emil Socor.
La ora 12.35 vine A.Brezeanu.
La ora 13.05 Iuliu Maniu este condus de Brezeanu şi Livianu la dr.Popovici,unde rămâne numai Iuliu Maniu.
La orele 14.45 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.
La ora 17 Iuliu Maniu se duce la dr.Lupu,de unde se înapoiază la ora 17.30.
La ora 17.40 Maniu este vizitat de Ion Livianu.
La ora 17.45 vine Ghiţă Pop.
La ora 18.30 vine M.Răutu.
La ora 18.40 pleacă Ghiţă Pop.
La ora 18.50 vine Cezar Simionescu.
La ora 19.15 vine Virgil Madgearu.

./.

La ora 19.20 vine Pavel Pavel.

La ora 19.25 vine Emil Socor.

La ora 19.35 vine A.Leucuţia şi Dr.Răchiţan.

La ora 19.50 pleacă Virgil Madgearu,M.Rântu şi Cezar Simionescu.

La ora 20 pleacă Pavel Pavel.

La ora 20.15 vine inginerul S.Mihăescu.

La ora 20.25 vine S.Petruşca.

La ora 20.35 pleacă inginerul Mihăescu.

La ora 20.50 pleacă Petruşca S.

La ora 21.15 Iuliu Maniu,Emil Socor,Leucuţia,dr. Răchiţan şi Ion Livianu merg la restaurantul "Cina".

La ora 0.05 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

414.

21 Iunie 1940
C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul dimineţei de 21 Iunie a.c. Iuliu Maniu a fost vizitat de Zaharia Boilă, Alexandru Gruia, Pavel Pavel, Popescu Zorica, Cezar Simionescu, Emil Socor, colonelul Sfetescu.

415

22 Iunie 1940

C. D.

OPERAT LA FIȘE

<u>Supravegherea lui Iuliu Maniu</u> :

In dimineaţa zilei de 22 crt.,Iuliu Maniu a fost vizitat de : Ion Liveanu,Zaharia Boilă,av.N.Penescu,Virgil Madgearu,Ghiţă Pop,C.Brezeanu şi Aurel Dobrescu.

La ora 11,30,Iuliu Maniu merge la Dr.N.Lupu.

La ora 12,20,pleacă dela D-rul N.Lupu şi se înapoiază la domiciliu.

----

22 Iunie 1940
C. D.

<u>Supravegherea lui Iuliu Maniu</u> :

La ora 8,35,Iuliu Maniu este vizitat de I.Liveanu.

La ora 9,15,vine Zaharia Boilă.

La ora 9,20,vine av.N.Penescu.

La ora 9,35,vine Virgil Madgearu.

La ora 10,pleacă av.N.Penescu.

La ora 10,05,vine Ghiţă Pop.

La ora 10,15,pleacă Virgil Madgearu.

La ora 10,25,pleacă Ghiţă Pop.

La ora 10,35,vine av.Polizu Micşuneşti.

La ora 10,40,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 10,45,vine C.Brezeanu.

La ora 11,vine Aurel Dobrescu.

La ora 11,05,pleacă C.Brezeanu.

La ora 11,25,pleacă Aurel Dobrescu.

La ora 11,30,Iuliu Maniu se duce la Dr.N.Lupu, condus de av.N.Polizu Micşuneşti.

La ora 12,20,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 13,20,Iuliu Maniu însoţit de Ion Liveanu şi Ilie Lazăr,veniţi în lipsa lui,se duce la restaurantul "Cina".

La ora 14,40,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 18,vine Cezar Simionescu.

./.

La ora 18,05,vin Dr.Stănculescu,Popescu Zorica şi Ion Livianu.

La ora 18,10,vine Ghiţă Pop.

La ora 18,15,vine Alexandru Gruia.

La ora 18,20,vin Dr.av.Scurtopol şi Petruşca.

La ora 18,25,pleacă Dr.Stănculescu.La aceiaşi oră vin Zaharia Boilă,Ilie Lazăr şi Romulus Boilă - junior.

347, 356, 359

La ora 18,30,pleacă Zaharia Boilă,Ilie Lazăr, Dr.av.Scurtopol,Cezar Simionescu şi Popescu Zorica.

La ora 18,45,vin Generalul Negrei şi Octav Tăslăoanu.

La ora 19,25,vine Ilie Lazăr.

La ora 19,30,vine Ieronim Stoichiţa.

La ora 19,40,pleacă Generalul Negrei.

La ora 20,pleacă Ghiţă Pop.

La ora 20,05,vine Zaharia Boilă.

La ora 20,40,vine Ing.Ştefan Mihăescu.

La ora 21,pleacă Alexandru Gruia.

La ora 21,05,pleacă Ing.Ştefan Mihăescu.

La ora 21,10,pleacă S.Petruşca şi Octav Tăslăoanu.

La ora 21,15,pleacă Ilie Lazăr şi Ieronim Stoichiţa.

La ora 21,20,Iuliu Maniu,însoţit de Zaharia Boilă şi Romulus Boilă,se duce la cinematograful "Carlton

La ora 23,Iuliu Maniu iese dela cinematograf împreună cu Romulus şi Zaharia Boilă şi se duce la restaurantul "Cina".

./.

La ora 0,15, Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu, condus de Zaharia Boilă.

2923

419

44415

N O T A

OPERAT LA FIŞE

24 Iunie 1940

Cercurile naţional-ţărăniste din Capitală discută că Iuliu Maniu la primirea ştirei despre transformarea Frontului Renaşterii Naţionale în Partidul Naţiunii a declarat că nu consideră această schimbare ca importantă, presupunând-o ca fiind numai formală, iar ca atare gruparea naţional-ţărănistă până la noui dispoziţiuni trebuie să-şi menţină atitudinea adoptată.

In continuare, arată aceleaşi cercuri, Maniu a declarat că atât acţiunea opoziţionistă, cât şi colaborarea cu gruparea liberală nu trebuie părăsită, iar că partizanii naţional-ţărănişti trebuie să se menţină în expectativă până când desfăşurarea evenimentelor viitoare vor permite examinarea mai amplă a situaţiei.

Totodată cercurile naţional-ţărăniste formulează presupunerea că prin transformarea F.R.N. fiind înlăturate unele dificultăţi derivând din natura acestui organism politic, Mihalache nu va mai avea aceleaşi rezerve şi că va adera la noul partid.

Pe de altă parte din discuţiunile maniştilor reiese intenţiunea conducătorului grupării naţional-ţărăniste de a depune de urgenţă un memoriu la Palat, în cazul când Suveranul nu va aprecia ca necesară chemarea în audienţă a tuturor fruntaşilor politici, chiar a celor aflaţi în opoziţie, inclusiv Iuliu Maniu.

./.

Inafară de acestea în rîndurile național-țărăniste își face loc progresiv convingerea că eventualul nou guvern va fi format de Consilierul Regal Vaida, ca o compensație pentru renunțarea la conducerea Frontului Renașterii Naționale.

---

421 ~~318~~ 318

24 Iunie 1940

C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 24 Iunie a.c. Iuliu Maniu a fost vizitat de următoarele persoane:

Ion Livianu, Zaharia Boilă, Alexandru Gruia, Av. Penescu, D-na Lăzărescu, Virgil Solomon, Popescu Zorica, Pavel Pavel, Buteanu Aurel, Colonel Sfetescu şi Dr. Stănculescu.

18, 20, 34, 36, 52, 73
140, 162, 284, 364

422 ~~319~~

2983

24 Iunie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu
din 23 Iunie 1940.

La ora 9,05, Iuliu Maniu este vizitat de Ioan Livianu.

La ora 9,35, vine Zaharia Boilă.

La ora 10,35 vine avocat Răutu Mihail.

La ora 11, vine av. S.Petrușca. → 257, 308, 333, 344, 359, 365

La ora 11,10, vine Relu Măldărăscu.

La ora 11,15 vine Cezar Simionescu.

La ora 11,20, pleacă Mihail Răutu.

La ora 11,25 pleacă Relu Măldărăscu.

La ora 11,30 vine Octav Tăzlăoanu.

La ora 11,35, vine Emil Socor.

La ora 11,40 vine Relu Măldărăscu.

La ora 12, Iuliu Maniu și Relu Măldărăscu merg la biserica "Amzei, unde s'a celelbrat căsătoria fiului fostului Regent Sărățeanu.

La ora 13, Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 13,20 Iuliu Maniu pleacă la restaurantul "Continental" unde era așteptat de Romulus Boilă cu care a luat masa.

./.

In lipsa lui Maniu au plecat dela domiciliul acestuia S.Petrușca, E.Socor, Octav Tăzlăoanu, și Ioan Livianu și Zaharia Boilă.

La ora 14,35, Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 17,30 Iuliu Maniu vizitează pe Dr.N.Lupu.

La ora 17,55 Iuliu Maniu și Dr.Lupu se duc la Virgil Madgearu, unde se găsea și dl.Ion Mihalache.

La ora 20,40, dr.N.Lupu pleacă dela Virgil Madgearu.

La ora 20,55, Iuliu Maniu, Virgil Madgearu cu soția și dl.Ion Mihalache se duc la cinematograful Capitol.

La ora 23, Iuliu Maniu, V.Madgearu și I.Mihalache merg la restaurantul Continental.

La ora 1, Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

....

24 Iunie 1940

C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 8,30, Iuliu Maniu este vizitat de I.Liveanu.

La ora 9,40, vine Zaharia Boilă.

La ora 9,45, vine ziaristul Alexandru Gruia.

La ora 9,55, vine av.Penescu.

La ora 10, vine D-na Lăzărescu.

La ora 10,05, pleacă Alexandru Gruia.

La ora 10,10, pleacă D-na Lăzărescu.

La ora 10,15, pleacă av.Penescu.

La ora 10,20, pleacă Zaharia Boilă.

La ora 10,25, vine Virgil Solomon, care pleacă la ora 10,40.

La ora 10,55, vine Popescu Zorica.

La ora 11,05, vin Pavel Pavel şi Aurel Buteanu.

La ora 11,25, vine Zaharia Boilă.

La ora 11,50, vine Virgil Solomon.

La ora 12,05, vine Col.Sfetescu.

La ora 12,10, pleacă Pavel Pavel şi Aurel Buteanu.

La ora 12,15, vine Dr.Stănculescu.

La ora 13, Iuliu Maniu şi Zaharia Boilă merg la restaurantul "Cina". După plecarea lor, părăsesc locuinţa lui Maniu, Popescu Zorica, Virgil Solomon, Col.Sfetescu, Dr.Stănculescu şi Ion Liveanu.

./.

La ora 15,15,Iuliu Maniu se reîntoarce acasă.

La ora 17,40,vine Ion Liveanu.

La ora 18,vine Romulus Boilă - junior.

La ora 18,25,vine Alexandru Gruia.

La ora 18,30,vine Ilie Lazăr.

La ora 19,15,Iuliu Maniu însoţit de Romulus Boilă - junior,se duce la "Luna Bucureştilor".De aci pleacă la ora 20,ducându-se la Dl.Ion Mihalache,unde se găsea şi Virgil Madgearu.

La ora 20,45,Iuliu Maniu şi Virgil Madgearu pleacă dela Dl.Ion Mihalache şi se duc la Dr.N.Lupu, unde rămâne numai I.Maniu.

La ora 21,15,Iuliu Maniu pleacă dela Dr.N.Lupu şi se duce la restaurantul "Cina",unde era aşteptat de Ilie Lazăr,Aurel Leucuţia şi Dr.V.Solomon.

La ora 23,20,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu,condus de Dr.V.Solomon.

426

2923

24 Iunie 1940.
C.D.

Iuliu Maniu nu se înscrie
în Partidul Naţiunei. -

Cercurile maniste afirmă că din convorbitile pe care Iuliu Maniu le-a avut cu intimii săi, privitor la poziţia grupării naţional-ţărăniste faţă de noul organism politic creiat, rezultă că el nu se va înscrie în Partidul Naţiunei

Cu toate insistenţele lui Virgil Madgearu şi ale D-rului Lupu, Iuliu Maniu a rămas la hotărârea sa de a continua lupta împotriva regimului. -

Cercurile de mai sus spun că Virgil Madgearu a declarat eri 23 Iunie a.c., lui Cezar Simionescu că "Iuliu Maniu săvârşeşte o greşală refuzând să se înscrie în Partidul Naţiunei."

Toţi fruntaşii naţional-ţărănişti şi liberali - ar fi spus V.Madgearu - trebue să se înscrie în Partidul Naţiunei, pentru a nu cădea sub penalitatea art. 5 şi 7 din textul decretului lege pentru apărarea ordinei politice şi totalitare a Statului român.

"Pe de altă parte înscrierea fruntaşilor opoziţionişti nu le angajează cu nimic ideologia, ei putând acţiona aşa cum le dictează convingerile intime şi interesele superioare ale ţării".

./.

Virgil Madgearu preconizează înscrierea în bloc a fruntaşilor naţional-ţărănişti în Partidul-Naţiunei pentru a da dovadă de unitatea grupului Naţional-ţărănist. -

Intimii lui Virgil Madgearu afirmă că acesta a început o acţiune pentru a determina înscrierea în Partidul Naţiunei a tuturor fruntaşilor naţional-ţărănişti, inclusiv Iuliu Maniu. -

....

In ziua de 22 Junie a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat ca de obiceiu de o serie de prieteni şi colaboratori polotici şi anume Livianu, av.Penescu, Zaharia Boilă, Ghiţă Pop, Polizu-Micşuneşti, Borezeanu, Aurel Dobrescu, Cezar Simionescu, Petruşca, Georoceanu, Géneral Negrei, Octav Tăslăoanu şi alţii.

Cu aceştia Iuliu Maniu a discutat noua transformare a F.R.N.-ului în Partidul Naţiunii şi urmările ce vor decurge din această schimbare a sistemului politic intern, în legătură cu care toţi au manifestat o atitudine de neîncredere şi pesimism.

La intrevederea pe care şeful partidului a avut-o cu Ghiţă Pop şi Zaharia Boilă în aceiaşi zi, le-a declarat acestora că două au fost faptele călăuzitoare care au determinat noua schimbare politică internă a ţării şi anume în primul rând M.Sa a ajuns la convingerea că elementele politice care au fost captate până acum din vechile partide n'au reuşit să reprezinte nimic valabil în opinia publică cu atât mai mult cu cât acţiunea lor a fost rău apreciată de majoritatea ţării.

In consecinţă s'a renunţat definitiv la concursul transfugilor politici şi în al doilea rând Suveranul a constatat că Garda de Fer reprezintă încă o parte însem-

./.

nată din opinia publică românească și această problemă nu se poate rezolva decât prin chemarea conducătorilor legionari la o colaborare politică.

Iuliu Maniu a mărturisit că are convingerea că cu toate eforturile ce se depun pentru concentrarea tuturor forțelor politice ale națiunii și cu toată gravitatea împrejurărilor ce amenință existența statului, Partidul Națiunii va avea aceiași soartă ca și F.R.N. Un singur fapt ar putea să ducă la succes noul organism politic și anume dacă și-ar inaugura activitatea prin măsuri radicale contra evreilor.

In cazul acesta Iuliu Maniu a declarat că opinia publică românească ar primi cu multă satisfacție și cu simpatie noua organizare politică, iar opoziția ar pierde cadrele tinere în întregime cari ar renunța repede la vechea încadrare în sistemul politic de partid și ar trece cu însuflețire în rândurile Partidului Națiunii.

Măsurile antisemite ce s'ar lua însă în mod categoric și sincer ar avea și efectul de a creia în Germania și Italia o puternică simpatie pentru România, ceiace ar ușura și ar asigura cu succes o apropiere de aceste puteri.

Șeful partidului național-țărănist și-a exprimat însă credința că noul partid nu va reuși să ia măsuri antisemite categorice și chiar dacă va încerca așa ceva ele vor avea un caracter superficial, datorită faptului că evreimea din țară românească este adânc înrădăcinată în viața statului și are puternice legături în afară și chiar în sânul noului partid.

./.

Iuliu Maniu a mai spus că în asemenea situaţie colaboratorii săi să nu se îngrijoreze căci dacă Partidul Naţiunii şi guvernele sale nu vor lua imediat măsuri riguroase cu caracter antisemit nu va prinde pe opinia publică şi majoritatea ţării va refuza să se încadreze şi să accepte noua formă politică, aşa cum a refuzat să adere la F.R.N.

In ceiace priveşte măsurile antisemite, Iuliu Maniu a mai amintit lui Ghiţă Pop şi Zaharia Boilă că asemenea măsuri au fost proectate şi promise şi de Armand Călinescu la înfiinţarea F.R.N.-ului dar n'au putut fi aplicate, din care cauză se creiase credinţa în opinia publică că fostul prim ministru subjugat de finanţa evreească, iar F.R.N.-ul devenise o organizaţie pentru apărarea intereselor evreeşti din România.

Ghiţă Pop a afirmat că în cazul când noul partid se va rezema pe forţele tineretului şi va satisface cu adevărat revendicările naţionaliste, luând măsuri radicale contra evreilor, partidele politice şi vechii conducători ai acestora vor avea o situaţie destul de grea.

Pe de altă parte Ghiţă Pop a amintit lui Iuliu Maniu faptul pe care i-l adusese la cunoştinţă în alte împrejurări că în Ardeal, nu numai majoritatea intelectualilor, dar şi sătenii în general au adoptat în ultimul timp o atitudine antisemită păstrând impresia că tot ce s'a făcut în ţară după 1938 a fost din obligaţia de a masca situaţia şi a para ameninţările din afară, cu scopul de a proteja intereselor evreilor.

./.

Ghiţă Pop a mai adăugat că în cazul când partidul Naţiunii va începe cu măsuri drastice contra evreilor, opoziţia îndreptată până acum contra dictaturii regale îşi va pierde raţiunea de a mai continua chiar în Ardeal şi în atare caz acţiunea lui Iuliu Maniu îşi va pierde şansele de reuşită.

Zaharia Boilă a intervenit spunând că ar fi nimerit în situaţia actuală ca partidul naţional-ţărănist să adopte o atitudine antisemită pentru ca în cazul când noul organism politic nu va putea satisface programul şi doleanţele naţionaliste ale ţării, cadrele grupărilor naţionaliste să găsească satisfacerea alături de Iuliu Maniu.

Şeful partidului naţional-ţărănist a afirmat că la această situaţie s'a gândit de mult şi că şi-a dat seama că în opinia publică şi tineretul român mocneşte de mult antisemitismul, motiv pentru care noul partid nu va teuşi să-şi realizeze programul, dacă nu va aplica măsuri serioase contra evreilor, deoarece experienţa trecutului este pildă pentru încercările de astăzi, când totul se face numai de propagandă.

In ceiace priveşte atitudinea partidului în problema antisemitismului, Iuliu Maniu a spus că a discutat mai mult cu Gh. Brătianu şi că pentru rezolvarea acestei importante probleme naţionale, amândoi au fost de acord ca opoziţia va trebui să adopte o atitudine radical-naţionalistă, dar au amânat această hotărâre din cauza precipitării neclară a evenimentelor internaţionale.

Zaharia Boilă a spus că astăzi evenimentele inter-

./.

naţionale impun categoric adoptarea unei atitudini hotărâte împotriva evreilor şi acum este momentul ca opoziţia să arate că a înţeles chemarea timpului pentru rezolvarea problemelor naţionale româneşti cerute şi de întreaga opinie românească.

Iuliu Maniu a recunoscut acest fapt şi a promis celor doi prieteni ai săi că în cel mai scurt timp conducătorii celor două partide din opoziţie vor expune programul lor antisemit pe care Partidul Naţiunii nu-l va putea rezolva, datorită în primul rând legăturilor pe care evreii le au chiar în cadrele noului partid.

2913

25 Iunie 1940

432

330

OPERAT LA FIȘE

Eri 24 Iunie c. Iuliu Maniu a primit o scrisoare din partea d-lui Dinu Brătianu prin care acesta îl roagă să-și fixeze atitudinea față de noua schimbare politică internă, prin înființarea Partidului Națiunii, pentru a se putea lua o poziție comună de către conducătorii celor 2 partide spre a se demonstra unitatea opoziției față de rezolvarea marilor probleme la ordinea zilei.

===

433 ~~331~~ ~~3~~ 3

25 Iunie 1940

C. D.

OPERAT LA FIŞE

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul dimineţei de 25 Iunie a.c. IULIU MANIU a fost vizitat de următoarele persoane :

Fraţii Romulus şi Zaharia Boilă, N.Solomon, C.Brezeanu, R.Căpăţineanu, Octav Tăzlăoanu.

La ora 10,45 la Iuliu Maniu a venit I. Mihalache.

La ora 11,15 Iuliu Maniu cu I.Mihalache au plecat Virgil Madgearu, unde a venit şi Dr.Lupu.

......

25 Iunie 1940

C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

La ora 8 Iuliu Maniu este vizitat de profesorul R.Boilă.

La ora 8.35 pleacă profesorul R.Boilă.

La ora 9.30 vine Zaharia Boilă.

La ora 10 vine Virgil Solomon.

La ora 10.20 pleacă Virgil Solomon.

La ora 10.25 vine avocatul Brezeanu, fost primar la Ploeşti.

La ora 10.45 vine dl.Ion Mihalache şi Căpăţâneanu.

La ora 10.50 vine Octav Tăsloanu.

La ora 11.15 Iuliu Maniu şi dl.Mihalache merg la Virgil Madgearu.

La ora 11.20 vine Colonelul Sfetescu, la Virgil Madgearu.

La ora 11.25 vine Dr.N.Lupu la Virgil Madgearu.

La ora 11.30 Madgearu pleacă de la domiciliu.

La ora 11.35 pleacă dela Madgearu, Dr.Lupu şi Colonelul Sfetescu.

La ora 11.40 se înapoiază la Madgearu, Dr.Lupu.

La ora 11.55 Madgearu se înapoiază la domiciliu.

La ora 13.20 Iuliu Maniu însoţit de Mihalache şi Dr.Lupu pleacă dela Madgearu. Maniu se duce singur la restaurantul "Cina".

In urma plecărei lui Maniu de acasă, au plecat dela domiciliul acestuia, Zaharia Boilă, Brezeanu, Căpăţâneanu Z. şi O.Tăslăoanu.

La ora 15.10 Maniu se înapoiază la domiciliu.

./.

La ora 16 vine I.Livianu.

La ora 17.45 Iuliu Maniu se duce la George Brătianu acasă.

La ora 18.15 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 18.20 vin la Maniu,Emil Socor şi Petruşca.

La ora 18.25 vine General Cihoschi.

La ora 18.40 vine Virgil Solomon.

La ora 18.45 vin Ilie Lazăr şi Z.Căpăţâneanu.

La ora 18.55 pleacă Generalul Cihoschi.

La ora 19 Maniu se duce la Dinu Brătianu,unde se găsea şi George Brătianu.

La ora 20 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

In lipsa lui Maniu de acasă,a plecat dela domiciliul acestuia Emil Socor şi au venit: Mihai Răutu,Octav Tăslăoanu,Ghiţă Pop,Polizu Micşuneşti,A.Leucuţia şi Dr. Stănculescu.

La ora 20.05 vine Inginerul Mihăescu.

La ora 20.10 vine avocatul Penescu.

La ora 20.15 pleacă Petruşca M.

La ora 20.35 pleacă Dr.Stănculescu şi O.Tăsloanu.

La ora 20.40 pleacă av.Penescu.

La ora 20.45 pleacă Ilie Lazăr şi I.Livianu.

La ora 20.50 pleacă Ghiţă Pop.

La ora 21 Iuliu Maniu,Ing.Mihăescu,Virgil Solomon Mihai Răutu,Z.Căpăţâneanu,Polizu Micşuneşti şi A.Leucuţia se duc la restaurantul "Cina".

La ora 0.05 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

------

26 Iunie 1940

C.D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 26 Iunie 1940 Iuliu Maniu a fost vizitat de următoarele persoane:

Romulus Boilă, Zaharia Boilă, Ghiţă Pop, Virgil Solomon, Colonel Sfetescu, Cezar Simionescu, inginer Mihăescu.

Tot în cursul dimineţei Iuliu Maniu a vizitat la domiciliu pe dl. Ion Mihalache.

437

26 Iunie 1940

C.D.

Iuliu Maniu şi situaţia grupraii na-
ţional-ţărăniste.

Cercurile apropiate lui Iuliu Maniu difuzează următoarele,prezentate ca declaraţii ale acestuia:

- Iuliu Maniu suspendă complect orice activitate de partid.Nici îndrumările pe care le dădea până acum nu vor mai fi date.

- Fiecare membru al partidului este complectamente liber să urmeze calea pe care o crede de cuviinţă, potrivit conştiinţei şi intereselor sale. Nici o obligaţie de prietenie faţă de el,nu trebue să oprească pe amicii politici să urmeze calea pe care o cred mai bună în viitor.

- In ceeace-l priveşte,el nu se va înscrie în noul partid,pentru următoarele considerente:

1- Noul partid nu a luat fiinţă din colaborarea tuturor factorilor responsabili din această ţară.

2- Necunoscând ţelurile precise ale noului partid,nu poate să intre în partid.

3- Poate că,dacă era consultat în prealabil şi avea garanţii de viitor,ar fi aderat şi el.Modul însă

./.

cum s'a pus problema, îl opreşte să-şi angajeze numele şi trecutul politic".

O acţiune, începută de Augustin Pop, Pavel Pavel şi Aurel Buteanu, vrea să producă o înscriere solidară a membrilor partidului naţional-ţărănesc în noul organism. Această înscriere, după dorinţa iniţiatorilor ar fi colectivă şi motivată.

In general însă naţional-ţărăniştii cred că vor fi depăşiţi în importanţă de către legionari.-

----

2923

439

OPERATIV LA FIȘE

In după amiaza zilei de 25 Junie c. Iuliu Maniu a vizitat pe Gh. Brătianu căruia i-a spus că d-sa este hotărât să nu se înscrie în noul Partid al Națiunii, deși d-nii Ion Mihalache și dr. Lupu intenționează să se înscrie, însă deocamdată se abțin s'o facă până când nu vor vedea pe Iuliu Maniu înscris.

Ori, șeful partidului național-țărănesc a apreciat că nu este în interesul țării și al Coroanei ca și d-sa să facă aceasta, fiindcă va veni un moment când și noul organism politic - ca și F.R.N. - nu va da rezultate și atunci cine va putea scoate Coroane din impas și cine ar mai fi în măsură să salveze țara ?

In cea mai fericită situație politică, precum și în cea mai tristă încercare, trebuie să rămână o forță de rezervă care să poată la nevoie regrupa celelalte forțe bi[ne] ale nației. Iuliu Maniu are convingerea fermă că acest fap[t] este în interesul însuși al M.S. Regelui.

Iuliu Maniu a mai sfătuit pe d-nul Mihalache și dr. Lupu să adere la noua formulă politică fiindcă d-sa înțelege această hotărâre și o aprobă.

Gh. Brătianu a răspuns că interesele grupării liberale cer ca și fruntașii acesteia să se înscrie în Partidul Națiunii.

./.

Şeful naţional-ţărănist a afirmat atunci că interesul opoziţiei şi al ţării cere ca o mare parte din fruntaşii politici care militează contra regimului, să se înscrie astăzi în Partidul Naţiunii, pentru ca de acolo să slujească mai departe credinţele lor. A adăugat că nu se poate lăsa un organism politic cum este Partidul Naţiunii pe seama unor elemente tinere şi fără experienţă politică şi poate mai mult cu dorinţa de a se răzbuna decât de a aduce binele ţării.

A rugat în cele din urmă pe Gh. Brătianu să se înscrie împreună cu Dinu Brătianu în noul partid.

Gh. Brătianu a admis în mare parte propunerile lui Iuliu Maniu, rămânând să se hotărască definitiv după ce şeful naţional-ţărănesc se va vedea şi cu Dinu Brătianu.

***

441

27 Iunie 1940
C. D.

Supravegherea lui Iuliu Maniu :

La ora 7,30,Iuliu Maniu este vizitat de Ion Mihalache.

La ora 8,20,pleacă Ion Mihalache.

La ora 8,30,vine Ion Liveanu.

La ora 9,30,vine avocatul Ciudin.

La ora 9,35,vine Virgil Solomon.

La ora 9,40,vine Zaharia Boilă.

La ora 9,50,pleacă avocatul Ciudin.

La ora 10,05,pleacă Zaharia Boilă.

La ora 10,10,vine contele Katenburg.

La ora 10,25,vine Zaharia Boilă.

La ora 11,vine Octav Tăslăoanu.

La ora 11,10,vine Colonelul Sfetescu.

La ora 11,20,pleacă Contele Katenburg şi Zaharia Boilă.

La ora 11,50,vine Alexandru Gruia.

La ora 12,vine Ghiţă Pop.

La ora 12,30,pleacă Alexandru Gruia.

La ora 12,35,vine Romulus Boilă.

La ora 12,45,pleacă Octav Tăslăoanu şi Ghiţă Pop.

La ora 12,50,vine Virgil Madgearu.

La ora 12,55,pleacă Colonelul Sfetescu şi I.Liveanu.

./.

La ora 13,05,pleacă Virgil Madgearu.

La ora 13,06,Iuliu Maniu,însoţit de Virgil Solomon,merge la restaurantul "Cina".

La ora 15,15,Iuliu Maniu se reîntoarce acasă.

La ora 16,50,vine Migai Răutu.

La ora 17,10,vine Contele Katenburg.

La ora 17,15,pleacă Mihail Răutu.

La ora 17,25,vine Emil Socor.

La ora 17,20,vine Ion Liveanu.

La ora 17,25,vin Zaharia Boilă şi Romulus Boilă - junior.

La ora 17,30,Iuliu Maniu se duce la Virgil Madgearu.In drum spre locuinţa acestuia,se întâlneşte cu Dl.Doctor Constantin Angelescu,Consilier Regal,cu care discută timp de 10 minute.

La domiciliul lui Virgil Madgearu au mai venit Mihai Răutu şi Avocatul Penescu.

La ora 18,20,Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu,însoţit de avocatul Penescu.

In lipsa lui Iuliu Maniu se acasă,au venit: A.Leucuţia,Ilie Lazăr,Virgil Solomon,Scurtopol şi S.Petruşca.

La ora 18,30,pleacă S.Petruşca.

La ora 18,35,vine Alexandru Gruia.

La ora 18,40,pleacă Penescu şi Scurtopol.

La ora 18,55,vin Ghiţă Pop şi Polizu Micşuneşti.

La ora 19,pleacă Polizu - Micşuneşti.

La ora 19,05,vine Dr.Stănculescu.

La ora 19,10,vin Gh.Brătianu şi Emil Haţiegan.

./.

443

3 August 1950

D. S.

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

2 August 1940.

La ora 13,15 Iuliu Maniu se duce în str.Schitu Măgureanu Nr.19 la locuința lui Aurel Leucuția.

La ora 14,35 Iuliu Maniu însoțit de Aurel Leucuția merge la restaurantul "Continental", unde era așteptat de Virgil Solomon și Zaharia Boilă.

La ora 16,05 se înapoiază la domiciliu cu automobilul Nr.1144 Clj.

La ora 19,45 vine secretarul lui Dinu Brătianu cu automobilul Nr.8255 B. și ia pe Iuliu Maniu cu care pleacă la Dinu Brătianu.

La ora 20,30 Iuliu Maniu vine acasă cu acelaș automobil,(proprietatea avocatului Muțulescu Alex.)

La ora 21,10 Iuliu Maniu însoțit de Virgil Solomon se duce la restaurantul "Cina, iar la ora 23 se înapoiază acasă.

La domiciliul lui Iuliu Maniu au venit în cursul zilei, următoarele persoane : Ion Livianu, Ghiță Pop, Emil Socor, Dori Popovici, Zaharia Boilă, Virgil Solomon, ing.Mihăescu, Aurel Leucuția, Alex.Gruia, Cezar Simionescu, Dr.N. Lupu, general Negrei, Octav Tăzlăoanu, Popescu-Mehedinți, Aurel Dobrescu, Romulus Georoceanu.

......

444

3 August 1940.

Eri dimineaţă dl. Iuliu Maniu a avut o convorbire îndelungată de aproape trei ore cu von Ritgen, fost ataşat german de presă in România, care se ştie că are misiune specială de a dirija activitatea ataşaţilor de presă.

Scopul acestei întrevederi nu e cunoscut până în prezent, însă din cele comunicate de Ritgen intimilor săi, ar rezulta că Maniu a expus situaţia actuală a României, arătând că nu se va găsi nici un om politic în ţară care să semneze cedarea de teritorii către Ungaria.

Intre altele, Maniu a spus lui Ritgen că dacă ar fi la guvern, în primul rând ar cere Germaniei să trimită specialişti în România pentru reorganizarea căilor ferate şi a transporturilor care astăzi sunt detestabile - a administraţiei care este inexistentă, şi în principal a armatei demoralizate care are nevoie de material.

Maniu a spus că are un general bun pe Antonescu şi dacă Germania îi mai dă doi generali buni, România poate bate Rusia.

Referitor la actuala situaţie din România, Maniu a spus lui Ritgen că dacă Ungaria are îndrăsneală să ceară teritorii din Ardeal, faptul se datoreşte politicei externe greşite a României condusă de Rege şi dictaturei existente de atâta timp.

./.

Pe tema frământărilor politice în legătură cu pretenţiunile Ungariei, von Ritgen a spus că Germania sub nici o formă nu va tolera isbucnirea unui răsboiu pe teritoriul României, la care Maniu a răspuns că dacă se desfiinţează dictatura şi se alcătueşte un guvern tare fără militari, cu elemente serioase din fostele partide politice, s'ar putea normaliza situaţia, mai ales prin explicaţiile ce s'ar da Führer-ului despre drepturile românilor asupra Transilvaniei.

Amănunte vor urma.

===

446

3 August 1940
D.S.

Horia Sima ar fi luat contact
cu Iuliu Maniu.

Intimii lui Iuliu Maniu au lansat eri 2 crt. avonul că Horia Sima ar fi luat contact cu Iuliu Maniu.

In această întrevedere s'ar fi discutat problema Ardealului.

(După verificare se va raporta detailat).

---

446 (bis)

PROCES-VERBAL

Astăzi 14 Mai 1951

am procedat la scoaterea filelor No. 448

care au fost scoase din dos. No. 2923 vol. 2

şi trecute la dos. No. 23.113 vol.

Semnătura

447 ~~449~~ ~~449~~ ~~451~~

OPERAT LA FIȘE

Apropiații lui Iuliu Maniu afirmă că în cursul zilei de eri, acesta a avzt o întrevedere cu Horia Sima la locuința lui Leucuția din bd. Schitu Măgureanu , care a durat aproape o oră și jumătate.

Urmează amănunte.

2923

448

5 August 1940.

Cercurile Legaţiei Engleze comentând memoriul Maniu, trimis Legaţiilor Britanică, Germană şi Italiană, privitor la sentimentele ardelenilor asupra problemei revizioniste, socotesc că planul fostului preşedinte al partidului naţional-ţărănesc de a autonomiza Ardealul e prea fantastic, fiind pus în legătură cu un eventual sprijin sovietic.

Ori dacă se ţine cont de libertatea de influenţă acordată Reichului asupra României, care intra în sfera de interese şi spaţiul vital german, se deduce că planul lui Maniu este condamnat să eşueze, neţinând seama de această conjunctură.

Atitudinea lui Maniu însă, dacă este realmente atitudinea ardelenilor, se încadrează perfect ideilor şi intereselor britanice în această parte a Balcanilor, deoarece prin acţiunea Maniu se întrevede posibilitatea isbucnirii unui conflict în răsărit, care creind o nouă zonă de luptă, formează divertismentul dorit de englezi.

Tinând cont de cele de mai sus, englezii vor adopta o stare de espectativă înţelegând să acţioneze când momentul se va dovedi prielnic scopurilor lor.

===

PREF.POL.BUC.
POL.SOC.

449

5 August 1940

04974

Apropiaţii lui IULIU MANIU susţin că acesta a plecat din Capitală ieri 4 August c. la Braşov şi de aci la Cluj, cu scopul de a lua contact cu reprezentanţii vieţii politice şi intelectuale din Ardeal, spre a-i pune în curent cu cele ce se petrec la Bucureşti şi a stabili cu aceştia atitudinea ce trebuie adoptată pentru Ardeal faţă de situaţia pregătită de unguri.

Intimii lui Maniu acordă cea mai mare importanţă dispoziţiunilor pe care acesta le va da colaboratorilor săi în cursul zilei de azi la Cluj, precizând că şeful naţional-ţărăniştilor pregăteşte desfăşurarea unei acţiuni de mari proporţii în Ardeal, care să pună în imposibilitate guvernul de a lua vre-o hotărâre cu privire la ştirbirea graniţelor actuale ale acestei provincii.

La Cluj, în cursul dimineţii de azi - afirmă aceleaşi cercuri - Iuliu Maniu va dispune multiplicarea memoriului redactat şi difuzat în Bucureşti, şi totodată va face declaraţii în capitala Ardealului presei şi ardelenilor, în care va arăta hotărârile luate de acord cu fruntaşii vieţii politice din ţară, faţă de politica externă a guvernului actual.

-/-

Aceste declaraţii vor marca începutul acţiunei sale în Ardeal.

Apropiaţii lui Maniu afirmă că tot în cursul zilei deazi,d-nia sa va delega anumiţi oameni de încredere din anturajul său,pentru a lua contact cu fruntaşii legionari, vaidiştii,cuziştii şi cu liberalii din Ardeal.

Se mai afirmă că Iuliu Maniu după ce va face declaraţii şi va da instrucţiuni complete oamenilor cari vor acţiona pe teren,se va retrage la Bădăcin pentru a nu atrage atenţia autorităţilor asupra acţiunei pe care o pregăteşte şi desfăşoară.

Şeful partidului naţional-ţărănesc speră că prin acţiunea pe care o va porni azi în Ardeal,va reuşi să dinamizeze spiritele şi să pregătească opinia publică pentru a putea paraliza orice hotărâre a guvernului privitor la nouile cedări teritoriale în favoarea ungurilor şi bulgarilor,în sensul celor discutate şi hotărâte la Bucureşti.

Totodată Iuliu Maniu şi-a luat note complecte despre modul cum s'a desbătut problema Ardealului în consfătuirea ce ar fi avut loc Vineri seara 2 August c. la locuinţa d-lui Prim Ministru.

Se mai susţine că începând de azi,prin contactul pe care Maniu îl va lua la Cluj cu un număr restrâns de persoane şi prin dispoziţiile pe care le va da acestora, activitatea sa va însemna începutul unei ere nouă în viaţa politică a Ardealului.

-/-

Cercurile naţional-ţărăniste acordă o deosebit de mare importanţă,convorbirilor pe care Iuliu Maniu le-a avut ieri 4 August c. la Braşov cu MIHAI POPOVICI şi mai cu seamă întrevederii cu Mitropolitul BALAN al Ardealului în legătură cu acţiunea de rezistenţă a Ardelenilor contr oricărei încercări de a modifica ceva din situaţia actual a acestei provincii.

COMUNICAT: M.I.
Dir.Gl.Pol.
MSM (S.2)
S.S.

454 <s>454</s>

452 <s>434</s>

5 Aug 1940

Cu rapidul Ardeal nr. 31 eri Duminică la orele 12.30 domnul Iuliu Maniu a plecat în direcția Cluj, însoțit de V. Solomon.

In gară a fost condus de Livianu, Petrușca și Romulus Boilă junior.

\-\-\-

-46956-

~~455~~ ~~455~~ ~~450~~ 453

29213

N O T A

6 August 1940

OPERAT LA FIȘE

In cadrul întrevederilor avute în ultimul timp în Capitală, Iuliu Maniu a primit și vizita atașatului de presă german Herman von Ritgen, cu care a avut o lungă întrevedere.

In legătură cu aceasta apropiații fruntașului opoziționist afirmă că cei doi interlocutori au discutat asupra tuturor problemelor privind politica externă a României, acțiunea germană în Sud-Estul european și atitudinea grupării național-țărăniste față de noua orientare politică a țării, insistându-se în mod cu totul deosebit asupra problemei integrității frun- tariilor României, ridicată de acțiunea revizionistă maghiare și bulgară.

In acest sens se afirmă că Maniu și-a exprimat convingerea asupra necesității ca țara noastră să se încadreze în orbita politică a puterilor axei, fără însă a fi obligată prin aceasta la noi cesiuni teri- toriale.

O atare obligativitate, a apreciat Maniu, pe lângă faptul că s'ar da câștig de cauză unor pretențiuni lipsite total de vreun drept de orice natură, ar contrazice principiile fundamentale ale politicii național-socialismului german, iar pe de altă parte ar întâmpina opoziția unanimă a tuturor românilor.

Relevând atașatului de presă german memoriul opoziției, Maniu a afirmat că acesta reprezintă punct

./.

de vedere al tuturor românilor, întrucât a fost acceptat şi semnat atât de către fruntaşii opoziţionişti, cât şi de unii factori de răspundere ai actualului regim, precum şi de restul oamenilor politici, nefăcând parte din aceste două categorii.

Referindu-se la gruparea naţional-ţărănistă, Maniu a afirmat că aceasta militează pentru o sinceră colaborare a României cu Reichul german, însă consideră că acest deziderat nu poate fi înfăptuit în mod durabil decât de către un cabinet bucurându-se atât de încrederea M.S.Regelui, cât şi de aprobarea întregei naţiuni.

Actualmente, a adăugat fruntaşul opoziţionist, gruparea naţional-ţărănistă studiază adaptarea ideologiei şi programului său la noua ordine europeană în perspectivă.

Intrebat asupra caracterului acţiunii ce întreprinde în Ardeal, Maniu a explicat lui von Ritgen necesitatea acesteia faţă de actualele împrejurări interne şi externe, susţinând că, departe de a fi o acţiune regionalistă, iniţiativa sa se preocupă de interesele şi viitorul întregei ţări.

In continuare fruntaşul opoziţionist a expus ataşatului de presă german intenţiunea sa de a alcătui un studiu detailat tratând despre relaţiile de bună prietenie şi înţelegere cari au animat pe români şi germanii din Ardeal în decursul timpului, relevând colaborarea rodnică în care convieţuesc cele două popoare şi în deosebi animozitatea comună ce-i stăpânesc împotriva ungurilor, primind din partea lui von Ritgen promisiunea că acest studiu va fi publicat în întregime de către întreaga presă germană.

Pe de altă parte Maniu a afirmat că în curând personalităţile politice ardelene urmează să întreprindă în Germania o acţiune de propagandă evidenţi-

./.

lipsa de temeinicie şi injusteţea pretenţiunilor revizioniste maghiare.

In cursul aceleaşi întrevederi, conducătorul grupării naţional-ţărăniste a invitat pe von Ritgen la Bădăcin în scopul de a se convinge personal în această localitate, situată în regiunea pretinsă de maghiari, de lipsa de temeinicie a susţinerilor revizioniste ale acestora.

Apropiaţii lui Maniu afirmă apoi că Herman von Ritgen sugerând fruntaşului opoziţionist ideia unei vizite în Germania în scop de propagandă antirevizionistă, acesta ar fi replicat că date fiind svonurile care circulă privind autonomia Ardealului, sugestia îi pare nepotrivită vremurilor actuale.

In continuare cercurile maniste afirmă că Maniu, părăsind Capitala, urmează să aibă la Braşov şi Cluj o serie de întrevederi cu fruntaşii ardeleni, în cadrul cărora îi va pune la curent cu ultimele evenimente politice interne şi externe.

Dela Cluj, adaugă aceleaşi cercuri, fruntaşul opoziţionist intenţionează să desfăşoare în Ardeal o acţiune de mare anvergură proiectând să pună în impo sibilitate orice tendinţă favorabilă unor cât de reduse concesiuni teritoriale.

Totodată Maniu va dispune multiplicarea memoriului sau redactat la Bucureşti şi va face declaraţii presei în acelaş sens.

Pe de altă parte se afirmă că fostul preşedinte de consiliu va da delegaţii unor persoane de încredere din anturajul său pentru a stabili legături cu fruntaşii legionari, vaidişti, cuzişti şi liberali din Ardeal.

In această ordine de idei se menţionează întrevederile avute de Maniu în cursul zilei de 3 August a.c. cu Dr. Groza, cunoscut prin legăturile sale cu mişcarea comunistă, cu care a luat masa de două ori.

----

3 August 1940

D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineaţa zilei de 3 August a.c. Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane:

Ion Livianu, Zaharia Boilă, Romulus Boilă-junior, Cezar Simionescu, Virgil Solomon, Herman von Ritgen, Emil Socor, Col. Sfetescu, Kurt Theil, şi secretarul lui Rică Georgescu - ginerele lui Sever Bocu - care a venit cu automobilul Nr.4441 B., proprietatea Soc. Româno-Americane.

S.S.

3 August 1940.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul zilei de 3 August 1940. Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane:

La ora 12.55 Iuliu Maniu însoțit de Virgil Solomon se duce la Dr.Lucian Stănculescu din Str.Frumoasă Nr.3.

La 13.10 Iuliu Maniu pleacă dela Dr.Stănculescu însoțit d Virgil Solomon și merg la restaurantul Continental unde erau așteptați de Grozea dela Deva.

La ora 15.05 Iuliu Maniu pleacă dela Continental însoțit de Virgil Solomon și Grozea care-l conduc până acasă.

La ora 18.55 Iuliu Maniu pleacă de acasă,pe jos,însoțit de I.Livianu și merg la D.Popovici din str.Biserica Amzei Nr.20.

La ora 20.02 Iuliu Maniu se înapoiază acasă.

La ora 20.50 Iuliu Maniu însoțit de Boilă junior,și V.Solomon se duc la Dr.Lupu.

La ora 21.05 Iuliu Maniu pleacă singur la Restaurantul Cina unde se întâlnește cu Grozea și V.Solomon.

La ora 23.55 I.Maniu se înapoiază acasă.

La domiciliul lui Iuliu Maniu au venit următoarele persoane: Ion Livianu,Zaharia Boilă,Boilă junior,Cezar Simionescu,Virgil Solomon,Herman von Ritgen,Emil Socor,Col.Stoicea, ziaristul Theil,Mihail Răutu,Alex.Gruia,Octav Tăslăuanu,S. Petrugea și Ing.Mihăescu.

------

4 August 1940.
D.S.

458

OPER. DE LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In dimineața zilei de 4 August a.c. Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane:

Ion Livianu, Romulus Boilă-junior, Zorica Popescu, Cezar Simionescu, Emil Socor, S. Petrușca, Col. Stoica și Gh. Pop.

La ora 12.30 cu trenul rapid Ardeal Nr. 31, Iuliu Maniu însoțit de Virgil Solomon, Sever Dan și Grozea a părăsit Capitala.

....

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

Cu trenul rapid Ardeal Nr.31 la orele 12.30, Iuliu Maniu însoțit de Sever Dan, Virgil Solomon și Grozea din Deva au părăsit Capitala.

La ora 17.10 Iuliu Maniu a sosit în Brașov, unde a fost așteptat de Mihai Popovici și ziaristul Vasile Munteanu.

Impreună cu aceștia și cu Virgil Solomon, Iuliu Maniu au mers la locuința lui Mihai Popovici din Str.Prundului Nr. 14, iar Sever Dan și Grozea au continuat călătoria.

La ora 17.50 Iuliu Maniu a fost vizitat de Aron Suciu fost prefect, care a plecat la ora 18.50.

La ora 18.10 la locuința lui Mihai Popovici a sosit automobilul Nr.221 Sibiu, cu un Inalt Prelat despre care se bănuește a fi Mitropolitul Bălan (este în curs de identificare)

La ora 18.20 la locuința lui Mihai Popovici a venit procurorul Bora, care a plecat la ora 19.10.

La intrevederea dintre Iuliu Maniu şi ataşatul de presă german von Ritgen, s'a discutat şi modul cum vede şeful partidului naţional ţărănist relaţiile româno-germane, şi în deosebi acţiunea Reichului în această parte a Europei.

La întrebarea pusă de Ritgen, care este punctul de vedere şi atitudinea partidului naţional ţărănist in politica externă, Iuliu Maniu a răspuns că România trebuie să ducă o politică alături de puterile axei, dar să nu fie obligată să mai cedeze ceva din teritoriile actuale căci i s'ar creia mare nedreptate şi prin aceasta s'ar călca principiile fundamentale care conduc naţional socialismul german, pe lângă faptul că de data aceasta Ardealul şi întreaga ţară se va opune categoric.

Iuliu Maniu a citit apoi ataşatului de presă german, memoriul opoziţiei, spunându-i că reprezintă aproape unanimitatea ţării, întrucât a fost acceptat şi semnat atât de conducătorii partidelor politice din opoziţie cât şi de oamenii încadraţi în regimul actual şi chiar de alţi din afara acestora.

Herman von Ritgen a intrebat apoi pe Maniu asupra acţiunei sale din Ardeal, la care şeful partidului naţional ţărănist a răspuns că acţiunea desfăşurată azi în Ar-

./.

deal nu este propriu zis o acţiune regionalistă şi de autonomie, dar totuşi este necesară faţă de umilinţele şi nedreptăţile ce se pun la cale.

-Dacă aşi fi preocupat numai de Ardeal, a adăugat Iuliu Maniu, n'aşi mai fi venit la Bucureşti, n'aşi mai fi luat contact cu reprezentanţii politici din Vechiul Regat, ci m'aşi fi stabilit la Cluj şi de acolo aşi fi putut conduce cu succes orice acţiune destul de puternică.

-Cred însă, că este de datoria mea să mă gândesc la viitorul întregei ţări nu numai al Ardealului.

-Dealtfel, a spus Maniu, cred că nu vede bine acela care crede că poate să vorbească într'un fel la Bucureşti şi în alt fel în Ardeal, deoarece Clujul şi Bucureştii sunt legate puternic şi nu le poate despărţi nici una din vicisitudinile vremei de azi.

Pe de altă parte, Maniu i-a promis reprezentantului presei germane că în câteva zile, ce va sta la Bădăcin, va redacta un studiu în care va arăta detailat modul paşnic în care conveţuiesc de peste 500 ani românii cu germanii în Ardeal, colaborarea rodnică între cele două naţionalităţi pe toate tărâmurile şi sub toate raporturile, şi mai cu seamă legătura lor comună, ura contra ungurilor.

Herman von Ritgen a promis lui Iuliu Maniu că acest studiu îl va publica integral în toată presa germană.

Faţă de înţelegerea ce a arătat ataşatul german de presă pentru cauza românismului din Ardeal, Iuliu Ma-

./.

niu l-a invitat la Bădăcin, situat în regiunea pe care ungurii o pretind, spre a se convinge la fața locului cât de românească este această parte din Ardeal, câți români și de câte veacuri Ardealul este locuit de aceștia.

463

PREF.POL.BUC.
POL.SOC.
----

5 August 1940

049...

Apropiaţii lui IULIU MANIU susţin că acesta a plecat din Capitală ieri 4 August c. la Braşov şi de aci la Cluj, cu scopul de a lua contact cu reprezentanţii vieţii politice şi intelectuale din Ardeal, spre a-i pune în curent cu cele ce se petrec la Bucureşti şi a stabili cu aceştia atitudinea ce trebuie adoptată pentru Ardeal faţă de situaţia pregătită de unguri.

Intimii lui Maniu acordă cea mai mare importanţă dispoziţiunilor pe care acesta le va da colaboratorilor săi în cursul zilei de azi la Cluj, precizând că şeful naţional-ţărăniştilor pregăteşte desfăşurarea unei acţiuni de mari proporţii în Ardeal, care să pună în imposibilitate guvernul de a lua vre-o hotărâre cu privire la ştirbirea graniţelor actuale ale acestei provincii.

La Cluj, în cursul dimineţii de azi - afirmă aceleaşi cercuri - Iuliu Maniu va dispune multiplicarea memoriului redactat şi difuzat în Bucureşti, şi totodată va face declaraţii în capitala Ardealului presei şi ardelenilor, în care va arăta hotărârile luate de acord cu fruntaşii vieţii politice din ţară, faţă de politica externă a guvernului actual.

-/-

Aceste declaraţii vor marca începutul acţiunei sale în Ardeal.

Apropiaţii lui Maniu afirmă că tot în cursul zilei deazi, d-nia sa va delega anumiţi oameni de încredere din anturajul său, pentru a lua contact cu fruntaşii legionari, vaidiştii, cuziştii şi cu liberalii din Ardeal.

Se mai afirmă că Iuliu Maniu după ce va face declaraţii şi va da instrucţiuni complete oamenilor cari vor acţiona pe teren, se va retrage la Bădăcin pentru a nu atrage atenţia autorităţilor asupra acţiunei pe care o pregăteşte şi desfăşoară.

Şeful partidului naţional-ţărănesc speră că prin acţiunea pe care o va porni azi în Ardeal, va reuşi să dinamizeze spiritele şi să pregătească opinia publică pentru a putea paraliza orice hotărâre a guvernului privitor la nouile cedări teritoriale în favoarea ungurilor şi bulgarilor, în sensul celor discutate şi hotărâte la Bucureşti.

Totodată Iuliu Maniu şi-a luat note complecte despre modul cum s'a desbătut problema Ardealului în consfătuirea ce ar fi avut loc Vineri seara 2 August c. la locuinţa d-lui Prim Ministru.

Se mai susţine că începând de azi, prin contactul pe care Maniu îl va lua la Cluj cu un număr restrâns de persoane şi prin dispoziţiile pe care le va da acestora, activitatea sa va însemna începutul unei ere nouă în viaţa politică a Ardealului.

-/-

Cercurile național-țărăniste acordă o deosebit de mare importanță, convorbirilor pe care Iuliu Maniu le-a avut ieri 4 August c. la Brașov cu MIHAI POPOVICI și mai cu seamă întrevederii cu Mitropolitul BALAN al Ardealului, în legătură cu acțiunea de rezistență a ardelenilor contra oricărei încercări de a modifica ceva din situația actuală a acestei provincii.

COMUNICAT: M.I.
Dir.Gl.Pol.
MSM (S.2)
S.S.

465 (515)

P R O C E S - V E R B A L

~~Astazi ... 19 ... luna ... anul ...~~

Subsemnatul ... Griglea Aurica ... am procedat la scoaterea filelor 468, 469, 474 ... din dos. No 2923/2 au fost introduse la dos. No 21.700 vol....

Semnatura ...

Griglea

470 466 490 470

OPERAT LA FIȘE

3 VIII 44

Herman Ritgen ataşat de presă la Legaţiunea Germană din Capitală, a vizitat pe Iuliu Maniu, cu care s'a întreţinut aproape 3 ore.

In acelaş timp se mai aflau la Iuliu Maniu, Cezar Simionescu, Virgil Solomon, col.rez. Stoica şi Em. Socor.

3/. S'a observat activitatea Dlui Valer Pop în legătură cu problema Ardealului şi a tratativelor maghiare.

Legionarii nu sunt de acord cu scoaterea acestui personagiu din umbră şi lansarea lui pe primul plan.

Dealtfel au impresiunea că acţiunea lui nu a avut răsunet, că nu a putut aduna în jurul lui fruntaşi ardeleni şi că nici opinia publică de dincolo nu-l urmează.

Ei sunt de părere să fie lăsat Dl. Maniu să acţionaze.

Sefu 6 aug.

2953

471 467

6 Aug 1940

2953

468

7 August 1940
D.S.

Cercurile sovietice şi acţiunea lui IULIU MANIU.

Eri 6 August a.c.,la Legaţia U.R.S.S.,s'au făcut următoarele afirmaţii despre activitatea politică a lui IULIU MANIU,în baza informaţiilor culese din diferite cercuri străine şi române :

-" Din informaţiile obţinute din surse naţional-ţărăniste,rezultă că IULIU MANIU se pronunţă în favoarea strângerii relaţiilor cu U.R.S.S.,Turcia şi Jugoslavia.

-"IULIU MANIU este partizan convins al reapropierei de Anglia,deoarece sentimentele generale în Ardeal sunt probritanice.

-"Din informaţiunile survenite din cercurile naţionaliste,rezultă că IULIU MANIU nu mai are influenţa din trecut în Ardeal şi nu reprezintă o forţă politică reală,ne mai fiind susţinut decât numai de un cerc foarte restrâns de partizani,aparţinând exclusiv burgheziei ardelene".

469

9 August 1940.
D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

Astăzi 9 August a. la orele 9.40, IULIU MANIU a plecat din Cluj la Bădăcin, cu taxiul No.486-Cluj, însoţit de fiicele profesorului Romulus Boilă.

470

PROCES-VERBAL

Astăzi .... luna .... anul..........

Subsemnatul Giuglea Aurica am procedat la scoaterea filelor Nr. 474 din dosarul Nr. 2923/2 vol. .... care au fost introduse la dos Nr. 21.700 vol. ....

Semnătura,

ss. Giuglea Aurica.

Din: "Harvatski Dnevnic"
10 August 1940
Belgrad

Bucuresti,9.VIII.a.c.

Dl.Maniu a fost primit în audienţa de Regele Carol, care l-a întrebat daca accepta să intre într'un guvern de uniune naţionala. Maniu a acceptat cu condiţia,ca să i se dea lui mandatul de a forma guvernul şi să i se acorde deplină libertate în ceea ce priveşte miniştrii cari urmează să intre în guvern; asemenea el a pretins ca Regele să nu se mai amestece în politica.

442

2923

11 August 1940

D.S.

Supravegherea lui Iuliu
Maniu.

Astăzi 11 August, a.c. la ora 9.04, Iuliu Maniu a plecat din Cluj la București cu trenul rapid Nr.32.

473

11 August 1940

D.S.

Inspectoratul Regional de Poliţie Cluj, raportează:

Din informaţii se crede că Iuliu Maniu, care a plecat azi dimineaţă spre Bucureşti, se va opri la Braşov, unde va fi aşteptat de Ion Mihalache şi Mihail Popovici.

2923

47422

N O T A

12 August 1940

Din discuţiile călătorilor sosiţi recent din Ungaria rezultă că cercurile politice din Budapesta pretind a fi informate că Iuliu Maniu ar fi preconizat următorul program cu privire la politica internă şi externă a României:

Alegerea liberă a unui guvern de uniune naţională care va cuprinde toate curentele politice, atât cele de dreapta cât şi cele de stânga.

Respingerea pretenţiunilor teritoriale maghiare, pe considerentul că Reichul nu permite un conflict armat în Sud-Estul Europei.

Restabilirea legăturilor normale cu Anglia şi Turcia precum şi o apropiere de Uniunea Sovietică.

----

475 ~~479~~ ~~479~~ ~~475~~

10 August 1940.

D.S.

Informaţiuni din Ungaria.

-

Inspectoratul Regional de Poliţie Cluj raportează

In cercurile politice din Budapesta se discută că Iuliu Maniu, ar preconiza următorul program, îm ceiace priveşte politica internă şi externă a României.

1/ Alegerea liberă a unui guvern de uniune naţională cuprinzând toate curentele pölitice ca: naţional ţărănişti, liberali, garda de fier şi partidele de stânga.

2/ Respingerea pretenţiunilor teritoriale maghiare pe considerentul că germanii nu permit nici un fel de conflict armat în Sud-Estul European.

3/ Apropierea de Rusia Sovietică.

4/ Restabilirea legăturilor normale cu Anglia şi Turcia.

2923

47439

N O T A

12 August 1940

Se înaintează alăturat în transcriere un memoriu semnat de Iuliu Maniu şi în legătură cu care conducătorul grupării naţional-ţărăniste a dat dispoziţii să fie răspândit membrilor guvernului, reprezentanţilor diplomatici din Capitală,precum şi corespondenţilor din ţara noastră ai presei străine.

Memoriul citând evenimentele istorice din anul 1918 arată că Transilvania nu ne-a fost acordată de tratatele de pace,cari nu au făcut decât să ratifice hotărârea poporului românesc transilvănean,şi se încheie formulându-se imposibilitatea oricărei cesiuni teritoriale.

-----

477 ~~470~~ 481

10 August 1940

D. 3.

Alăturatul memoriu pe care noi îl transmitem în fotocopie, a fost trimis de către Iuliu Maniu printr'un curier, în cursul zilei de astăzi 10 August crt., la București.

Acest memoriu va fi înaintat din ordinul lui Iuliu Maniu membrilor guvernului, Ambasadelor și Legațiunilor, precum și corespondenților de presă străină.

In mijlocul evenimentelor internaţionale care se desfăşoară într un ritm dramatic în jurul Romaniei şi în special în jurul Transilvaniei, suntem datori toţi acei care am luat parte la prefacerile istorice dela 1918, să arătăm punctul nostru de vedere privitor la încercarea de a invalida sau modifica hotărarile de atunci.

Atitudinea Romanilor din Ardeal şi Banat şi a tuturor romanilor de bine, nu poate fi alta decat aceia să apărăm şi să păstrăm cu orice preţ integritatea ţării noastre.

Nu poate forma nici măcar obiect de discuţie, cedarea vreunei părţi din teritoriul nostru naţional şi nu putem admite niciun pretext pentru a fi taraţi pe tăramul discuţiilor sau al concesiilor în ce priveşte hotarele noastre.

Unul din aceste pretexte este afirmaţiunea că noi suntem beneficiarii favorizaţi ai Tratatului dela Trianon, pretext, care nu se poate referi în niciun caz la Dobrogea, care aparţine în mod esenţial spaţiului nostru vital şi formează siguranţa noastră pe viitor şi care nu a fost atribuită prin Tratatul dela Trianon, ci a devenit, mult înainte, parte întregitoare a ţării noastre.

Faptul că situaţia Transilvaniei şi problema hotarelor de Vest ale ţării Romanesti se discută în legătură cu tratatele de pace încheiate la Versailles şi Trianon, arată că opinia publucă mondială şi oamenii de stat diriguitori de azi nu cunosc pe deplin evoluţia istorică şi politică a Sudvestului european, evoluţie din care a răsărit Romania Mare şi în special Unirea Transilvaniei cu Vechiul Regat.

Unitatea uimitoare a limbii romaneşti, conştiinţa naţională şi setea de libertate au fost baza firească pe care s au întemeiat aspiraţiile tuturor Romanilor, de a realiza unitatea lor naţională. Sub influenţa mişcării măreţe a poporului italian pentru "Italia Unită" şi a poporului german pentru Unirea Naţională a tuturor Germanilor, şi sub înrâurirea ideilor de libertate plămădite în Franţa, poporul roman a luptat în mod conştient pentru înfăptuirea libertăţii şi independenţei şi unităţii sale naţionale. Suferinţele lui Silvio Pelico, scrierile lui Manssini şi Fichte, luptele lui Bismark, Cavour şi Garibaldi şi ale atâtor martiri italieni şi germani, au trezit şi în sufletele noastre un răsunet puternic.

Sub influenţa hotăratoare a acestui curent s a desfăşurat activitatea generaţiei din 1848 în Principatele Romane şi s au săvârşit marile acte naţionale ale Romanilor din Ardeal şi Banat, care au culminat în mod logic şi organic în Adunarea dela Alba Iulia.

Tratatul dela Trianon nu a creiat ci a înregistrat numai pentru lumea internaţională Unirea Ardealului şi Banatului cu Regatul Roman.

Dovadă evidentă pentru aceasta este faptul, că în luna Octombrie 1918 Comitetul Naţional al Romanilor din Ardeal şi Banat a hotărat deslipirea poporului romanesc de Regatul Ungariei, iar declaraţia stabilită în această şedinţă a fost cetită de Dl. Al. Vaida-Voevod, chiar în Parlamentul dela Budapesta în ziua de 18 Octombrie 1918, înainte de Armistiţiul încheiat abia la 13 Noembrie 1918. Tot înainte de Armistiţiu s a constituit Consiliul Naţional Roman sub presidenţia regretatului Stefan Cicio Pop, Consiliu care a luat în mâinile sale conducerea efectivă a poporului roman din Ardeal şi Banat.

Consiliul m a însărcinat pe mine cu conducerea afacerilor externe şi militare. In această calitate m am stabilit în Viena unde am organizat revolta regimentelor romaneşti, în special a celor de pe front şi din principalele oraşe din Monarhia Austro-Ungară, la Viena şi Praga şi cu ajutorul ofiţerilor romani din Ardeal şi Banat, în frunte cu gen. baron A. Boeriu, al col. Vlad şi ai căpitanilor Ilcuş şi Traian Pop am luat sub comanda mea efectivă forţa militară a romanilor transilvăneni. Ministrul de război austriac, gen. Steiner-Stoger, a recunoscut înainte de Armistiţiu calitatea mea de reprezentant al Romanilor în afacerile militare şi externe şi la solicitarea mea mi-a pus la dispoziţie în acest scop, tot înainte de armistiţiu, în clădirea Ministerului de Război din Viena, un apartament compus din numeroase camere. Numai în Viena şi împrejurime am concentrat peste 70.000 soldaţi transilvăneni.

In această calitate a mea, prin Ministrul Plenipotenţiar al Românilor ardeleni la Budapesta, Dr. Ioan Erdely, recunoscut de Guvernul ungar, am notificat Ministrului de Război maghiar, că soldaţii romani vor depune jurământul de credinţă, nu pe autorităţile Statului maghiar, ci pe Consiliul naţional roman şi pe Steagul tricolor Romanesc. Ministrul ungar s a declarat de acord cu această hotărare înainte de Armistiţiu.

Guvernul maghiar,prin Ministrul Osgar Jassi a intrat în tratative
în mod oficial cu Consiliul Național Roman chiar pe timpul negocierilor
de Armistițiu anglo-franco-austro-ungar ,care au avut loc la Belgrad.
Pe urmă ,sub pavăza Legiunilor și Gărzilor naționale romanești,
organizate de noi ,care au inlocuit forțele armate ale Statului maghiar,
căzut în desagregare,am ținut Adunarea Națională dela Alba Iulia care a
decretat pe baza dreptului de autodeterminare Unirea Ardealului,Banatu-
lui,Crișanei și Maramureșului cu Romania,pentru a realiza unitatea nați-
onală a tuturor Romanilor.Toate acestea s au înfăptuit fără ca pe terito
riul Ardealului,să fie niciun soldat roman sau străin.
Adunarea Națională a constituit prin Consiliul Dirigent guvernul
Transilvaniei sub președenția mea,care a organizat în Dacia superioară
viața de stat romanească,a făcut reforma agrară,reforma electorală și
administrativă.A decretat libertăți cetățenesti și drepturi democratice
și a stbilit un tratament just pentru minorități.
Toate acestea s au petrecut înainte de Tratatul dela Trianon.
Toate aceste uriașe prefaceri au fost desăvarșite în cea mai depli
nă ordine,în cadre cu totul solemne,fără nici un act de brutalitate sau
de răzbunare,-ceiace constitue un titlu de mandrie pentru poporul roman.
Este deci evident că unirea provinciilor romanesti din fostul stat
ungar nu este resultatul Tratatului dela Trianon,ci al conștiinței nați-
onale a romanilor transilvăneni și al vredniciei întregului Neam romanesc
Noi Romanii suntem,in ce primește teritoriile romanești,succesori
de drept ai Monarhiei Austro-Ungare desființate,în aceiași măsură în
care Germania ,Italia și chiar Ungaria sunt succesoare ,pe teritoriile
lor naționale moștenite dela Monarhia Habsburgică și stăpanite apoi de
ele.
Noi nu am fost "favorizații" Tratatului dela Trianon și ai Confe-
rinței de Pace dela Paris,ci unele privințe,neîndreptățiții ei,pentrucă
ni s a fixat o linie de demarcație nedreaptă și pentrucă Tratatul dela
Trianon nu a respectat hotarele fixate la Alba Iulia și nici pe cele sta-
bilite în Tratatul încheiat de Romania în 1916.
Tratatul dela Trianon a stabilit hotare pe care noi nu le-am primit
numai siliți de un Ultimatul ce ne-a fost adresat de Marile Puteri Aliate
la finea anului 1919.
Rectificarea hotarelor în favoarea Statului ungar s a făcut chiar
la Trianon.rectificare pe care am primit-o de dragul păcii.
Intre timp procesul de disoluție a Statului ungar a continuat.S a
înstăpanit acolo regimul bolșevic de care Ungaria a scăpat grație arma-
tei romane,armată care a fost primită la intrarea ei în orașele maghiare
cu flori de populația lor.
Armata romană a trebuit să intre în Budapesta pentru a apăra ast-
fel noile noastre hotare atacate de regimul bolșevic.
Intreaga Transilvanie pană la hotarele de azi înspre Vest o stă-
pânim în baza ființei noastre autohtone și în baza realităților etnogra-
fice.Ea formează nu numai leagănul poporului romanesc și cetatea de apă-
rare a Neamului nostr,care este în majoritate romanească.Orice ciuntire
a acestui teritoriu ar însemna cea mai amre nedreptate pentru romani și
încălcarea tuturor considerentelor care trebue să reglementeze așezarea
și convietuirea popoarelor într o lume civilizată.
Realitatea etnografică,că majoritatea populațiunii din Transilvania
stăpânită de noi este romanească,nu poate fi doborată prin existența unor
enclave minoritare,care sunt efectul unor infiltrațiuni,sprijinite de un
regim dușman nouă și a unor colonizări organizate pe stăpanirile anteri-
oare toomai cu scopul de a întrerupe continuitatea noastră geografică și
etnografică și de a justifica pretențiuni asupra teritoriului nostru na-
țional.
Adânc îndurerați constatam că din consfătuirile dela Salzburg și
dela Roma se desprinde dorința Germaniei și a Italiei ca Romania să in-
tre în tratative directe cu Ungaria,pentru a stabili o înțelegere între
Statele noastre.Noi dorim o prietenească vecinătate cu Ungaria.Dorim să
avem cele mai bune relațiuni cu concetățenii noștri maghiari,care tre-
buesc înzestrați cu depline drepturi,dar acestea nu le putem răscumpăra
prin concesiuni teritoriale pentrucă noi nu deținem teritorii ungare,
ci numai teritorii de ale noastre,pe care le-am luat în stăpanire în bas
principiului unității naționale și a dreptului de autodeterminare.Teri-
toriile noastre naționale pe care le-a posedat Ungaria înainte de Aduna-
rea dela Alba Iulia,le-a avut în stăpanire în urma unor conjucturi inter-
naționale favorabile ei și în urma forței militare a Monarhiei harsburgice
Dovadă este faptul că îndată după prăbușirea Monarhiei habsburgice le-au
pierdut și în zadar au încercat în două randuri să le recaștige prin for-
ța lor proprie!
Nu putem admite cu niciun preț ca în urma unor conjucturi noi in-

ternaţionale să fim despuiaţi din nou de aceste teritorii ale noastre.

Dacă din punctul nostru de vedere, încercarea deslipirii unor teritorii din patrimoniul nostru naţional ar fi o nedreptate, din punctul de vedere al intereselor europene permanente ar fi o greşală catastrofală. Ea ar avea drept consecinţă o continuă turburare a păcii şi a liniştei în această parte a lumii. Nimeni nu se poate legăna în iluzia deşartă că, Neamul romanesc compus din peste 16 milioane suflete, aşezate în continuitate geografică, în o unitate culturală desăvârşită şi cu o conştiinţă naţională netăgăduită va suferi în linişte desmembrarea sa după ce a cucerit şi a înfăptuit odată unitatea sa naţională care este ţinta şi singura condiţie de desăvârşire a tuturor popoarelor civilizate. Nimeni nu va putea crede, că poporul romanesc se va resemna şi va suferi în linişte ca peste 4 milioane de suflete romaneşti să fie îndepărtate din trupul naţiunii şi zeci de mii de chilometri pătraţi să fie rupţi din teritoriul naţional.

Este în interesul Europei întregi ca la gurile Dunării şi în puternica fortăreaţă a Carpaţilor de Est să stăpanească un popor numeros şi vrednic şi să fie realizat prin el un regim consolidat, capabil să susţină pacea şi liniştea. Acest popor nu poate fi decat poporul romanesc. La aceasta îl predestinează aşezarea sa geografică, firea sa tolerantă şi aptitudinile sale culturale. El nu poate fi desmembrat şi subjugat din nou, căci ar deveni el însuşi un izvor şi un factor de nelinişte.

Este cu siguranţă de prevăzut că nemulţumirea şi jignirea celor 13 milioane de oameni va fi un izvor de continuă nelinişte şi de permanentă rivalitate între cei care vor dori să profite în folosul lor de tragedia sufletească a celor despărţiţi cu forţa.

Dacă enclavele minoritare din Transilvania au interese naţionale de ocrotit această ţintă se poate realiza şi pe altă cale decat prin o rupere a teritoriilor naţionale dela patrimoniul Naţiunii romane,

Drept concluzie se impun următoarele :

1 . Cerem şi pretindem respectarea hotărârilor de Unire dela Alba Iulia.

2. Nu admitem înstrăinarea vreunei părţi a ţării şi prin urmare nici diminuarea ori desmembrarea Ardealului, Banatului, Crişanei sau Maramureşului sub nici un pretext şi sub nici un scop.

3. Având această hotărâre precisă şi nestrămutată, nu protestăm contra tratativelor începute pentrucă acelea ar putea fi considerate ca recunoaşteri de drept, ci pentrucă suntem, dela început, hotărâţi a nu ceda teritorii.

4. Fiind o iluzie deşartă presupunerea că problema minoritară din Ardeal se va putea realiza printr un schimb de populaţie, nu admitem ca opinia publică romanească să fie sedusă sau amăgită cu astfel de soluţie ireală.

5. Trebue să convingem pe vecinii noştri maghiari de necesitatea unei convieţuiri pacinice şi că această ţintă nu se poate atinge cu mijloace violnice. Trebue să-i convingem că connaţionalii lor pot fi asiguraţi în existenţa şi desvoltarea lor naţională deplin mulţumitoare şi pe altă cale, care suntem gata să i-o asigurăm cu cuvenite garanţii.

6. Niciun fel de sacrificiu nu poate fi prea mare pentru a ne menţine onoarea, demnitatea şi patrimoniul naţional.

Oricare descendent al celor întruniţi pe câmpia Blajului în 1848, sau participanţi la Adunarea Naţională dela Alba Iulia, care va consimţi la ciuntirea teritoriului Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului şi toţi acei romani care vor şovăi să stea neclintiţi de veghe pentru apărarea hotarelor noastre, vor fi socotiţi de noi şi de urmaşii noştri de dezertori pentru totdeauna condamnaţi.

/ss/ Iuliu Maniu

PREFECTURA POLITIEI CAPITALEI
POLITIA SIGURANTEI
Secţia Informaţiilor

----

12 August 1940

05123

In cursul zilei de ieri 11 August c. IULIU MANIU a avut 2 consfătuiri la Braşov în vila lui MIHAI POPOVICI, la care au participat ION MIHALACHE, MIHAI POPOVICI şi VIRGIL MADGEARU.

Cu această ocazie Maniu a comunicat celor prezenţi, modul de organizare al acţiunei de rezistenţă a Ardealului în momentul când se va pune problema cesiunilor teritoriale faţă de Ungaria.

Dacă lichidarea conflictului cu Bulgaria, a spus Maniu, ar putea fi pusă în discuţie, în nici un caz şi niciodată nu se va putea discuta ciuntirea hotarelor actuale ale Ardealului, atât timp cât în afara graniţelor de azi mai există teritorii şi populaţie românească, la care am fost obligăţi să renunţăm prin vechile tratate de pace ce n'au fost în favoarea României după cum pretind ungurii.

Cu aceiaşi ocazie d-nul Iuliu Maniu a cetit noul său memoriu redactat în ultimul timp la Cluj referitor la problema Ardealului, din care câteva exemplare le-a

încredințat prietenilor săi,urmând ca în zilele următoare să fie trimis membrilor guvernului și Consilierilor Regali.

Se anexează copia memoriului.

- Verificat -

COMUNICAT: M.I.
Dir.Gl.Pol.
MSM (S.2)
S.S.

483 ~~481~~ ~~487~~ ~~486~~

2923

13 A u g u s t 1940.

D.S.

Verificat

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui Iuliu Maniu

__13 August 1940__

In dimineaţa zilei de 13 August c. Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane: Virgil Madgearu, colonel Stoica, Ion Livianu, Ionel Pop, inginer Stefan Mihăescu, Virgil Solomon Sever Bocu, d-na Lăzărescu, Gheorghe Tăslăoanu şi Mihail Răutu.

---

484 ~~488~~ ~~489~~ 487

13 August 1940
D.S.

2823

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui IULIU MANIU.

<u>12 August 1940</u>.

La orele 12.15 IULIU MANIU a sosit în Capitală venind dela Brașov, cu automobilul Nr.830 B., condus de Inginerul Stefan Mihăescu.

La ora 12.20 IULIU MANIU vizitează pe ION LIVIANU la locuința sa din str.Clemenceau Nr.9, de unde pleacă la ora 12.30.

Vizitează pe Ionel Pop la hotel Boulevard, apoi merge la restaurantul "Cina", unde ia masa cu ROMULUS BOILA -Junior și VIRGIL SOLOMON.

După amiază IULIU MANIU a fost vizitat de următoarele persoane: Romulus Georgescu, Virgil Madgearu, Profesor Tașcă, Mihail Răutu, Cornel Pop, Alexandru Cruia, Ing. Stefan Mihăescu.

La ora 21 IULIU MANIU, însoțit de Inginerul Mihăescu Ionel Pop și Romulus Boilă-Junior, se duce la restaurantul "Cina".

La ora 23 IULIU MANIU se înapoiază acasă, condus de Ing. Mihăescu.

2923

47592

N O T A

14 August 1940

In legătură cu adunarea şvabilor din Ardeal, care a avut loc - după cum s'a semnalat printr'o notă anterioară-în ziua de 6 August a.c.la Timişoara, cercurile maniste din Capitală afirmă următoarele:

Această adunare,la care de altfel a luat parte ca observator chiar şi consulul german din Timişoara, Richard Kuhna,şi care face parte din programul întocmit de Iuliu Maniu a avut ca scop pronunţarea populaţiei şvăbeşti contra revenirii sub stăpânirea ungară.

Din atitudinea manifestată de şvabi - afirmă cercurile menţionate - cel puţin 90% preferă să rămână sub stăpânirea românească.

In legătură cu acestea aceleaşi cercuri discută că după ce vor avea loc adunări similare ale saşilor şi ungurilor,Iuliu Maniu intenţionează să organizeze o mare întrunire antirevizionistă a ardelenilor la care vor participa şi foarte mulţi minoritari.

La întrunire vor fi amintite toate faptele istorice ce au determinat unirea Ardealului cu România menţionându-se în special că aceasta a fost un act liber al tuturor ardelenilor şi că prin semnarea tratatului dela Trianon nu s'a făcut decât înregistrarea unui fapt împlinit.

Cercurile maniste din Capitală comentează adunarea șvabilor din Ardeal ținută la Timișoara în ziua de 6 crt., cu scopul de a se pronunța asupra revenirei sub stăpânirea ungară.

Observatorii maniști afirmă că 90% din șvabi s'au declarat în favoarea României și numai 10% ar fi cerut stăpânirea ungară.

Cu această ocazie s'ar fi produs unele incidente iar la sfârșitul adunării s'a adoptat o moțiune prin care toți șvabii din Ardeal au declarat că vor să rămână sub conducerea statului român, luptând contra ungurilor dacă situația va cere.

Maniștii spun că la această adunare a luat parte ca observator chiar consulul german din Timișoara.

Cercurile național-țărăniste afirmă că această manifestație face parte din programul întocmit de Iuliu Maniu și după ce vor avea loc adunări similare ale sașilor și ungurilor, se va ține o întrunire antirevizionistă a ardelenilor la care vor participa și foarte mulți minoritari.

La întrunire vor fi amintite toate faptele istorice ce au determinat unirea cu Ardealul, menționându-se în special că aceasta a fost un act liber al tuturor ardele-

./.

nilor şi că tratatul dela Trianon n'a făcut decât să înregistreze un fapt împlinit.

2923

47622

N O T A

14 August 1940

Din ansamblul de convorbiri şi întrevederi avute în ultimul timp de către Iuliu Maniu, se poate deduce că acţiunea acestuia tinde în afară de a determina o puternică opoziţie şi rezistenţă împotriva pretenţiunilor maghiare faţă de orice concesiune teritorială şi schimbarea actualului regim.

Concludente sunt în acest sens declaraţiile făcute de fruntaşul opoziţionist cu prilejul consfătuirei naţional-ţărăniste avută în ziua de 11 August a.c. la Braşov, când schiţând planul acţiunii sale a afirmat "Numai un guvern în care opinia publică ardeleană va fi reprezentată va putea rezolva într'un fel sau altul problema Ardealului luând hotărâri definitive.

"Acest guvern nu poate fi format decât de noi. In acest mod putem foarte uşor să ne impunem punctul de vedere şi în politica internă."

Pe de altă parte este de reamintit că în ce priveşte consfătuirea care a avut loc în ziua de 8 August la Cluj apropiaţii lui Maniu afirmă că fruntaşul opoziţionist dupăce a fixat atitudinea sa de opoziţie faţă de hotărârile guvernului în problema revendicărilor teritoriale ungare şi bulgare, relevând în acelaş timp necesitatea pentru ardeleni de a întreprinde o acţiune menită să determine pe actualii factori de răspundere ai ţării să-şi modifice politica, şi în caz de nereuşită să organizeze cu orice risc rezistenţa Ardealului, a expus etapel

acţiunii ce proectează.

Aceste etape cuprind în ordine, după afirmaţiile cercurilor menţionate, declaraţia arătând drepturile românilor asupra Ardealului, redactată de partizanii rezistenţei şi lansată la începutul lunei curente, memoriul fruntaşului opoziţionist care a fost remis membrilor guvernului şi conducătorilor misiunilor diplomatice din ţara noastră, precum şi convocarea la Alba Iulia a unui comitet restrâns de fruntaşi ardeleni cu participarea tuturor membrilor rămaşi în viaţă ai Comitetului Naţional al Ardealului şi Banatului cari au decis unirea, şefii clerului ortodox şi greco-catolic din Ardeal şi foştii demnitari ardeleni cari au ocupat funcţiuni înalte în Statul român.

Se afirmă apoi că Maniu ar fi acceptat şi propunerea lui Ionel Pap privind convocarea la Bucureşti şi Alba Iulia a două adunări propulare.

In continuare apropiaţii lui Maniu afirmă că numai în eventualitatea când nici hotărârile comitetului dela Alba Iulia nu vor fi luate în considerare de către guvern, fruntaşul opoziţionist va organiza proectul de rezistenţă al Ardeleanilor.

Această a doua acţiune urmează să se desfăşoare conform indicaţiilor date cu prilejul aceleiaşi consfătuiri dela Cluj, privind alcătuirea în fiecare judeţ din Transilvania a unui "comitet de apărare" a acestei provincii, organizarea la Cluj a unui comitet central şi coalizarea la acţiunea de rezistenţă a conducătorilor şi membrilor clerului ortodox şi unit din Ardeal.

In acest scop Ionel Pap a primit misiunea de a încercă să asigure acţiunei lui Maniu şi concursul Mitropolitului Niculescu, alături de acela obţinut din partea Mitropolitului Bălan.

Criticând atitudinea guvernului în legătură cu tratativele ce au loc între România și Ungaria privind problema revendicărilor acestui Stat, cercurile din apropierea lui Maniu, reproducând opiniile acestuia, susțin necesitatea ca cei în drept să facă cunoscute în mod public pretențiunile maghiare ca și rezultatul primelor întrevederi dela Budapesta atât pentru nevoia ca opinia publică să cunoască obiectul discuțiilor, cât și pentru a evita răspândirea svonurilor fanetziste.

Pe de altă parte se apreciază asupra necesității de a se răspunde cu maximum de promptitudine campaniei întreprinsă de presa și posturile de radio maghiare pentru a nu fi greșit interpretată tăcerea și lipsa de reacțiune a României.

Totodată se consideră necesar de către aceleași cercuri ca anticipându-se o eventuală eșuare a tratativelor ce au loc să se pregătească sufletește opinia publică în vederea unei maxime rezistențe armate.

In cadrul acelorași discuții cercurile maniste încearcă să acrediteze versiunea că Suveranul ar face rezerve asupra modalității adoptate de guvern în vederea rezolvării litigiilor cu Ungaria și Bulgaria.

Ca prim efect al acțiunei întreprinse de Maniu în Ardeal se poate constata o accentuare a atitudinei de rezervă pe care partizanii acestuia ardeleni o manifestă față de regățeni, stare de spirit care tinde să fie exploatată de către maghiari.

Se remarcă în acest sens epitetele pe cari ardelenii maniști le folosesc în discuțiile ce întrețin atunci când vorbesc despre românii din Vechiul Regat ca și rezerva de atitudine în diferitele re-

faţă de colegii lor regăţeni.

Exprimând atitudinea lui Mihalache faţă de acţiunea întreprinsă de Iuliu Maniu, cercurile din apropierea fruntaşului ţărănist discută că acesta opinează asupra necesităţii continuării acţiunei opoziţioniste în scopul de a determina pe actualii factori de răspundere ai treburilor publice să-şi modifice atitudinea adoptată în problema revizionismului ungar şi bulgar însă este ostil oricăror agitaţiuni de masse în Ardeal pe cari le consideră periculoase fiinţei Statului în actualele împrejurări externe.

Pe de altă parte Mihalache, adaugă intimii acestuia, socoteşte necesar ca acţiunea lui Maniu să se desfăşoare de comun acord cu opoziţioniştii regăţeni şi să se întreprindă dela Bucureşti pentru a nu-i imprima un caracter exclusivist şi regional.

Deasemeni se afirmă că Mihalache preconizează o audienţă comună a lui Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu la M.S. Regele, în scopul de a expune Suveranului punctul de vedere al opoziţiei faţă de problema revizionismului ungar şi bulgar şi a propune constituirea unui guvern de "uniune şi intransigenţă naţională".

- La conferinţa maniistă care a avut loc Joi 8 August în locuinţa avocatului Valentin Poruţiu din Str.Vulcan Cluj, care e cumnat cu Dr. Bianu Eugen, au participat: Maniu, Valentin Poruţiu şi Doamna, Dr. Micşa Dej, Dr. Valer Moldovan Prof.Univ., Augustin Popa Blaj, Dr.Vescan Târgu-Mureş, Dr.Leucuţea, Timişoara, Leonida Pop Bistriţa, Dr.Ionel Pop Cluj, Dr.Simion Tămaş Cluj, Dr.Simion Nemeş, Dr;Teodor Giurgiu, Dr.Zaharie Boilă şi Dr;Ghilezan Cluj. S'a criticat atitudinea guvernului cu privire la pretenţiunile maghiare, s'a hotărât convocarea unei mari adunări populare la Alba Iulia, dându-i-se d-lui Iuliu Maniu mâna liberă de a fixa data şi de a lua toate măsurile şi hotărârile pe care le va crede de cuviinţă şi cari au un singur scop de a desavua orice incercare de cedare din pământul Ardealului Ungurilor şi de a contesta oricui dreptul de a hotărî, de a dispune asupra Ardealului.

- Se desminte chiar din cercurile din imediata apropiere a d-lui Maniu, ştirea despre impăcarea dintre Maniu şi Vaida.

Sandor,

OPERAT FIŞE

492

N O T A   F.N.

Ardelenii si mai mult partizanii D-lui Maniu, au fost totdeauna porniţi contra Românilor din Vechiul Regat.-

Atitudinea lor, a adus şi aduce mai ales acum, un real folos ungurilor, care speculează acest bun material pentru propaganda lor.

Mai zilele trecute ziarele Budapestane, au scris articole prin care arătau că Românii din Ardeal, ascut coasele si sapele pentru a alunga pe Regăţeni de unde au venit.-

Expresiile batjocoritoare si diferitele epitete aruncate cu atâta uşurinţă functionarilor din Vechiul Regat, -ca Mitici, Costici, Greci, Bulgari etc., sunt azi mai pronunţate ca ori când.

După discursul rostit la Radio de Domnul Prim Ministru, si după ce D-l Maniu a avut la Cluj conciliabulile cu intimii săi, curentul de ură şi vitregie, pătrunde tot mai adânc.-

Grupuri de Ardeleni, nu discută de cât că : Dacă guvernul are de dat teritorii, să-si dea Bucurestiul, sau chiar vechiul Regat, insă de Ardeal nu poate dispune un Guvern strein cu totul de interesele Ardealului.- Dacă Basarabia si Bucovina au fost cedate in mod laş, aceasta nu se va intâmpla cu Ardealul.etc.-

Aceasta este starea de spirit care stăpâneşte mai toată populaţia Românească din Ardeal şi care este propagată in mare parte de tineret.-

Studenţimea Ardeleană, evită in toate ocaziile contactul cu cei din Regat. La cantine, la căminuri la mese prin restaurante, ei se izolează de fostii lor prieteni, având o atitudine de ai crede că nici nu s-au cunoscut.- Dacă unii mai stau de vorbă cu Regăţeni, discuţia lor este forţată/de impulsiunea unei manifestări pe faţă.-

Aseară un grup de tineri Ardeleni, trecând prin faţa "Lupoaicei" sau oprit iar unul s-a exprimat cu următoarele cuvinte: Vedeţi pe Remus si Rem de sub lupoaică ? Remus suge deci este Regăţean iar Rem se uită şi aşteapă pentru că este Ardelean !.- Cei lalţi sigur că făceau haz de inspiraţia fratelui, insă şi această prostie a fost speculată de un ungur

care auzind, după ce s-a depărtat puţin a scos creionul şi ş-a notat desigur prostia spusă de acel nemernic.-

Toată această acţiune, trebue ştiut, că îşi are un scop bine definit. Tendinţa Maniştilor pentru autonomia Ardealului.

Această tendinţă, ei speră să o realizeze cât mai curând prin o adunare proectată la ~~Alba-Iulia, când vor da to~~tul pe faţă şi vor spune răspicat că lor le trebue autonomia, fiind sătui de politica Vechiului Regat.-

După unele versiuni, D-l Maniu ar fi atât de hotărât pentru aceasta, in cât dacă va fi nevoie, va cere chiar protectoratul Rusiei Sovietice, de cât să lase ca guvernul să cintească Ardealul, satisfăcând pretenţiunile Ungurilor de pofta Germaniei, a cărei politică D-sa nu o acceptă, fiind un recunoscut anti German.-

Vă voi ţine la curent cu evoluţia acestor idei, care pa[...] a fi mai ales la Cluj, intr-o fază acută.-

D-l Maniu a plecat acum din nou la Bucuresti.-

OPERAT

11 August 1940
D. S.

Acţiunea lui Iuliu Maniu
în Ardeal.

Urmărind acţiunea desfăşurată de Iuliu Maniu şi grupului său în Ardeal, în legătură cu problema graniţelor noastre, D.S. a stabilit următoarele:

In cercurile naţional-ţărăniste din Ardeal se exprimă convingerea că acţiunea pe care o duce astăzi Maniu, va determina în afară de hotărârea de a rezista pretenţiunilor maghiare şi schimbarea actualului regim, impunându-se punctul de vedere al naţional-ţărăniştilor, în politica internă.

In convorbirile pe care Maniu le-a avut astăzi la Braşov cu intimii săi, a declarat următoarele:

"Guvernul actual şi oricare alt guvern nu va putea lua nici o hotărâre cu privire la Ardeal, fără consimţământul ardelenilor.

"Prima mea grijă este de a realiza coalizarea tuturor energiilor vii ale Ardealului în jurul grupării noastre. Când vom ajunge la acest rezultat, lupta noastră va putea fi considerată câştigată.

"In momentul când se pune din plin problema Ardealului, numai un guvern în care opinia publică ardeleană să fie reprezentată, o va putea rezolva într'un fel

./.

sau altul luând hotărâri definitive, singurele valabile pentru Ardeal.

"Acest guvern nu poate fi format decât de noi. In acest mod putem foarte uşor să ne impunem punctul de vedere şi în politica internă.

. .

Din rândurile naţional-ţărăniştilor ardeleni s'au aflat următoarele cu privire la consfătuirea, pe care Maniu a avut-o Joi 8 August a.c., la Cluj, cu fruntaşii naţional-ţărănişti:

"Maniu a făcut un expozeu, prin care a arătat atitudinea lui faţă de hotărârile guvernului, afirmând că nu poate accepta politica guvernului şi că nici un ardelean nu trebue să o accepte.

"Datoria tuturor prietenilor noştri este de a organiza o acţiune, prin care să determinăm guvernul să-şi modifice politica. Dacă nu vom reuşi trebue să organizăm rezistenţa cu orice risc."

Maniu a ~~adogat~~ adăugat că toţi fruntaşii opoziţiei nu admit punctul de vedere al guvernului şi cred în necesitatea rezistenţei.

"Din această cauză gruparea noastră şi toţi ardelenii trebue să acţioneze deocamdată de comun acord cu ceilalţi fruntaşi opoziţionişti din Vechiul Regat.

V. Poruţiu, în casa căruia s'a ţinut consfătuirea, a spus că "în Ardeal ~~în~~ a început să câştige teren un curent favorabil autonomiei Ardealului".

./.

Maniu a replicat următoarele:

"Deocamdată nu se pune această problemă deoarece există speranțe că acțiunea noastră, care cuprinde mai multe etape, va putea determina pe Suveran și guvernul să adopte punctul nostru de vedere, al rezistenței față de pretențiunile maghiare.

"Etapele acțiunei nostre sunt următoarele:

-"Declarația prin care se arată drepturile românilor asupra Ardealului, redactată de partizanii rezistenței și lansată la începutul acestei luni.

-"A două etapă o constitue memoriul meu prin care arăt imposibilitatea de a se hotărâ ceva cu privire la Ardeal, fără consultarea acestei provincii.

-"Convocarea la Alba Iulia a unui comitet restrâns din care să facă parte :

- toți cei rămași în viață dintre membrii comitetului național al Ardealului și Banatului, care au decis în Octombrie, Noembrie și Decembrie 1918, unirea Ardealului;

- șefii clerului ortodox și greco-catolic din Ardeal - și

- foștii demnitari ardeleni în Statul român.

" - In cazul când nici hotărârile acestui comitet nu vor determina guvernul să-și schimbe atitudinea, se va recurge la punerea în practică a hotărârei de rezistență a ardelenilor".

Cercurile național-țărăniste cred că Iuliu Maniu ar fi acceptat propunerea lui Ionel Pop de a se convoca

./.

două adunări populare, la București și Alba Iulia.

După afirmațiunile cercurilor național-țărăniste din apropierea lui Iuliu Maniu, hotărârile luate în întrunirea dela Cluj ar fi următoarele:

- In fiecare județ din Ardeal să se organizeze câte un comitet pentru apărarea Ardealului.

- La Cluj se va înființa un comitet central, care după afirmațiunile lui Iuliu Maniu, urmează să ia ființă în cursul acestei luni.

- Ionel Pop a primit misiunea să ia contact cu Mitropolitul Niculescu, pentru a-i arăta că Mitropolitul Bălan este de acord cu acțiunea proectată de Iuliu Maniu, în scopul de a convinge și pe cel dintâiu să adere la această acțiune.

- Maniu ar fi insistat asupra " deosebitei importanțe pe care o prezintă pentru acțiunea lui, coalizarea clerului ortodox și unit din Ardeal".

- La sfârșitul consfătuirei Maniu ar fi arătat că după convorbirile pe care le va avea la Brașov și București, va convoca o nouă consfătuire la Cluj. In scopul de mai sus Romulus Boilă a primit însărcinarea să adreseze invitații unei serii de fruntași din Ardeal.

+ + +

In consfătuirea pe care Maniu a avut-o în cursul aceleiași zile cu tineretul național țărănist ardelean, a declarat următoarele:

"Unirea din 1918 a fost rezultatul luptei tineretului ardelean de atunci.

./.

"Datoria tineretului ardelean de azi este să lupte pentru a păstra libertatea și drepturile câștigate în 1918."

Cei prezenți la consfătuire ar fi asigurat pe Iuliu Maniu de devotamentul lor.

. .

In cursul zilei de azi 11 August a.c., Mihail Popovici a fost vizitat la Brașov de Alice Sturza.

Brăt

După afirmațiile național țărăniștilor, D-na Sturza a comunicat lui Mihail Popovici din partea lui Gheorghe Brătianu următoarele:

"Fruntașii liberali socotesc oportun ca Iuliu Maniu să nu pună accent regionalist în acțiunea lui, ~~pe Ardeal~~, această acțiune putând fi (con)dusă foarte bine dela București, așa cum s'a hotărât în ultimile întrevedei, dela sfârșitul lunei Iulie, a.c., dintre Maniu și Gheorghe Brătianu."

In continuare Alice Sturza ar fi comunicat lui Mihail Popovici că "M.S. Regele a dat lui Gheorghe Brătianu misiunea - în cadrul ultimei audiențe avută de acesta la Palat - de a tempera acțiunea lui Maniu în Ardeal".

In cursul dupăamiezei Alice Sturza a vizitat și pe Iuliu Maniu, care se găsea la locuința lui M. Popovici.

. .

In după amiaza zilei de 11 August a.c., a avut loc o întrevedere Maniu-Mihalache-Popovici, la domiciliul din Brașov al acestuia din urmă.

./.

Intimii lui Ion Mihalache afirmă că în cadrul întrevederei acesta a propus lui Iuliu Maniu următoarele:

"Să se continue acţiunea opoziţiei, în scopul de a determina guvernul să reziste împotriva presiunilor maghiare.

"Să nu se treacă totuşi la agitarea populaţiei Ardealului, această acţiune putând deveni periculoasă unităţei Statului român, în conjuctura actuală.

"Acţiunea fruntaşilor ardeleni ai opoziţiei trebue dusă de comuna acord cu cei din Vechiul Regat.

"Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu să solicite o audienţă comună la Palat, în care să expună M.S.Regelui punctul de vedere al opoziţiei în problema graniţelor, arătând că aceasta se va opune oricărei noui încercări de cedare de teritorii.

"Să se constitue la Bucureşti, şi nu în Ardeal, un comitet pentru apărarea graniţelor ţării.

"Să se supună M.S.Regelui ideia constituirei unui "guvern de uniune şi intransigenţă naţională".

"Acţiunea opoziţiei să nu fie dusă izolat în Ardeal ci să fie organizată la Bucureşti, de unde să pornească directivele pentru întreg teritoriul ţării".

----

11 August 1940
D. S.

Azi 11 August a.c.,la ora 15,48,cu trenul rapid Nr.32,a sosit la Brașov Iuliu Maniu.

A fost primit în gară de către Mihail Popovici care l-a condus la vila sa.

------

12 August 1940

D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

Astăzi 12 August a.c. la ora 8,15 Iuliu Maniu însoţit de ing.Ştefan Mihăescu a plecat la Braşov spre Bucureşti,cu automobilul No.830 B.,proprietatea inginerului St.Mihăescu.

---

502 ~~505~~

5

12 Iulie 1940 ~~508~~ ~~506~~

D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu

Astăzi 12 August a.c. la ora 12.15 Iuliu Maniu a sosit în Capitală, venind dela Brașov, însoțit de ing. Stefan Mihăescu.

---

503 ~~507~~

~~506~~ ~~507~~

12 VIII 40

In rândurile fruntaşilor bănăţeni aflători în Capitală, se precizează că Sever Bocu a întocmit un memoriu în numele Banatului, pentru a-l înainta M.S.Regelui, susţinându-se să nu se cedeze nimic din Ardeal şi Banat, pe considerente similare celor pomenite în memoriul lui Iuliu Maniu.

Zilele acestea memoriul se va da spre semnare tuturor fruntaşilor bănăţeni.

-verificată-

---

12 VII 940

Apropiaţii lui Gh. Brătianu afirmă că acesta a terminat redactarea unui studiu referitor la problema Ardealului, ce urmează a fi tradus în limba germană şi publicat într'o broşură.

Eri dimineaţă Gh. Brătianu a trimis acest studiu printr'un om de încredere ce n'a fost încă identificat, lui Iuliu Maniu la Braşov, pentru a obţine asentimentul acestuia.

- verificată -

***

505 ~~509~~

~~508~~ ~~509~~

12.VIII.40

Astăzi sau mâine, un grup de parlamentari ardeleni din inițiativa deputaților Dr. Teicu și Soltea au hotărât a ține consfătuire pentru a proceda apoi la demisia lor colectivă din parlament.

Se va invoca motivul că parlamentul există numai de formă nefiind convocat nici chiar în timpurile grele prin care a trecut țara, deci nu mai există nici o rațiune ca parlamentarii să se considere membrii respectivi.

Sugestia pentru demisie pare a fi pornită dela Iuliu Maniu.

Consfătuirea va avea loc la unul din hotelurile din Capitală.

Chestiunea se urmărește.

- neverificată-

***

12 August 1940

D. S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In ziua de 12 August a.c. IULIU MANIU a luat contact cu Ion Livianu, secretarul său particular și cu Ionel Pop, pe care l-a vizitat la hotel "Boulevard".

------

507 ~~511~~ ~~510~~ ~~511~~

12 August 1940.

D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu

11 August 1940.

In ziua de 11 Crt., la ora 16, Iuliu Maniu a sosit la Braşov, venind dela Cluj. In gară a fost aşteptat de MIHAI POPOVICI, care l-a condus la vila sa d in Str. Prundului No. 14.

•

In cursul dimenţii Mihai Popovici a fost vizitat de Ion Mihalache, A. Patraulea şi d-na Alice Sturdza.

•

După sosirea lui Iuliu Maniu, au mai venit la vilă următorii:

Virgil Madgearu, Mihail Răutu, Virgil Kerciu, Stefan Mihăescu, Cârneţu-fost director de cabinet al lui Mihai Popovici.

512

508

12 August 1940
D. S.

Consfătuire naţional-ţărănistă
la Braşov.

La consfătuirea care a avut loc eri după amiază la Braşov la locuinţa lui Mihai Popovici, au luat parte în afară de Ion Mihalache şi Virgil Madgearu, Ing.Ştefan Mihăescu, Mihail Răutu, Patraulea Muscel şi Virgil Cherciu.

..

In cursul după amiezii de eri, Iuliu Maniu a fost vizitat la Braşov şi de către Mihail Boambă.

In cercurile naţional-ţărăniste se afirmă că acesta ar fi avut o misiune din partea D-lui Consilier Regal C. Argetoianu.

509

~~513~~

12 August 1940

D. S.

~~512~~

~~512~~

Acțiunea lui Iuliu Maniu
în Ardeal.

<u>Cercurile maniste</u> susțin următoarele cu privire la discuțiunile româno-maghiare :

"Guvernul va trebui să comunice poporului pretențiunile maghiare, pentru ca opinia publică românească să cunoască sacrificiile ce se cer.

"Să se comunice țării rezultatul primelor întrevederi dela Budapesta, deoarece, lipsa de preciziuni poate da loc la cele mai variate supoziții.

"Ar trebui să se răspundă prompt campaniei duse de presa și postul de radio maghiare, spre a nu se interpreta tăcerea și pasivitatea noastră ca o slăbire a rezistenței față de pretențiunile teritoriale ale Ungariei.

"Trebue să ne gândim la eventualitatea că tratativele româno-maghiare vor eșua și se va recurge la calea armelor.

"In acest scop, trebue să procedăm din vreme la o răscolire a întregei țări, pentru ca cei animați de un spirit tranzacțional să vadă că numai prin războiu putem salva situația.

-/-

"Mişcările de masse, în special în Ardeal, ar face ca un eventual războiu să găsească dincolo de munţi nu numai militari, dar o întreagă naţiune armată.

"Străinătatea trebue să cunoască deasemenea adevărata stare de spirit din ţară şi hotărîrea poporului de a face - forţat - războiu".

Apropiaţii lui Iuliu Maniu afirmă că s'a obţinut aderarea unor fruntaşi vaidişti din Ardeal în jurul lui Iuliu Maniu.

Astfel, se afirmă că Iuliu Maniu poate conta pe concursul următorilor fruntaşi vaidişti : Petre Popovici-Arad, Birtolon şi Petrica-Arad, Coriolan Băran-Timişoara, Ilie Popa-Sighişoara, Adam Popa-Cluj, Bohăţel-Satu Mare şi Pompiliu Simoneti-Sibiu.

. .

In cercurile maniste circulă svonul că M.S.Regele nu ar mai aproba punctul de vedere al guvernului privitor la graniţe, şi că ar studia ideea rezistenţei.

In această ordine de idei, se afirmă că în cursul ultimelor zile Suveranul ar fi încercat formarea unui guvern prezidat de Generalul Coroamă, cu concursul legionarilor, Dr.Mihail Manoilescu urmând a păstra portofoliul Afacerilor Străine.

"Acest guvern - spun maniştii - nu a putut fi realizat din cauză că legionarii nu au acceptat să colaboreze cu actualul Ministru de Externe.

-/-

"Guvernul prezidat de Generalul Coroamă ar fi avut misiunea de a arăta țării că factorii de răspundere sunt partizanii rezistenței".

. .

In cercurile vaidiste se afirmă că Dl.Consilier Regal Alexa.Vaida Voevod dă o deosebită atenție acțiunii lui Iuliu Maniu, pe care o consideră periculoasă pentru unitatea Statului Român.

Vaida

D-sa ar fi trimis Vineri 9 August a.c. o scrisoare lui Iuliu Maniu, în care afirma următoarele :

- Situația în care se găsește țara se datorește politicei externe din trecut, de care și Iuliu Maniu este vinovat.

- Singurul lucru pe care îl putem face astăzi este ascultarea sfaturilor Germaniei și Italiei.

- Orice acțiune de agitare a opiniei publice din Ardeal este periculoasă pentru integritatea noastră teritorială.

- Toți ardelenii trebue să se întrunească pe o linie rațională, pentru a se putea obține rezultate cât mai bune în tratativele cu Ungaria.

. .

Apropiații D-lui Gh.Tătărăscu declară că D-sa este hotărît să renunțe la rezerva de până acum și să încerce captarea unor fruntași liberali diniști, care nu văd cu

ochi buni acţiunea lui Iuliu Maniu în Ardeal şi restul ţării.

Se afirmă că Dl.Gh.Tătărăscu va avea întrevederi cu Dl.Dr.C.Angelescu, Dr.Costinescu şi I.Inculeţ, cărora le va arăta necesitatea formării unui Bloc care să contracareze "acţiunea regionalistă a lui Iuliu Maniu".

. .

Intimii D-lui Prof.Nicolae Iorga afirmă că D-sa a făcut următoarele aprecieri în privinţa acţiunii lui Iuliu Maniu :

"Sunt alături de Iuliu Maniu şi de toţi aceia care luptă pentru păstrarea integrităţii Ardealului.

"Cred într'o politică de echilibru între Axă şi Moscova, similară cu aceia dusă în trecut de Voevozii noştri, care căutau relaţii amicale cu toţi vecinii.

"Sunt însă contra metodelor regionaliste ale lui Iuliu Maniu, după cum nu aprob nici atitudinea guvernului, care caută să soluţioneze problemele vitale ale românilor, fără a-i ţine la curent cu mersul lucrurilor".

-----

12 August 1940

D. S.

Gheorghe Brătianu preconizează o atitudine rațională din partea opoziției.

In cercurile liberale se afirmă că după primirea sa în audiență la Palat, Gheorghe Brătianu și-a schimbat unele vederi politice, preconizând următoarele în ce privește atitudinea opoziției:

- O acțiune negativă din partea opoziției nu va putea duce la nici un rezultat.

- Fruntașii opoziției trebue să urmărească constituirea unui guvern de Uniune Națională compus din personalități agreiate de Reich; acest guvern va putea să obțină mai mult din partea celor două puteri ale Axei, decât cel actual.

- Un astfel de guvern ar putea să capete aprobarea țării pentru o mică rectificare de frontieră la Vest.

- Prin această rectificare am mulțumi Reichul și Italia, și ne-am putea încadra definitiv în sistemul politic internațional preconizat de Axă.

. .

In cercurile liberale se afirmă că atitudinea lui Gheorghe Brătianu nu are asentimentul lui Dinu Brătianu.

./.

Se afirmă că acesta a rămas la vechiul său punct de vedere ,preconizând rezistența categorică față de o nouă cedare de teritorii.

. .

Intimii lui Gheorghe Brătianu afirmă că acesta a cerut în cursul zilei de Sâmbătă 10 August a.c.o nouă audiență la Palat.

Cercurile liberale afirmă că fruntașii liberali va prezenta un memoriu, în care înfățișează soluții pentru rezolvarea crizei în care să găsește țara.

----

515 519 518 519

2423

14 August 1940

D. S.

In ziua de 13 Crt., Leontin Ghergariu, preşedintele Societăţii "Astra" din Sălaj, a trimis lui Iuliu Maniu telegrama-invitaţie anexată în copie.

520

------

516 ~~520~~ ~~519~~ ~~521~~

Copie

Zalău 227 12 c 13/8 13.20

Excelenţei Sale D-lui Iuliu Maniu

Bădăcini Bucureşti Hotel Athénée Palace

Vă rugăm să binevoiţi a participa Joi 15 August ora 17 la exhumarea şi aşezarea în mausoleu a osemintelor lui Simion Barnuţiu în comuna Bocşa.

Preşedintele Astrei Sălaj

Ghergariu

517

2923

14 August 1940
D. S.

- verificat -

Supravegherea lui Iuliu Maniu.
14 August 1940.

La ora 11,05 Iuliu Maniu a vizitat la domiciliu pe Dinu Brătianu; la ora 11,35 s'a înapoiat.

In cursul dimineții, Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane : Virgil Madgearu, Ion Livianu, Virgil Solomon, Dori Popovici, Romulus Boilă-junior, Zorica Popescu, G-ral Negrei, Colonel Stoica.

La ora 12.30, cu trenul Rapid Nr.31, -Ardeal- Iuliu Maniu, însoțit de Virgil Madgearu, a părăsit Capitala.

La gară au fost conduși de Virgil Solomon.

518

14 August 1940
D. S.

- verificat -

2923

Supravegherea lui Iuliu Maniu
13 August 1940.

La ora 13,20 Iuliu Maniu şi Virgil Solomon merg la restaurantul "Continental", unde erau aşteptaţi de Sever Bocu.

La ora 14,30 Iuliu Maniu pleacă dela restaurantul "Continental", fiind condus acasă de Sever Bocu.

La ora 22,15 Iuliu Maniu şi Ion Livianu se duc la domiciliul lui Ion Jovin,de unde pleacă la ora 22,30. De aci se duc la restaurantul "Continental",iar la ora 23.25, Iuliu Maniu se înapoiază acasă singur.

In cursul zilei, Iuliu Maniu a fost vizitat la domiciliu de următoarele persoane : Col.Stoica, Ionel Pop, Ing.Ştefan Mihăescu, Virgil Madgearu, D-na Lăzărescu, Sever Bocu, Gheorghe I.Tăslăoanu, Mihai Răutu, Cezar Simionescu, Popescu Zorica, Alexandru Gruia, Romulus Georoceanu şi Dr.Simionescu, venit cu automobilul Nr.13.527 B.,proprietatea Ministerului Sănătăţii, care a plecat apoi cu Gheorghe I.Tăslăoanu.

----

519 ~~503~~ ~~518~~ ~~512~~

15 August 1940

D. S.

VERIFICAT

OPERAT LA FIŞE

2923

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In seara zilei de 14 August a.c., la orele 23,21 Iuliu Maniu a sosit la Cluj cu trenul rapid, venind dela Bucureşti.

Maniu a descins la locuinţa profesorului Zaharia Boilă, în str.Băii Nr.2.

. .

In ziua de 15 August, la ora 13,10 IULIU MANIU a plecat,cu automobilul, la Bocşa Montană judeţul Sălaj, însoţit de Valentin Poruţiu, Ionel Pop, Romulus Boilă şi Zaharia Boilă.

La Bocşa, I.Maniu va asista la exhumarea şi aşezarea în mausoleu a rămăşiţelor pământeşti ale lui Simion Bărnuţiu.

......

520

2923

15 August 1940

D. S.

VERIFICAT

OPERAT LA FIȘE

Acţiunea lui Iuliu Maniu
în Ardeal.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că etapele imediate ale acţiunei acestuia în Ardeal vor fi următoarele:

- Redactarea la Cluj a declaraţiei referitoare la svonurile despre autonomia Ardealului.

- O consfătuire va avea loc la Cluj, probabil în cursul zilei de Duminică 18 August sau Luni 19 August şi la care vor fi invitaţi fruntaşii Ardealului, indiferent de ideologia lor politică, urmând a se discuta şi lua hotărîri în legătură cu întrunirea dela Alba Iulia, a comitetului pentru apărarea Ardealului.

Inainte de această consfătuire, Iuliu Maniu va avea la Cluj o serie de întrevederi cu amicii săi politici, cu Mitropolitul Bălan şi Mitropolitul Niculescu.

....

16 August 1940

D. S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

Astăzi, 16 August a.c., cu trenul rapid Nr. 32, la orele 9,04, a plecat din Cluj spre Bucureşti, IULIU MANIU.

Maniu călătoreşte singur.

....

16 August 1940

D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu

Astă seară 16 August a.c. la ora 20.25, cu trenul Rapid 32, a sosit în Capitală, venind dela Cluj, Iuliu Maniu, însoţit de Dr. Nicolae Lupu, care s'a urcat în tren la Braşov.

Ambii s'au dus la locuinţa d-rului Nicolae Lupu.

In gară nu au fost aşteptaţi de nimeni.

523

2923

17 August 1940
D. S.

OPERAT LA FIȘE

Supravegherea lui IULIU MANIU.

In seara zilei de 16 August a.c., la ora 20,25, IULIU MANIU a sosit în Capitală, venind dela Cluj, însoțit de Dr. N. Lupu.

Dela gară a mers la locuința D-rului N. Lupu.

La ora 21,05, a mers la locuința lui Ion Livianu, de unde a plecat peste 10 minute, la domiciliul său din Str. Caragea Vodă Nr. 27.

La ora 21,20, a fost vizitat de Romulus Boilă-junior și Ion Livianu, Ambii au plecat după 25 minute.

In dimineața zilei de 17 August a.c., la ora 9,45, IULIU MANIU, a fost vizitat acasă de secretarul D-lui Prim Ministru I. Gigurtu, cu care a plecat la locuința lui Mihai Popovici, de unde secretarul D-lui Prim Ministru a plecat imediat, reîntorcându-se peste câteva minute, împreună cu Dl. Prim Ministru.

In cursul dimineții IULIU MANIU a mai luat contact cu următoarele persoane: Mihai Popovici, Virgil Madgearu, Romulus Boilă-junior, Ion Livianu, Virgil Solomon Col. Stoica și Relu Măldărescu.

2923

18 August 1940
D. S.

- verificat -

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul dimineţii de 18 August a.c., Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane : Ion Livianu, Virgil Solomon, Dori Popovici, D-na Lăzărescu, Gh. Tăslăoanu şi secretarul D-lui Prim Ministru Ion Gigurtu.

----

525 ~~590~~

2923

18 August 1940.
D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu

La ora 9.45 IULIU MANIU pleacă de acasă însoţit de secretarul Dlui.Prim Ministru Ion Gigurtu şi merge la locuinţa lui Mihai Popovici, unde după puţin timp dela sosirea celor de mai sus a venit şi Dl.Prim Ministru Ion Gigurtu.

La ora 11.10 Dl.Prim Ministru a plecat de la locuinţa lui M.Popovici.

La ora 11.20 Iuliu Maniu se înapoiază la domiciliu.

La ora 12.15 I.Maniu condus de Relu Mălădărăscu şi Virgil Solomon, merge la locuinţa lui Virgil Madgearu.

La ora 12.45 Iuliu Maniu şi Virgil Madgearu se duc la locuinţa Drului. Nicolaie Lupu.

La ora 13.25 Iuliu Maniu si Virgil Madgearu pleacă dela Dr.N.Lupu, se despart, iar Iuliu Maniu se duce la restaurantul "Continental" unde era aşteptat de Virgil Solomon, Costache Lupu şi secretarul dlui. Prim Ministru I.Gigurtu.

La ora 15.20 Iuliu Maniu pleacă dela restaurantul "Continental" şi se înapoiază la domiciliu, condus de secretarul Dlui Prim Ministru I.Gigurtu.

./.

La ora 18.30 vine secretarul Dlui. Prim Ministru, care pleacă la ora 19.35.

La ora 20.40 revine secretarul Dlui.Prim Ministru si pleacă la ora 20.50.

In cursul zilei, Iuliu Maniu a mai fost vizitat de următoarele persoane: Romulus Boilă junior, Ion Livianu, Virgil Madgearu, Virgil Solomon, Relu Măldărăscu, Col.Stoica, Alex.Gruia, Cezar Simionescu, Av. Penescu Drii. Stănculescu şi I.Ionescu.-

----

527 ~~531~~ ~~521~~ ~~520~~

2923 C 7

18 August 1940

D. S.

<u>Sursă serioasă</u>

In jurul întrevederei d-lui Prim Ministru I.Gigurtu cu Iuliu Maniu.

Iuliu Maniu a adeclarat amicilor săi următoarele detalii relativ la întrevederea pe care şeful grupării naţional-ţărăniste a avut-o în cursul zilei de 17 August crt., cu dl.Prim Ministru I.Gigurtu :

"Intrevederea a avut loc din sugestia d-lui Prim Ministru, care a adus la cunoştinţa lui Iuliu Maniu pretenţiile pe care delegaţia maghiară le-a formulat la 16 August a.c., la Turnu Severin.

"Dl.Prim Ministru a comunicat lui Iuliu Maniu că guvernul român, care a acceptat să înceapă tratative cu Ungaria, numai din îndemnul celor două puteri ale Axei, socoteşte inadmisibile propunerile ungare şi ca atare le va socoti exagerate şi neputând forma o bază de discuţiuni în conversaţiile dela Turnu-Severin.

" Guvernul român, ar fi spus dl-Prim Ministru, va răspunde în cursul zilei de Luni,19 August crt.,prin contra-propuneri, în care va arăta următoarele :

- Socoteşte util ca relaţiile dintre Ungaria şi România să fie ameliorate.

./.

- Pe baza acestei considerații, guvernul este gata de a face unele cedări de ordin teritorial la frontiera de Vest.

"Teritoriul cerut de Ungaria se întinde pe o suprafață de 70.000 Km², cuprinzând toți Munții Apuseni partea vestică a Platoului ardelean, precum și o parte din Banat și înglobează o populație de 3.800.000 de locuitori, iar rectificarea de frontieră pe care o propune România însemnează cedarea către Ungaria a unei fâșii de teritoriu dealungul frontierei, lată de 14-51 km. și reprezentând în total 11.000 km.patrați cu o populație de 6-700.000 locuitori, dintre care peste 300.000 români.

"Toți acești români ar urma să părăsească teritoriul cedat, în locul lor urmând să se stabilească 3-400.000 unguri aduși din regiunea vestică a Ardealului."

Iuliu Maniu s'ar fi declarat și cu ocazia acestei întrevederi contra oricărei rectificări de frontieră, spunând că "cea mai mică cedare de teritoriu nu va putea fi aprobată de către Ardeal".

" Dl.Prim Ministru I.Gigurtu a arătat șefului grupării național-țărăniste motivele pentru care guvernul a fost determinat să accepte începerea tratativelor cu Ungaria, spunând că dacă se va reuși să se ajungă la o înțelegere cu Ungaria, printr'o mică rectificare de frontieră, acest lucru va însemna un mare succes pentru România, care va putea în acest fel să-și consolideze poziția în concertul european".

./.

Iuliu Maniu ar fi criticat hotărîrea guvernului român, spunând că "acceptarea tratativelor cu Ungaria înseamnează din partea României recunoaşterea de fapt a existenţei unui litigiu teritorial între România şi vecinii săi dela Vest".

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că dl.Prim Minist ar fi confiat şefului grupării naţional-ţărăniste că "M.S.Regele este partizanul rezistenţei şi că hotărîrea pe care a luat-o guvernul de a începe tratative cu Ungaria nu înseamnează că România este gata de a ceda".

Dl.Prim Ministru ar mai afirmat lui Iuliu Maniu că "guvernul actual este gata să se retragă în momentul când o formulă de Uniune Naţională ar deveni realizabilă D-sa ar socoti chiar util ca în aceste momente ţara să fie condusă de o formaţie în care să fie reprezentate toate personalităţile politice cu răspundere din ţară. Dl.Prim Ministru a adăogat că Suveranul ar dori acest lucru.

"Constituirea însă a unui guvern de Uniune Naţională, nu ar fi posibilă decât în cadrul Partidului Naţiunii şi cu menţinerea actualului regim".

Iuliu Maniu a răspuns că "în aceste momente este de puţină importanţă regimul şi politica internă, toate energiile ţării urmând a fi folosite pentru păstrarea integrităţii noastre teritoriale".

In concluzie Iuliu Maniu a spus următoarele :

- "Se impune constituirea imediată a unui guvern de Uniune Naţională.

./.

- "In acest guvern urmează a fi reprezentate toate fostele organizaţii politice cu aderenţă în opinia publică românească.

- "El personal nu va intra în acest guvern, deoarece are ferma convingere că Suveranul nu are încredere în el".

- "Se impune ca din guvernul de Uniune Naţională să facă parte personalităţi ardelene, agreate de opinia publică din Ardeal.

- "Acest guvern ar trebui să adopte o atitudine de rezistenţă totală faţă de cererile Ungariei.

- "Pentru rezolvarea crizei interne, vor trebui găsite soluţii, imediat după ce situaţia se va limpezi la frontieră".

Dl.Prim Ministru I.Gigurtu ar fi replicat lui Iuliu Maniu, că "D-sa ar trebui să participe neapărat la un guvern care ar avea de hotărît rezistenţa la hotarele de Vest".

..

Vizitele secretarului d-lui Prim Ministru la Iuliu Maniu în zilele de 17 şi 18 August a.c., sunt comentate cu interes în cercurile naţional-ţărăniste, în sensul că "dl.Prim Ministru I.Gigurtu a dorit să ţină în curent pe Iuliu Maniu cu hotărîrile guvernului în privinţa conversaţiilor dela Turnu-Severin".

....

531

19 August 1940.

D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

In cursul dimineţii de azi 19 August c. IULIU MANIU a luat contact cu următoarele persoane: Romulus Boilă, junior, Ion Livianu, Cezar Simionescu, E. Brezeanu, M. Răutu, d-na Lăzărescu, colonel Stefescu şi un domn cu automobilul No. 6330, proprietatea avocatului Adamis Topov, din Bucureşti, Str. Dionisie No. 19.

---

532 536 516 515

2923

19 August 1940

D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu

In ziua de 18 August a.c.,la ora 15.50 Iuliu Maniu vizitează la domiciliu pe Aurel Dobrescu,de unde pleacă la ora 19,20,venind acasă.

In cursul zilei de 18 crt. Iuliu Maniu a luat contact cu următoarele persoane: Ion Livianu,Virgil Solomon,Dori Popovici ,D-na Lăzărescu,Gh.I.Tăslăoanu,D-na Ghilezan,Veroza junior,Alexandru Gruia,Gh.Alexandrescu din Bârlad,S.Petrușca și secretarul d-lui Prim Ministru I.Gigurtu.

In timp ce Iuliu Maniu se afla la Aurel Dobrescu a venit un ofițer cu automobilul Nr.1672,proprietatea lui Mihail Alexandrescu,inginer,domiciliat în București Str.Romulus No.38,iar la domiciliul lui I.Maniu a venit, în lipsa sa,un domn cu automobilul No.785 B. proprietatea d-nei Rodica Leacu Corneliu din București Str.Dionisie No.51.

Ambii sunt în curs de identificare.

533

22 August 1940

D. S.

Supravegherea lui IULIU MANIU.

21 August 1940.

La ora 12,50, Iuliu Maniu a vizitat la domiciliu pe Dr. Nicolae Lupu, plecând apoi la restaurantul "Continental".

La ora 14,45, se înapoiază acasă, însoțit de Ilie Lazăr și Zaharia Boilă.

La ora 17, Iuliu Maniu merge la Dinu Brătianu, unde vine și Gheorghe Brătianu.

La ora 18,30, Iuliu Maniu, pleacă dela Dinu Brătianu acasă la Dr. Nicolae Lupu.

La ora 19,15, Iuliu Maniu se înapoiază acasă.

. .

In cursul zilei de 21 August a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat de următoarele persoane: Aurel Dobrescu, Romulus Boilă-junior, Dr. Jovin, Preotul Bulacu din Caraș, Av. Penescu, Zaharia Boilă, D-na Lăzărescu, Col. Stoica, Ilie Lazăr, Alexandru Gruia, Relu Măldărăscu, Dr. Stănculescu, Dr. Comorovsky.

La ora 21,35, Iuliu Maniu însoțit de Romulus Georgeanu, Cezar Simionescu și Zaharia Boilă, a plecat la restaurantul "Cina", înapoindu-se la ora 22,55, împreună cu Zaharia Boilă.

------

538 538
534 537

2973

OPERAT LA FIȘE

In cercurile național-țărăniste din Capitală se afirmă că la întrevederea lui Iuliu Maniu cu Zaharia Boilă din ziua de 21 August c., acesta i-a spus că întreruperea tratativelor cu Ungaria este socotită în Ardeal și în special la Cluj ca un mare succes al lui Maniu și toți fruntașii ardeleni cred că acum e momentul decisiv ca șeful partidului național-țărănesc să pună în aplicare punctul de vedere și programul său în politica internă și externă.

Iuliu Maniu a afirmat că în adevăr socotește că a sosit timpul să ceară audiență la Palat, pentru a-I expune Suveranului adevărata situație din Ardeal.

- în curs de verificare -

535

2923

22 August 1940.

D.S.

Sursă serioasă.

O declaraţie a lui
Iuliu Maniu.
- - -

In cercurile naţional ţărăniste se comentează cu un deosebit interes următoarea declaraţie pe care Iuliu Maniu a făcut-o în cursul zilei de eri 21 crt. lui Aurel Dobrescu:

-"România va fi silită să adopte o atitudine de rezistenţă la fruntariile de Vest.

-"Acest fapt nu se datpreşte nici guvernului, nici acţiunei noastre în Ardeal, ci pretenţiunilor exagerate ale Ungariei.

"Noi ardelenii însă nu trebue să ne încredem în nimic şi pentru a nu fi surprinşi de evenimente să ducem mai departe acţiunea noastră în Ardeal".

- - - - - -

22 August 1940
D.S.

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

Cu trenul accelerat Nr.301,la ora 8.15 a plecat din Gara de Nord Iuliu Maniu,însoţit de ziaristul Ion Livianu,cu destinaţia Cluj.

------

22 August 1940.

D.S.

Sursă serioasă

In jurul acţiunii lui
Iuliu Maniu în Ardeal.

In cursul dimineţii de eri 21 crt., Zaharia Boilă, a vizitat pe Iuliu Maniu.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că el a declarat acestuia următoarele:

" Opinia publică romanească din Ardeal, indiferent de credinţa politică şi clasă socială, a aderat la acţiunea de rezistenţă.

" In urma răspândirii zvonului că tratativele dela Turnu Severin au fost rupte, ardelenii consideră aceasta drept un succes al intransigenţei preconizată de Iuliu Maniu.

" Printre fruntaşii ardeleni s'a format un curent potrivnic arbitrajului puterilor Axei în litigiul romano-ungar, existand teama că Reichul şi în special Italia, vor susţine revendicările Ungariei"

2923

538

542

COMISARUL DE SERVICIU

25 August 1940
ora 16,00

Inspectoratul de Poliţie Cluj
Nr.7617 -

Poliţia Sighişoara raportează că dl Iuliu Maniu, plecat astăzi din Sovata-Băi la ora 10,35 la Sighişoara, cu maşina Nr.965-Clj, împreună cu dl Zaharia Boilă, au sosit acolo la ora 12,15.

Au luat masa împreună la restaurantul gării, după care, dl Iuliu Maniu a plecat spre Bucureşti singur, cu trenul accelerat Nr.32, în vagon de cl.I-a, compartiment Nr.6, vagonul 3 din urmă.-

Inspector, Popovici

Transmite, comisar Cioflec

COMISAR DE SERVICIU,

[signature]

539 543 542

4923

78444

N O T A

27 August 1940

In seara zilei de 23 August a.c., a sosit la Cluj, unde a descins la Hotelul "Astoria", supusul englez N. Selton Watson, de profesiune student şi ziarist, posesor al carnetului de identitate pentru membru corpului diplomatic Nr.359/940, eliberat de Ministerul Regal al Afacerilor Străine din Bucureşti.

Numitul a declarat că a venit la Cluj pentru a lua un interview lui Iuliu Maniu.

In ziua menţionată conducătorul grupării naţional-ţărăniste se afla la Sovata, de unde în ziua de 25 August a.c., a plecat la Bucureşti, oprindu-se pentru câteva ore la Braşov.

Este de relevat că N. Selton Watson lucrează pe lângă biroul de propagandă al reprezentanţei diplomatice britanice din ţara noastră, colaborând cu ataşatul de legaţie Chalmers-Wright.

540

Cluj 24 August 1940

OPERAT LA FIŞE

N O T A f.n.

La Cluj a sosit in seara de 23/24 Aug.c. supusul Englez W A T S O N-S C O T U S, Viator care are pasaport diplomatic, descinzând la Hotel Astoria camera Nr.77.-

El işi dă calitatea de ziarist in realitate fiind diplomat şi ar face parte chiar din "Intiligent Serviciu".-

Intrebat de unele persoane, a declarat fără nici o ezitare, că a venit la Cluj, unde aşteaptă pe Domnul Iuliu Maniu, pentru a-i cere un interviev, pentru presa englezâ.-

este bine lui Scotus Viator ziarist englez

Domnul Maniu este la Sovata si se aşteaptă să sosească la Cluj mâine 25 Augus 1940, unde prietenii şi devotaţii săi ii vor face o primire deosebită la Gară.-

---

4513

N O T A

28 August 1940

Fruntaşii naţional-ţărănişti din Capitală comentează faptul că recent Iuliu Maniu, prin intermediul avocatului Aron Suciu din Braşov, a trimis o scrisoare părintelui Ion Moţa, în cuprinsul căreia a susţinut că, faţă de eventualitatea ca din nou "sute de mii de ardeleni să cadă în robie" este necesară unirea tuturor forţelor ardelene din generaţia care a contribuit la Unire.

Aceleaşi cercuri arată că părintele Moţa a răspuns în scris lui Iuliu Maniu, declarând că împărtăşeşte convingerea asupra necesităţii ca toţi fruntaşii ardeleni să colaboreze pentru "salvarea unităţii Ardealului".

Răspunsul fiind comunicat fruntaşilor naţional-ţărănişti a produs în rândurile acestora o vie satisfacţie, cât şi o serie de interpretări privind poziţia părintelui Moţa faţă de acţiunea lui Maniu din Ardeal.

----

27 August 1940

D.S.

Sursă serioasă

Schimb de scrisori între Iuliu Maniu şi preotul I.Moţa.

Fruntaşii naţional-ţărănişti comentează cu deosebit interes faptul că recent a avut loc ~~In cercurile naţional-ţărăniste se afirmă că în cursul săptămânei trecute a intervenit~~ un schimb de scrisori între Iuliu Maniu şi preotul I.Moţa.

Primul a trimis prin avocatul Aron Suciu dela Braşov, o scrisoare preotului I.Moţa, în care îi arată "necesitatea unirii tuturor forţelor ardelene din generaţia Unirii, în aceste momente când se pregăteşte din nou robia a câteva sute de mii de ardeleni".

Preotul I.Moţa a răspuns că "toţi fruntaşii ardeleni trebue să se gândească şi să acţioneze în comun, pentru salvarea unităţii Ardealului".

Acest răspuns al preotului I.Moţa este socotit de către manişti ca o adeziune a fruntaşului legionar la acţiunea de rezistenţă preconizată de Iuliu Maniu.

543

29 August 1940

Supravegherea lui Iuliu Maniu.

Eri 28 August a.c., la ora 13, Iuliu Maniu a vizitat pe Dumitru Popovici, la care a luat masa, iar la ora 14.40 s'a întors acasă.

In cursul zilei de 28 August a.c., Iuliu Maniu a fost vizitat la domiciliu de următoarele persoane: Mihai Popovici, Valer Roman, ziaristul Kovaci, S. Petruşca, Mihai Răutu, avocatul Ilecheş Ghilezan, Cezar Simionescu, Octav Tăzloanu, inginerul Mihăescu, D-na Lăzărescu, Aurel Dobrescu, Alexandru Gruia, Colonel Constantinescu, Virgil Madgearu, Brezeanu - Ploeşti, ziaristul Gongopol, Aurel Leucuţia.

La ora 19.45, Iuliu Maniu a făcut o vizită lui Dinu Brătianu, de la care a plecat la ora 20, mergând acasă.

La ora 22.20, Iuliu Maniu a fost condus la gară de Nord de Aurel Leucuţia, V. Solomon, R. Boilă junior, ziaristul Gongopol şi Ion Livianu.

La ora 22.55 Iuliu Maniu a plecat cu trenul la Cluj.

----

29 August 1940.

Supravegherea lui Iuliu Maniu

—

29 August 1940.

Iuliu Maniu a sosit la Cluj la ora 11.55 cu acceleratul No.303, descinzand la locuinţa lui Zaharia Boilă din Str.Băii 2.

La gară a fost aşteptat de Zaharia Boilă şi Ionel Pop.

—

Ora 8.40.   30 August 1940

2923

545

București 2.30.60, dl. Iuliu Maniu
Cluj 13.86, Boilă Romulus, str. Băii.

Buc.......	eu cred că vom pierde importante și multe. Cum, nu știi încă?! Vine și Mihalache acum de dimineață, pentru a ne mai înțelege. Multe, extrem de multe! Este cât se poate de rău!
Cluj	Cum se poate că s'a hotărât arbitrajul?
Buc.	Nouă voturi au fost pentru a se respinge și șase să se primească.
Cluj	Si se execută imediat?
Buc.	Acum, dimineața, se continuă. Este extrem de rău, mai rău decât așa nici nu se poate!
Cluj	Romiți a venit la tine?
Buc.	Este aici, te sărută.
Cluj	Mai avizează-ne, să știm și noi.
Buc.	Clujul este în pericol, să știi; spune-i și lui Ionel.

546

~~550~~ ~~550~~

2123

ÇENZURAT DIN PRESA

30 August 1940

~~549~~

Universsul

D-L MANIU A FOST CHEMAT IN CAPITALA

D-l Iuliu Maniu a plecat astăseară cu un tren compus dintr'un singur vagon şi locomotiva la Bucureşti unde a fost invitat special.

547

Din : "Zora"
31 August 1940
Sofia

IULIU MANIU RAMANE PE TERITORIUL CEDAT UNGARIEI.

Ziarul "Zora", fără a face niciun comentariu, arată că în audienţa avută la M.S. Regele, D-nii Iuliu Maniu şi N.Iorga s'au întâlnit împreună după aproape 20 de ani şi amândoi au refuzat să iscălească actul cu noua graniţă română.

Deasemeni, se mai arată că Dl.Maniu va rămâne pe teritoriul cedat Ungariei şi va forma un comitet compus din fruntaşii ardeleni cu care să ducă mai departe lupta, aşa cum a dus-o şi mai înainte în parlamentul ungar.

548

2923

48861

N O T A

2 Septembrie 1940

Printre corespondenţii de presă străină din Capitală circulă următoarea scrisoare atribuită lui Iuliu Maniu :

Către conducătorul şi cancelarul Imperiului
ADOLF HITLER
Berlin

In numele poporului românesc din Transilvania şi în calitatea mea de fost preşedinte al Consiliului dirigent al Transilvaniei,consiliul ales de istorica adunare naţională din Alba/Iulia la 1 Decembrie 1918, îndată după hotărârea de unire a Ardealului şi a Banatului cu România,protestez cu toată puterea sufletului meu contra sentinţei arbitrare care atribuie Ungariei o majoritate de români din Ardeal pentru a îngloba ţării lor o minoritate de maghiari. Această sentinţă nesocoteşte principiul naţionalităţilor şi concepţiile cele mai elementare de dreptate,creind în Europa Orientală un focar de nelinişte care va fi un isvor de permanentă turburare a păcii.

Solicit Excelenţei Voastre să binevoiască a anula această sentinţă şi-mi voi permite să supun în curând un memoriu pentru motivarea acestei cereri.

Transilvania,Banatul şi poporul românesc nu vor accepta niciodată această hotărâre care s'a adus fără consultarea lui.

Cu distinsă stimă.
IULIU MANIU

29

N O T A

3 Septembrie 1940

Se înaintează alăturat în fotocopie un manifest intitulat "Declaraţiile Domnului Iuliu Maniu", datat Bădăcin 8 August 1940, şi care actualmente se răspândeşte de către cercurile naţional-ţărăniste în rândurile corespondenţilor din ţara noastră ai presei străine.

DECLARATIILE D-LUI IULIU MANIU.

In mijlocul evenimentelor internaţionale care se desfăsoară într'un rit dramatic în jurul României şi în special în jurul Transilvaniei, suntem datori toţi acei care am luat parte la prefacerile istorice din 1918 să arătăm punctul nostru de vedere, privitor la încercarea de a invalida sau modifica hotăririle de atunci.

Atitudinea românilor din Ardeal şi Banat şi a tuturor Românilor, nu poate fi alta decât aceea să apărăm şi să păstrăm cu orice preţ integritatea ţării noastre.

Nu poate forma nici măcar obiect de discuţie cedarea unei părţi din teritoriul mostru naţional, nu putem admite niciun pretext pentru afi târâţi pe terenul discuţiilor sau al cobcesiilor în cep priveşte hotarele noastre.

Unul din aceste pretexte este, afirmaţiunea că noi suntem beneficiarii favorizaţi ai tratatului dela Trianon, pretext care nu se poate referi în niciun caz la Dobrogea, care aparţine în mod esenţial spaţiuhui nostru vital şi formează siguranţa noastră pe viitor şi care a fost atribuită nu prin tratatul dela Trianon, ci a devenit mult înainte parte integritoare a ţării noastre.

Faptul că situaţia Transilvaniei şi problema hotarelor de vest ale ţării Româneşti se discută în legătură cu tratatele de pace încheiate la Wersailles şi Trianon arată c ă opina publică mondială şi oamenii de Stat dirigiutori de azi <u>nu cunosc pedeplin</u> revoluţia politică şi istorică aSud-Estului European, evoluţie din care arăsărit unirea Transilvaniei cu Vechiul Regat.

Unitatea uimitoare a limbii româneşti, conştiinţa naţională şi setea de libertate au fost baza firească pe care s'au întemeiat aspiraţiile tuturor Românilor de a realuza unitatea lor naţională. Sub influenţa mişcării mărețe a poporului Italian pentru "Italia-Unita" şi a poporului german pentru unirea naţională a tuturor germanilor şi sub înrâurirea ideilor de libertate plămădite în Franţa, poporul Român a luptat în mod conştient pentru înfăptuirea libertăţii, independenţei şi unităţii sale naţionale. Suferinţele lui Silvio Pelico, scrierile lui Manzzini, Fichte, luptele lui Bismark, Cavur şi Garibaldi şi ale atâtor martiri italienis şi germani, au trezit şi în sufletele noastre un răsunet puternic.

Sub influenţa hotăritoare a acestui curent s'a desfăşurat activitatea generaţiei din 1848 în Principatele Romane şi s'au săvârşit marile acte naţionale ale Românilor din Ardeal şi Banat, care au culminat în mod logic şi organic în adunarea dela Arba-Iulie.

. / .

2892 B

Tratatul dela Trianon nu a creiat, ci a înregistrat numai pentru lumea internaţională unirea Ardealului şi Banatului cu Regatul Român.

Dovadă pentru aceasta este faptul că, în luna Octombrie 1918 Comitetul Naţional din Ardeal şi Banat, a hotărât deslipirea poporului Românesc de Regatul Ungariei, iar declaraţiile stabilite în această şedinţă au fost citite de Dl. Al. Vaida Voevod chiar în Parlamentul dela Budapesta în ziua de 18 Octombrie 1918 înainte de armistiţiu încheiat abia la 13 Noembrie 1918 . Tot înainte de armistiţiu s'a constituit Consiliul Naţional Român cu preşedinţia regretatul Stefan Cicio Pop Consiliu care a luat în mâinile sale conducerea efectivă a poporului român din Ardeal şi Banat.

Consiliul a însărcinat pe Dl. Iuliu Maniu cu conducerea afacerilor externe şi militare. In această calitate s'a stabilit la Viena unde a organizat revolta regimentelor româneşti; în special a celor de pe front din şi din principalele oraşe ale Monarhiei austro-ungare la Viena şi Praga şi cu ajutorul ofiţerilor români din Ardeal şi Banat în frunte cu Generalul Baron A Boieriu, Colonel Vlad şi Căpitan Ilcuş şi Traian Pop a luat sub conducerea sa efectivă forţa militară a Românilor Transilvăneni. Ministrul de Război Austriac Generalul Steiner Stoger, a recunoscut înainte de armistiţiu calitatea sa de reprezentant ala românilor în afacerile externe şi militare şi la solicitatea D-lui Maniu, i-a pus la dispoziţie în acest scop, tot înainte de armistiţiu, în clădirea Ministerului de Război din Viena un apartament compus din mai multe camere. Numai în Viena şi în împrejurimi a concentrat peste 70.000 soldaţi Transilvăneni. In aceasta calutate a sa prim-Ministrul plenipotenţiar al românilor Ardeleni din Budapeste , Dr. Ioan Erdelyi, recunoscut de Guvernul Magiar, a notificat Ministrului de Război ungur că, soldaţii români vor de pune jurământul de credinţă nu la autorităţile Statului magiar, ci la Consiliul naţional Român şi pe steagul treicolor Românesc. Ministrul ungur s'a declarat de acord cu această hotărâre tot înainte de armistiţiu.

Guvernul magiar, prin Ministrul Oscar Iazzi, a intrat în tratative în mod oficial, cu consiliul naţional român, chiar pe timpul nagocierilor de armistiţiu Anglo-Franco-Austroungare care a avut loc la Belgrad.

Pe urma sub pavăza legiunilor şi gărzilor naţionale româneşti, organizate de noi şi care au înlocuit forţele armate ale statului magiar căzut în dezagregare, am ţinut adunarea naţională dela Alba Iulia care a decretat pe baza dreptului de autodeterminare Unirea Ardealului, Banatului, Crişanei şi

13.e

Maramureşului cu România pentru a realiza unitatea naţională a tuturor românilor.

Adunarea Naţională a constituit prin Consiliul dirigent, Guvernul Transilvaniei, Guvern care a organizat viaţa românească în Dacia superioară, a făcut reforma agrară, reformă electorală şi administrativă. A decretat libertăţi cetăţeneşti şi drepturi democratice şi a stabilit un tratament just pentru minorităţi. Toate acestea s'au petrecut înainte de tratatul dela Trianon.

Toate aceste uriaşe prefaceri au fost desăvârşite în cea mai deplină ordine, în cadre cu totul solemne fără niciun act de prutalitate sau răsbunare, ceeace constituie un titlu de mândrie pentru poporul Român.

Este deci evident că unirea provinciilor româneşti, din fostul Stat ungur nu este rezultatul tratatului dela Trianon, ci al conştinţei naţionale a românilor Transilvăneni şi al vredniciei întregului neam românesc.

Noi Românii suntem, în ce priveşte teritoriile româneşti, succesorii de drept ai monarhiei autro-ungare desfiinţată, în aceiaşi măsură în care Germania, Italia şi chiar Ungaria sunt succesoare pe teritoriile lor naţionale moştenită dela Monarhia Habsburgică şi stăpânite de ele.

Noi nu am fost "favorizaţii" tratatului dela Trianon şi ai conferinţei de pace dela Paris, ci în unele privinţe chiar nedreptăţiţii ei, pentru că ni s'a fixat o linie de demarcaţie nedreaptă şi pentrucă, tratatul dela Trianon nu a respectat hotărîrile dela Alba Iulia şi nici pe cele stabilite în tratatul încheiat de România în anul 1916.

Tratatul dela Trianon a stabilit hotare pe care noi le-am primit numai siliţi de un ultimatum ce ne-a fost adresat de marile puteri aliate la finea anului 1919.

Rectificarea hotarelor în favoarea statului ungur s'a făcut chiar la Trianon, rectificare pe care am primit-o de dragul păcii. Intre timp procesul de disoluţie al statului ungar a continuat. S'a înstăpânit acolo regimul bolsevic de care ungaria a scăpat graţia armatei române, armată care a fost primită la intrarea ei în oraşele maghiare cu flori de populaţia lor. Armata noastră a trebuit să intre la Budapesta pentru a apăra astfel nouile noastre hotare atacate de regimul bolsevic.

Intreaga Transilvania, până la hotarele de azi înspre Vest o stăpânim în baza fiinţei noastre autohtone şi în baza realităţilor etnografice. Ea formează nu numai leagănul poporului românesc, că şi cetatea de apărare a neamului nostru şi care este cu 58,4% în majoritate românească. Orice ciuntire

a acestui teritoriu ar însemna cea mai mare nedreptate pentru Români şi încălcarea tuturor considerentelor care trebuie să reglementeze aşezarea şi convieţuirea popoarelor într'o lume civilizată. Nu putem admite să se repete tragica întâmplare şi nedreptate din Basarabia şi Bucovina şi sfâşietoarele scene de acolo unde ne-au fost rupte peste 3.000.000 suflete româneşti.

Realitatea etnografică, că majoritatea populaţiei din Transilvania stăpânită de noi este românească nu poate fi doborâtă prin existenţa unor eclave minoritare care sunt efectul unor infiltraţiuni sprijinite de un regim duşman nouă tocmai cu scopul de a întrerupe continuitatea noastră geografică şi etnografică şi a justifica pretenţiuni asupra teritoriului nostru naţional.

Adânc îndureraţi constatăm că, din consfătuirile dela Salsburg şi Roma se desprinde dorinţa Italiei şi Germaniei ca România să intre în tratative directe cu Ungaria pentru a stabili o înţelegere între Statele noastre. Noi dorim o prietenească vecinătate cu Ungaria. Dorim să avem cele mai bune relaţiuni cu concetăţenii noştrii maghiari care trebuie înzestraţi cu depline drepturi, dar acestea nu le putem răscumpăra prin concesiuni teritoriale, pentrucă noi nu deţinem teritoriei ungare ci numai teritorii dele noastre pe care le-am luat în stăpânire în baza principiului unităţii naţionale şi a dreptului de autodeterminare.

Teritoriile noastre naţionale pe care le-a posedat Ungaria înainte de adunare dela Alba Iulia le-a avut în stăpânire în urma unor conjucturi internaţionale favorabile ei şi în urma forţei militare a monarhiei Habsburgice. Dovadă este faptul că, după prăbuşirea monarhiei Habsburgice le-a pierdut şi înzădar au încercat în două rânduri să le recâştige prin forţa lor proprie.

Nu putem admite cu niciun preţ ca în urma unor conjuctori noui internaţionale să fim depuiaţi din nou de aceste teritorii ale noastre şi să se repete şi la frontiera de Vest nedreptatea ce s'a desăvârşit cu Basarabia şi Bucovina.

Dacă din punctul nostru de vedere încercarea deslipirii unor teritorii din patrimoiul nostru naţional ar fi o nedreptate, din punctul de vedere al intereselor permanente Europene ar fi o greşeală catastrofală. Ea ar avea drept consecinţă o continuă turburare a păcii şi a liniştei în această parte a lumii. Nimeni nu se poate legăna la iluzia deşartă că neamul românesc compus din peste 16.000.000 suflete, aşezat în continuitate geografică, în o unitate culturală desăvârşită şi cu conştiinţa netăgăduită, va suferi în linişte desmembrarea sa, după ce a cucerit şi a înfăptuit odată unitatea

./.

sa națională, care este ținută și singura condiție de desăvârși re tuturor popoarelor civilizate. Nimeni nu va putea crede că poporul românesc se va resemna și va suferi în liniște ca peste 4 milioane de suflete românești să fie îndepărtate din trupul națiunii și zeci de mii de kilometrii pătrați să fie rupt din teritoriul național.-

Este în interesul Europei întregi ca la gurile Dunării și în puternica fortăreața a Carpaților de Est să stăpânească un popor vrednic și numeros și să fie realizat prin el un regim consolidar, capabil să susțină pacea și liniștea.

Acest popor nu poate să fie decât acel românesc. La aceasta îl predestinează așezarea sa geografică, numărul său covârșitor față de celelalte popoare din bazinul Dunării, firea sa tolerantă și aptitudinile sale culturale. El nu poate fi desmembrat și din nou subjugat căci ar deveni el însuși un izvor și un factor de neliniște. Este cu siguranță de prevăzut că, nemulțumirea și jignirea alor ~~16.000 milioane de oameni~~ 16 milioane de oameni va fi un isvor de continuă neliniște și de permanentă rivalitate intre cei cari vor dori să profite în folosul lor de tragedia sufletească a celor despărțiți cu forța.

Dacă enclavele minoritare din Transilvania au interese naționale de ocrotit această țintă se poate realiza și pe altă cale decât prin ruperea teritoriile naționale dela patrimoniului națiunii române.

Drept concluzie se impun următoarele:

1) Cerem și pretindem respectarea hotărârirea de unire dela Alba Iulia.

2) Nu admitem înstrăinarea ~~nici~~ vreunei părți a țării și prin urmare nici diminuarea sau desmembrarea Ardealului, a Banatului a Crișanei și a Maramureșului sub niciun pretext și spre nici un scop.

3) Având această hotărâre precisă și nestrămutată protestăm în contra tratativelor începute, pentru ca acele ar fi considerate ca recunoaștere de drept și pentru că suntem dela început hotărâți să nu cedam teritoriile.

4) Fiind o iluzie de șartă presupunerea că problema minoritară din Ardeal se va realiza printr'un schimb de populație nu admitem ca opinia publică românească să fie sedusă și amăgită cu o astfel de soluție ireală.

5) Trebue să convingem că vecinii noștrii magjiari de necesitatea unei convețiuiri pașnice și ca această țintă nu se poate atinge cu mijloace volnice. Trebui să-i convingem că, connaționalii lor pot fi asigurați în existența și desvoltarea lor națională deplin mulțumitoare și pe altă cale, pe

care suntem gata să i-o asigurăm cu cuvenita garanţii.

6.- Niciun fel de sacrificiu nu poate fi prea mare pentru a ne menţine onoarea, demnitatea şi patrimoniul naţional.

Oricare descendent al celor întruniţi pe câmpia Blaşjului în 1848 sau participanţi la Adunarea Naţională dela Alba Iulia, care va consimţi la ciuntirea teritoriului Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului şi toţi acei români care vor şovăi să stea neclintiţi de veghe pentru apărarea hotarelor noastre, vor fi socotiţi de noi şi de urmaşii noştri ca dezertori pentru totdeauna condamnaţi.-

Bădăcin 8 August 1940.-

CENZURAT DIN PRESA

3 Septembrie 1940

Curentul

D-L IULIU MANIU SE VA STABILI IN BUCURESTI

Cluj, 2.- D-l Iuliu Maniu, a sosit azi în localitate pentru a-şi lua familia. D-sa pleacă mâine la Bădăcin şi apoi se va reîntoarce la Bucureşti, unde intenţionează să rămână.

D-l Maniu, a sfătuit pe cei cari nu au misiuni oficiale sau documente secrete asupra lor, să rămână pe loc pentru a nu aglomera trenurile şi să facă cheltueli zadarnice.

- 49089 -

557

N O T A

5 Septembrie 1940

Corespondenţii din ţara noastră ai presei engleze lansează svonul cum că Iuliu Maniu intenţionează să întocmească o carte albă prin care să dea lămuriri asupra activităţii sale dinaintea hotărârilor dela Viena, precum şi asupra modului cum au decurs întrevederile cu Suveranul.

Aceleaşi cercuri mai afirmă că această acţiune a conducătorului grupării naţional-ţărăniste va fi susţinută şi de către Dinu Brătianu, care va întocmi la rândul său un memoriu.

Printre ziariştii anglo-francezi circulă svonul că Iuliu Maniu astăzi va sosi dela Cluj, însoţit de câţiva partizani politici.

Cu această ocazie luptătorul ardelean intenţionează să răspândească printr'o Carte Albă toată activitatea sa premergătoare arbitrajului dela Viena precum şi modul cum au decurs întrevederile cu M.S.Regele. Prin această acţiune se urmăreşte să se exercite o presiune atât asupra guvernului care este arătat direct responsabil cât şi asupra M.S. Regelui.

In Capitală acţiunea lui Maniu se pare că va fi susţinută de Dinu Brătianu care intenţionează să întocmească un memorandum în complect acord cu punctul de vedere manist şi de aceia aceşti ziarişti străini susţin că încă în cursul zilei de azi vor avea loc convorbiri între cei doi fruntaşi politici.

- neverificată -

===

2905

Presa

M.St.M

49236

558

N O T A

9 Septembrie 1940

In numărul cu data de 3 August 1940 al ziarului "America" ce se editează la Cleveland - Ohio,ca organ oficial al "Uniunei şi Ligei Societăţilor Române din America" a apărut următorul articol:

D.IULIU MANIU SE IMPOTRIVEŞTE "CIUNTIRII" ROMANIEI MARI.

Bucureşti.- In timp ce actualii guvernanţi ai României incearcă disperat să mulţumească cerinţele Fuehrerului Hitler,intenţionând să cedeze o parte din teritoriul Transilvaniei ungurilor şi o parte din teritoriul Dobrogei bulgarilor, d.IULIU MANIU a sosit la Bucureşti pentru a-şi înregistra protestul său şi al patrioţilor ardeleni contra oricărei "ciuntiri" a Transilvaniei.

După cele mai corecte ştiri de la Berlin,România va trebui să soluţioneze problema Transilvaniei până la 15 Septembrie când,conform ştirilor de la Budapesta, "peste jumătate din teritoriul Transilvaniei" va fi reunit cu Ungaria.

"Nimeni nu-şi dă seama de ce se poate petrece în sânul poporului transilvănean - a declarat d.Maniu - dacă se încearcă cedarea unei părţi de teritor".

Cei din apropierea guvernanţilor spun că guvernul român va incerca să ajungă la un compromis cu ungurii

./.

şi bulgarii, cedând trei oraşe de la graniţa de Vest: Satul Mare, Oradea şi Aradul, pe lângă schimbul de populaţie din celelalte districte.

Intre timp guvernul a ridicat taxele pentru petrol la peste 50 de procente. Mare parte din aceste companii sunt alcătuite din streini.

Printr'un decret anunţat ieri, se ridica taxa pentru toate produsele petrolifere de la 13 la 20 de procente, taxe cari vor fi plătite de către companiile de export. (Optzeci din procente din petrolul românesc e controlat de companiile streine).

România produce peste 2% din totalul petrolului extras din întreaga lume.

D. Iuliu Maniu susţinea că România poate stărui ca teritoriul Transilvaniei să nu fie cedat Ungariei, deoarece interesele imediate ale Reichului sunt ca pacea în Balcani să fie menţinută cu orice preţ. In Bulgaria, cercurile diplomatice sunt sceptice în ce priveşte cedarea Cadrilaterului de către români. In aceste cercuri se crede că negocierile dintre români, unguri şi bulgari se vor sfârşi prin noui promisiuni făcute de guvernul român, promisiuni care se vor ţine - dacă se vor ţine - numai după sfârşitul răsboiului din Europa.

Premierul bulgar d. Filoff şi ministrul său de externe d. Popoff şi-au exprimat mulţumirea lor cu rezultatul conferinţelor avute cu reprezentanţii Germaniei şi Italiei.

După ce au făcut un report detailat regelui Boris, cei doi miniştri au apărut în faţa cabinetului.

D. IULIU MANIU SE IMPOTRIVEȘTE 'CIUNTIRII' ROMÂNIEI MARI

BUCUREȘTI. — In timp ce actualii guvernanți ai României încearcă disperat să mulțumească cerințele Fuehrerului Hitler, intenționând să cedeze o parte din teritorul Transilvaniei ungurilor și o parte din teritorul Dobrogei bulgarilor, d. IULIU MANIU a sosit la București pentru a'și înregistra protestul său și al patrioților ardeleni contra ori cărei "ciuntiri" a Transilvaniei.

După cele mai corecte știri de la Berlin, România va trebui să soluționeze problema Transilvaniei până la 15 Septembrie când, conform știrilor de la Budapesta, "peste jumătate din teritorul Transilvaniei" va fi reunit cu Ungaria.

"Nimeni nu'și dă seama de ce se poate petrece în sânul poporului transilvănian — a declarat d. Maniu — dacă se încearcă cedarea unei părți de teritor."

Cei din apropierea guvernanților spun că guvernul român va încerca să ajungă la un compromis cu ungurii și bulgarii, cedând trei orașe de la granița de vest: Satul Mare, Oradea și Aradul, pe lângă schimbul de populație din celelalte districte.

Intre timp guvernul a ridicat taxele pentru petrol la peste 50 de procente. Mare pare din aceste companii sunt alcătuite din streini

Printr'un decret anunțat ieri, se ridica taxa pentru

(Continuare pe pagina 3)

dragi!

Către marele patriot român se îndreaptă cele mai curate ale noastre urări de biruinţă.

SĂ TRĂEŞTI, BUNULE MANIU!

Dumnezeu să-ţi călăuzească braţul! . . .

SCHIMBĂRI IMPORTANTE ÎN GUVERNUL ENGLEZ

LORD BEAVERBROOK DEVINE MEMBRU AL CONSILIULUI SUPERIOR MILITAR

LONDRA. — Lord Beaverbrook, actualul ministru al producţiei aeriene engleze a fost numit membru al cabinetului „intim" al războiului şi ministerul propagan-

65

LA FIŞE

D. IULIU MANIU SE IMPOTRIVEŞTE 'CIUNTIRII' ROMANIEI MARI

(Continuare de pe pagina 1)

toate produsele petrolifere de la 13 la 20 de procente, taxe cari vor fi plătite de către companiile de export. (Optzeci de procente din petrolul românesc e controlat de companiile streine.)

România produce peste 2% din totalul petrolului extras din întreaga lume.

D. Iuliu Maniu susţinea că România poate stărui ca teritorul Transilvaniei să nu fie cedat Ungariei, de oarece interesele imediate ale Reichului sunt ca pacea în Balcani să fie menţinută cu ori ce preţ. In Bulgaria, cercurile diplomatice sunt sceptice în ce priveşte cedarea cuadrulaterului de către români. In aceste cercuri se crede că negocierile dintre români, unguri şi bulgari se vor sfârşi prin noui promisiuni făcute de guvernul român, promisiuni cari se vor ţine — dacă se vor ţine — numai după sfârşitul războiului din Europa.

Premierul bulgar d. Filoff şi ministrul său de externe d. Popoff şi-au exprimat mulţumirea lor cu resultatul conferinţelor avute cu represintanţii Germaniei şi Italiei.

După ce au făcut un report detaliat regelui Boris, cei doi miniştri au apărut în faţa cabinetului.

Journal de Genève

561 566

9 - Sept. 1940

CE QUE PENSE M. MANIU DU RÉGIME ANTONESCO

Bucarest, 9. — Le chef des paysans transylvaniens, M. Jules Maniu, a déclaré à United Press durant une interview qu'il avait conseillé au roi Carol, lors de leur entrevue du 31 août, d'abdiquer et de quitter immédiatement la Roumanie. Plusieurs événements survenus dans la capitale roumaine avaient précédé cet entretien, qui a eu lieu au palais royal. M. Maniu n'a pas caché au roi que la situation était exrêmement tendue et qu'un mouvement révolutionnaire était à craindre. Le roi Carol a répondu en souriant qu'il était trop pessimiste et qu'il ne fallait pas exagérer. M. Maniu a alors ajouté qu'il avait toujours eu raison jusqu'à présent, mais qu'il espérait avoir tort pour une fois.

On rappelle à ce sujet que le chef transylvanien a été trois fois président du conseil et que ses divergences avec le roi étaient connues dans les milieux politiques et parlementaires.

Lorsque le correspondant d'United Press a demandé ce qu'il pensait du régime Antonesca, M. Maniu s'est montré très réservé et a déclaré que le nouveau chef de l'Etat est un homme énergique et plein de bonnes intentions.

Nous avons eu toutefois l'impression, dit le correspondant, qu'il n'est pas entièrement d'accord avec la nouvelle politique du gouvernement et que son parti se confinera dans une résistance passive. Nous avons demandé aussi si la Garde de fer est assez forte pour s'emparer du pouvoir. Après être resté silencieux pendant quelques minutes, M. Maniu s'est exclamé en riant: « Voici une demande à laquelle il est difficile de répondre » Lorsque je lui ai raconté l'attentat de Timisora contre le train spécial de l'ex-roi Carol, il ne s'est pas montré surpris et il a souri amèrement en déclarant: « Je ne le savais pas encore, mais cela n'a rien de surprenant, si l'on tient compte de l'animosité qui règne en ce moment parmi le peuple roumain. »

CENZURAT DIN PRESA

13 Septembrie 1940

Curentul

IN JURUL UNUI ARTICOL AL D-LUI MANIU

D-l Iuliu Maniu ne trimite spre publicare un articol în care arată modul cum s'a făcut restaurarea în 1930 şi evenimentele care au decurs dela venirea în ţară a Regelui Carol, până la abdicare.

D-sa arată că fostul rege a recurs, din primul moment, la diverse expediente şi manopere, cu scopul de a introduce şi consolida un regim personal, grupând în jurul său elemente iresponsabile şi politicieni neprevăzători, terorizaţi sau ademeniţi.

Fostul rege n'a urmărit altceva decât instaurarea unui regim politic personal şi dictatorial, urmărind cu persistenţă distrugerea autorităţii puterilor constituite în Stat. In cadrul acestui regim autocratic, cetăţeanul s'a văzut lipsit de orice apărare legală.

In această stare de lucruri întronată de fostul rege, ţara se apropia de dezastru, iar d-sa, cât şi Partidul Naţional-Ţărănesc au reacţionat în mod public şi continuu, adresând de asemenea memorii fostului rege, prin care i se arătau greşelile pe care le face.

De toate aceste recomandări Regele Carol II n'a ţinut seamă şi a continuat opera de distrugere a ţării.

In continuare, Dl. Iuliu Maniu arată demersurile ce au fost făcute de către oamenii politici pe lângă fostul rege pentru a-i trezi conştiinţa în faţa primejdiei ce se apropia. Dar în loc de a asculta sfaturile, Regele Carol a înfiinţat o formaţie politică

ridiculă, intitulată "Frontul Renaşterii Naţionale", ca mai târziu să decreteze constituirea unei formaţiuni politice "totalitare" - Partidul Naţiunii - şi şi-a luat rolul de şef de partid politic, micşorându-şi astfel autoritatea şi creind o nouă ficţiune politică.

După toate evenimentele tragice, Regele Carol n'a înţeles să strângă în jurul Tronului forţele vii ale Naţiunii, continuând să guverneze ca dictator.

In continuare, în articol Dl. Maniu spune:

*

Am în faţă rândurile D-lui Maniu asupra cauzelor prăbuşirii fostului regim. Cu date certe, date de cineva care a fost în miezul lucrurilor, domnia-sa ne arată drumul ce a dus la plecarea Regelui Carol.

Pentru d. Maniu, legionarii au toată stima ce se datoreşte unui om care a avut o atitudine rectilinie, unui om care a ars totdeauna flacăra dragostei de ţară, unui om care a servit-o permanent, aşa cum a crezut el că e bine.

De aceea, cu mâhnire trebue să-i aducem astăzi aminte D-lui Maniu că, atât pentru nenorocirea Ţării cât şi pentru prăbuşirea lui Carol al II-lea, este o cauză şi numai una: faptul că nu a fost ascultat Căpitanul !

Dacă era ascultat El, atunci când în 1936, 1937 şi de atâtea ori când arăta orbilor şi striga surzilor ce trebue să se facă pentru salvarea Ţării, nu este om de bună credinţă azi care să nu îşi dea seama că România ar fi rămas neştirbită, că ar fi avut un prestigiu imens în afară şi o mare forţă disciplinată şi productivă înăuntru. Numai El singur înţelegea, vedea şi prevedea, pentrucă El era omul cel nou, era o creaţie a istoriei împotriva celor ce căutau să prelungească artificial situaţii istorice încheiate ori depăşite.

Carol II n'a crezut în măreţia lui, ci numai

în violenţă.

A crezut că ne poate învinge.

Dar nu poate nimeni să învingă istoria, D-le Maniu.

Legiunea şi-a urmat drumul; drumul ei drept, limitat de spiritul Căpitanului, şi a putut să trăiască pentrucă nu s'a temut să moară.

Legiunea şi-a făcut datoria până la Capăt, şi aceasta trebue să o recunoască limpede şi deschis toţi, prieteni şi adversari ai Ei.

E un adevăr pe care îl strigă cutremurător mormintele comune şi mormintele răsleţe de-a-lungul Tării, îl strigă temniţele în frunte cu Râmnicul, Miercurea Ciucului şi Vasluiul, îl strigă convoaiele nesfârşite de refugiaţi, îl strigă Neamul între, D-le Maniu.

Şi de aceea inima şi voinţa unui popor ce nu voia să piară s'a adunat în sufletul şi voinţa Legiunii, şi atunci Legiunea a atacat şi a învins.

Da, D-le Maniu, Legiunea a atacat. Şi tirania a căzut din nou nu din cauza manifestaţiilor aranjate de partidul Naţional-Tărănesc la Bucureşti şi Cluj, ci din cauza morţilor legionari.

Pentrucă şi acum, în încordarea ultimă, în violenta furtună ce a îndepărtat pe Carol II, în vârtejul manifestelor prin care Horia Sima cerea în numele Legiunii abdicarea, şi acum Legiunea şi-a dat tributul de sânge.

In luptele dela Braşov, dela Constanţa, au căzut din nou camarazi dragi de ai noştri, mândria Legiunii.

Au căzut, dar la 6 Septembrie Naţia a răsuflat. Au căzut, dar Tara începe să pulseze de sânge nou, sânge tânăr cuprins de febra reclădirii şi a refacerii.

Corneliu Codreanu a învins !

./.

Şi asta nu este o "interpretare subiectivă şi unilaterală pusă în circulaţie", D-le Maniu, ci este expresia vie şi strălucitoare a credinţei Românilor de peste tot şi a prietenilor lor de peste hotare.

Pentru toţi, şi pentru dumneata, Corneliu Codreanu a învins.

------o------

DIRECTIA SIGURANTEI 19 Septembrie 1940.

—

Valoare informativă: zvon

Legaţia Britanică lansează zvonul că, dl. MANIU, în cazul unei ocupaţiuni germane, va pleca la Londra, unde va forma guvernul român.

—

Din cercurile intime ale Legaţiei Britanice s'a lansat zvonul, că dl. IULIU MANIU intenţionează, în cazul când Reichul va ocupa România pentru protecţie, să plece la Londra şi să formeze un guvern, compus din elementele democrate ce vor reuşi să părăsească România.

Acest guvern va conduce Statul după principiile democratice şi nu va recunoaşte actele guvernului care va lucra la Bucureşti, din îndemnul şi sub controlul germanilor.

—

567

2023

DIRECTIA SIGURANTEI

—

20 Septembrie 1940.

Valoare informativă: serioasă

IULIU MANIU va convoca comitetul executiv al partidului național-țărănesc.

—

In cercul colaboratorilor d-lui IULIU MANIU se afirmă că acesta a hotărît să convoace, de urgență, membrii comitetului executiv al partidului, pentru a le aduce la cunoștință că, indiferent de măsurile guvernului, gruparea sa politică trebue să continue lupta pentru realizarea dezideratelor democrației.

Cu acel prilej, dl. IULIU MANIU va comunica membrilor comitetului executiv, rezultatele discuțiunilor cu dl. General ION ANTONESCU, căruia urmează a-i solicita audiență în ziua de 20 sau 21 Septembrie a.c.

—

568 ~~574~~ ~~585~~

15 ~~578~~

DIRECTIA SIGURANTEI

-.-

23 Septembrie 1940

2923

- Serioasă.

Răspunsul d-lui Iuliu Maniu la o anchetă a Uniunii germanilor minoritari, asupra situaţiei din România.

...

Conducerea Partidului naţional-socialist german din România a fost informată că dl.Maniu a făcut următoarele declaraţii, în cadrul unei anchete făcută de agenţii Uniunii germanilor minoritari, dela Braşov, în legătură cu situaţia din România.

"Dezastrul moral, material şi naţional, suferit de Patria noastră, a transformat întreaga structură social-politică a ţării. Vinovaţii direcţi îi cunoaşte toată lumea, iar vinovaţii indirecţi - vinovaţii străini - sunt de asemenea bine cunoscuţi.

"Intre aceste două fatalităţi, a renăscut mişcarea legionară şi au apărut imediat cei câţiva eroi ai legendei.

"Poporul i-a primit şi le-a făcut loc. Eu însumi am fost bucuros să văd eliberarea naţiunii oprimate, ucigând în mine toată disperarea,pentru ciopârţirea ţării şi îngenuncherea poporului român.

./.

" Nu vă pot spune care va fi atitudinea noastră pentru viitor, faţă de desfăşurarea evenimentelor interne.

" In orice caz, poporul nu poate renunţa la drepturile şi libertăţile lui, fiindcă tocmai regimul oprimării şi al silniciei a dus la desbinarea internă, la destrămarea unităţii şi forţei naţionale".

....

DIRECTIA SIGURANTEI

23 Septembrie 1940

- serioasă

Dl. Iuliu Maniu va prezenta Legaţiilor din Bucureşti un memoriu cu privire la atrocităţile ungurilor, în Ardeal.

Intimii d-lui Iuliu Maniu afirmă că acesta a primit un raport dela un prieten politic ardelean, sosit din teritoriul cedat Ungariei, în care se arată că, până în prezent, numărul total al românilor omorâţi de unguri ar fi de 9.000 şi că, numai în oraşul Cluj şi împrejurimile sale, comisia germană-italiană ar fi constatat 800 de morţi.

Deasemeni se afirmă că dl. Iuliu Maniu a început să strângă datele necesare asupra atrocităţilor maghiare din Ardeal, cu scopul de a alcătui un memoriu, pe care să-l prezinte tuturor delegaţiilor din Bucureşti, pentruca astfel, străinătatea să fie pusă în cunoştinţă de modul cum ungurii înţeleg să se poarte faţă de populaţia română rămasă în teritoriile cedate.

Dl. Iuliu Maniu manifestă convingerea că, în scurt timp, Reichul va impune în Ardealul cedat, o poliţie germană care să menţină ordinea.

2923

571 ~~578~~ ~~106~~

A Y ~~570~~

50025

N O T A

24 Septembrie 1940

Maniu renunţă la acţiuni demonstrative de massă.

In cercurile naţional-ţărăniste se comentează cu un deosebit interes faptul că Iuliu Maniu nu înţelege să facă dificultăţi regimului actual, socotind că acesta trebue lăsat să-şi desvolte programul, fără a fi stingherit de vreo acţiune a opoziţiei.

Astfel, I.Maniu care intenţiona convocarea unui meeting, pentru a se protesta în mod public contra atrocităţilor maghiare, a renunţat la acest proect în urma dorinţei exprimată de Generalul Ion Antonescu Conducătorul Statului.

Explicaţia pe care o dau naţional-ţărăniştii este că manifestaţii publice ale grupărilor ar putea da argumente susţinătorilor Partidului Comunist ca să înceapă o activitate publică, prin agitarea făţişe a massolor muncitoreşti şi a opiniei publice.

29V3

572 ~~579~~ ~~27~~

~~577~~

A4

50026

N O T A

24 Septembrie 1940

Iuliu Maniu și partidul național-român din teritoriile ocupate de Unguri.

Apropiații lui Iuliu Maniu discută că în ultimul timp acesta a început să studieze posibilitățile unei mai strânse legături între partidul național-țărănesc și cel național-român din teritoriul transilvănean ocupat de maghiari.

In cursul unei convorbiri pe care Maniu a avut-o recent cu Virgil Madgearu a declarat acestuia că partidul național-român, condus la Cluj de către Emil Hațieganu, trebue socotit ca făcând parte integrantă din cel național-țărănesc după cum acesta a fost o continuare a vechiului partid național-român din fosta monarhie austro-maghiară.

573

2923

50073

N O T A

25 Septembrie 1940

Activitate atribuită lui Iuliu Maniu.

In cercurile germane din Capitală se spune că serviciile Gestapo-ului din România au pus în supraveghere pe Iuliu Maniu, deoarece există certitudinea că acesta continuă legăturile cu englezii.

Cercurile menţionate susţin că Iuliu Maniu a vizitat Sâmbătă 21 crt. pe Reginald Hoare, Ministrul Angliei la Bucureşti, căruia i-a vorbit de atitudinea amicală a partidului naţional-ţărănist faţă de Anglia.

R.Hoare i-a mulţumit pentru cele două memorii prezentate în luna Iulie a.c., prin care Partidul Naţional Ţărănesc declara că nu recunoaşte politica României alături de Axă.

Cercurile germane mai afirmă că Maniu a instigat pe saşii din Ardeal să ceară autonomie.

50113

N O T A

25 Septembrie 1940

Maniu şi securitatea ţării noastre în complexul european.

In cursul convorbirilor pe cari Iuliu Maniu le-a avut în seara zilei de 24 Septembrie a.c., cu Virgil Solomon şi Ilie Lazăr, s'a discutat situaţia politică externă.

Cu această ocazie Maniu a declarat că socoteşte că deocamdată România nu trebue să se teamă de un eventual atac al U.R.S.S.

Conducătorul grupării naţional-ţărăniste şi-a exprimat ferma convingere că atâta timp cât Germania se găseşte încă în păstrarea hegemoniei europene, Uniunea Sovietică nu se va atinge de integritatea Statelor pe cari cele două puteri ale Axei le-au garantat, dar crede că această situaţie nu va persista în momentul când Reichul sau Italia vor pierde prima bătălie.

Păstrarea măsurilor de siguranţă şi chiar întărirea lor la graniţa de Est - a afirmat Maniu - sunt imperios utile.

Totuş, a completat conducătorul grupării naţional-ţărăniste, aceste măsuri nu pot fi menţinute "sine die" şi se impune inaugurarea unor astfel de raporturi între România şi URSS, ca să permită să ameliorăm starea de tensiune dela graniţa cu Uniunea Sovietică, pentru a ne putea concentra toată energia

DIRECTIA SIGURANTEI 26 Septembrie 1940.

– serioasă

Iuliu Maniu a hotărît să participe, împreună cu toţi partizanii politici, Duminică 29 Septembrie a.c., la un parastas pentru pomenirea victimelor din Ardealul ocupat.

In urma interzicerei manifestaţiei proectate de d-nii IULIU MANIU şi DINU BRATIANU, pentru Duminică 29 Septembrie a.c., şeful partidului naţional-ţărănesc a hotărît să ia parte, în aceiaşi zi, împreună cu prietenii săi, la un parastas ce se va oficia la biserica ALBA, pentru pomenirea victimelor din Ardealul ocupat.

In vederea unei cât mai numeroase participări, s'a trimis tuturor gazetelor din Capitală, spre publicare, următorul anunţ:

" Un grup de Români, refugiaţi din Ardeal, au hotărît oficierea unui parastas, Duminică 29 Septembrie 1940, la orele 11 dimineaţa, la Biserica ALBA din Calea Victoriei pentru pomenirea victimelor din Ardealul ocupat.

" Bunii creştini, din Capitală, sunt rugaţi să ia parte".

De asemenea, Dr. N. LUPU, şeful organizaţiei Capitalei, a primit dispoziţiuni să invite la acest parastas, pe şefii de sectoare, de circumscripţii şi pe toţi membrii partidului.

./.

Pentru a se da un aspect de publicitate acestei acţiuni, IULIU MANIU şi prietenii săi politici, intenţionează a se întâlni, la orele 10, la Biserica Unită din Str. Polonă, iar de acolo, la ora 11, vor pleca în corpore la Biserica ALBA.

—

2923

575 582
577
582

A5

50354

NOTA

28 Septembrie 1940

Scrisoarea lui Macek către Iuliu Maniu.

Legaţia Germană a raportat la Berlin că Iuliu Maniu a primit o scrisoare dela Macek, vicepreşedintele guvernului jugoslav, care îl sfătueşte "să aibă răbdare, fiindcă este imposibil ca până la sfârşit Anglia să nu învingă".

Macek îl consiliază deasemenea să se înţeleagă cu Dinu Brătianu "pentru ca momentul politic ce va veni să găsească partidele din Romania puternice".

Sursă serioasă.

2923

~~5~~ ~~583~~ 578 ~~588~~

A6

N O T A

28 Septembrie 1940

Iuliu Maniu şi problema răspunderilor.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că Iuliu Maniu atribue o deosebită importanţă modului cum va fi soluţionată problema răspunderilor.

In cursul unei întrevederi pe care Iuliu Maniu a avut-o în ziua de 26 Septembrie a.c.cu Virgil Madgearu,conducătorul grupării a spus acestuia că "partidul naţional-ţărănesc va trebui să ceară o aspră pedepsire a tuturor acelora care s'au făcut vinovaţi de dezastrul naţional".

După Iuliu Maniu,vinovaţi de dezastrul naţional ar fi următorii:

- Cei care în perioada dela 1930 până la 10 Februarie 1938 au preconizat dictatura regală.
- Camarila şi toţi sfătuitorii fostului Rege Carol al II-lea.
- Membrii guvernelor care s'au succedat dela 10 Februarie 1938 şi până la 6 Septembrie 1940.

Preşedintele partidului naţional-ţărănesc socoteşte că "toţi aceştia trebuesc traşi la răspundere,iar vina lor să fie arătată întregii naţiuni,pentru ca pedeapsa care li se va da să fie un exemplu pentru toţi aceia care vor vrea şi de acum încolo să încerce experienţe dezastruoase în guvernarea ţării".

In cursul unei convorbiri pe care Iuliu Maniu a avut-o în ziua de 25 Septembrie a.c.cu Dr.N.Lupu, acesta din urmă a sugerat ideea ca partidul național țărănesc să redacteze un memoriu în care să-și arate atitudinea față de problema responsabilităților.

OPERAT LA FIȘE

Sursă serioasă.

580 ~~~~ ~~~~

2923

50395

N O T A

28 Septembrie 1940

Acțiunea revizionistă a lui Iuliu Maniu.

Apropiații lui Iuliu Maniu discută că acesta urmărește să coalizeze în afara partizanilor săi pe membrii partidului liberal și o serie de fruntași ai vieții politice și culturale a țării, pentru a întreprinde o acțiune revizionistă.

Fruntașul ardelean - afirmă cercurile menționate - a declarat că această acțiune ar da posibilitatea celor două partide de a se manifesta în mod public, servind interesele superioare ale țării și reînfocînd spiritul național al românilor, fără a împiedica activitatea regimului actual.

Iuliu Maniu socotește util că trebue făcut cunoscut forurilor superioare internaționale faptul că opinia publică românească și personalitățile politice de răspundere cari au contribuit la întregirea României, privesc mutilarea hotarelor țării drept un provizorat.

In cercurile liberale apropiate lui Gh. Brătianu, se discută că acesta, cunoscînd intenția lui Iuliu Maniu, socotește că întrucât opinia publică românească și forurile superioare internaționale au cunoștință de faptul că atât partidul liberal, cât și cel național-țărănesc s'au

./.

declarat contra oricăror cedări de teritoriu, deocamdată cele două partide trebue să se mărginească la înscrierea în programul lor a problemei revizioniste, fără a întreprinde deocamdată o acțiune în acest sens.

O atare acțiune, apreciază frontul liberal, nu ar fi privită cu simpatie nici la Berlin și nici la Roma.

Sursă serioasă.

In legătură cu refuzul cererei d-lui Iuliu Maniu de a ţine manifestaţia proectată la Bucureşti şi răspunsul d-lui general Antonescu, în cercurile Legaţiei Engleze din Capitală se comentează că în răspunsul d-lui general Antonescu se poate vedea clar teama de care dă dovadă noul regim, care abea instalat nu a avut curajul să autorize o astfel de manifestaţie, deoarece venirea în Capitală a unei masse compacte de ardeleni şi ţărani devotaţi d-lui Maniu ar fi lăsat în umbră puterea actualului regim.

Răspunsul Conducătorului Statului Român precum şi refuzul autorizării manifestaţiei sunt destul de măgulitoare pentru d-l Maniu, care pe lângă că a dat dovadă de multă înţelegere, a lăsat să se întrevadă că se bucură încă de putere şi simpatie - afirmă aceleaşi cercuri.

- verificată -

***

29V3

583 ~~604~~ ~~588~~ ~~588~~

50466

N O T A

30 Septembrie 1940

Iuliu Maniu și fixarea domiciliului obligatoriu celor 14 demnitari ai fostului regim politic.

Discutând cu Ilie Lazăr problema fixării domiciliului obligatoriu celor 14 foști demnitari, Iuliu Maniu a apreciat că "această măsură este rațională" însă a considerat că "menținerea foștilor demnitari în noua situație ce li s'a creiat nu trebue prelungită, pentru a nu se da impresia că și actualul regim lucrează sub imperiul arbitrarului ca și vechiul regim.

"Cei socotiți vinovați - a complectat Maniu - trebue să fie de urgență deferiți instanțelor de judecată".

Intimii D-rului Nicolae Lupu, reproducând declarațiile acestuia, afirmă că Iuliu Maniu este satisfăcut, în deosebi de faptul că s'au luat măsuri împotriva lui Eduard Mirto.

Iuliu Maniu socotește, adaugă aceleași cercuri, că fostul ministru al Comunicațiilor este unul dintre principalii vinovați pentru cele ce s'au întâmplat în țară dela 1930, fiind unul din componenții "camarillei palatine".

Sursă serioasă.

29 VI

584 ~~606~~

A 8 ~~189~~

~~589~~

50479

N O T A

30 Septembrie 1940

Raporturile dintre Maniu și Vaida Voevod.

Apropiații lui Iuliu Maniu comentează cu un deosebit interes întrevederile pe care Al. Vaida Voevod le-a avut în ultimul timp, pentru a realiza o reîncadrare a sa în partidul național-țărănesc.

Intimii lui Iuliu Maniu dau următoarele relații despre stadiul actual al raporturilor dintre președintele partidului național țărănesc și Vaida Voevod :

- Impăcarea dintre Iuliu Maniu și Vaida Voevod s'a realizat în întrevederea pe care acești doi fruntași politici ardeleni au avut-o după Consiliul de Coroană din noaptea de 30 spre 31 August a.c.

- Despre o reîncadrare a lui Vaida Voevod în partidul național țărănesc nu se poate vorbi încă.

Iuliu Maniu - declară partizanii săi - socotește că este util ca în primul rând să se clarifice situația lui Vaida Voevod, în raport cu problema răspunderilor celor ce au cauzat dezastrul național.

Intimii lui Iuliu Maniu adaogă că acesta are ferma convingere că vechiului său prieten nu i se poate imputa decât faptul că a fost prea influențat de hotărârile fostului Rege Carol II și că ,

./.

prin atitudinea pe care a avut-o,a sprijinit în mare măsură vechiul regim,fără a lua parte însă în mod direct la opera de guvernare a țării.

- In cazul când Vaida Voevod nu va face parte din grupul celor care vor fi socotiți vinovați de dezastrul țării,atunci Iuliu Maniu va accepta reintegrarea acestuia în cadrele partidului național țărănesc.

Sursă serioasă.

586

2923

50484

N O T A

30 Septembrie 1940

Intrevedere Iuliu Maniu - Dr.Nicolae Lupu.

In cursul zilei de 28 Septembrie a.c.,a avut loc la locuinţa lui Iuliu Maniu o întrevedere între acesta şi Dr.N.Lupu.

In cercurile naţional-ţărăniste apropiate lui Iuliu Maniu se comentează cu deosebit interes această întrevedere,în care cei doi fruntaşi politici au discutat situaţia politică internaţională precum şi atitudinea partidului naţional-ţărănesc în politica externă.

Dr.N.Lupu socoteşte că partidul naţional-ţărănesc trebue să adopte imediat o atitudine în politica externă favorabilă Angliei,cu scopul ca atunci când Marea Britanie îşi va recăpăta influenţa în Europa,gruparea naţional-ţărănistă să poată fi de folos ţării.

Apropiaţii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta nu a fost de acord cu punctul de vedere al D-rului Lupu,formulând faţă de propunerile fruntaşului ţărănist,următoarea atitudine :

- Partidul naţional-ţărănesc crede în victoria finală a Marei Britanii.

- Această victorie însă va întârzia,iar până atunci influenţa Romei şi a Berlinului în Europa Danubiană rămâne aceiaşi.

- România nu poate face astăzi decât o politică dictată de interesele sale imediate,care îi cer să aibă sprijinul sau al celor două Puteri ale Axei,sau al Uniunei Sovietice.

Alegându-se garanţiile italo-germane nu trebue făcut astăzi nici o opoziţie politicei oficiale pe care o face România.

Partidul naţional-ţărănesc trebue să stea în rezervă,fără a-şi afişa public punctul de vedere în politica externă,lăsând totuşi a se înţelege care este atitudinea sa în această problemă.

Verificată.

588

613
573

2923

IULIU MANIU SI PROBLEMA RASPUNDERILOR

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că Iuliu Maniu atribue o deosebită importanţă modului cum va fi realizată problema răspunderilor,.

In cursul unei întrevederi pe care Iuliu Maniu a avut-o în ziua de 26 Septembrie a.c. cu Virgil Madgearu a spus acestuia că partidul naţional-ţărănesc va trebui să ceară o aspră pedepsire a tuturor acelora care s'au făcut vinovaţi de dezastrul naţional.

După Iuliu Maniu vinovaţi de dezastru naţional ar fi următorii :

- Cei care în perioada dela 1930 până la 10 Februarie 1938,au preconizat dictatura regală.
- Camarila şi toţi sfătuitorii fostului Rege Carol al II-lea.
- Membrii guvernelor care s'au succedat dela 10 Februarie 1938 şi până la 6 Septembrie 1940.

Preşedintele partidului naţional-ţărănesc socoteşte că toţi aceştia trebuesc traşi la răspundere iar vina lor să fie arătată întregei naţiuni, iar pedeapsa care va trebui să li se dea să fie un exemplu pentru toţi aceia cari vor vrea şi de acum în colo să încerce experienţe dezastruoase în guvernarea ţărei.

In cursul unei convorbiri pe care Iuliu Maniu a avut-o în ziua de 25 Septembrie a.c. cu Dr.N.Lupu acesta a sugerat ideia ca partidul naţional-ţărănesc prin conducerea lui să redacteze un memoriu în care să-şi arate atitudinea faţă de problema responsabilităţilor.

ACTIUNEA REVIZIONISTA A LUI IULIU MANIU

In cercurile ~~liberale~~ naţional-ţărăniste se atribue o deosebită importanţă acţiunei revizioniste pe care o va adopta Iuliu Maniu.

Apropiaţii preşedintelui partidului naţional-ţărănesc confiază că acesta urmăreşte să coalizeze în afară de membrii partidului liberal şi ai celui naţional-ţărănişti, şi o serie de fruntaşi si vieţii politice şi culturale a ţării, pentru o acţiune revizionistă.

Iuliu Maniu a spus intimilor săi că această acţiune ar da posibilitatea celor două partide a se manifesta în mod public, servind interesele superioare ale ţării, ~~menţinând~~ renăscând spiritul naţional al românilor, fără a se împiedeca activitatea regimului actual.

Iuliu Maniu socoteşte util că trebue făcut cunoscut forurilor superioare internaţionale că ~~România~~ opinia publică românească şi personalităţile politice de răspundere care au contribuit la întregirea dela 1918, privesc mutilarea hotarelor ţării drept un provizorat.

In cercurile liberale apropiate lui Gh. Brătianu se discută că acesta luând cunoştinţă de intenţia lui Iuliu Maniu socoteşte următoarele :

- Atât partidul liberal cât şi cel naţional-ţărănesc s'au declarat contra oricăror cedări de teritoriu. Lucrul acesta este ştiut şi de opinia publică românească şi de forurile superioare internaţionale.
- Deocamdată, partidul liberal şi cel naţional-ţărănesc trebue să se mărginească la înscrierea în programul lor a problemei revizioniste, dar deocamdată nu trebuesc să acţioneze, scoborând în opinia publică această problemă.
- O astfel de acţiune nu ar fi interpretată bine nici la Berlin şi nici la Roma.

2923

590

OPERAT LA FIŞE

O LIGA REVIZIONISTA.

In cercurile apropiate lui Iuliu Maniu se discută că între acesta şi Dinu Brătianu s'ar fi ajuns la o înţelegere pentru constituirea unei "Ligii Revizioniste".

Această Ligă care urmează a lua fiinţă atunci când evenimentele interne şi externe o vor permite va fi denumită "Liga pentru apărarea drepturilor românilor" şi că ea nu va lua fiinţă decât în cazul când Dl.General Ion Antonescu îşi va da în prealabil consimţământul.

Cercurile naţional-ţărăniste afirmă că Iuliu Maniu socoteşte necesară o acţiune a personalităţilor politice din ţară, prin care să se arate lumei întregi că România nu poate primi ca definitivă mutilarea fruntariilor efectuată ~~din cauza unui regim nenorocit la 27 Iunie~~ la 27 Iunie a.c., 30 August şi 6.Septembrie.

Seful partidului naţional-ţărănesc are ferma convingere,că oricare ar fi sfârşitul războiului la încheierea păcei România îşi va putea recupera,dacă nu tot cel puţin o parte din teritoriile pe care le-am pierdut din cauza unui regim nenorocit, pentru ţară.

Apropiaţii lui Iuliu Maniu precizează că de aceeaşi părere cu acesta este şi o mare parte dintre fruntaşii liberali şi chiar Dinu Brătianu.

2923

591

50570

N O T A

1 Octombrie 1940

Maniu traduce memorandumul său în limbile germană, engleză, italiană, franceză şi rusă.

Apropiaţii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta lucrează actualmente la traducerea în limbile germană, italiană, franceză, engleză şi rusă a memorandumului său redactat la 8 August a.c. în calitate de fost Preşedinte al Consiliului Dirigent din Ardeal, relativ la injusteţea pretenţiunilor maghiare şi la drepturile românilor asupra Ardealului.

Cercurile menţionate discută că acest memorandum va fi înaintat Conducătorilor Statelor German, Italian, Englez, Francez, Sovietic şi Preşedintelui Statelor Unite.

Expedierea acestui memorandum este socotită în cercurile naţional ţărăniste drept semnalul de începere a luptei pe care Iuliu Maniu înţelege să o ducă contra deciziei de arbitraj dela Viena.

Sursă serioasă

592

~~597~~

2923

50575

NOTA

1 Octombrie 1940

OPERAT LA FIŞE

Maniu va pleca în Ardeal.

Intimii lui Iuliu Maniu discută proectul acestuia de a pleca în cursul zilei de 1 Octombrie a.c. în Ardeal, pentru a vizita Braşovul, Sibiul şi Alba Iulia.

Scopul călătoriei lui Iuliu Maniu în Ardeal - arată apropiaţii săi - este de a lua contact cu fruntaşii naţional-ţărănişti de acolo în vederea reorganizării partidului.

Unii dintre intimii lui Iuliu Maniu declară că acesta cu prilejul călătoriei sale, va stabili legătura permanentă dintre partidul naţional-ţărănesc şi partidul naţional-român condus de către Emil Haţiegan, în teritoriul ocupat.

Iuliu Maniu urmează a se reîntoarce în Capitală Vineri 4 Octombrie, sau Sâmbătă 5 Octombrie a.c.

Sursă serioasă.

592

2923

A-9

50576

N O T A

1 Octombrie 1940

Intrevederea dintre Dinu Bratianu şi Iuliu Maniu.

In cursul zilei de 30 Septembrie a.c. a avut loc o întrevedere între Iuliu Maniu şi Dinu Bratianu, cu care prilej s'au discutat o serie de chestiuni în legătură cu:

- Problema răspunderilor.
- Modalitățile organizării acțiunei revizioniste în Ardeal de către partidele național țărănesc şi liberal.
- Stabilirea unei mai strânse colaborări între cele două grupări.
- Reorganizarea acestora şi
- Situația externă.

Detaliile cu privire la cele discutate vor fi comunicate prin raportul cu data de 2 Octombrie a.c.

Sursă serioasă.

50584

N O T A

1 Octombrie 1940

Acţiunea Iuliu Maniu - Dinu Brătianu pentru crearea unui partid de opoziţie.

In cercurile Legaţiei Engleze se afirmă că Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu lucrează de acord pentru crearea unui partid numit al "Reînvierei Naţionale".

S'ar intenţiona acapararea tuturor nemulţumirilor, şi a funcţionarilor de Stat cari ar fi priviţi cu neîncredere de actualul regim, din cauza legăturilor avute cu regimul trecut.

Englezii se arată extrem de satisfăcuţi de eventualitatea reuşitei acestei acţiuni şi sunt dispuşi să sprijine noul partid.

In curs de verificare.

Dl. Iuliu Maniu a plecat din nou în Ardeal pentru a lua contact cu fruntaşii partidului din acea provincie.

Comentând această plecare, intimii săi afirmă că dl. Maniu intenţionează să facă o călătorie la Berlin, pentru a interveni personal în vederea revizuirii arbitrajului dela Viena, deoarece după ştirile ce le-ar fi trimis dl. Valer Pop, în a cărui acţiune şeful naţional-ţărănist îşi pusese mari speranţe, rezultă că misiunea sa nu poate fi încununată de succes.

Maniştii învinuesc regimul că se gândeşte mai mult la găzduirea trupelor germane, în cele mai bune condiţiuni, şi prea puţin la durerile poporului şi interesele teritoriale ale ţării.

Dl. Maniu este aşteptat să revină în Capitală mâine 2 Noembrie c.

- verificată -

===

2913

596 ~~601~~ ~~694~~

A 10 ~~601~~

50676

N O T A

2 Octombrie 1940

OPERAŢ. L. FIŞE

Iuliu Maniu consideră necesară afirmarea existenţei partidelor naţional-ţărănist şi liberal.

In cursul consfătuirei fruntaşilor naţional-ţărănişti, care a avut loc în ziua de 30 Septembrie a.c. la domiciliul lui Mihai Popovici, Iuliu Maniu a făcut o expunere arătând raţiunile pentru care socoteşte necesară afirmarea existenţei partidului naţional ţărănist şi a celui liberal.

Intre altele fruntaşul ardelean a afirmat următoarele:

"Regimul actual ori cât de bine va fi condus şi ori cât de bune intenţiuni patritotice au conducătorii lui, va creia în rândurile opiniei publice nemulţumiri, inerente ceasului de faţă.

"Aceste nemulţumiri pot găsi un refugiu în partidul naţional ţărănist sau cel liberal.

"In cazul când aceste două partide de ordine n'ar exista în ţara românească, nemulţumirile unei părţi din opinia publică ar îndrepta o serie de cetăţeni către mişcările anarhice".

Din această cauză Iuliu Maniu consideră că existenţa unor partide de ordine în afara regimului cari prin activitatea ce întreprind să nu dăuneze acestuia, constitue o necesitate vitală pentru viitorul ţării şi în deosebi pentru păstrarea ordinei şi liniştei publice.

Aseară 1 Octombrie c. la orele 20;30 d-nul Iuliu Maniu însoţit de avocatul Coposu au plecat la Alba Iulia.

Cercurile ţărăniste şi intimii săi susţin că plecarea sa este în legătură asociaţia ardelenilor cari va lua fiinţă în Bucureşti şi în care scop pentru ziua de Luni 7 Octombrie sunt convocaţi în Capitală la locuinţa d-lului M. Popovici din strada Sofia nr. 34, toţi şefii de judeţe şi fruntaşii N. Tărănişti.

Aceleaşi cercuri susţin că fostul preşedinte se va întoarce în Capitală în cel mai târziu trei zile.

- verificată -

***

50764

N O T A

3 Octombrie 1940

Din cercurile Maniste.

In cercurile apropiate lui Iuliu Maniu se afirmă că acesta este hotărât să dea publicităţii, prin editarea unei broşuri,toate declaraţiile, cuvântările, memoriile şi memorandumurile sale din ultimii zece ani.

Prin aceasta Iuliu Maniu vrea să facă cunoscut opiniei publice, atitudinea sa şi a partidului naţional ţărănesc în cei zece ani de domnie a fostului Rege Carol II.

Cercurile naţional-ţărăniste susţin că dl. Iuliu Maniu înainte de a părăsi Capitala a avut o consfătuire cu toţi amicii săi, în vederea întemeierii unei asociaţii de ajutorare a tuturor ardelenilor refugiaţi din teritoriul cedat.

In acest scop d-sa a dat dispoziţii să se trimită invitaţii tuturor şefilor de judeţe ai fostului partid rămaşi credincioşi d-sale, pentru a participa la consfătuirea de Luni 7 Octombrie c., când se vor pune definitiv bazele asociaţiei.

- verificată -

===

2923

600 ~~605~~ ~~600~~ ~~604~~

50818

NOTA

4 Octombrie 1940

Iuliu Maniu aşteptat să sosească în Capitală.

Intimii lui Iuliu Maniu, afirmă că acesta este aşteptat să sosească în Capitală in cursul zilei de 5 Octombrie a.c..

In cercurile naţional-ţărăniste se atribue o deosebită importanţă activităţii pe care şeful partidului a desfăşurat-o în Ardeal la Braşov, Sibiu şi Alba Iulia, privind reorganizarea cadrelor partidului naţ[ional] ţărănesc.

Sursă serioasă.

601 ~~600~~ ~~602~~ ~~606~~

29213

50822

N O T A

4 Octombrie 1940

Maniu refuză o apropiere de Argetoianu.

In cercurile național-țărăniste din Capitală, se comentează cu deosebit interes informația după care fostul demnitar C.Argetoianu, a încercat recent să realizeze o apropiere de șeful partidului național-țărănesc.

Iuliu Maniu, afirmă cercurile menționate, a respins categoric această ofertă, răspunzând celor care l-au tatonat că nu socotește nici oportună și nici utilă pentru interesele țării și ale partidului național-țărănesc o atare apropiere.

Sursă serioasă

2923

602 ~~607~~ ~~607~~ ~~607~~

51012

NOTA

7 Octombrie 1940

Iuliu Maniu şi expulzarea lui Emil Haţiegan.

In cercurile apropiate lui Iuliu Maniu se afirmă că acesta a fost impresionat în mod deosebit de expulzarea de pe teritoriul Ardealului ocupat, a lui Emil Haţiegan şi a celorlalţi fruntaşi intelectuali români din Oradea şi Cluj.

Aceleaşi cercuri afirmă că Maniu socoteşte imperios necesar ca guvernul român să protesteze la Budapesta împotriva măsurei guvernului maghiar.

In cursul conversaţiilor pe care preşedintele partidului naţional-ţărănesc le-a avut în ziua de 5 Octombrie cu Mihail Popovici, Dr. Nicolae Lupu, Maniu a declarat că va interveni pe lângă Conducătorul Statului pentru ca acest protest să se producă cât mai neîntârziat.

Sursă serioasă.

2923

603

~~636~~ ~~618~~

A 11

51090

N O T A

8 Octombrie 1940

Maniu şi demonstraţia legionară din 6 Octombrie.

In cercurile naţional ţărăniste apropiate lui Iuliu Maniu se afirmă că acesta comentând demonstraţia legionară care a avut loc în ziua de 6 Octombrie a.c.,a declarat în esenţă următoarele:

"Ceeace trebue reţinut din manifestaţie este în special cuvântarea Generalului Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

"Prin discursul său Generalul Ion Antonescu a adus importante limpeziri în viaţa publică a Statului limitând totodată sfera de acţiune a mişcării legionare.

"In special pasagiul prin care Generalul Ion Antonescu cere pentru Domnia-Sa dreptul de a pedepsi prin justiţia ţării pe cei vinovaţi de dezastrul acesteia ,arată că deaci încolo ţara nu se mai poate aştepta la soluţii arbitrare,aşa cum a fost înainte de 6 Septembrie 1940.

"Prin cuvântarea Generalului Ion Antonescu, teza revoluţionară a regimului începută la 3 Septembrie 1940,poate fi socotită ca terminată.

"De aici încolo trebue să înceapă perioada de refacere a ţării în linişte şi ordine.

"Partidul naţional ţărănist nu trebue şi nu va face nici o dificultate regimului actual,atâ

timp cât acesta nu va comite abuzuri sau ilegalităţi şi nu va da soluţii incompatibile cu interesele superioare ale neamului în problemele naţionale ce se vor ivi.

"Atâta timp însă cât Generalul Ion Antonescu se va găsi în fruntea treburilor obşteşti, poate exista certitudinea că interesele suprioare ale ţării vor fi bine apărate, iar ca abuzuri şi ilegalităţi nu se vor putea întâmpla.

"Partidul naţional ţărănist trebue să agtete cu încredere ziua când ţara şi Generalul Ion Antonescu îl va socoti util.

"Acest moment nu este atât de îndepărtat cât se pare astăzi".

Sursă serioasă.

2923

605 ~~640~~ ~~640~~ 610

51168

N O T A

9 Octombrie 1940

Iuliu Maniu a refuza să primească pe Aurel Buteanu şi Pavel Pavel.

In cercurile naţional-ţărăniste apropiate lui Iuliu Maniu se discută cu deosebit interes faptul că recent acesta a refuzat să primească pe Aurel Buteanu şi Pavel Pavel.

In legătură cu aceasta, se afirmă că Maniu învinovăţeşte pe cei doi fruntaşi ai tineretului naţional-ţărănist că au întreprins în cursul lunilor Iunie şi Iulie a.c. o campanie împotriva sa în Ardeal.

Pe de altă parte, în rândurile tineretului naţional-ţărănist se afirmă că în urma refuzului de a fi primiţi de preşedintele partidului, Pavel Pavel şi Aurel Buteanu au întocmit un memoriu, pe care urmează a-l înainta fostului preşedinte de Consiliu, în care cei doi fruntaşi ai tineretului naţional-ţărănist arată motivele ce i-au determinat să întreprindă acţiunea de care sunt făcuţi vinovaţi.

Sursă serioasă.

N O T A

10 Octombrie 1940

Discursul lui Iuliu Maniu, la înfiinţarea grupării Pro-Transilvania.

Cercurile apropiate lui Iuliu Maniu discută cu deosebit interes constituirea Societăţii de ajutorare a ardelenilor refugiaţi din teritoriul cedat, denumită "Pro-Transilvania".

Apropiaţii lui Iuliu Maniu redau în discuţiuni în forma următoare cuvântarea pe care acesta a ţinut-o la ziarul "Universul", cu ocazia constituirei asociaţiei "Pro-Transilvania":

"Prezenţa unui număr atât de important de personalităţi la această consfătuire dovedeşte grija pe care o are întreaga naţiune de soarta Ardealului.

"Impreună cu câţiva prieteni ne-am hotărât să facem tot ce ne stă în putinţă pentru ajutorarea fraţilor ardeleni.

"Prin înfiinţarea acestei asociaţii încercăm acum să reparăm ce se mai poate repara şi să luptăm cu toate energiile noastre pentru recăpătarea provincijlor care nu s'au luat fără ca noi să vărsăm o picătură de sânge.

"Constitue o greşeală fundamentală din partea noastră că ne-am umilit în faţa unor naţiuni care s'au purtat în decursul secolelor atât de josnic faţă de naţiunea română.

"Nu este acum momentul să aducem o critică

celor care s'au făcut vinovaţi de sfârtecarea ţării şi de dezastrul naţional.

"Problema care se pune astăzi este aceea că noi aceştia care trăim în România Liberă nu putem să lăsăm pe fraţii noştri din Ardealul robit să fie victimă atrocităţilor, ilegalităţilor şi abuzurilor nemaipomenite săvârşite de autoritatea maghiară".

După ce Iuliu Maniu a făcut un rezumat al celor ce au săvârşit ungurii în teritoriul ocupat a spus următoarele:

"Este de datoria conducerii Statului să reacţioneze în faţa provocărilor săvârşite de maghiari.

"Sunt sigur că conducătorii ţări vor face acest lucru.

"Scopule constituirii asociaţiei noastre este să ajutăm conducerea Statului în rezolvarea marilor probleme ale naţiunii.

"Asociaţia noastră trebue să fie susţinută de către conducerea ţării.

"A fost o greşeală că în ultimii trei ani acţiunea antirevizionistă condusă de marele român Stelian Popescu, a fost oprită, interzicându-se orice manifestaţie a ligii antirevizioniste române.

"Scopul asociaţiei noastre este acela de a ajutora pe fraţii noştri până când teritoriile pierdute vor fi readuse la patria mumă.

"Cei cari constituim această asociaţie, ne interesăm totodată şi de toate problemele care sunt în strânsă legatură cu ridicarea naţiunii şi refacerea ţării".

In cercurile apropiate lui Iuliu Maniu se afirmă că acesta studiază posibilitatea multiplicării şi difuzării cuvântării sale pe care a rostit-o în ziua de 7 Octombrie a.c. la sediul ziarului "Universul" cu prilejul constituirii asociaţiei "Pro-Transil-

vania".

Aceleaşi cercuri afirmă că preşedintele partidului naţional-ţărănesc nu va întreprinde nimic în acest sens decât după ce va obţine asentimentul Conducătorului Statului.

Comentarii

N O T A

11 Octombrie 1940

Maniu proectează să viziteze o serie de oraşe din Transilvania.

In cercurile apropiate lui Iuliu Maniu se afirmă că acesta proiectând a lua contact în cursul săptămânei viitoare,cu o serie de fruntaşi naţional ţărănişti ardeleni va întreprinde o călătorie în Transilvania vizitând următoarele oraşe: Braşov,Făgăraş,Sibiu şi Alba Iulia.

Este probabil - afirmă intimii săi - ca Iuliu Maniu să facă până la sfârşitul acestei luni o călătorie la Arad şi Timişoara.

La Timişoara Iuliu Maniu a fost invitat de Sever Bocu.

Sursă serioasă.

Apropiaţii domnului Iuliu Maniu cred a şti că în curând - poate chiar în cursul săptămânei ce va veni - domnul Maniu va fi în posesiunea unui memoriu formulat de românii aflători în U.S.A. şi prin care se protestează contra atrocităţilor comise de maghiari în teritoriile cedate.

Odată cu memoriul - se spune - că va sosi şi contribuţia bănească a românilor americani pentru creiarea fondului de propagandă naţională contra ungurilor.

- verificată -

====

611

2923

Cenzurat din presă
11 Octombrie 1940

Evenimentul Zilei

OPERAT LA FIȘE

ALTA ACTIUNE MURDARA A UNGURILOR. S'A INCERCAT COMPROMITEREA D-LUI IULIU MANIU.

Timişoara. 10.- Poliţia din Lipova a arestat pe tânărul maghiar Fekete Ladislau care a împrăştiat mai multe manifeste din al căror conţinut reese că d-l Iuliu Maniu ar cere autonomia Ardealului. După cum a declarat arestatul, manifestele aveau de scop să compromită pe d-l Iuliu Maniu şi îi fusese date de un ofiţer ungur care l-a ajutat să treacă frontiera.

Cercetările sunt în curs.

N O T A

12 Octombrie 1940

Intre Iuliu Maniu şi Profesorul A.C.Cuza

In cercurile naţional ţărăniste se acordă un deosebit interes raporturilor dintre Iuliu Maniu şi prof.A.C.Cuza,inaugurate după luarea de contact dintre cei doi fruntaşi politici şi în urma acceptărei fostului Consilier Regal de a participa ca membru în comitetul pentru conducerea asociaţiei "Pro-Transilvania".

Cercurile menţionate declară că problema naţionalistă nu mai poate despărţi astăzi pe Iuliu Maniu de Prof.A.C.Cuza,întrucât încă de acum câteva luni,preşedintele grupării naţional-ţărăniste a recunoscut necesitatea unei românizări a vieţii noastre publice şi economice.

Ca şi Iuliu Maniu - discută aceleaşi cercuri - prof.A.C.Cuza socoteşte că întreaga atenţie a conducătorilor ţării trebue îndreptată în aceste momente în sprijinul românilor ardeleni.

Relevând că atât prof.A.C.Cuza cât şi Iuliu Maniu nu recunosc ciuntirile teritoriale la care a fost supusă România,cercurile amintite recunosc că ceiace desparte pe cei doi fruntaşi politici sunt următoarele probleme:

- In politica externă Prof.A.C.Cuza crede în victoria puterilor Axei,pe când Iuliu Maniu speră într'o victorie britanică.

- In politica internă Iuliu Maniu rămâne un reprezentant al curentului de centru,pe când A.C. Cuza se situează pe linia naţionalistă radicală.

Sursă serioasă.

29213

614

51419

N O T A

12 Octombrie 1940

Iuliu Maniu şi controlul averilor foştilor demnitari.

In cursul unor conversaţii pe care Iuliu Maniu le-a avut cu Mihail Popovici, a discutat cu acesta problema controlului averilor foştilor demnitari.

Iuliu Maniu a spus că controlul averilor trebue să se extindă şi la alte personalităţi decât cele cuprinse în recenta publicaţie a Monitorului Oficial.

Astfel Iuliu Maniu socoteşte util ca controlul să fie extins şi la foştii primari de municipii la prefecţi şi deputaţii şi senatorii guvernamentali din ultimii zece ani.

In cercurile naţional ţărăniste apropiate lui Iuliu Maniu, se crede că sunt personalităţi din această categorie care au acumulat averi în mod ilicit.

Sursă serioasă

615

I

~~630~~ 650

~~651~~ 660

2923

51420

OPERAT LA FIȘE

NOTA

12 Octombrie 1940

Maniștii și expulzările din teritoriile ocupate de Ungaria.

Apropiații lui Iuliu Maniu discută că acesta a însărcinat pe Ilie Lazăr și Teodor Roxin să-i întocmească o evidență a personalităților expulzate din teritoriile ocupate de Ungaria.

Din cuprinsul acestei evidențe reiese în mod clar că guvernul maghiar a urmărit să expulzeze în primul rând pe membrii organizațiilor legionare și național-țărăniste din teritoriile ocupate.

Sursă serioasă

Intimii d-lui Iuliu Maniu afirmă că acesta a primit zilele trecute un mesagiu din partea românilor din America, care s'au întrunit în două mari adunări la Chicago şi Detroit, hotărând să-şi trimită adeziunile la lupta intreprinsă de fruntaşul ardelean pentru eliberarea Ardealului ocupat.

Românii din America fac declaraţiunea că nu recunosc actualele graniţe impuse României.

Mesagiul care a fost transmis de secretarul Legaţiei U.S.A. prin intermediul unui ziarist anume Frank, a produs profundă impresie asupra d-lui Maniu, mai cu seamă că românii din America au anunţat că vor susţine acţiunea d-lui Maniu cu fonduri.

- verificată -

===

A 14 617

51552

N O T A

15 Octombrie 19[illegible]

Convorbirile lui Iuliu Maniu cu fruntașii liberali.

Printre fruntașii național-țărăniști se discută că Iuliu Maniu a avut în ultimul timp o serie de întrevederi cu unii din membrii marcanți ai partidului liberal, printre cari Vasile Sasu, Al. Lapedatu, Valer Roman, Dr. I. Costinescu și alții.

Scopul acestor consfătuiri și întrevederi a fost acela de a se discuta organizarea în provincie a filialelor asociației "Pro-Transilvania", precum și a activității în județele respective pe care trebue să o desfășoare această asociație.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta urmărește să obțină dela fruntașii liberali un mai mare ajutor material dela instituțiile financiare pe cari le conduc.

Sursă serioasă.

A 14 622 617 622

51552

N O T A

15 Octombrie 19..

Convorbirile lui Iuliu Maniu cu fruntașii liberali.

Printre fruntașii național-țărăniști se discută că Iuliu Maniu a avut în ultimul timp o serie de întrevederi cu unii din membrii marcanți ai partidului liberal, printre cari Vasile Sasu, Al. Lapedatu, Valer Roman, Dr. I. Costinescu și alții.

Scopul acestor consfătuiri și întrevederi a fost acela de a se discuta organizarea în provincie a filialelor asociației "Pro-Transilvania", precum și a activității în județele respective pe care trebue să o desfășoare această asociație.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta urmărește să obțină dela fruntașii liberali un mai mare ajutor material dela instituțiile financiare pe cari le conduc.

Sursă serioasă.

N O T A

15 Octombrie 1940

Iuliu Maniu va face o vizită lui Ion Mihalache.

In cercurile maniste din Capitală se comentează intenţiunea lui Iuliu Maniu de a face în cursul acestei săptămâni o vizită lui Ion Mihalache la Dobreşti-Muscel

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că scopurile acestei vizite sunt următoarele:

- A aduce la cunoştinţa lui Ion Mihalache activitatea iniţială a asociaţiei "Pro-Transilvania";

- A convinge pe fruntaşul naţional ţărănist să iasă din rezerva pe care a impus-o;

- A discuta cu acesta problema fuziunii dintre partidul liberal şi cel naţional-ţărănesc, ridicată de unii fruntaşi liberali şi naţional ţărănişti.

Sursă serioasă.

51673

N O T A

16 Octombrie 1940

<u>Maniu despre acţiunea lui Tilea la Londra.</u>

In cercurile naţional ţărăniste se comentează faptul că Iuliu Maniu cu toate că este convins de victoria Angliei, condamnă categoric acţiunea pe care o duce în Capitala Marei Britanii, fostul ministru al României V.V.Tilea.

In cursul unei conversaţii pe care Maniu a avut-o în ziua de 14 Octombrie a.c. cu Ghiţă Pop a declarat acestuia, că Tilea nu are dreptul să ducă această acţiune din următoarele motive:

- Tilea este unul din profitorii vechiului regim şi o persoană politică care a lucrat în ultimii opt ani sub sugestiile fostei camarile.

- O acţiune peste hotare in contra politicei externe oficiale a ţării nu este compatibilă cu intersele superioare ale naţiunii.

- Dacă Tilea nu era de acord cu punctul de vedere oficial al guvernului acest lucru nu-l îndreptăţeşte să-şi manifeste opiniile publice peste hotare, putând să facă acest lucru în ţară.

- In cazul când Marea Britanie îşi va impune punctul ei de vedere în politica internaţională nici Tilea, nici Richard Franasovici şi nici Pangal nu vor fi aceia care vor putea vorbi în numele României.

Sursă serioasă.

2923

~~625~~ 625 620

51682

N O T A

16 Octombrie 1940

Maniu strânge material privitor la atrocităţile maghiare.

Apropiaţii lui Iuliu Maniu discută că acesta a dat delegaţie lui Ilie Lazăr, Teodor Roxin şi Emil Ghirezan, să strângă un material cât mai complect relativ la atrocităţile, abuzurile şi ilegalităţile comise de maghiari în teritoriul ocupat.

Se presupune că acest material va servi lui Maniu în momentul când problema Ardealului se va pune din nou în discuţia forurilor internaţionale.

In cursul unor conversaţii pe care Maniu le-a avut recent cu Mihail Popovici şi Octav Tăslăoanu, a declarat acestora că are ferma convingere că va veni în curând momentul când problema Ardealului va fi pusă din nou în discuţie.

Sursă serioasă.

In cercurile intime ale d-lui Maniu se afirmă că dl. Mihai Popovici care înlocueşte pe dl. Maniu în timpul cât acesta lipseşte din Capitală, a declarat că astăzi 4 crt. comitetul executiv va ţine o şedinţă indiferent de numărul membrilor pentru a se semna actul constitutiv al Asociaţiei Ardelenilor din Ţară, urmând ca în ziua de 7 crt. după convocarea fruntaşilor ardeleni, această asociaţie să fie înscrisă la Tribunalul Ilfov cu toate formele legale.

Pentru a se obţine aprobarea înfiinţărei acestei asociaţii, naţional ţărăniştii în numele d-lui Maniu vor face o cerere adresată Conducătorului Statului.

- verificată -

***

Eri după amiază dl.Iuliu Maniu a fost vizitat la locuinţa sa de către dl. dr.Lupu care a lipsit din Capitală 15 zile. Cu acesta s'a întreţinut dela orele 16 la 18 când au sosit d-nii Mihai Popovici, Aurel Dobrescu şi alţi câţiva fruntaşi.

Dr.Lupu a fost pus în curent de dl. Maniu asupra rostului asociaţiei PRO TRANSILVANIA şi modalităţile de funcţionare.

S'au discutat apoi rapoartele primite dela o parte din şefii de organizaţii din ţară, în legătură cu reorganizarea cadrelor conform cu nouile împrejurări politico-sociale.

Trecându-se la chestiunea ziarului sociaţiei, s'a făcut constatarea că suma necesară de o jumătate milion lei nu a fost acoperită şi a rămas ca dl. Maniu să se consulte cu dl.Dinu Brătianu.

Dl.dr.Lupu a arătat că apariţia ziarului este de o importanţă capitală pentru propaganda, fiindcă d-sa care a stat în ultimul timp la ţară, a constatat că în general ţăranii nu acordă regimului prea mare încredere, mai ales dela venirea trupelor germane. Ţăranul este nemulţumit de prelungirea concentrărilor şi de sărăcie, pe care până acum le-a suportat cu speranţa că va rămâne stăpân în ţa-

./.

ra lui, iar astăzi vede că-l vor conduce străinii.

Nu se ştie - a adăugat dr.Lupu - dacă guvernul actual va reuşi să facă faţă cerinţelor externe şi nemulţumirilor din interior. Este o perioadă grea care poate fi stăpânită numai de bătrâni cu experienţă.

In discuţiunile şi comentariile asupra situaţiei actuale, cari a urmat apoi, Ilie Lazăr a spus că am reuşit să ne facem de râs în străinătate şi să arătăm cât suntem de civilizaţi, aceasta din cauza legionarilor dela Constanţa, cari neţinând seama de regulele internaţionale, au percheziţionat valizele diplomatice şi bagajele membrilor Legaţiei Engleze.

Cu aceasta se înăspreşte o situaţie în mod inutil şi provocator, pe când ar fi trebuit să fim cuminţi ca englezii să-şi dea seama că am fost siliţi să facem politica actuală.

Vorbind despre Legaţia Engleză - cei prezenţi au schimbat între ei informaţiunea că restul personalului Legaţiei va pleca în cursul zilei de astăzi 16 Octombrie, urmând ca în scurt timp să se facă cunoscută ruperea oficială şi definitivă a relaţiilor diplomatice anglo-române.

- verificată -

===

Cercurile naţional-ţărăniste discută că acum două zile dl. Iuliu Maniu ar fi primit o scrisoare anonimă în care i se atrage atenţiunea să nu mai facă nici un fel de politică în cadrul partidului naţional-ţărănesc, deoarece această activitate dăunează statului legionar şi puterilor axei.

Naţional-ţărăniştii sunt îngrijoraţi de astfel de procedee şi afirmă că începe să se reintroducă procedeul terorizării adversarului politic, procedeu care va fi cu siguranţă sprijinit de armata germană.

Maniştii sunt îngrijoraţi şi de faptul că între fruntaşii legionari s'ar discuta necesitatea de a se forma o gardă personală pentru dl. Maniu.

- în curs de verificare -

===

625

630

2923

51803

N O T A

OPERAT LA FIŞE

18 Octombrie 1940

Intrevedere între Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu

In cercurile apropiate lui Iuliu Maniu se afirmă că în curând va avea loc o întrevedere între acesta şi Dinu Brătianu, în cadrul căreia urmează să se stabilească normele colaborării dintre partidul naţional ţărănesc şi cel liberal.

-----o------

Sursă serioasă.

626 ~~631~~ ~~617~~ ~~631~~

2923

A16

Intimii lui Iuliu Maniu spun că în ziua de 18 crt., a sosit venind dela Cluj un curier însărcinat de românii din teritoriile ocupate de unguri pentru a-i aduc la cunoştinţă starea alarmantă ce domneşte în rândurile populaţiei româneşti expusă zilnic la maltratări şi jafur de către populaţia maghiară şi mai ales de către evrei.

Românii din Ardealul ocupat roagă pe domnul Mani să intervină de urgenţă pe lângă guvernul român pentru ca acesta să facă demersuri la Budapesta pentru a înceta cu aceste oribile răsbunări.

- verificată -

===

Eri 18 crt., la locuința lui Iuliu Maniu a avut loc o consfătuire la care au luat parte Virgil Madgearu, Ion Mihalache, dr.Lupu și Mihai Popovici.

S'a pus chestiunea noului regim politic care amenință existența partidelor politice.

D-rul Lupu a comunicat celor de față hotărârea sa de a duce lupta mai departe pentru menținerea spiritului de libertate ce stă la baza partidului național-țărănesc. Va asigura pe partizani că prin înțelepciunea și sacrificiul conducătorilor partidului, poporul român se va găsi în curând pe linia destinului său de libertate și unitate națională.

Hotărârea d-rului Lupu a fost aprobată de toți.

Dl.Maniu a comunicat la rându-i că a primit asigurări dela toți fruntașii partidului, că membrii organizațiilor nu și-au pierdut speranța și așteaptă să li se ceară aportul în acțiunea pe care conducerea ar voi s'o intreprindă.

In ce privește atitudinea față de guvern, s'a hotărât să nu i se facă nici o greutate. Bine înțeles că dacă unitatea partidului va fi amenințată, se va protesta energic, fiindcă nimeni nu poate să creadă astăzi că țara a scăpat de un tiran pentru a da peste altul.

./.

Această hotărâre se va comunica tuturor organizaţiilor din ţară, care vor primi ordin să se ferească de orice provocări şi să nu acţioneze decât după ce vor cere instrucţiuni dela centru.

Dl.Mihalache, vorbind despre politica externă a ţării, şi-a exprimat îndoiala în privinţa roadelor ce se vor obţine, fiindcă România nu se poate lipsi de înţelegeri loiale şi cu alte state, din afara axei.

- verificată -

===

Intimii d-lui Iuliu Maniu afirmă că acesta lucrează zilnic câte trei ore, ajutat de Ghiţă Pop, pentru a aduna şi clasa toate datele privitoare la atrocităţile săvârşite de unguri în Ardeal.

Aceste date îi vor servi la alcătuirea unui lung şi detailat memoriu pe care îl va înainta puterilor axei. Cu acest prilej d-nia sa va face şi o critică aspră asupra politicei Budapestei dela 1918 încoace.

Pe de altă parte, dl. Maniu se consultă cu prietenii săi asupra posibilităţii de reînfiinţare legală a partidului naţional ţărănesc. In această privinţă nu s'au luat hotărâri decât în ceeace priveşte principiile şi ideologia de viitor. Astfel, partidul va fi organizat pe baze noui, se va exclude orice legătură cu comuniştii, democraţii avansaţi, francmasonii şi evreii, adoptându-se la bază o democraţie pură similară celei propovăduită de Masarick.

Aceleaşi cercuri mai afirmă că dl. Maniu a respins o ofertă de colaborare şi ajutor ce îi fusese oferită de evrei prin Horia Carp şi dr. Singer.

- verificată -

===

630
~~635~~
T.
-2923
A 17
~~635~~

51935

N O T A

19 Octombrie 1940

O declarație a lui Iuliu Maniu cu privire la trupele germane din România.

Printre național-țărăniștii din Capitală se comentează următoarea declarație pe care Iuliu Maniu a făcut-o în fața unor prieteni ai săi, privitor la prezența trupelor germane în România:

"Trebue să recunoaștem că prezența trupelor germane în România nu se datorește unei greșeli a actualului guvern.

"In situația internațională de astăzi prezența acestor trupe germane poate fi de folos țării noastre, depinde numai de desfășurarea ulterioară a conflictului internațional, și mai ales de faptul dacă actualul conflict armat se va extinde și în Europa Sud-Estică.

"In acest caz pământul țării noastre va deveni teatru de războiu.

"Oamenii de Stat din Marea Britanie, trebue să înțeleagă că prezența trupelor germane in România nu se datorește voinței țărei românești, ci unei situațiuni de fapt, de care nu țara noastră poate fi făcută responsabilă.

"Norocul țărei este că în aceste momente atât de grave și tulburi are la conducere pe Generalul Ion Antonescu, care va ști să facă față situației".

Sursă serioasă

51937

N O T A

19 Octombrie 1940

Iuliu Maniu despre Horia Sima.

In cercurile naţional ţărăniste se comentează cu deosebit interes afirmaţia făcută de Iuliu Maniu în cursul unei conversaţii cu Ghiţă Pop şi Mihail Popovici, privitoare la manifestările politice ale prof. Horia Sima.

In acest sens se afirmă că preşedintele partidului naţional ţărănist a apreciat favorabil manifestările politice ale conducătorului Mişcării Legionare, afirmând că până în prezent acesta a dat dovadă de multă abilitate politică, impunându-se ca o personalitate politică de primul rang.

In deosebi Iuliu Maniu, adaogă aceleaşi cercuri, a fost impresionat de tactul de care prof. Horia Sima a dat dovadă în ultimul timp şi în deosebi de când deţine calitatea de vice preşedinte al Consiliului.

Iuliu Maniu este convins că biruinţa Mişcării Legionare se datoreşte în mare parte actualului conducător al acesteia.

Sursă serioasă.

632 ~~631~~

~~686~~ ~~637~~

29 23

51941

NOTA

19 Octombrie 1940

Dela Maniști.

In cercurile național țărăniste se afirmă că Iuliu Maniu a dat dispozițiuni intimilor săi de a se abține dela orice discuțiuni sau critici, privind prezența trupelor germane în România.

Astfel, se discută că în cursul unei conversații pe care președintele partidului național-țărănesc a avut-o recent cu Ilie Lazăr și Ghiță Pop, a declarat acestora că interzice riguros fruntașilor național-țărăniști să facă propagandă și să se declare în mod public împotriva prezenței trupelor germane în România, întrucât este convins că o atare acțiune nu este compatibilă cu interesele superioare ale țării.

Sursă serioasă.

29923

A 18

633 638 4 688 638

52081

N O T A

22 Octombrie 1940

Maniu şi raporturile cu liberalii.

In cercurile naţional-ţărăniste se afirmă că în cursul săptămânei curente Iuliu Maniu va avea o serie de întrevederi cu Dinu Brătianu şi cu alţi fruntaşi liberali.

Cercurile naţional-ţărăniste atribuie o deosebită importanţă acestor întrevederi fiind informate că vor constitui un prilej pentru a se discuta reglementarea raporturilor dintre partidul naţional-ţărănesc şi cel liberal.

Intimii lui Maniu afirmă că acesta socoteşte că este necesar să se dea o reglementare definitivă a raporturilor dintre cele două partide.

Intrebat de Ilie Lăzăr dacă urmăreşte realizarea unui partid unic Iuliu Maniu a răspuns următoarele:

"Nu este în interesul nostru o fuziune cu partidul liberal.

"Este bine însă ca să se reglementeze pe baze precise şi solide, colaborarea cu fruntaşii liberali.

"Această colaborare trebue să funcţioneze automat în faţa tuturor marilor probleme de interes naţional".

Sursă serioasă

N O T A

22 Octombrie 1940

Atitudinea lui Iuliu Maniu față de Vaida Voevod.

Maniștii din Capitală comentează faptul că în cursul săptămânii trecute, Iuliu Maniu a fost vizitat de Sever Dan, unul din intimii lui Vaida Voevod.

Apropiații lui Iuliu Maniu afirmă că Sever Dan a fost trimis la președintele partidului național țărănesc, pentru a constata modul cum acesta ar primi o aderare a lui Vaida Voevod la acțiunea asociației "Pro-Transilvania".

Cercurile național țărăniste discută că răspunsul dat de Iuliu Maniu nu a fost mulțumitor pentru trimisul lui Vaida Voevod.

Sursă serioasă.

29283

635 ~~641~~ ~~643~~ ~~640~~

52089

NOTA

22 Octombrie 1940

Iuliu Maniu va face o vizită lui I.Mihalache la Dobreşti - Muscel.

Iuliu Maniu va face în cursul acestei săptămâni o vizită la Dobreşti - Muscel pentru a lua contact cu Ion Mihalache.

Intimii lui Maniu afirmă că acesta socoteşte necesar să se consulte cu fruntaşul naţional ţărănist asupra ultimelor evenimente politice interne.

Sursă serioasă.

21 23

636 ~~641~~ ~~645~~ ~~641~~

52092

N O T A

22 Octombrie 1940

Maniu lucrează la un studiu privitor la situaţia României în politica externă.

In cercurile apropiate lui Iuliu Maniu se afirmă că actualmente acesta este preocupat de redactarea unui studiu privitor la situaţia României în actuala conjunctură internaţională.

Acest studiu, adaugă cercurile menţionate, va servi preşedintelui partidului naţional-ţărănesc pentru precizarea atitudinei grupării sale în politica externă.

Sursă serioasă.

52167

N O T A

23 Octombrie 1940

Ipoteze formulate de Maniu în legătură cu evolutia situației internationale.

In cursul ultimelor conversațiuni pe care Iuliu Maniu le-a avut cu Mihail Popovici, Ghiță Pop, Octav Tăslăoanu, Dr. D-tru Popovici, N. Penescu, Ing. St. Mihăescu, Ilie Lazăr și alții s'a discutat situația politică externă a României în actuala conjunctură internațională.

Iuliu Maniu a declarat amicilor săi politici că astăzi este convins mai mult decât oricând de victoria Angliei, dar că este o greșeală ca cineva să se aștepte ca această victorie să se producă imediat.

Iuliu Maniu socotește că actualul conflict armat va mai dura și că teatrul de războiu se va extinde.

Președintele partidului național-țărănesc într'o conversație pe care a avut-o cu Mihail Popovici a declarat acestuia că o victorie imediată a Angliei nu ar putea conveni României întrucât într'o asemenea eventualitate Uniunea Sovietică, va putea să-și impună punctul de vedere, atât politic cât și social, în spațiul Europei Centrale și al Europei Balcanice, ceeace ar fi în detrimentul țării noastre.

După părerea lui Iuliu Maniu în linii generale

./.

conflictul va lua în Europa probabil următoarele forme:

"Războiul germano-sovietic va isbucni înaintea terminării războiului cu Anglia.

"Din conflictul germano-sovietic Armata Roşie va ieşi învinsă şi comunismul desfiinţat ca sistem de guvernământ.

"Iar armata Reichului chiar victorioasă va ieşi mult slăbită.

"Sunt convins că victoria finală va fi câştigată de Anglia, care stăpâneşte marile căi de comunicaţie, precum şi toate resursele principale ale lumei de materii prime".

În ce priveşte problema evreiască Iuliu Maniu socoteşte că aceasta se va pune şi în Anglia.

După părerea lui Iuliu Maniu, o victorie a Marei Britanii nu înseamnă o victorie a iudaismului în lume".

Sursă serioasă

2923

639

~~644~~

~~701~~

52177

N O T A

23 Octombrie 1940

Maniu proectează o călătorie în Ardeal.

In cercurile național țărăniste se afirmă că scopul voiajului pe care Iuliu Maniu îl va face în Ardeal, este de a se documenta asupra stării de spirit a populației față de actualul regim.

Intimii lui Iuliu Maniu discută că proectul de călătorie al acestuia se datorește unui raport pe care i l-au prezentat Ghiță Pop, Aurel Dobrescu și alți fruntași național-țărăniști.

In acest memoriu fruntașii ardeleni arătau că în Ardeal, după instaurarea actualului regim, popularitatea partidului național-țărănist este în descreștere, iar situația regimului legionar în rândurile opiniei publice se îmbunătățește pe zi ce trece.

In cercurile menționate se manifestă convingerea că în urma acestor informațiuni furnizate de amicii săi politici, Iuliu Maniu vrea să se convingă la fața locului de adevărata stare de lucruri din Ardeal.

Sursă serioasă.

Dl. Iuliu Maniu care a sosit eri dimineaţă în Bucureşti venind din Ardeal, a vizitat în cursul după amiezei pe dl. Dinu Brătianu cu care a discutat cele constatate de d-nia sa în Ardeal, cum şi problemele care interesează ambele partide.

Din cele afirmate de partizanii d-lui Maniu, rezultă că cei doi şefi, discutând şi eventualitatea reînfiinţării partidelor politice, au hotărât ca ambele partide să meargă împreună numai pe tărâm electoral. In restul activităţii, fiecare partid îşi va urma programul său.

In ceeace priveşte asociaţia PRO TRANSILVANIA, s'a hotărât să funcţioneze mai departe cu membrii cari au constituit-o, fără a se ţine seama că aparţin la partide diferite.

Nu s'a putut lua o hotărâre definitivă în legătură cu apariţia oficiosului asociaţiei. Dacă se va încuviinţa refacerea partidelor politice, fiecare din partid va edita oficiosul său, bineînţeles observându-se o linie de prietenie şi evitându-se orice polemici care ar fi în detrimentul uneia din grupări.

După consfătuire, dl. Iuliu Maniu a anunţat pe amicii săi că întrunirea comitetului executiv al partidului

va avea loc zilele viitoare. Data va fi fixată în raport cu unele evenimente internaţionale a căror desfăşurare o aşteaptă dl. Maniu, dar despre care a refuzat să vorbească prietenilor săi.

Şeful partidului a mai comunicat partizanilor că de acord cu dl. Dinu Brătianu, a hotărît să se evite pe viitor orice acţiune de răspândire sau deţinere de manifeste, pentru a înlătura suspiciuni din partea guvernului. Deasemeni tineretul din cele două partide va fi ţinut sub control pentru a nu se deda la acţiuni de acest fel.

- sursă sigură -

***

2923

0 20 ~~705~~ ~~647~~ 642

52320

OPERAT LA FIȘE

N O T A

25 Octombrie 1940

Iuliu Maniu și conversațiile cancelarului Hitler cu șefii Statelor occidentale.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta acordă o deosebită importanță convorbirilor pe care cancelarul Hitler le are cu conducătorii Franței și Spaniei.

In cursul conversațiunilor pe care Iuliu Maniu le-a avut în ziua de 24 Octombrie cu Mihail Popovici, Ilie Lazăr, Octav Tăslăoanu, Aurel Dobrescu și Ghiță Pop, președintele partidului național-țărănesc a apreciat că:

"Germania a început să se teamă de prelungirea războiului cu Marea Britanie.

"Din această cauză, Cancelarul Hitler crede necesară încheierea păcii cu Franța.

"Totodată, Conducătorul Germaniei urmărește să încadreze Franța în sistemul politic al Axei.

"Această încadrare are de scop atât de a da posibilitate puterilor Axei să încheie o pace de compromis cu Anglia, cât și de a para o lovitură a Rusiei Sovietice în cazul când războiul actual va epuiza Germania și Italia".

Sursă serioasă.

52323

N O T A

25 Octombrie 1940

Maniu va solicita Conducătorului Statului o întrevedere.

In cercurile apropiate lui Maniu se discută că preşedintele partidului naţional ţărănesc intenţionează să solicite Conducătorului Statului o întrevedere.

Fruntaşii manişti acordă o deosebită importanţă acestui fapt.

Sursă serioasă.

N O T A

25 Octombrie 1940

Maniu ostil oricărei acţiuni potrivnice actualului regim.

In cursul conversaţiilor pe care Maniu le-a avut cu fruntaşii naţional ţărănişti în cursul zilelor de 23 şi 24 Octombrie a.c. preşedintele partidului naţional ţărănesc a declarat că:

"Interzice partizanilor săi orice critică la adresa regimului şi a guvernului actual.

"In momentul când această critică va fi socotită necesară,ea va fi făcută de către conducerea partidului după o prealabilă consultare a fruntaşilor liberali.

"Este interzis fruntaşilor naţional ţărănişti de a difuza în opinia publică punctul de vedere al conducătorului partidului relativ la diferite probleme de Stat.

"Este interzis fruntaşilor naţional ţărănişti de a colporta,manifeste,broşuri şi publicaţiuni interzise."

In concluzie Iuliu Maniu a povăţuit pe partizanii săi să se abţină dela orice activitate care ar putea fi socotită drept potrivnică actualului regim.

Iuliu Maniu socoteşte că partidul naţional ţărănesc trebue să activeze exclusiv în cadrul legal.

Intimii lui Mihalache afirmă că atitudinea adoptată de Maniu se datoreşte,în parte,unei scrisori pe care fruntaşul ţărănist a trimis-o preşedintelui partidului în urma arestărei Generalului Gabriel Negrei.

In această scrisoare Mihalache a recomandat lui Maniu să oprească pe fruntaşii partidului naţional ţărănesc dela orice activitate politică interzisă.

Opinia lui Mihalache este că partidul naţional ţărănesc nu trebue să comită nimic ce ar putea împiedeca pe Generalul Ion Antonescu şi regimul actual, în opera de refacere a ţării.

Sursă serioasă.

29283

646

523S6

N O T A

26 Octombrie 1940

Iuliu Maniu și atitudinea rezervată a lui Ion Mihalache.

Cercurile apropiate lui Iuliu Maniu comentează că acesta este neplăcut impresionat de faptul că Ion Mihalache refuză să ia parte la discuțiunile și întrevederile național-țărăniste ce sunt actualmente în curs fiind convocate pentru reorganizarea partidului.

Intimii lui Iuliu Maniu arată că acesta și-a manifestat intenția de a trimite o scrisoare lui Ion Mihalache prin care îi va cere să ia parte activă la reorganizarea partidului, în cazul când această reorganizare va fi autorizată de către conducerea țării.

Sursă serioasă

2983

647

52475

N O T A

28 Octombrie 1940.

Maniu şi situaţia economică a ţării.

In cursul unei convorbiri recente pe care Iuliu Maniu a avut-o cu Virgil Madgearu a discutat cu acesta situaţia economică şi financiară în care se găseşte astăzi ţara.

Constatările celor doui fruntaşi naţional ţărănişti au fost că actuala criză economică este de natură a creia importante greutăţi pentru actualul guvern.

Iuliu Maniu a rugat pe Virgil Madgearu să-i facă un studiu relativ la situaţia economică şi financiară a ţării.

In cursul unei discuţiuni pe care Iuliu Maniu a avut-o recent cu Augustin Popa a declarat acestuia că succesul actualului regim depinde în bună parte de modul cum va putea să rezolve actuala criză economică şi - în special - problema alimentării naţiunei în anul acesta.

Sursă serioasă.

52565

N O T A

29 Octombrie 1940

Maniu va trimite o circulară fruntaşilor național-ţărănişti din provincie pentru a activa la reorganizarea presei partidului.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta este decis să redacteze o nouă circulară adresată cadrelor partidului din provincie prin care să reînoiască apelul său de a trimite fondurile necesare apariţiei ziarului "Dreptatea".

Intimii lui Iuliu Maniu comentează că la prima scrisoare circulară pe care Iuliu Maniu a trimis-o cadrelor provinciale a partidului la 23 Septembrie a.c. nu s'a răspuns decât de către prea puţini fruntaşi naţional ţărănişti din provincie.

Preşedintele partidului naţional ţărănesc urmăreşte să se strângă circa un milion jumătate de lei, fond neapărat necesar pentru organizarea presei partidului.

Sursă serioasă

649 ~~654~~ ~~654~~

A g e n t u r a P.

2983

arbor

Verificări
Nelu

2.XI.1940

OPERAT LA FIȘE

N O T A
=========================
29 Octombrie 1940

Suntem informaţi că zilele trecute IULIU MANIU a fost invitat la un dejun dat de Fabricius,Ministrul Germaniei.

In timpul discuţiunilor ce au avut loc,Fabricius ar fi făcut remarca,că,Iuliu Maniu nu simpatizează cu acţiunea axei Roma-Berlin. Iuliu Maniu ar fi răspunsă că,în actuala situaţie,nu poate avea aceleaşi sentimente din trecut. Să se înapoieze României teritoriul din Ardeal cedat ungurilor şi va fi cu totul de partea lor.

A doua zi a apărut în ziarul "România Nouă",ce apare la Sibiu,un articol intitulat "Rezerva dela Bădăcin" care trata această chestiune.

Din cauza acestui articol ziarul "România Nouă" din acea zi,a fost confiscat.-

=========== . ==========

650

2923

52630

NOTA

30 Octombrie 1940

Maniștii și Mihalache.

Apropiații lui Iuliu Maniu afirmă că acesta este hotărât să convoace o consfătuire național țărănistă la care să participe și Ion Mihalache.

Iuliu Maniu - susțin aceleași cercuri - socotește că rezerva pe care și-a impus-o Ion Mihalache nu are nici o rațiune de existență și că este normal ca fostul ministru să activeze în cadrele partidului, adoptând în marile probleme punctul de vedere al conducerii acestuia.

Cercurile național țărăniste relevă faptul că intimii lui Iuliu Maniu au început în ultimul timp să critice pe Ion Mihalache, pe care îl acuză că datorită atitudinei sale se întârzie reorganizarea partidului și reapariția ziarului "Dreptatea"

Sursă serioasă.

651 T.

2923

A 22

52781

N O T A

1 Noembrie 1940

IULIU MANIU SI PROBLEMA ARDEALULUI.

In cursul unor conversaţii pe care Iuliu Maniu le-a avut în zilele de 29 şi 30 Octombrie a.c. cu Ghiţă Pop, Octav Tăslăoanu, Aurel Dobrescu, Ilie Lazăr, Teodor Roxim, Dr. Jovin, Augustin Popa, I. Răchiţan, discutându-se problema Ardealului, preşedintele grupării naţional-ţărăniste a afirmat că scopul principal al continuărei existenţei partidului naţional ţărănesc este de a lupta pentru readucerea la Patrie a pământului românesc din Ardeal, care "din cauza incapacităţii trecutului regim a fost cotropit de maghiari".

Iuliu Maniu a încredinţat intimilor săi că are ferma convingere că tot lui îi va reveni, ca şi în 1918, sarcina şi onoarea să readucă pe toţi românii ardeleni la Patria Mumă.

Preşedintele grupării naţional ţărăniste socoteşte că acest moment nu va sosi prea târziu, dar că până atunci toţi românii indiferent de credinţa şi de ideologia lor politică trebue să dea dovadă de patriotism, muncind serios în locul pe care şi l-au ales, sau unde au fost repartizaţi.

Sursă serioasă

652 T

~~~~~ 657
657

29 V3

52851

N O T A

2 Noembrie 1940

Maniu nu crede în posibilitatea momentană a reexaminării deciziei dela Viena.

In rândurile naţional-ţărăniste din Capitală continuă a se discuta svonurile cari circulă în opinia publică despre faptul că puterile Axei ar fi decise să treacă la o reexaminare a deciziei de arbitraj dela Viena şi că urmează a ni se înapoia o mare parte din Ardealul ocupat de maghiari.

In cursul unor recente conversaţii pe care Iuliu Maniu le-a avut cu Augustin Popa, a declarat acestuia că momentul reexaminării deciziei de arbitraj dela Viena nu a sosit încă şi că svonurile cari circulă n'au nici o bază de veriditate.

In cercurile naţional-ţărăniste se afirmă că editorialul "Să ne ferim de svonuri false" publicat în numărul 20 al ziarului "România Nouă" a fost scris sub sugestia lui Iuliu Maniu.

Sursă serioasă
~~~~~

2923

653 ~~658~~ ~~726~~ ~~658~~

A 23

52853

N O T A

2 Noembrie 1940

Maniu şi pericolul comunist.

In cursul unei întrevederi pe care Iuliu Maniu a avut-o în ziua de 30 Octombrie cu Mihai Popovici a discutat cu acesta problema pericolului comunist, cu care ocazie preşedintele grupării naţional-ţărăniste făcând o serie de consideraţiuni de ordin istoric a declarat că în anii de criză naţiunile trec prin perioade favorabile desvoltărei curentelor anarhice şi că este posibil ca şi la noi în cursul acestui an să se resimtă o recrudescenţă a mişcării comuniste.

Iuliu Maniu a mai declarat lui Mihai Popovici că după aprecierele sale pericolul comunist în ţara românească nu este de actualitate prin faptul că mişcarea legionară a reuşit să capteze o mare parte a muncitorimii dela oraşe, care în mod inevitabil constituia până acum un teren prielnic pentru infiltrarea ideilor comuniste.

Sursă serioasă.

2923

654 ~~650~~ ~~728~~ ~~657~~

52857

N O T A

2 Noembrie 1940

Iuliu Maniu şi rezolvarea problemei evreeşti.

In cursul unor conversaţii pe care Iuliu Maniu le-a avut recent cu Mihai Popovici, Ilie Lazăr, Aurel Dobrescu, Ghiţă Pop şi Augustin Popa, s'a discutat problema evreească.

Din discuţiunile avute reese că Maniu socoteşte că rezolvarea acestei probleme trebue să capete o formă definitivă, recunoscând marile dificultăţi ce vor fi întâmpinate în domeniul economic.

"Anul actual de criză - a afirmat Maniu - va îngreuia şi mai mult măsurile guvernului de românizare a vieţii economice şi financiare a ţării".

Totodată cercurile naţional ţărăniste afirmă că nu înţeleg a se opune, adoptând o acţiune protivnică măsurilor cari se iau sau cari se vor lua în ce priveşte elementul evreesc.

Sursă serioasă

N O T A

4 Noembrie 1940

Maniu și propaganda comunistă.

Apropiații lui Iuliu Maniu comentează că acesta spre deosebire de atitudinea sa recentă când a declarat că nu socotește mișcarea comunistă ca fiind puternică și periculoasă la noi în țară, după incidentele petrecute în ziua de 3 Noembrie a.c. în Piața Obor se arată preocupat de pericolul pe care-l reprezintă în țara românească comunismul și mai cu seamă vecinătatea cu U.R.S.S.

Președintele partidului național-țărănesc socotește că în afară de alte puncte programatice studiază a da partidului de sub conducerea sa și un caracter de luptă împotriva mișcării comuniste.

Iuliu Maniu - discută apropiații săi - socotește că este momentul de a se începe o propagandă bine susținută împotriva mișcării comuniste.

In cercurile național țărăniste se afirmă că în această problemă există un acord între Iuliu Maniu și Dinu Brătianu.

Sursă serioasă.

656

4 Noembrie 1940

(Acord între) ~~INTRE~~ IULIU MANIU SI DINU BRATIANU (în politica externă)

~~In cercurile apropiate~~ (Intimii) lui Dinu Brătianu ~~se afirmă~~ (discută) că în ultimele întrevederi pe care acesta le-a avut cu Iuliu Maniu s'a stabilit un deplin acord între cei doi fruntaşi politici, relativ la politica externă.

Astfel, Dinu Brătianu şi Iuliu Maniu înţeleg ca ~~partidele~~ (de sub conducerea) lor să constituie o rezervă pentru ţară în cazul când evenimentele internaţionale vor lua o altă desfăşurare.

N O T A

5 Noembrie 1940

Corespondentă între Iuliu Maniu și Aurel Vlad.

Cercurile apropiate lui Mihail Popovici discută că în ultimul timp a intervenit un schimb de scrisori între Iuliu Maniu și Aurel Vlad, în cuprinsul cărora cei doi fruntași transilvăneni au desbătut problema Ardealului ocupat de Ungaria, ambii reafirmându-și convingerea că lupta transilvănenilor, atât a celor din teritoriul neocupat de maghiari, cât și a celor de peste frontieră, nu va înceta până la reîntregirea provinciei.

Apropiații lui Iuliu Maniu discută că în momentul reorganizărei partidului național-țărănesc lui Aurel Vlad i se va încredința conducerea organizației de Hunedoara.

Sursă serioasă.

658
~~703~~
~~668~~

29213

53007

OPERAT LA FIȘE

N O T A

5 Noembrie 1940

Maniu și colaborarea externă cu liberalii.

Intimii lui Iuliu Maniu comentează faptul că acesta a trimis recent o scrisoare lui Dinu Brătianu.

In această scrisoare - susțin aceleași cercuri - Maniu a arătat lui Dinu Brătianu necesitatea pentru țară ca partidul național țărănist și cel liberal să lucreze într'o strânsă colaborare în politică externă.

Sursă serioasă.

659 I

22213

53071

N O T A

6 Noembrie 1940

Maniu reflectează la un memoriu asupra luptei anti-comuniste.

Cercurile naţional-ţărăniste discută că Iuliu Maniu studiază oportunitatea redactărei unui memoriu care să fie înaintat Conducătorului Statului.

In acest memoriu - afirmă cercurile menţionate - preşedintele partidului naţional-ţărănesc ar urma să facă o expunere relativă la modul cum consideră lupta pe care trebue s'o angajeze organizaţia de Stat, împotriva mişcării comuniste.

Sursa serioasă.

53117

N O T A

7 Noembrie 1940

Iuliu Maniu și situația politică externă.

In cursul ultimelor întrevederi pe care Iuliu Maniu le-a avut cu Mihail Popovici și Virgil Madgearu s'a discutat asupra situației politice externe.

Iuliu Maniu socotește că în urma deslănțuirei conflictului italo-grec situația puterilor Axei, întâmpină reale dificultăți în actualul conflict european.

Faptul că operațiunile armatei italiene pe frontul greco-albanez, se desfășoară cu multă dificultate, este interpretat de Iuliu Maniu drept o dovadă concludentă că timpul succeselor rapide pentru puterile Axei este definitiv trecut.

Președintele partidului național țărănesc socotește că nimănui nu trebue să-i scape importanța declarațiilor făcute recent de către Ismet Inonu președintele Republicei Turce, din care se desprind următoarele două concluzii :

1. Acțiunea germană condusă de von Papen la Ankara poate fi socotită ca eşuată.

Actualmente nu se mai poate vorbi de o separație pe plan internațional între Turcia și Marea Britanie.

2. Un atac al puterilor Axei fie al Germaniei fie al Italiei ar atrage în mod inevitabil un conflict armat între Rusia Sovietică și cele două

State fasciste.

In consecinţă strâmtorile Mării Negre se găsesc astăzi sub influenţa şi indirect sub controlul Marei Britanii.

Faptul că Italia întâmpină dificultăţi în campania contra Greciei coroborat cu atitudinea Turciei, opiniază Maniu, arată în mod neîndoelnic că acţiunea pe care puterile Axei o pregăteau spre a lovi Marea Britanie în Mediterana Răsăriteană, poate fi ca definitiv eşuată.

În cercurile naţional ţărăniste se comentează cu un deosebit interes optimismul pe care Iuliu Maniu îl afişează în ultimul timp, privitor la situaţia internaţională.

Astfel se afirmă că preşedintele partidului naţional ţărănesc manifestă ferma convingere că în scurt timp opinia publică se va convinge că victoria finală a Marei Britanii este un fapt cert.

Sursă serioasă.

N O T A

7 Noembrie 1940

Iuliu Maniu și situația românilor ardeleni din teritoriul cedat.

In cercurile fruntașilor național-țăraniști din Ardeal se manifestă o vie îngrijorare față de situația românilor ardeleni aflați pe teritoriul cedat Ungariei.

Ingrijorarea fruntașilor național țăraniști se datorește unor informații după care prigoana împotriva elementului românesc din teritoriul cedat este de parte de a se potoli, ungurii continuând cu perseverență lupta criminală împotriva elementului românesc.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta este decis să activeze mai hotărât pentru drepturile românilor ardeleni.

Această acțiune a lui Iuliu Maniu urmează a fi întreprinsă atât în cadrul partidului național țărănesc cât și al asociației "Pro-Transilvania".

Sursă serioasă.

N O T A

7 Noembrie 1940

Maniu solicitat să intervină în problema fundaţiei "Gh.Pop de Băseşti".

In cercurile naţional ţărăniste se afirmă că Zaharia Boilă şi I.Pop,au intervenit pe lângă Iuliu Maniu solicitându-i să intervină pe lângă forurile de resort în problema fundaţiunei "Gh.Pop de Băseşti" rămasă sub stăpânire maghiară.

Averea fostului luptător naţionalist ardelean situată în judeţul Sălaj,a fost transformată încă dela 1919 în fundaţia "Gh.Pop de Băseşti".

Această fundaţie este astăzi proprietatea Mitropoliei Unite dela Blaj.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta va interveni pe lângă conducerea Statului,în vederea rezolvărei cu Ungaria a acestei probleme.

Iuliu Maniu preconizează,conform dorinţei testatorului,încredinţarea administraţiei acestei fundaţiuni Mitropoliei Unite dela Blaj.

Sursă serioasă

D. Iuliu Maniu a fost audiat de comisiunea pentru verificarea gestiunii societăţii de Radiodifuziune

Comisiunea pentru verificarea gestiunii şi administrării Societăţii Române de Radiodifuziune în cursul după amiezii de Sâmbătă 2 Noembrie a. ç. a audiat ca martor pe d. Iuliu Maniu.

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

665 ~~670~~ ~~671~~ 670

2923

"Svoboda"
No.260 din 7 Noembrie 1940.
Jersey City.

Mai departe cu democraţia.

BUCUREŞTI.-Există în Romania o persoană marcantă care declară deschis că nu crede ca starea de astăzi să se menţină ş că democraţia va pieri.

Acesta este veciul conducător la partidului naţional-ţără nesc, Iuliu Maniu, în vârsta de 67 ani, care nu se lasă influenţat de curentul totalitar. El este convins că va veni timpul când demo craţia va învinge.

Cuvântul lui are încă greutate întrucău el se bucură de o mare autoritate la Curtea Fegală, faţa de Regina Mama Elena şi tânărul Rege, pe care îl iubeşte foarte mult.

29263

I/
~~71~~
~~67~~
666

53243

N O T A

9 Noembrie 1940

In jurul călătoriei lui Maniu în străinătate.

Apropiații lui Iuliu Maniu afirmă că acesta intenționează să-și amâne călătoria pe care o proectase la sfârșitul lunii curente în străinatate.

Se afirmă că Iuliu Maniu socotește că va trebui să întreprindă această călătorie deabia la începutul anului viitor.

Sursă serioasă.

24923

667

53254

NOTA

9 Noembrie 1940

Maniu şi problema evreiască.

Referitor la problema evreiască cercurile apropiate lui Iuliu Maniu afirmă că acesta a făcut recent lui Mihai Popovici următoarea declaraţie:

"Rezolvarea problemei evreieşti în mod radical se impune astăzi ca o necesitate de Stat.

"Această rezolvare trebue însă facută pe cale evolutivă şi fără sdruncinări pentru economia naţională.

"Ar fi o greşală din partea partidului naţional ţărănesc dacă ar lua o atitudine potrivnică rezolvării definitive a problemei evreieşti.

Totodată discută aceleaşi cercuri, Maniu a interzis riguros tuturor intimilor săi de a lua parte sub orice formă la acţiunea pe care o desfăşoară în ultima vreme societăţile evreieşti pentru a camufla origina capitalului şi adevărate lor conducere.

Astfel Iuliu Maniu a cerut intimilor săi să nu primească locuri în consiliile de administraţie sau posturi de conducere în întreprinderile comerciale şi industriale evreieşti.

Sursă serioasă.

2923

668 T.

~~731~~ ~~675~~
~~673~~

53298

OPERAT LA FIȘE

N O T A

11 Noembrie 1940

Maniu apreciază sentința dela Viena ca provizorie.

Cercurile național-țărăniste comentează cu un deosebit interes o declarație a lui Iuliu Maniu pe care acesta a făcut-o atunci când a fost intrebat ce va face cu proprietățile sale pe care le are în teritoriul Ardealului ocupat.

"Nu mă interesează soarta proprietăților mele.

"Sunt preocupat deocamdată de soarta tuturor românilor ardeleni.

"Un lucru pot să vă afirm că,am ferma convingere că într'un an de zile granițele României vor fi mai întinse la Vest decât erau înainte de 30 August a.c.".

Intrebat asupra rațiunilor care îl face să creadă acest lucru Iuliu Maniu a răspuns următoarele :

"Am toate motivele să cred că sentința de arbitraj dela Viena este socotită,chiar de cei care au dat-o,drept un scurt provizorat.

"Acest provizorat nu va dura mai mult de un an."

Sursă serioasă.

29213

669

53365

N O T A

12 Noembrie 1940

Maniu și situația din Ardealul ocupat de maghiari.

Intimii lui Iuliu Maniu discută cu discreție că acesta a putut stabili o legătură permanentă prin corespondență cu unii dintre fruntașii ardeleni din teritoriile ocupate de unguri.

Aceștia îi raportează regulat despre măsurile pe care maghiarii le ia în teritoriul ocupat, despre modul de comportare al maghiarilor, despre felul cum regimul din România este privit în teritoriul ocupat, etc.

Totodată apropiații lui Iuliu Maniu mai afirmă că acesta este convins de oportunitatea unei acțiuni susținută a fruntașilor opoziției, care să fie dusă în favoarea românilor ardeleni aflați sub ocupația maghiară.

Iuliu Maniu socotește că această acțiune trebue dusă de fruntașii opoziției, întrucât - după părerea sa - conducătorii regimului nu pot să ducă o asemenea acțiune din cauza susceptibilităților pe cari le-ar putea trezi indirect în unele cercuri de la Berlin și Roma.

Sursă serioasă.

670

24213

53359

N O T A

Memoriu a lui Maniu despre situația țării.

In cursul unei recente întrevederi pe care Iuliu Maniu a avut-o cu Mihail Popovici și Dr. N.Lupu, a declarat că este hotărât să redacteze un memoriu care urmează a fi înaintat Conducătorului Statului, imediat după întoarcerea acestuia din Italia.

In acest memoriu Iuliu Maniu urmează a expune vederile sale despre actuala situație politică internă și externă.

Sursă serioasă.

2923

671

53360

OPERAT LA FIŞE

N O T A

12 Noembrie 1940

Maniu şi starea de spirit din Ardeal.

In cursul unor recente întrevederi, pe care Maniu a avut-o cu Zaharia Boilă, i-a solicitat acestuia să-i alcătuiască un studiu relativ la situaţia politică din teritoriul românesc al Ardealului.

In special Iuliu Maniu a rugat pe Zaharia Boilă să insiste în acest studiu asupra prizei pe care o are în opinia publică mişcarea legionară, precum şi asupra modului cum sunt primite măsurile luate de actuala conducere a Statului în provincia de peste munţi.

In cercurile naţional ţărăniste, se afirmă că în acest scop Zaharia Boilă urmează a vizita câteva centre importante din Ardeal.

Sursă serioasă.

29253

671
~~701~~ ~~67~~

53360

OPERAT LA FIȘE

N O T A

12 Noembrie 1940

Maniu și starea de spirit din Ardeal.

In cursul unor recente întrevederi, pe care Maniu a avut-o cu Zaharia Boilă, i-a solicitat acestuia să-i alcătuiască un studiu relativ la situația politică din teritoriul românesc al Ardealului.

In special Iuliu Maniu a rugat pe Zaharia Boilă să insiste în acest studiu asupra prizei pe care o are în opinia publică mișcarea legionară, precum și asupra modului cum sunt primite măsurile luate de actuala conducere a Statului în provincia de peste munți.

In cercurile național țărăniste, se afirmă că în acest scop Zaharia Boilă urmează a vizita câteva centre importante din Ardeal.

Sursă serioasă.

672

2923

53380

OPERAT LA FIŞE

N O T A

12 Noembrie 1940

Maniu intenţionează a-l vizita pe Mihalache.

Apropiaţii lui Maniu afirmă că acesta proiectează a face în cursul săptămânii curente o vizită lui Ion Mihalache, la Dobreşti-Muscel.

Maniu urmează a fi întovărăşit în această vizită de Virgil Madgearu, Dr. N. Lupu şi Mihai Popovici, pentru ca vizita să aibe şi aspectul unei consfătuiri naţional ţărăniste.

----

24 23

673
A 26

53433

N O T A

13 Noembrie 1940

Declarația a lui Iuliu Maniu despre atitudinea regimului față de fostele partide politice.

In cercurile național-țărăniste se comentează cu deosebit interes o declarație pe care Iuliu Maniu a făcut-o intimilor săi, relativ la situația actualului guvern.

"Am primit unele informații că regimul actual socotește necesar să organizeze o acțiune împotriva partidului național-țărănist și cel liberal.

"Soctoesc că o astfel de inițiativă nu-și are nici o rațiune întrucât nimeni din partidul național-țărănist și - după câte știu - nimeni din partidul liberal nu s'a gândit să organizeze o acțiune contra regimului legionar.

"In ultimile mele convorbiri cu Dinu Brătianu am hotărât ca atitudinea noastră să fie îndreptată pe calea unei totale abțineri dela orice opoziție publică față de actualul regim.

"Noi socotim că astăzi nu este vremea noastră.

"Nimeni nu poate să ne oprească să credem că va veni o zi când împrejurările externe vor lua o altă înfățișare.

"Deocamdată mișcarea legionară are trei mari greutăți de învins:

./.

1/. Greutăţile economice şi financiare prin care trece astăzi ţara.

2/. Recrudescenţa mişcării comuniste şi

3/. Eventuale desbinări în cadrele mişcării legionare.

"Nici una din aceste greutăţi nu poate fi învinsă printr'o acţiune împotriva fruntaşilor liberali şi naţionali-ţărănişti.

Sursă serioasă.

N O T A

14 Noembrie 1940

Intrevedere Iuliu Maniu - Ion Mihalache.

In dimineaţa zilei de 13 Noembrie a.c. Iuliu Maniu a avut o lungă întrevedere cu Ion Mihalache.

In cercurile apropiate preşedintelui partidului naţional-ţărănesc se dau următoarele amănunte despre modul cum a decurs această întrevedere:

"Ion Mihalache a arătat lui Maniu că a avut dreptate atunci când a susţinut că deocamdată regimul actual nu va putea permite celor două partide să desfăşoare vreo activitate.

"Iuliu Maniu a replicat că socoteşte de datoria sa să lupte în interesul naţiunii şi astăzi aşa cum a luptat sub trecutul regim.

"Maniu a declarat apoi că, oricare ar fi atitudinea regimului actual faţă de partidul naţional-ţărănesc, personal nu înţelege să-şi schimbe convingerea că o opoziţie împotriva lui nu este bine venită în actualele împrejurări".

In ce priveşte colaborarea cu liberalii, Iuliu Maniu a comunicat lui Mihalache că după ultimele întrevederi pe care le-a avut cu Dinu şi Gh. Brătianu reiese în mod clar că partidul liberal se găseşte pe aceeaşi linie de gândire şi acţiune cu partidul naţional-ţărănesc.

Discutându-se situaţia internaţională, Iuliu Maniu a căutat să convingă pe Mihalache că Marea Britanie va câştiga războiul şi din această cauză partidul naţional-ţărănesc nu trebue să-şi modifice atitudinea sa anglo-filă în politica externă.

Ion Mihalache a opinat că partidul naţional-ţărănesc trebue să păstreze deocamdată o rezervă, nepreciz ându-şi punctul de vedere în politica externă.

Sursă serioasă.

677

~~470~~ ~~682~~

A P

2983

53585

N O T A

15 Noembrie 1940

OPERAT LA FIȘE

Maniu și raporturile anglo-române.

In cursul întrevederei pe care Iuliu Maniu a avut-o cu Ion Mihalache în ziua de 13 Noembrie a.c. a discutat cu aceste situația raporturilor anglo-române.

Iuliu Maniu a declarat că din cauza situației României în actuala conjunctură internațională, țara noastră nu-și poate permite menținerea unor raporturi normale cu Marea Britanie.

"Acest lucru însă - crede Iuliu Maniu - nu îndreptățește actualul regim să nu lase țării românești o portiță de scăpare pentru cazul când Marea Britanie ar câștiga războiul".

Președintele partidului național-țărănesc crede că este de datoria guvernului, să trimită în Anglia oameni politici de suprafață și chiar să susțină camuflat în capitala Marei Britanii o acțiune favorabilă unor legături normale între România și Marea Britanie.

Iuliu Maniu este informat că imediat după arbitrajul dela Viena, centrul de gravitate al propagandei maghiare, care se găsea până atuncea la Berlin și Roma, a fost mutat la Londra.

Acest lucru, a afirmat Maniu, dovedește că conducătorii Statului maghiar nu sunt lipsiți de prevedere.

"Spre deosebire de guvernul maghiar - a adăugat Maniu - guvernul român, cu toate că nu avea nici un motiv, a căutat după arbitrajul dela Viena să creeze o atmosferă extrem de dificilă pentru raporturile viitoare ale României cu Marea Britanie".

Verbind despre acţiunea pe care o conduce astăzi din Anglia fostul ministru al României la Londra, Iuliu Maniu crede că personalitatea lui V.Tilea nu este suficientă pentru a susţine în Marea Britanie o propagandă favorabilă României şi pentru a decide pe conducătorii Angliei să ne susţină refacerea fruntariilor, la pacea finală.

Sursă serioasă

29 23

679
684

53593

N O T A

15 Noembrie 1940

OPERAT LA FIŞE

Iuliu Maniu va pleca în Ardeal.

Printre apropiaţii lui Iuliu Maniu se afirmă că acesta va pleca în Ardeal unde va sta câteva zile.

Preşedintele partidului naţional ţărănesc urmează a se duce la Sibiu şi Alba Iulia.

Apropiaţii lui Iuliu Maniu precizează că scopul deplasării acestuia în Ardeal ar fi de a lua contact cu unele personalităţi ardelene care pot să-l informeze despre situaţia românilor din teritoriul ocupat.

Sursă serioasă.

53593

N O T A

15 Noembrie 1940

Iuliu Maniu va pleca în Ardeal.

Printre apropiații lui Iuliu Maniu se afirmă că acesta va pleca în Ardeal unde va sta câteva zile.

Președintele partidului național țărănesc urmează a se duce la Sibiu și Alba Iulia.

Apropiații lui Iuliu Maniu precizează că scopul deplasării acestuia în Ardeal ar fi de a lua contact cu unele personalități ardelene care pot să-l informeze despre situația românilor din teritoriul ocupat.

Sursă serioasă.

N O T A

15 Noembrie 1940

Un memoriu al lui Iuliu Maniu către Generalul Antonescu.

In cursul zilei de 14 Noembrie a.c. a avut loc o serie de consfătuiri între principalii fruntaşi naţional ţărănişti, în urma cărora s'a hotărât ca Iuliu Maniu să înainteze Generalului Antonescu, imediat după înapoierea acestuia în ţară un memoriu prin care să protesteze împotriva următoarelor:

- Contra refuzului de a se acorda partidului naţional ţărănesc drepturile de reorganizare.
- Contra celor două decrete legi pentru interzicerea oricăror manifestaţii şi oricăror întruniri politice.
- Contra faptului că Ministerul de Interne al Educaţiei Naţionale şi Economiei Naţionale, au dat avizele defavorabile acordărei de personalitate juridică asociaţiei "Pro-Transilvania".

In cercurile naţional ţărăniste se afirmă că acest memoriu urmează a fi redactat de Virgil Madgearu, după ce va fi revăzut şi complectat de Iuliu Maniu, va fi propus spre a căpăta şi asentimentul lui Dinu Brătianu şi Gh.Brătianu.

Sursă serioasă

In curs de verificare

681 ~~686~~

~~711~~ ~~686~~

2923

53612

OPERAT LA FIŞE

N O T A

15 Noembrie 1940

Maniu şi conversaţiile sovieto-germane dela Berlin.

In cursul unei convorbiri recente pe care Iuliu Maniu a avut-o cu Ion Mihalache, a discutat cu acesta problema raporturilor ruso-germane.

Convingerea lui Iuliu Maniu este că Germania nu va putea până la sfârşit să-şi asigure pasivitatea Armatei Roşii şi că un conflict între URSS şi Germania va deveni inevitabil.

Iuliu Maniu crede că astfel rezultatul convorbirilor lui Molotov la Berlin va însemna începutul unei faze de grave neînţelegeri între Uniunea SOvietică şi Germania.

Sursă serioasă.

2/9213

A 29 682

53664

N O T A

16 Noembrie 1940

Intrevedere Maniu - Madgearu.

In cursul zilei de 14 Noembrie a.c. Iuliu Maniu a avut o întrevedere cu Virgil Madgearu cu care ocazie cei doi fruntaşi politici au discutat situaţia politică internaţională.

Madgearu a comunicat cu această ocazie lui Maniu că după informaţiile sale culese din cercurile Legaţiei Sovietice nimic nu îndreptăţeşte să se creadă că raporturile germano-sovietice sunt pe cale de a se înrăutăţi.

Astfel, Virgil Madgearu crede că se înşeală cine socoteşte că un conflict armat între Uniunea Sovietică şi Germania trebue socotit iminent.

Iuliu Maniu a combătut punctul de vedere şi informaţiile lui Virgil Madgearu spunând că o colaborare între cele două ţări poate fi comparată cu situaţia a doi parteneri la masa de joc, cari se aşează unul în faţa altuia, întinzându-şi aparent prieteneşte mâna, dar fiecare cu scopul de a câştiga şi de a lua banii celuilalt.

Astfel, preşedintele partidului naţional-ţărănesc crede că guvernanţii de astăzi ai ţării româneşti trebue să ţină neapărat seama de eventualitatea unui conflict între Uniunea Sovietică şi Germania, conflict care în mod inevitabil va transforma ţara noastră într'un teatru de războiu.

./.

Iuliu Maniu a mai declarat lui Virgil Madgearu că are ferma convingere că din conflictul care va isbucni între Germania şi U.R.S.S., comunismul va fi învins, iar Germania deşi invingătoare, va fi destul de slabă pentru a nu mai putea continua răsboiul cu Marea Britanie.

Sursă serioasă.

N O T A

16 Noembrie 1940

<u>Maniu şi vizita Generalului Antonescu la Roma.</u>

Iuliu Maniu, discutând cu Mihai Popovici modul cum Conducătorul Statului a fost primit la Roma, a declarat că onorurile acordate Generalului Ioan Antonescu nu au fost acordate până acum niciunui reprezentant al vreunui Stat din Europa Dunăreană sau Balcanică.

In ce priveşte rezultatele şi consecinţele convorbirilor pe care Generalul Ion Antonescu le-a avut la Roma, Iuliu Maniu a declarat că "această vizită nu poate avea consecinţe imediate".

<u>Sursă serioasă.</u>

685 690

2923

53752

OPERAT LA FIȘE

N O T A

18 Noembrie 1940

Iuliu Maniu va solicita Conducătorului Statului o întrevedere.

Apropiații lui Maniu afirmă că acesta intenționează să solicite Generalului Antonescu o întrevedere în scopul de a se obține din partea Conducătorului Statului precizïuni asupra limitei în care partidul național țărănist, își poate desfășura activitatea.

Sursă serioasă.

53759

N O T A

18 Noembrie 1940

<u>Telegrama a lui Maniu către Vice-Preşedintele Consiliului de Miniştri.</u>

In cercurile maniste se vorbea în cursul zilei de 17 Noembrie a.c. că Iuliu Maniu intenţionează a trimite o telegramă de protest vice-preşedintelui Consiliului de Miniştri care în calitate de preşedinte ad-interim, a dat asentimentul său pentru dizolvarea asociaţiei "Pro-Transilvania".

<u>In curs de verificare</u>

N O T A

19 Decembrie 1940

<u>Iuliu Maniu crede în necesitatea pentru Stat ca partidele național-țărănesc și liberal să se reorganizeze.</u>

In cursul unor recente convorbiri pe care Iuliu Maniu le-a avut cu o serie de intimi ai săi, printre care Mihai Popovici, Ghiță Pop, Ilie Lazăr și alții, a declarat acestora că socotește în interesul țării de a se da putința partidului național-țărănesc și celui liberal de a-și afirma continuarea existenței și de a se putea reorganiza în mod legal.

Rațiunile care, după Iuliu Maniu, fac necesară reorganizarea celor două partide, sunt următoarele:

1. Utilitatea existenței unei rezerve a țării în politica externă, "datoria oricărui om politic care guvernează fiind să lase o portiță de scăpare pentru Națiune în cazul când politica sa nu dă roadele scontate".

2. Necesitatea ca în țară să ființeze organisme politice gata să poată prelua fără prea mari perturbațiuni interne frânele guvernării în momentul când acest lucru ar fi impus de considerente de ordin extern.

3. Utilitatea funcționării unor organisme

de opoziţie legal constituite, care să poată îndruma pe calea paşnică nemulţumirile inevitabile oricărui regim, ţinând seama de faptul că aceste nemulţumiri ar putea lua eventual calea anarhiei.

Sursă serioasă.

689

~~691~~ ~~694~~

2928

53944

N O T A

21 Noembrie 1940

In jurul memoriului lui Iuliu Maniu.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta şi V.Madgearu au terminat în cursul zilei de 20 Noembrie a.c. redactarea memoriului ce urmează a fi înaintat Generalului Ion Antonescu, în legătură atât cu necesitatea autorizării unei reorganizări limitate a partidului naţional-ţărănesc şi a celui liberal, cât şi cu problema disolvării asociaţiei "Pro-Transilvania".

Cercurile menţionate afirmă că în cursul zilei de astăzi memoriul va fi comunicat lui Dinu Brătianu şi Gh.Brătianu.

Sursă serioasă.

690 ~~700~~ 695

22.XI.940.

2923

OPERAT LA FIŞE

DELA MANISTI

In cursul ultimelor întrevederi pe care Iuliu Maniu le-a avut cu intimii săi, aceştia i-au adus la cunoştinţă o serie de svonuri care circulă în opinia publică şi pe care ei le-au recepţionat. în legătură cu vizita Generalului Antonescu la Berlin

Redăm aceste svonuri ~~paradoxal~~ :

- "Că la Berlin urmează a se discuta retrocedaarea către România a unor părţi din Ardealul ocupat de maghiari.

- "Că Rusia Sovietică ar avea noi pretenţii teritoriale faţă de România.

- "Că ar urma să ni se retrocedeze o parte din Bucovina cedată la 27 Iunie a.c.

Iuliu Maniu socoteşte că toate aceste svonuri fără nici o bază veridică, iar conţinutul lor disparat arată că provin din surse diferite, care sunt interesate în difuzarea lor.

Seful partidului naţional-ţărănesc crede că este necesar ca însăşi guvernul să vie cu lămuriri ca să spulbere din opinia publică aceste svonuri.

2923

691 ~~693~~ ~~696~~

A 32

54053 OPERAT LA FIŞE

N O T A

23 Noembrie 1940

Declaraţiile lui Maniu făcute presei sovietice

Printre colaboratorii lui Mihail Şarov, corespondentul din ţara noastră al agenţiei de presă sovietică "TASS", se afirmă în cerc restrâns şi cu discreţie că acesta a avut o întrevedere cu Iuliu Maniu, cu care prilej conducătorul grupării naţional-ţărăniste a comunicat gazetarului sovietic părerile sale asupra situaţiei interne a ţării, solicitându-i totodată ca cele declarate să nu fie date publicităţii.

Maniu a declarat că faţă de actuala situaţie internă nu poate adopta decât o atitudine de expectativă şi că are convingerea că mişcarea legionară nu va avea posibilitatea a se menţine la putere.

Cât priveşte colaborarea cu Dinu Brătianu, Maniu a făcut distincţia între partidul liberal, burghez, şi partidul naţional-ţărănesc, popular-democratic.

In încheiere Maniu şi-a exprimat convingerea că valorificarea forţei politice naţional-ţărăniste se va produce mai degrabă decât se aşteaptă oricine.

Sursă serioasă.

22.11.40.

Şarov a fost primit de d. Maniu, care a vorbit cu Şarov mai mult decât o oră, declarând însă că toate cele vorbite nu trebue să fie date publicităţii. In fond d. Maniu a declarat că în situaţia actuală nu are decât să ia o atitudine de expectativă, fiind sigur că mişcarea legionară nu va avea posibilitate să se menţină la putere. La fel d. Maniu a desminţit ştiri că el se află într'un strâns contact cu d. Dinu Brătianu, arătând că partidul liberal este un partid burghez, pe când partidul naţional ţărănist este un partid popular democratic. In general d. Maniu crede că ceasul partidului său va veni mai repede, decât se aşteaptă.

29 23

693 ~~695~~ ~~662~~ ~~698~~

54087

S.S.I.

N O T A

23 Noembrie 1940

Maniu decis să solicite o audienţă la Conducătorul Statului.

In cercurile apropiate lui Iuliu Maniu se afirmă că acesta este decis să solicite Generalului Antonescu o audienţă imediat după reîntoarcerea Conducătorului Statului în ţară.

In legătură cu aceasta se afirmă că Iuliu Maniu a declarat lui Aurel Leucuţia şi Virgil Solomon că speră să obţină din partea Conducătorului Statului, dreptul de organizare a cadrelor partidului naţional-ţărănist.

Intimii lui Iuliu Maniu afirmă că acesta socoteşte că autorizarea reorganizării legale a celor două partide şi funcţionarea asociaţiei "Pro-Transilvania", nu au fost posibile din cauză că s'a aşteptat să se vadă modul cum decurg convorbirile dela Roma şi Berlin.

Sursă serioasă.

2923

694
841
691

S.S.I.

54298

N O T A

28 Noembrie 1940

Iuliu Maniu şi situaţia din Ardealul Românesc.

In cercurile apropiate lui Iuliu Maniu se afirmă că în urma voiajului pe care l-a intreprins în Ardeal, acesta este îngrijorat de starea de spirit a populaţiei româneşti din această provincie.

Astfel după informaţiile pe care Iuliu Maniu le deţine, criza economică în Ardeal urmează a lua forme grave.

Pe de altă parte - fostul Prim Ministru socoteşte - că o mare parte a populaţiei româneşti din Ardeal este contra actualului regim, pe motiv că acesta nu acţionează suficient pentru apărarea drepturilor românilor ardeleni.

Situaţia din Ardeal, complectează intimii fruntaşului ardelean, va fi discutată în cursul unei viitoare consfătuiri naţional-ţărăniste, precum şi cu prilejul audienţei pe care Maniu o va avea la Generalul Antonescu.

Sursă serioasă.

A 16

2

DOMNULE GENERAL,

Tin să vă mulţumesc pentru amabilitatea ce a-ţi avut-o de a ne primi, pe dl. Ion Mihalache şi pe mine, îndată după săvârşirea revoltătoarei crime împotriva mult regretatului nostru prieten, de a asculta cuvintele noastre de durere şi de indignare şi de a împlini dorinţa noastră exprimată pentru înmormântarea lui creştinească.

Tragica întâmplare a asasinatelor săvârşite în ultimul timp şi a goanei deschise contra atâtor persoane din viaţa publică prezintă simtome ale unei desagregări sufleteşti şi ale unei vii soluţii sociale a cărei continuare trebue stăvilită cu toată hotărârea.

Ca unul care urmăresc cu atenţiune curentele şi simtomele vieţii publice, ca unul care în situaţia ce am în viaţa publică, simt că mă apucă o răspundere şi care doresc ca o cârmuire a Domniei-Voastre să aibă rezultate mulţumitoare pentru ţară, învingând greutăţile ce se anunţă, sunt dator să vă expun adânca îngrijorare ce mă stăpâneşte.

Situaţia internă a început să alunece pe povârnişul unei anarhii, după care dacă ea va veni nu poate urma decât disoluţia şi ocuparea ţării nu numai de actuala oştire de »instructori«, dar şi de altele care vor veni făţiş sub titlul de ocupaţie. Astfel, în loc de a se opri desmembrarea ţării începută sub Regele Carol II suntem ameninţaţi ca ea să continue.

Desigur vi s'a raportat despre starea sufletească de indignare şi de revoltă, despre panica şi defetismul ce domnesc astăzi în toate straturile societăţii româneşti. Este foarte semnificativ că la această stare sufletească participă în chip deosebit ţărănimea şi clasele de jos, care văd în faptele petrecute presemnele falimentului clasei conducătoare şi ale prăbuşirei a însăşi organizaţiei de Stat.

Deosebit de dureros este însă începutul de desagregare ce se manifestă în organul cel mai viril şi cel mai nobil al corpului naţional, în oştire. Cu nervii estenuaţi de lungile suferinţe ale concentrărilor şi mobilizărilor zadarnice cu rezultate dureros de umilitoare şi demoralizatoare, disciplina trupei este în decădere, iar ofiţerii la rândul lor dupăce au pierdut încrederea în fermitatea conducerii de stat, văzându-şi până şi carierele în primejdie, cu perspectiva unei grave crize financiare, prevăd timpuri tot mai întunecate pentru viitorul oştirii şi al ţării.

Fără îndoială că asasinatele din noaptea de 26 spre 27 Noembrie 1940, au constituit semnalul unui proces de descompunere care în puţine zile a făcut progrese uimitoare. Opera a trei generaţii glorioase care au creiat, dela revoluţia din 1848 până la unirea din 1918, România Mare, este în pericol de a se prăbuşi.

Acest proces de disoluţie capătă un ritm accelerat în deosebi prin faptul că asasinii nu sunt, descoperiţi, urmăriţi şi pedepsiţ nici azi a 7-a zi după crime, iar complicii lor justifică, aprobă şi chiar preamăresc crimele săvârşite. In tot cazul, până în momentul de faţă nu s'a dat publicităţii nici un comunicat despre mersul cercetărilor, din care cauză opinia publică are impresia că decretele prin cari s'au stabilit sancţiuni severe pentru asemenea cazuri nu se pun în aplicare, iar răufăcătorii şi atentatorii se simt încurajaţi. Sentimentul de nesiguranţă a devenit

general și nu este întrecut decât de indignarea celor care mai au simț pentru ordinea de drept și de întristarea patrioților cari deplâng starea de decadență a țării românești.

Aveți îndreptate Domnule General să spuneți la Alba Iulia că multă lume este nevinovată de aceste stări de lucruri, dar cred că era cu dreptate să constatați tocmai la Alba Iulia că eu, partidul pe care-l prezidez și prietenii mei care azi sunt în parte amenințați șiei »nici nu am colaborat« cu regimul trecut, nici nu am »tăcut« față de evenimentele ce s'au desfășurat în anii din urmă. După căderea guvernului d-lui Tătărescu în Decembrie 1937, Regele Carol II a însărcinat pe Octavian Goga să formeze un guvern predictatorial. El nici nu a încercat să-mi propună colaborarea. Când în Februarie 1938, după concedierea lui O.Goga, Regele a hotărât să formeze primul guvern dictatorial fățiș. El a apelat la toți foștii prim-miniștri, oferindu-le colaborarea. Dintre aceștia eu am fost singurul care fiind chemat în audiență am refuzat această problematică onoare. Cu această ocazie li s'au oferit și d-lor Dr.Nicolae Lupu și I.Cămărășescu portofolii, pe care însă le-au refuzat. Deasemenea s'au făcut mai târziu propuneri ademenitoare prietenilor noștri Sever Bocu, Aurel Dobrescu și Ghiță Popp, cari deasemeni au refuzat - iar grupul Călinescu (Potârcă, Ralea, Ghelmegeanu, Andrei) a fost eliminat din partid îndată după intrarea în guvern.

Nevoind să avem nimic comun cu regimul Regelui Carol II, senatorii de drept ai partidului național-țărănesc au refuzat să exercite mandatul în condițiunile creiate de acel regim, mandat recunoscut de Inalta Curte de Casație și confirmat din nou și de pseudo-constituția din 1938, spre a nu colabora nici măcar în calitate de opoziție, cu un regim care pentru noi era absolut evident că va duce țara la un dezastru extern și intern sigur, asupra căruia am atras atenția în mod precis, formal și repetat. Această atitudine a noastră a devenit încă și mai dârză după asasinarea fruntașilor legionari și după masacrul din 1939, crime contra cărora am ținut să protestez atât în mod public, cât și prin memorii speciale, adresate direct suveranului.

Tot atât de puțin mă poate atinge acuzația că ași fi »tăcut« alături de toți oamenii politici și alături de cler și oștire în fața nemaipomenitelor crime și abuzuri săvârșite de Regele Carol, de guvernele lui și camarila lui.

In decurs de trei ani am prezentat Regelui Carol patru memorii și am dat publicității, numai pe cele mai importante, peste 50 cuvântări, declarații și interwiewuri, care fiind oprite de cenzură eu le-am trimis Curții Regale și le-am răspândit eliografiate în public, din care cauză am fost dus și în fața consiliului de războiu. Am luat asupra mea tot riscul convingerilor mele, pe care le-am manifestat pe față și în auzul tuturor, inclusiv al emisarilor regali însărcinați să mă sondeze. Am încurajat și am protejat pe toți acei de o părere cu mine și am apărat față de crimele și nelegiuirile Regelui Carol și pe adversarii mei politici.

Cred, prin urmare, că este justă dorința mea ca în manifestațiile lui publice, Conducătorul Statului să nu mă intrige și pe mine și partidul meu prin generalizare, în răspunderea colectivă a faptelor criminale sau a tăcerilor vinovate și lașe din ultimii trei ani. Conștiința mea este liniștită și opinia publică a țării știe că eu nu am greșit, că nu am tăcut. De opt ani sunt în războiu politic fățiș cu Regimul Carol II, iar Dvs.Domnule General știți mai bine ca oricine că am luat hotărârea să nu mai suport Domnia Regelui Carol și am procedat în consecință.

./.

Nu este însă vremea acum de a face istorie.

Ea se va scrie la timpul său.

In momentul de față țin însă să protestez și in scris contra sălbăticiilor ce s'au făptuit, contra asasinării prietenului meu Virgil Madgearu, un om cu o excepțională valoare științifică și națională și a marelui profesor Nicolae Iorga, care deși mi-a fost înverșunat adversar politic, totuși am recunoscut totdeauna că a avut merite neșterse în evoluția gândirii naționale românești și care a făcut o podoabă a științei naționale și universale. Respectul ce am avut pentru meritele lui științifice și naționale m'a determinat să nu ripostez niciodată la nenumăratele lui atacuri îndreptate împotriva mea.

Din parte-mi Domnule General, vă adresez rugămintea - și acesta este scopul principal al rândurilor de față - s ă nu întârziați nici o clipă a restabili autoritatea puterilor constituite în Stat, să dați serviciile de menținere a ordinei publice în mâini competente și să faceți prin toate mijloacele ca cetățenii de orice categorie să redobândească siguranța averii și a vieții lor pentruca astfel să poată continua munca productivă atât de necesară organismului social și economic. Dvs. Domnule General, va trebui să găsiți calea potrivită acestui scop. In ceiace mă privește pe mine eu urmez a crede, precum știți, că singura cale este : respectarea ordinei legale, a vieții constituționale și a libertăților cetățenești.

Deodată cu acest protest, vă rog pe Domnia Voastră să dați la lumină pe cei vinovați și aceasta nu numai pentru a restabili ordinea de drept în Stat, ci pentru a da și o satisfacere a opiniei publice și pentru a reface pe cât se poate reputația țării noastre adânc compromisă.

Nu se mai poate trece sub tăcere crimele săvârșite, nici nu mai pot fi tăinuți făptuitorii fără ca lumea civilizată să aducă verdictul ei zdrobitor asupra statului nostru, acuzându-l că el, ori nu este în stare să descopere două grupuri de câte cinci atentatori, care au săvârșit faptele lor la lumina zilei, ori că însăși organele Statului ascund pe făptuitori.

In ce privește masacrul dela închisoarea Jilava, cu toată revolta explicabilă a făptuitorilor, cred că dacă nu sentimentul de umanitarism, dar măcar buna reputație a țării ar fi cerut ca autoritățile în drept să aplice măsurile cuvenite.

Vă mai rog Domnule General, să dispuneți cenzurii să permită publicarea anunțurilor de deces ale regretaților Virgil Madgearu și Nicolae Iorga și a dărilor de seamă despre decursul funeraliilor, împreună cu discursurile rostite, pentruca țara deoparte să cunoască fapta Domniei Voastre creștinească de a fi dat curs liber înmormântării acestor valoroși bărbați ai țării, și pentru ca pe de altă parte, să cunoască sentimentele de prietenie și gratitudine ale familiei și ale prietenilor față de cei decedați, care sunt mărturii unei credințe, iar nu criminali urmăriți de legile țării și condamnați de opinia publică.

Vă rog Domnule General, să primiți încredințarea înaltei mele stime și considerațiuni.

București 5 Decembrie 1940.

ss. Iuliu Maniu
președintele
Partidului Național-Țărănesc

Domnule General,

Tin să vă mulţumesc pentru amabilitatea ce aţi avut de a ne primi, pe domnul Mihalache şi pe mine, îndată după săvârşirea revoltătoare crime, împotriva mult regretatului nostru prieten Virgil Madgearu, de a asculta cuvintele noastre de durere şi indignare şi de a împlini dorinţa noastră exprimată pentru înmormântarea lui creştinească.

Tragica întâmplare a asasinatelor săvârşite în ultimul timp şi a goanei deschise în contra atâtor persoane din viaţa publică, prezintă simptomele unei desagregări şi ale unei disoluţii sociale a cărei continuare trebue stăvilită cu toată hotărârea.

Ca unul care urmăresc cu atenţiune curentele şi simptomele vieţii publice, ca unul care în situaţia ce am în viaţa politică simt că mă apasă o răspundere şi care doresc ca ocârmuirea Domniei Voastre să aibă rezultate mulţumitoare pentru ţară, învingând greutăţile ce se anunţă, - sunt dator să Vă expun adânca îngrijorare ce mă stăpâneşte.

Situaţia internă a început să alunece spre povârşinul unei anarhii, după care, dacă ea va dăinui, nu poate urma decât disoluţia şi ocuparea ţării nu numai de actuala oştire de "insutructori" dar şi de altele care vor veni făţiş cu titlul de ocupante. Astfel în loc de a se opri desmembrarea ţării începută sub regele Carol II, suntem ameninţaţi ca ea să continue.

Desigur Vi s'a raportat despre starea sufletească de indignare şi revoltă, despre panica şi defetismul ce domnesc astăzi în toate straturile societăţii româneşti. Este foarte semnificativ că la această stare sufletească participă în chip deosebit ţărănimea şi clasele de jos, cari văd în faptele petrecute presemnele

falimentului clasei conducătoare şi ale prăbuşirii a însăşi organizaţiei de Stat.

Deosebit de dureros este însă începutul de desagregare ce se manifestă în organul cel mai viril şi cel mai nobil al corpului naţional, în oştire. Cu nervii extenuaţi de lungile suferinţe ale concentrărilor şi mobilizării zadarnice, cu rezultate dureros de umilitoare şi demoralizatoare, disciplina trupei este în decădere, iar ofiţerii la rândul lor, după ce au pierdut încrederea în fermitatea conducerii de Stat, văzându-şi până şi cariera în primejdie, cu perspectiva unei grave crize financiare, prevăd timpuri tot mai întunecate pentru viitorul oştirii şi al ţării.

Fără îndoială că asasinatele din noaptea de 26 spre 27 Noembrie 1940, au constituit semnalul unui proces de descompunere care în puţine zile a făcut progrese uimitoare. Opera a trei generaţii glorioase care au creat, dela revoluţia din 1848 până la unirea din 1918, România Mare, este în pericol de a se prăbuşi.

Acest proces de disoluţie capătă un ritm accelerat, în deosebi prin faptul că asasinii nu sunt descoperiţi, urmăriţi şi pedepisiţi nici azi, a şasea zi după crime, iar complicii lor justifică, aprobă şi chiar preamăresc crimele săvârşite. In tot cazul, până în momentul de faţă nu s'a dat publicităţii nici un comunicat despre mersul cercetărilor, din care cauză opinia publică are impresia că decretele prin care s'au stabilit sancţiuni severe pentru asemenea cazuri nu se pun în aplicare, iar răufăcătorii şi atentatorii se simt încurajaţi. Sentimentul de nesiguranţă a devenit general şi nu este întrecât decât de indignarea celor care mai au simţ pentru ordinea de drept şi de întristarea patrioţilor care deplâng starea de decadenţă a ţării româneşti.

Aveaţi dreptate, Domnule General, să spuneţi la Alba Iulia că multă lume este vinovată pentru aceste stări de lucruri, dar cred că era cu dreptate să constataţi tocmai la Alba Iulia, că partidul pe care îl prezidez şi prietenii mei cari azi sunt în parte ameninţ

./.

ţaţi şi ei, zic "nu am colaborat" cu regimul trecut, nici nu am "tăcut" faţă de evenimentele ce s'au desfăşurat în anii din urmă.

Când după căderea guvernului d-lui Tătărăscu, în Decembrie 1937, regele Carol II a însărcinat pe Octavian Goga să formeze un guvern predictatorial, El nici nu a încercat să-mi propună colaborarea. Când în Februarie 1938, după concedierea lui Octavian Goga, regele a hotărât să formeze primul guvern dictatorial fâţiş, El a apelat la toţi foştii primi miniştrii, oferindu-le colaborarea. Dintre aceştia eu am fost singurul care fiind chemat în audienţă am refuzat această problematică onoare. Cu această ocazie i s'au oferit şi domnilor dr. Nicolae Lupu şi I. Cămărăşescu portofolii, pe cari însă le-au refuzat. Deasemeni s'au făcut mai târziu propuneri ademenitoare prietenilor noştrii Sever Bocu, Aurel Dobrescu şi Ghiţă Popp, cari deasemenea au refuzat - iar grupul Călinescu (Potârcă, Ralea, Ghelmegeanu, Andrei) a fost eliminat din partid imediat după intrarea în guvern.

Nevoind să avem nimic comun cu regimul regelui Carol II, senatorii de drept ai partidului naţional ţărănesc au refuzat să exercite mandatul în condiţiunile create de acel regim, mandate recunoscut de Inalta Curte de Casaţie şi confirmat din nou şi de pseudo-Constituţia din 1938, spre a nu colabora nici măcar în calitate de opoziţie, cu un regim care, pentru noi era absolut evident că va duce ţara la un dezastru extern şi intern sigur, asupra căruia am atras atenţia în mod precis, formal şi repetat. Această atitudine a noastră a devenit încă şi mai dârză după asasinarea fruntaşilor legionari şi după masacrul din septembrie 1939, crime contra cărora am ţinut să protestez atât în public, cât şi prin memorii speciale adresate direct Suveranului.

Tot atât de puţin mă poate atinge acuzaţia că aş fi "tăcut" alături de toţi oamenii politici şi alături de cler şi oştire, în faţa nemaipomenitor crime şi abuzuri, săvârşite de regele Carol II, de guvernele lui şi de camarila lui.

In decurs de trei ani am prezentat regelui Carol patru memorii şi am dat publicităţii, socotind numai pe cele mai importante, peste 50 de cuvântări, declaraţii şi interview-uri, care fiind oprite de cenzură, eu le-au trimis Curţii Regale şi le-am răspândit hectografiate în public, din care cauză am fost dus şi în faţa Consiliului de Răsboi. Am luat asupra mea tot riscul convingerilor mele, pe care le-am manifestat pe faţă şi în auzul tuturor, inclusiv al emisarilor regali însărcinaţi să mă sondeze. Am încurajat şi am protejat pe toţi cei de o părere cu mine şi am apărat faţă de crimele şi nelegiuirile regelui Carol şi pe adversarii mei politici.

Cred, prin urmare, că este justă dorinţa mea, ca în manifestările lui publice, Conducătorul Statului să nu mă implice şi pe mine şi partidul meu, prin generalizare, în răspunderea colectivă a faptelor criminale sau a tăcerilor vinovate şi laşe din ultimii trei ani. Conştiinţa mea este liniştită şi opinia publică a ţării ştie că eu nu am greşit şi nu am tăcut. De opt ani sunt în răsboi politic făţiş cu regimul regelui Carol, iar Dvs., Domnule General ştiţi mai bine ca oricine că am luat hotărârea să nu mai suport domnia regelui Catol şi am procedat în consecinţă.

Nu este însă vremea acum de a face istorie. Ea se va scrie la timpul său.

In momentul de faţă însă ţin însă să protestez şi în scris contra sălbăticiilor ce s'au făptuit, contra asasinării prietenului meu Virgil Madgearu, un om de o excepţională valoare ştiinţifică şi naţională şi a marelui profesor Nicolae Iorga, care, deşi mi-a fost înverşunat adversar politic, totuşi am recunoscut totdeauna că a avut merite neşterse în evoluţia gândirii naţionale româneşti şi care a fost o podoabă a ştiinţei naţionale şi universale. Respectul ce am avut pentru meritele lui ştiinţifice şi naţionale m'a determinat să nu ripostez niciodată la nenumăratele lui atacuri îndreptate împotriva mea.

Din parte-mi, Domnule General, Vă adresez rugămintea - şi acesta este scopul principal al rândurilor de faţă - să nu întârziaţi nicim o clipă în a restabili autoritatea puterilor constituite în Stat, să daţi serviciile de menţinerea ordinei publice în mâini competente şi să faceţi prin toate mijloacele ca cetăţenii de orice categorie să redobândească siguranţa averii şi a vieţii lor pentruca astfel să poată continua munca productivă atât de necesară organismului social şi economic. Dvs., Domnule General, va trebui să găsiţi calea potrivită acestui scop. In ce mă priveşte pe mine, eu urmez a crede, precum ştiţi, că singura cale este: respectarea ordinei legale a vieţii constituţionale şi a libertăţilor cetăţeneşti.

Deodată cu acest protest Vă rog pe Domnia Voastră să daţi la lumină pe cei vinovaţi şi aceasta nu numai pentru a restabili ordinea de drept în Stat, ci şi pentru a da o satisfacţie opiniei publice şi pentru a reface pe cât se poate reputaţia ţării noastre adânc compromisă.

Nu se mai pot trece sub tăcere crimele săvârşite, nici nu mai pot fi tăinuiţi făptuitorii, fără ca lumea civilizată să aducă verdictul ei sdrobitor asupra Statului nostru, acuzându-l că el, ori nu este în stare să descopere două grupuri de câte cinci atentatori cari au săvârşit faptele lor la lumina zilei, ori că însăşi organele Statului ascund pe făptuitori.

In ce priveşte masacrul dela închisoarea Jilava, cu toată revolta explicabilă a făptuitorilor, cred că dacă nu sentimentul umanitarism, dar măcar buna reputaţie a ţării ar fi cerut ca au[...]ţile în drept să aplice măsurile cuvenite.

Vă mai rog, Domnule General, să dispuneţi Cenzurii să permi[...]blicarea anunţurilor de deces ale regrataţilor Virgil Madgearu ş[...]lae Iorga şi a dărilor de seamă despre decursul funerariilor, [...]reună cu discursurile rostite pentru ca ţara pe deoparte să cu-

noască fapta Domniei Voastre creştinească de a fi dat curs liber înmormântării acestor valoroşi bărbaţi ai ţării şi pentrucă, de altă parte ca să cunoască sentimentele de pietate şi gratitudine ale familiei şi ale prietenilor faţă de cei decedaţi, care sunt martirii unor credinţe, iar nu criminali urmăriţi de legile ţării, condamnaţi de opinia publică.

Vă rog Domnule general, să primiţi încredinţarea înaltei mele stime şi consideraţiuni.

Bucureşti 5 Decembrie 1940.

s. JULIU MANIU

Preşedintele Partidului Naţional - Tărănesc

Operat dela pag. 1 – 163

a nu se facă fișe la acei bifați la filele de mai sus.

13

Operat dela fila

1 – 708 în afară de persoanele bifate cu creionul albastru

81 fișe

24 I 952 [illegible]

Azi, 13.05.2003, noi, Radu Boeriu – reprezentant SRI și Anitescu Cristina – reprezentant CNSAS, am procedat la renumerotarea dosarului F.P. 40001, vol. 42, care conține 703 file + + fila I și II și filele 446 (bis) și 465 (bis), 557 (bis) în total, 708 file + III = 709 file

Reprezentant SRI
[signature]

Reprezentant CNSAS
[signature]